

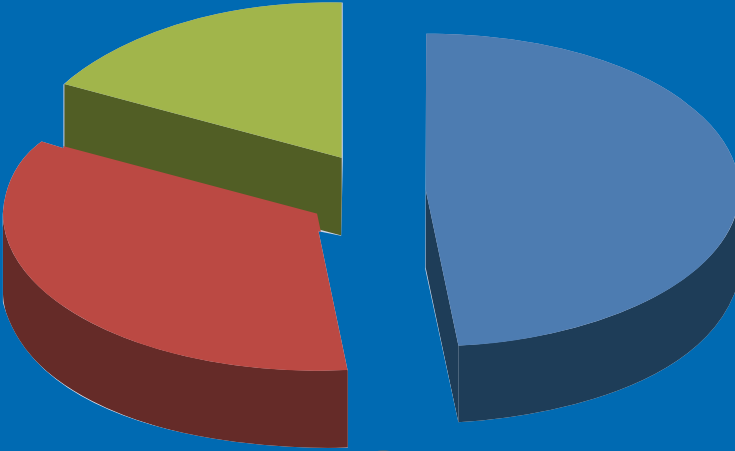
EBSAM 2009

EĞİTİM-BİR-SEN
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

EBSAM ARAŞTIRMALARI

1

EĞİTİM-BİR-SEN

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI: 38

Araştırma Dizisi: 7

Eğitim-Bir-Sen Adına Sahibi
Ahmet GÜNDOĞDU
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
Hıdır YILDIRIM
Genel Basın Yayın Sekreteri

Proje Yöneticisi : Esat Tektaş

Rapor : Serkan Yurdakul

Araştırma ve Uygulama: EBSAM

Yayın Kurulu
Halil Etyemez
Ahmet Özer
Erol Battal
Hıdır Yıldırım
Esat Tektaş
Ramazan Çakırcı

Teknik Hazırlık & Baskı:

Başak Matbaacılık ve Tan. Hiz. Ltd. şti.

T: 0312 397 16 17 • F: 0312 397 03 07 www.basakmatbaa.com

B.T.: 04.01.2010, Ankara

I.Baskı : Ocak 2010

1.200 Adet

ISBN : 978-975-6153-29-1

EĞİTİM-BİR-SEN

G.M.K Bulvarı ř. Daniş Tunalıgil Sk. No:3/13 Maltepe / ANKARA

Tel: (0312) 231 23 06 • Faks : (0312) 230 65 28

www.egitimbirsen.org.tr • e-posta : egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr

BİLGİ TEHLİKELİDİR

Gökyüzünü seyreden bir
astronom:

Ama, düşmüş dağınık saçlı yıldızın ardına,

bağırıyor, diyor ki ona:

“Dön geri, dön geri bin yıl sonra!”

Ve yıldız dönecek geri...

(S- Prudhomme)

Bilgi Tehlikelidir

Hayatınızın belli bir aşamasında, beklemediğiniz bir anda, beklemediğiniz biri karşınıza çıkıp: “Duygularına, düşüncelerine, önceliklerine, değerler sistematığıne, hayat felsefene bir bak, bak ve sonra da seni sen yapan bu temel var oluş alanlarını biçimlendiren süreçleri yakından görmeyi dene. Alışageldiğin, kendini fazlasıyla emniyette hissettiğin dünyanın kaybolduğunu göreceksin.” dese ne hissederdik?

Kurgu bir yana, düşünebilen her insanın, yaşadığı süre içinde böylesi hayati sorularla karşılaşmaması olanaksızdır. Öylesine mucizevî bir evrende gözlerimizi açıyoruz, onca gelişmiş disiplinlere karşın en temel soruların cevapları konusunda, her insan yeni baştan yola çıkmak ve kendi iç gerçeğini yeniden inşa etmek zorundadır. Dolayısıyla insan sormadan yaşayamaz. “Hayır, ben sormadan sorgulamadan yaşarım.” diyen insanlar için sözü Sokrates’e bırakalım: “Sorgulanmamış hayat, yaşamaya değer!”

Bilgi Derin Sulara Çeker

İnsanoğlunu arama-tanımlama serüveninden pay almayan hiçbir alan kalmadı. Bilim ışığını içimizde olup bitenlere çevirdiğinde de en az dış dünya kadar daha şaşırtıcı bir evrenin iç dünyamızda olduğunu gördük. Beynimizde, sinir sistemimizde, gözlemlene yetimizde, hafızamızın ve aklımızın çalışma biçiminde yeni gerçekler ortaya çıkarıldı, yeni teoriler ortaya atıldı. İnsan beyninde bir çeşit gözlemci madde ilişkisi aranıyor. Gerçekliği nasıl algıladığımızın/ oluşturduğumuzun yasalarına ulaşılmaya çalışılıyor. Bu, dışarıdaki gerçekliğin değiştirilmesi anlamında değil elbette. Koca koltuklardan, kamyonlardan, buldozerlerden ve uçaklardan bahsetmiyorlar. Ama dünyayı algılayış biçimimizin mutlak olmadığını, istersek bu algıyı değiştirebileceğimizi, dünyaya başka türlü bakabileceğimizi söylüyorlar.

Bilgi/Bilim Geleneksel Dengeleri Alt Üst Eder

Bilimin gelişmesini açıklarken başvurulan en temel düşünce, “gittikçe daha çok ispatlı gerçeklere varmak için aklın yeni buluşlara atılışı” olmuştur. İddia edildiği gibi bilim insanların amaçları çıkar gözetmeden öğrenmek, yalnızca öğrenmek olsun; üretimin bilimsel-teknik ilerlemeyle artışı, bütün geleneksel oranları, hiyerarşileri alt üst etmekten geri durmaz. Pek çok kurum meşruluk yetkisini bilim-teknolojiden alır. Bu gerçeğe karşı çıkmak da zor, çünkü İslamiyet’in dört veya beş yüzyıl(VIII-XIII) boyunca, Eski Dünya’nın en parlak uygarlığını meydana getirdiğini bu kavramlar olmadan izah etmek zordur. Bu dönemde Bağdat Bilimevi aynı anda hem kütüphane, hem çeviri merkezi hem de rasathanedir. Yine bu dönemde başta Yunanca olmak üzere, pek çok dilden çok sayıda eser Arapçaya çevrilmiştir. Bir alıntıyla söylediklerimizi daha anlaşılır kılabiliriz: *Halife II. Hakem’in (876-961) kütüphanesinde, söylendiğine göre, 400 bin yazma (44 cilt katalogla birlikte) bulunmaktaydı; bu sayıların abartılı oldukları doğrusya da, V. Charles’in (İyi Jean’in oğlu) kütüphanesinde yalnızca 900 yazmanın bulunduğu bilinmesi iyi olacaktır.*¹

Osmanlı’da, Fatih Sultan Mehmet’in tahta çıkışına kadar geçen 150 yıllık bir dönemde müspet bilimlerin özel bir yeri bulunduğu dair görüş azdır. Ancak Fatih’le başlayan bir felsefi ve bilimsel düşüncenin geliştiği görüşü yaygındır. Bir fikir vermesi bakımından Fatih’in saray kitaplığında Aristoles, Homeros, Hesidos ve Dioges Laertios’un bazı eserlerinin bulunduğu İslam dilleri dışında 587 eserin olduğu bilinmektedir. Osmanlı’nın sonraki dönemlerinde karşımıza çıkan yenilgilerinin izlerini de Batı’daki özgürlükler ve bilimsel gelişmeler temelinde aramamız gerekecektir. Kısaca, “İçinde bilgi-teknolojinin de yer aldığı değişim, devletleri yok eder, imparatorlukları kan denizi içinde boğar, ya da dünyanın yeni küresel imparatorluklarına kapı aralar.” diyebiliriz.

Bilgi- Bilgi Toplumu- Stratejik Kurumlar ve EBSAM

İçinde yaşadığımız çağa bilgi çağı, topluma da “bilgi toplumu” demek artık bir marifet değil. Çünkü içinde bulunduğumuz koşullar artık bilgi edinmeyi, zaruri ve organik bir ihtiyaca dönüştürmüş, iletişimin sonuna kadar kullanılıyor; bilgi-yoğun, akılcı, dinamik, özgürlükçü ve demokratik bir dünya artık herkesin özlemi.

Sendikamız da tarihin bütün dönemlerinde dünyanın akışını belirleyen bilgi ve bilgi üretimini önclemiştir. Çünkü insan olmanın temel özelliği olan akıl için hep “doğru bilgiyi akılla buluşturun, akıl gereğini yapar” dedik. Ancak bu önceliğimizin kurumsal boyut kazanması, sendikamızın kuruluşunun 17. yılında, 5 Şubat 2009 tarihinde mümkün olmuştur: Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi (EBSAM)

1 bk. BRUDEL, Fernand, Uygarlığın Grameri

EBSAM, sendikamızın faaliyetleri, politikaları, uygulamaları ve stratejik hedefleri doğrultusunda gerekli olan bilgi ve veriyi toplayarak, analizlerini yapıp, ortaya çıkan bulgular ışığında stratejik çıkarımlar ve çözümler üretmesi amacıyla kurulmuş ve bu doğrultuda hiç vakit kaybetmeden çalışmalarına başlamıştır. İşte, elinizde tuttuğunuz bu kitap genç yaşına rağmen bir kurumun liyakatli insanların elinde neler üretebileceğinin mütevazı, ancak ileride neleri gerçekleştirebileceğine dair de heyecan verici bir anıttır.

Ahmet GÜNDOĞDU

Genel Başkan

SUNUŞ

Özgür birey, demokratik toplum, nitelikli eğitim kavramları, sendikalanmayı şımızda çok önemli bir yer tutmuş, önemli olduğu kadar da gerçekleştirilmesi için sürekli mücadelesini verdiğimiz bir hedef olmuştur.

Bu hedefe ulaşmayı, bu kavramların içeriğini doldurmayı bütün faaliyetlerimizde dikkate aldık, göz önünde bulundurduk. Bu faaliyetlerimizi uluslararası bilimsel kongreler, panel, sempozyum, seminer vb birçok çalışmalarla; birçok kitlesel eylem ve etkinliklerle, açtığımız çok sayıda davalarla; ürettiğimiz çok sayıda kitap, dergi, bülten, afiş türünden matbuatla ve yine yaptığımız önemli araştırma ve anket uygulamalarıyla gerçekleştirdik. Tüm bu çalışmalarımızda eğitimin ve eğitim çalışanlarının sorunlarını ve bu sorunların çözümüne yönelik önerilerimizi ortaya koyduk.

Eğitime, eğitim çalışanlarına, sendika üyelerimize yönelik yapacağımız çalışmaların yanı sıra topluma yönelik sosyal, kültürel, ekonomik ve demokratik içerikli araştırmalarla da hizmet kolumuzda öncü sendika olmaya devam edilecektir.

Çalışmalarımıza, Genel Merkez bünyesinde oluşturduğumuz **Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi (EBSAM)** ile yeni bir boyut, yeni bir ivme kazandırarak; eğitimin ve eğitim çalışanlarının sorunlarının tespitini; yine eğitim çalışanlarıyla, eğitimin tüm paydaşlarıyla belirleyerek, ilgililerin ve yetkililerin gündemine taşımak istedik.

Araştırmalarımız, güncellik, konu, konu hacmi, uygulama sahası ve genişliği, araştırmanın süresi gibi etkenler göz önünde bulundurularak çeşitli yöntemlerle gerçekleştirilmiştir.

EBSAM araştırmalarının ilgili kamuoyunda beğeni görmesi, ulusal ve yerel basın-yayın organlarında önemli yer bulması, bizleri mutlu ettiği gibi sendikamıza bu hizmetlerin arttırılarak devam ettirilmesi görev ve sorumluluğunu da beraberinde getirmiştir. Oluşan memnuniyetin devamlılığını sağlamak ve dolayısıyla üzerimize aldığımız görev ve sorumluluğun üstesinden gelmek Eğitim-Bir-Sen için zor olmayacaktır. Bunu, Allah'ın izniyle taahhüd ediyoruz.

Yeni Öğretim Programlarının Uygulanmasının Değerlendirilmesi Araştırması, Yabancı Dil Öğretim Programlarının Etkinliği Araştırması, İLKSAN'ın Değerlendirilmesi Araştırması, Öğrenme Ortamlarının Değerlendirilmesi Araştırması, Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Uygulamasının Değerlendirilmesi Araştırması, Seviye Belirleme Sınavı'nın (SBS) Değerlendirilmesi Araştırması, Yükseköğretime Geçişin Değerlendirilmesi Araştırması, Öğretmenlerin Tatil Alışkanlıkları Araştırması, Öğretmen Adaylarının KPSS'ye Bakış Açıları, Sorunları ve Beklentileri Araştırması,

Kademeler Arası Geçiş ve Yönlendirme Araştırması'nı bulacağınız bu kitabı sizlerle buluşturarak bir hizmet daha gerçekleştirmek istedik.

Birbirinden önemli konuları içeren araştırmalarımız, bundan sonra da aynı nitelikte devam edecektir. Bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Esat TEKTAŐ
Eğitim-Bir-Sen
Genel Eğitim ve Sosyal İşler Sekreteri

İÇİNDEKİLER

1. Eğitim-Bir-Sen Tarafından Gerçekleştirilen Eğitime ve Eğitim Çalışanlarına Yönelik Çalışmalar 11
2. Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi (EBSAM) Tarafından Eğitime ve Eğitim Çalışanlarına Yönelik Araştırmalar 13
3. Yeni Öğretim Programlarının Uygulanmasının Değerlendirilmesi Araştırması..... 17
4. Yabancı Dil Öğretim Programlarının Etkinliği Araştırması 25
5. İlkokul Öğretmenlerinin Değerlendirilmesi Araştırması..... 51
6. Öğrenme Ortamlarının Değerlendirilmesi Araştırması 71
7. Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Uygulamasının Değerlendirilmesi Araştırması 93
8. Seviye Belirleme Sınavı'nın (SBS) Değerlendirilmesi Araştırması 123
9. Yükseköğretime Geçişin Değerlendirilmesi Araştırması 135
10. Öğretmenlerin Tatil Alışkanlıkları Araştırması..... 147
11. Öğretmen Adaylarının Kpss'ye Bakış Açılı, Sorunları ve Beklentileri Araştırması..... 171
12. Kademeler Arası Geçiş Ve Yönlendirme Araştırması..... 199

1. EĞİTİM-BİR-SENTARAFINDANGERÇEKLEŞTİRİLENEĞİTİME VE EĞİTİM ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

A) YAPILAN ARAŞTIRMALAR:

1. Öğretmen Sorunları Araştırması – 2004

Araştırma, Türkiye’de öğretmenlerin sorunlarını tespit etmek amacıyla 9790 öğretmenle yüz yüze anket tekniği uygulanarak yapılmıştır.

2. Eğitim Çalışanları Sorunları Araştırması – Ekim 2005

Bu araştırma, 59 ilde M.E.B.’e bağlı okullar ve işyerleri’nde görevli olan hizmetli, memur, şoför, şef, teknisyen ve VHKİ kadrolarındaki eğitim çalışanlarının sorunlarını tespit etmek amacıyla 1252 kişiyle yüz yüze anket tekniği uygulanarak yapılmıştır.

3. Eğitim Çalışanlarının Yol ve Barınma Memnuniyeti Araştırması – Şubat 2007

Araştırma, 13 büyükşehirde 1177 eğitim çalışanıyla yüz yüze anket tekniği uygulanarak yapılmıştır. Büyükşehirlerde ikamet eden eğitim çalışanlarının yol ve barınma şartlarını ortaya çıkarmak ve bu durumların onların performans ve memnuniyetleri üzerine etkisini analiz etmeyi hedeflemiştir.

4. Ortaöğretime Geçiş Modeli (OKS) Değerlendirme Araştırması – Mayıs 2007

Araştırma, 7 ilde 1018 ilköğretim öğretmeniyle yüz yüze anket tekniği uygulanarak yapılmıştır. M.E.B. tarafından yayınlanan Orta Öğretime Geçiş Modeli, hazırlanan gerekçeler ve hedefler çerçevesinde uygulanan OKS sisteminin sıkıntıları ile önerilen modelin öğretmenler nezdinde kabulleri görülmeye çalışılmıştır.

5. Türkiye’de Demokrasi Kültürü ve Siyasal Durum Analizi – Haziran 2007

Araştırma, Türkiye’yi temsilen 17 ilde 2635 kişiyle yüz yüze anket tekniği ile yapılmıştır. Seçime çok kısa bir süre kala yapılmış olan bu anket çalışmasında sadece önümüzdeki seçimde kime hangi gerekçeyle oy verileceğinden ziyade oy verecek veya vermeyecek olanların hangi demokratik tavır ve tutumlara sahip oldukları, bugünkü seçimde gündemdeki demokrasi testi niteliğindeki bazı konulara yaklaşımları bağlamında tespit edilmeye çalışılmış ve bu seçimlerin sosyolojik ve zihinsel arka planını demokrasi birikimlerimiz açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

6. Öğretmenlerin Meslek Memnuniyeti Araştırması – Kasım 2008

Araştırma, 7 ilde 1553 öğretmenle yüz yüze anket tekniği uygulanarak yapılmıştır. Temelde öğretmenlerin meslek memnuniyetlerinin hangi oranda olduğunu ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Varsa, memnuniyetsizliklerin nedenlerine de bu araştırmayla ulaşılarak öğretmenlerin bu konularda beklentilerinin neler olduğu öğrenilmeye çalışılmıştır.

B) YAPILAN SEMPOZYUM, PANEL VE ÇEŞİTLİ ÇALIŞMALAR:

1. “AB Sürecinde Eğitimde Reform İhtiyacı” Sempozyumu – 9-10 Ekim 2004 – Ankara
2. “Türk Eğitim Sisteminde Yeni Paradigma Arayışları” Sempozyumu – 4-5 Kasım 2006 – Ankara
3. Yeni Anayasa’da Eğitim ve Özgürlükler – Panel - 2 Aralık 2007 – Ankara
4. Mum Işığında Son Mahni – Öğretmenlik Hatıraları – 2005
5. Yüreğimdeki Resimler – Öğretmenlik Hatıraları – 2006
6. Yola Düşenler – Öğretmenlik Hatıraları – 2007
7. Üşüyen Hayatlar – Öğretmenlik Hatıraları - 2008
8. Kelebeğin Rüyası – Öğretmenlik Hatıraları – 2005-2008
9. Öğretmen Sorunları Çözüm Önerileri Çalıştayı – 2005 - Ankara

C) YAPILAN KONGRELER:

1. **Uluslararası Eğitim Felsefesi Kongresi – 6-8 Mart 2009 - Ankara**
“Küreselleşme Sürecinde Eğitim Sorunların Felsefi Boyutu” konulu uluslararası kongrede Yurtiçinden 70, yurtdışından 25 bilim insanı bildiri sunmuştur. Kongrede 2 panel ve 28 oturum gerçekleşmiş olup küreselleşme sürecinde eğitim sorunlarının felsefi boyutu her yönüyle irdelenmiştir. Katılımcılara yönelik kongre memnuniyet araştırması yapılmıştır.

2. EĞİTİM-BİR-SEN STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ (EBSAM) TARAFINDAN EĞİTİME VE EĞİTİM ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ARAŞTIRMALAR

A) YAPILAN ARAŞTIRMALAR:

1. Yeni Öğretim Programlarının Uygulanmasının Değerlendirilmesi Araştırması – Şubat 2009

Web sitemizde yapılan bu araştırmaya Türkiye genelinden 1652 öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Öğretmenler, Yeni Öğretim Programlarının Uygulanması sonucunda, uygulamanın nasıl bir etki oluşturduğunu ve sonuçlarının nasıl olduğunu değerlendirmişlerdir.

2. Yabancı Dil Öğretim Programlarının Etkinliği Araştırması – Şubat 2009

Araştırma, 22 ilde 318 öğretmenle yüz yüze anket tekniği uygulanarak yapılmıştır. Günümüzde yabancı dil öğretimi, okul öncesi eğitimden itibaren verilme çalışmaları başlatılmış bulunmaktadır. Bu süreç, ilk ve ortaöğretimde devam etmektedir. Ortaöğretimden mezun olan veya yükseköğretime geçen bir öğrenci, söz konusu yabancı dilin ne kadarını bilmekte ve ne kadarını kullanabilmektedir? Bu süreçte eksiklikler ve hatalar var mıdır? Sorularının cevabını bulmak amacıyla hazırlanmıştır.

3. İLKSAN'ın Değerlendirilmesi Araştırması – Mart 2009

Web sitemizde yapılan bu araştırmaya Türkiye genelinden İLKSAN'a üye 1163 öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Öğretmenlerden İLKSAN'ın yönetimini, seçimlerini ve sosyal yardımlarını değerlendirmeleri istenmiştir.

4. Öğrenme Ortamlarının Değerlendirilmesi Araştırması – Nisan 2009

Web sitemizde yapılan bu araştırmaya 78 ilden 1918 ilk ve ortaöğretim öğretmeni katılmıştır. Öğretmenlerden kendi okullarındaki öğrenme ortamlarının yeterliliğini ve önemini değerlendirmeleri istenmiştir.

5. Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Uygulamasının Değerlendirilmesi Araştırması – Mayıs 2009

Araştırma, Türkiye'yi temsilen NUTS II düzeyinde 26 ilde 400 öğretmenle yüz yüze anket tekniği uygulanarak yapılmıştır. M.E.B. kadrolarında görev yapan öğretmenlerin öğretmenlik kariyer basamaklarında yükselme uygulamasındaki görüşlerine ilişkin genel bir tutum belirlemek, mağduriyetlerini tespit etmek ve yeni düzenlemede sendika olarak Bakanlığa bu tespitleri sunmak amaçlanmıştır.

6. Seviye Belirleme Sınavı'nın (SBS) Değerlendirilmesi Araştırması – Mayıs 2009

Web sitemizde yapılan bu araştırmaya 1103 ilköğretim öğretmeni katılmıştır. SBS'nin yeni bir uygulama olmasından dolayı, ilköğretim öğretmenleri gözüyle bu sınav nasıl bakıldığı ve hangi sorunları beraberinde getirdiği tespit edilmeye çalışılmıştır.

- 7. Yükseköğretime Geçişin Değerlendirilmesi Araştırması – Haziran 2009**

Web sitemizde yapılan bu araştırmaya 504 ortaöğretim öğretmeni katılmıştır. ÖSS'nin 2009 yılında son kez yapılması ve 2010 yılında 2 aşamalı yeni bir sınav uygulamasına geçilmesi nedeniyle, yükseköğretime geçiş sistemine, ortaöğretim öğretmenlerinin nasıl baktığı ve hangi sorunları beslediği tespit edilmeye çalışılmıştır.
- 8. Öğretmenlerin Tatil Alışkanlıkları Araştırması – Haziran 2009**

Araştırma, 12 ilde 157 okulda 599 ilk ve ortaöğretimdeki öğretmenlerle yüz yüze anket tekniği uygulanarak yapılmıştır. Bu çalışma ile öğretmenlerin tatil alışkanlıklarının neler olduğunu tespit etmeyi, tatil profilleri ile tatil haritalarını ortaya çıkarmayı ve Türkiye'deki tatil yerlerinin öğretmenler tarafından tercih edilme nedenlerini öğrenmek amaçlanmıştır.
- 9. Öğretmen Adaylarının KPSS'ye Bakış Açıları, Sorunları ve Beklentileri Araştırması – Haziran - Temmuz 2009**

Araştırma, 27 Haziran'da 12 ilde 15 üniversite giriş ve bahçesinde KPSS'ye girecek/giren 599 öğretmen adayıyla yüz yüze anket tekniği uygulanarak yapılmıştır. Bu araştırma ile, her yıl artan öğretmen adaylarının atanabilmeleri için önlerine konulan KPSS engeline bakış açıları, sorunları, beklentileri ve çözüm önerileri saptanmaya çalışılmıştır.
- 10. Kademeler Arası Geçiş ve Yönlendirme Araştırması – Haziran - Ağustos 2009**

Araştırma, 12 ilde 157 okulda 599 ilk ve ortaöğretimdeki öğretmenlerle yüz yüze anket tekniği uygulanarak yapılmıştır. Bu çalışma eğitim sistemimizde kademeler arası geçiş ve yönlendirme uygulamalarına yönelik sorunları tespit etmeyi, öğretmenlerin bu uygulamalar hakkında bilgi, tutum ve davranışlarını ortaya çıkarmak amaçlanmıştır.
- 11. Eğitim Çalışanlarının Geçim Düzeyi Araştırması – Haziran-Eylül 2009**

Araştırma 3 aşamadan oluşmaktadır. Bunlar, akademisyenler, öğretmenler ile yardımcı hizmetler sınıfı çalışanlarının aylık geçim düzeylerini hesaplamaya yöneliktir. Bu üç farklı eğitim çalışanının dengeli ve sağlıklı beslenebilmeleri için yapacakları gıda harcamaları ile gereksinimleri olan gıda dışı harcamaları bilimsel yöntemlerle hesaplanmıştır. Bu üç eğitim çalışanının mesleğinden kaynaklanan farklı harcama grupları bulunmakta ve hesaplamada bunlar göz önünde bulundurulmaktadır. Her ayın ilk haftası Geçim Düzeyi Raporu hazırlanmaktadır.

B) YAPILMAKTA OLAN ARAŞTIRMALAR:

1. Türkiye’de Ortak Bir Kimlik Olarak Ötekilik Araştırması – Nisan 2009 – Aralık 2009

Araştırma, iki aşamadan oluşmaktadır. Birincisi, 18 ilde 81 kanaat önderiyle derinlemesine görüŐmeden oluşmaktadır. İkincisi ise Türkiye’yi temsilen NUTS I düzeyinden 16 ilde 2190 kişiyle yüz yüze anket tekniği uygulanarak yapılmaktadır. İçinde barındırdığı etnik, dini ve kültürel grupların çeŐitliliĐi nedeniyle bir “mozaik” olarak tanımlanan Türkiye, bu çok kültürlü yapısından kaynaklanan bir takım avantajlar ve dezavantajlarla karşı karşıya bulunmaktadır. Günümüz Türkiye’sinde insanlar geçmişte hiç olmadığı kadar birbirleri ile iç içe yaşamakta, ötekiyle her an yüz yüze gelme risk ve imkânı ile bağlaŐık bir hayat sürmektedir. Söz konusu riskleri en aza indirmek, bir arada yaşama imkânını artırmak ve farklı kimlikler arasındaki sosyal birlikteliği güçlendirmek için, bu kimliklerin hem birbirlerine hem devlete yönelik hem de eğitime bakış açıları objektif bir biçimde ortaya çıkarılmaya çalışılmaktadır.

**YENİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ
UYGULANMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ
ARAŞTIRMASI**

ŞUBAT 2009

3. YENİ ÖĞRETİM PROGRAMLARININ UYGULANMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ ARAŞTIRMASI

Yeni Öğretim Programlarının Uygulanmasının Değerlendirilmesi amacıyla web sitemizde öğretmenlere yönelik bir anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Anket uygulamasıyla yapılan araştırmada, öğretmenler, Yeni Öğretim Programlarının (YÖP'ün) Uygulanması sonucunda, uygulamanın nasıl bir etki oluşturduğunu ve sonuçlarının nasıl olduğunu değerlendirmişlerdir.

Başta öğretmenler ve öğrenciler olmak üzere eğitim camiasını yakından ilgilendiren bu konunun, yine öğretmenler tarafından değerlendirilmesi sonucunda ortaya çıkan sonuçlar şöyledir:

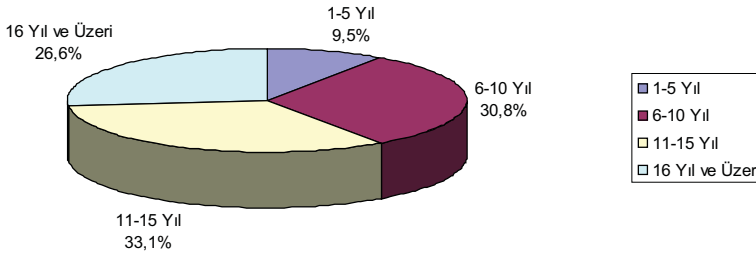
Verilerin Analizi:

18-27 Şubat 2009 tarihleri arasında web sitemizde, uygulanan “Yeni Öğretim Programlarının Uygulanmasının Değerlendirilmesi” anket çalışmasına 1652 öğretmen katılmıştır. Anketimize, Türkiye'nin her yerinden katılım gerçekleşmiştir. 7 soru, YÖP'ün Uygulanmasının Değerlendirilmesine yönelik; bir soru ise demografik özelliği ölçmeye yöneliktir. Aşağıdaki tablolarda elde edilen sonuçların frekans ve yüzde dağılımları verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımları

Demografik Özellik	Mesleki Kıdem									
	1-5 Yıl		6-10 Yıl		11-15 Yıl		16 Yıl ve Üzeri		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kaç yıllık mesleki kıdeme sahipsiniz?	157	9.5	509	30.8	546	33.1	440	26.6	1652	100.0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %9.5'i 1-5 yıl, %30.8'i 6-10 yıl, %33.1'i 11-15 yıl ve %26.6'sı da 16 yıl ve üzeri meslekî kıdeme sahip oldukları görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin ağırlıklı olarak 6-15 yıl arası meslekî kıdeme sahip olduklarını söyleyebiliriz.

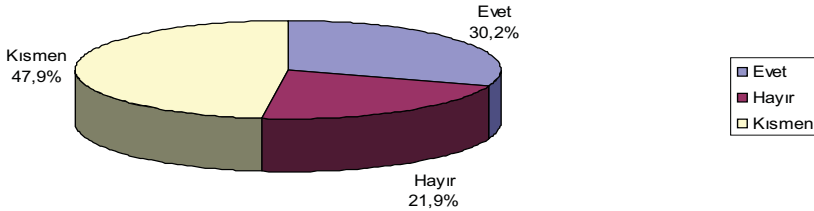

Şekil 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların, Öğretmenler Tarafından YÖP'ün Benimsendiğini ve Uygulandığını Düşünme Durumlarının Dağılımı

YÖP'ün Uygulamasının Değerlendirilmesi	Düşünme Durumları							
	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Öğretmenlerin yeni öğretim programlarını benimsediğini ve uyguladığını düşünüyor musunuz?	498	30.2	362	21.9	792	47.9	1652	100.0

Araştırmaya katılanların %30.2'si, öğretmenlerin YÖP'ü benimsediğini ve uyguladığını, %21.9'u öğretmenlerin YÖP'ü benimsemediğini ve uygulamadığını ve %47.9'u ise kısmen benimseyip uyguladığını düşünmektedir. Araştırmaya katılanlar, öğretmenler tarafından YÖP'ün benimsenip uygulandığını düşünenlerin ve kısmen düşünenlerin oranının toplamı %78.1'dir. Diğer yandan, YÖP'ün öğretmenler tarafından kısmen benimsendiğini ve kısmen uygulandığını düşünenlerin oranı %47.9'la göze çarpmaktadır.

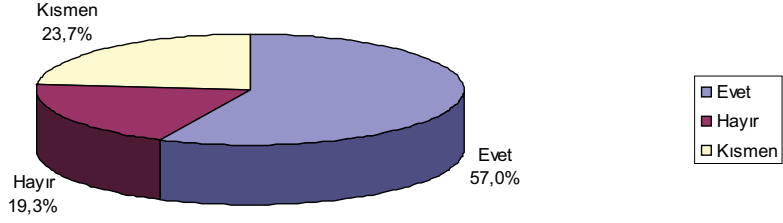

Şekil 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, Öğretmenler Tarafından YÖP'ün Benimsendiğini ve Uygulandığını Düşünme Durumlarının Dağılımı

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP'ün, Eğitimde Öğrenmeyi Daha Kolaylaştırdığını Düşünme Durumlarının Dağılımı

YÖP'ün Uygulamasının Değerlendirilmesi	Düşünme Durumları							
	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Yeni öğretim programlarının, eğitimde öğrenmeyi daha kolaylaştırdığını düşünüyor musunuz?	941	57.0	319	19.3	392	23.7	1652	100.0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %57'si, YÖP'ün eğitimde öğrenmeyi daha kolaylaştırdığını, %19.3'ü kolaylaştırmadığını ve %23.7'si de kısmen kolaylaştırdığını düşünmektedir. YÖP'ün eğitimde öğrenmeyi daha kolaylaştırdığını ve kısmen kolaylaştırdığını düşünenlerin oranının toplamı %80.7'dir.

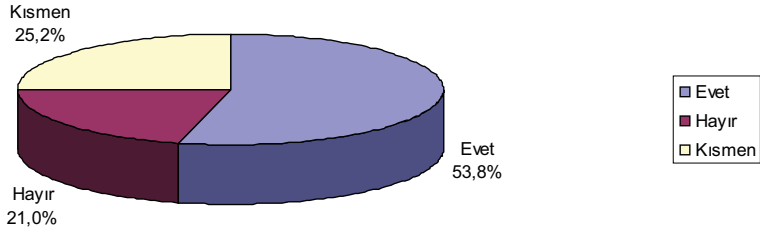

Şekil 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP'ün, Eğitimde Öğrenmeyi Daha Kolaylaştırdığını Düşünme Durumlarının Dağılım Grafiği

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP ile Öğrencilerin Daha Aktif Hale Geldiğini Düşünme Durumlarının Dağılımı

YÖP'ün Uygulamasının Değerlendirilmesi	Düşünme Durumları							
	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
YÖP ile öğrencilerin daha aktif hale geldiğini düşünüyor musunuz?	888	53.8	347	21.0	417	25.2	1652	100.0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %53.8'i, öğrencilerin YÖP ile daha aktif hale geldiğini, %21'i aktif hale gelmediğini, %25.2'si ise kısmen aktif hale geldiğini düşünmektedir. YÖP ile öğrencilerin daha aktif hale geldiğini ve kısmen aktif hale geldiğini düşünenlerin oranının toplamı %79'dur.

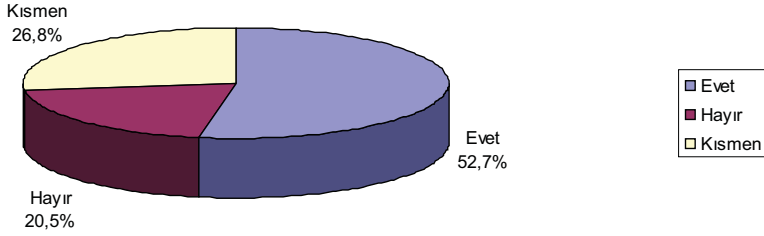

Şekil 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP ile Öğrencilerin Daha Aktif Hale Geldiğini Düşünme Durumlarının Dağılım Grafiği

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP'ün Öğrencilerin Düşünme ve Sorgulama Becerilerini Geliştirdiğini Düşünme Durumlarının Dağılımı

YÖP'ün Uygulamasının Değerlendirilmesi	Düşünme Durumları							
	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
YÖP'ün öğrencilerin düşünme ve sorgulama becerilerini geliştirdiğini düşünüyor musunuz?	871	52.7	338	20.5	443	26.8	1652	100.0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %52.7'si YÖP'ün öğrencilerin düşünme ve sorgulama becerilerini geliştirdiğini, %20.5'i geliştirmedeğini, %26.8'i kısmen geliştirdiğini düşünmektedir. YÖP'ün, öğrencilerin düşünme ve sorgulama becerilerini geliştirdiğini ve kısmen geliştirdiğini düşünenlerin oranının toplamı ise %79.5'dir.

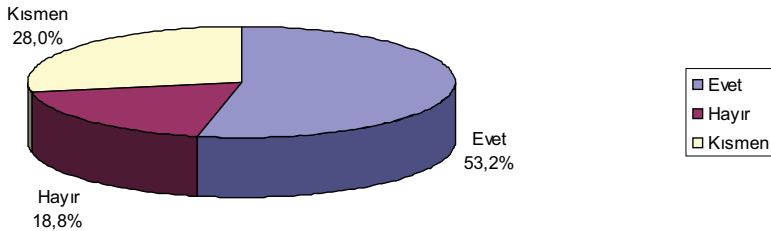

Şekil 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP'ün Öğrencilerin Düşünme ve Sorgulama Becerilerini Geliştirdiğini Düşünme Durumlarının Dağılım Grafiği

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP'ün Öğrenci Merkezli Olduğunu Düşünme Durumlarının Dağılımı

YÖP'ün Uygulamasının Değerlendirilmesi	Düşünme Durumları							
	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
YÖP'ün öğrenci merkezli olduğunu düşünüyor musunuz?	879	53.2	311	18.8	462	28.0	1652	100.0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %53.2'si YÖP'ün öğrenci merkezli olduğunu, %18.8'i öğrenci merkezli olmadığını, %28'i ise kısmen öğrenci merkezli olduğunu düşünmektedir. YÖP'ün öğrenci merkezli ve kısmen öğrenci merkezli olduğunu düşünenlerin oranının toplamı %81.2'dir.

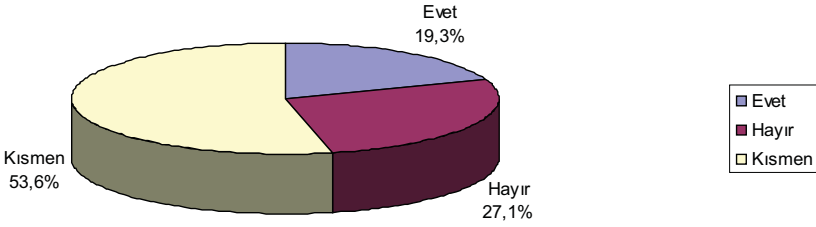

Şekil 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP'ün Öğrenci Merkezli Olduğunu Düşünme Durumlarının Dağılım Grafiği

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP'e Uygun Olarak Etkinlikleri Uygulama Durumlarının Dağılımı

YÖP'ün Uygulamasının Değerlendirilmesi	Düşünme Durumları							
	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
YÖP'e uygun olarak etkinlikleri uygulayabiliyor musunuz?	319	19.3	448	27.1	885	53.6	1652	100.0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %19.3'ü YÖP'e uygun olarak etkinlikleri uyguladığını, %27.1'i uygulayamadığını, %53.6'sı kısmen uyguladığını ifade etmektedir. Burada, öğretmenlerin YÖP'e uygun olarak etkinlikleri kısmen uygulayabildikleri ortaya çıkmaktadır.

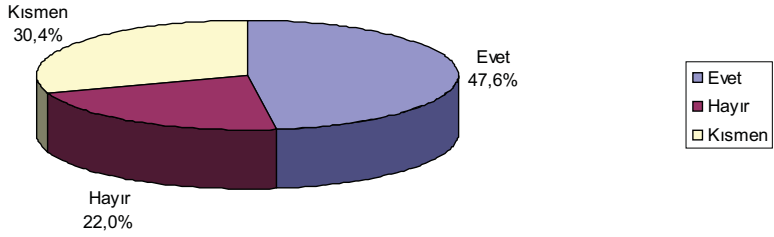

Şekil 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP'e Uygun Olarak Etkinlikleri Uygulama Durumlarının Dağılım Grafiği

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP'ün Çok Yönlü Bir Program Olduğunu Düşünme Durumlarının Dağılımı

YÖP'ün Uygulamasının Değerlendirilmesi	Düşünme Durumları							
	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
YÖP'ün çok yönlü bir program olduğunu düşünüyor musunuz?	787	47.6	363	22.0	502	30.4	1652	100.0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %47.6'sı YÖP'ün çok yönlü bir program olduğunu, %22'si çok yönlü bir program olmadığını, %30.4'ü ise kısmen çok yönlü bir program olduğunu belirtmektedir. YÖP'ün çok yönlü bir program olduğunu ve kısmen çok yönlü bir program olduğunu düşünenlerin oranının toplamı %78 olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 8. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin, YÖP'ün Çok Yönlü Bir Program Olduğunu Düşünme Durumlarının Dağılım Grafiği

Özet:

YÖP'ün Uygulamasının Değerlendirilmesi	Düşünme Durumları							
	Evet		Hayır		Kismen		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Öğretmenlerin yeni öğretim programlarını benimsediğini ve uyguladığını düşünüyor musunuz?	498	30.2	362	21.9	792	47.9	1652	100.0
Yeni öğretim programlarının, eğitimde öğrenmeyi daha kolaylaştırdığını düşünüyor musunuz?	941	57.0	319	19.3	392	23.7	1652	100.0
YÖP ile öğrencilerin daha aktif hale geldiğini düşünüyor musunuz?	888	53.8	347	21.0	417	25.2	1652	100.0
YÖP'ün öğrencilerin düşünme ve sorgulama becerilerini geliştirdiğini düşünüyor musunuz?	871	52.7	338	20.5	443	26.8	1652	100.0
YÖP'ün öğrenci merkezli olduğunu düşünüyor musunuz?	879	53.2	311	18.8	462	28.0	1652	100.0
YÖP'e uygun olarak etkinlikleri uygulayabiliyor musunuz?	319	19.3	448	27.1	885	53.6	1652	100.0
YÖP'ün çok yönlü bir program olduğunu düşünüyor musunuz?	787	47.6	363	22.0	502	30.4	1652	100.0

Yeni Öğretim Programlarının (YÖP'ün) Uygulanmasının Değerlendirilmesi amacıyla web sitemizde 18-27 Şubat 2009 tarihleri arasında öğretmenlere yönelik yapılan anket çalışması sonucunda araştırmaya katılan öğretmenlerin;

- ✓ YÖP'ün öğretmenler tarafından **kismen** benimsendiğini ve uygulandığını düşünenlerin oranı %47.9'dur.

- ✓ YÖP'ün, eğitimde öğrenmeyi daha kolaylaştırdığını düşünenlerin oranı %57'dir.
- ✓ YÖP ile öğrencilerin daha aktif hale geldiğini düşünenlerin oranı %53.8'dir.
- ✓ YÖP'ün öğrencilerin düşünme ve sorgulama becerilerini geliştirdiğini düşünenlerin oranı %52.7'dir.
- ✓ YÖP'ün öğrenci merkezli olduğunu düşünenlerin oranı %53.2'dir.
- ✓ YÖP'e uygun olarak etkinlikleri **kısmen** uygulayabilenlerin oranı %53.6'dır.
- ✓ YÖP'ün çok yönlü bir program olduğunu düşünenlerin oranı ise %47.6'dır.

Bu araştırma sonucunda, **YÖP'ün öğretmenler tarafından kısmen benimsendiğini ve uygulandığını** söyleyebiliriz. Bununla birlikte, öğretmenlerin **YÖP'e uygun olarak etkinlikleri kısmen uygulayabildiklerini** de ifade edebiliriz. Diğer yandan öğretmenler, YÖP'ün eğitimde öğrenmeyi daha kolaylaştırdığını, öğrencileri daha aktif hale getirdiğini, öğrencilerin düşünme ve sorgulama becerilerini geliştirdiğini, öğrenci merkezli ve çok yönlü bir program olduğunu düşündükleri görülmektedir.

**YABANCI DİL
ÖĞRETİM PROGRAMLARININ ETKİNLİĞİ
ARAŞTIRMASI**

ŞUBAT 2009

4. YABANCI DİL ÖĞRETİM PROGRAMLARININ ETKİNLİĞİ ARAŞTIRMASI

Dil öğretimi her dönemde önemini korumuştur. Dil öğretiminde karşılaşılan güçlükler geçmişte olduğu gibi günümüzde de güncelliğini korumakta ve dil öğretimiyle ilgili çeşitli sorunlar varlığını sürdürmektedir. Bundan sonra da sürdürmeye devam edecek gibi görünmektedir.

Yabancı dili öğretirken ya da öğrenirken hangi amaçla ve ne kadar öğreteceğimizi/ öğreneceğimizi bilmek zorundayız. Aksi halde boşa zaman ve emek harcamış olmaktan öteye geçemeyiz. Dünyadaki uygulama da bu yöndedir.

Günümüzde yabancı dil öğretimi, okul öncesi eğitimden itibaren verilme çalışmaları başlatılmış bulunmaktadır. Bu süreç, ilk ve ortaöğretimde devam etmektedir. Ortaöğretimden mezun olan veya yükseköğretime geçen bir öğrenci, söz konusu yabancı dilin ne kadarını bilmekte ve ne kadarını kullanabilmektedir? Bu süreçte eksiklikler ve hatalar var mıdır?

Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi (EBSAM), bu soruların cevabını bulmak amacıyla 26 Şubat-6 Mart 2009 tarihleri arasında Türkiye’de 22 ilde yüz yüze anket tekniği ile 318 ortaöğretim öğretmeniyle Yabancı Dil Öğretim Programlarının Etkinliği Araştırması’na yönelik bir anket uygulaması gerçekleştirdi.

Verilerin Analizi:

Bu saha araştırmasında TÜİK’in İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması göz önünde bulundurularak Türkiye’yi temsilen 26 ilde olmak üzere şehir merkezindeki ortaöğretim kurumlarında, tesadüfi 400 öğretmenle anket uygulaması kararlaştırıldı. 26 il ve o illerde uygulanması kararlaştırılan anket sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1. Örnekleme Alınan Öğretmenlerin İllere Göre Dağılımı

No	İller	Ortaöğretimdeki Öğretmen Sayısı	Örneklem	No	İller	Ortaöğretimdeki Öğretmen Sayısı	Örneklem
1	Adana	5.148	19	14	İstanbul	26.126	97
2	Ağrı	521	2	15	İzmir	11.061	41
3	Aksaray	847	3	16	Kayseri	3.519	13
4	Ankara	16.122	60	17	Kırklareli	914	3
5	Antalya	4.263	16	18	Kocaeli	2.950	11
6	Batman	791	3	19	Konya	4.990	19
7	Bursa	6.401	24	20	Malatya	2.280	8
8	Çanakkale	1.346	5	21	Şanlıurfa	1.742	6
9	Çankırı	709	3	22	Tokat	1.902	7
10	Denizli	2.165	8	23	Trabzon	2.536	9
11	Erzurum	1.871	7	24	Uşak	1.012	4
12	Gaziantep	2.960	11	25	Van	1.187	4
13	Hatay	2.853	11	26	Zonguldak	1.647	6
				TOPLAM		107.863	400

- MEB 2007-2008 öğretmen sayıları kullanılmıştır.

Örnekleme alınan 400 kişinin illere göre dağılımı, illerde ortaöğretimde çalışan öğretmenlerin sayısına orantılı olarak (Orantılı Örnekleme Yöntemi) paylaştırılarak okul başına tesadüfi 3-4 öğretmenle anket yapılması ve en az birinin İngilizce öğretmeni olması sağlandı.

Mevcut olanaklardan yararlanılarak yapılan saha çalışmasında 22 ilde 318 anket yapılmış olup Tablo 2’de illere göre yapılan anketlerin dağılımı verilmektedir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İllere Göre Dağılımı

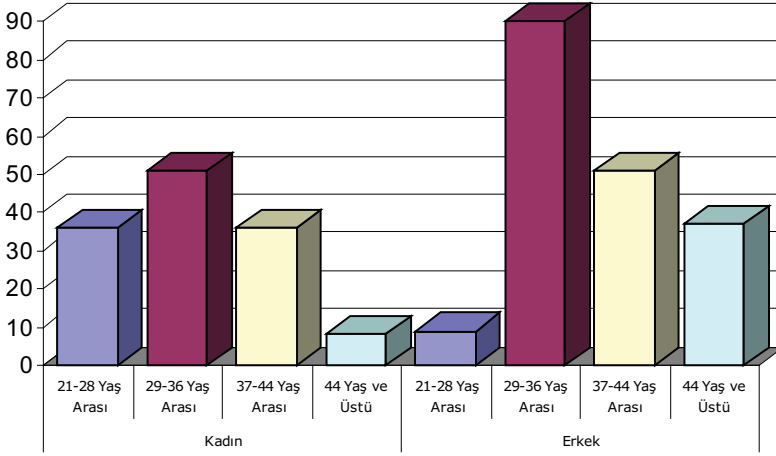
No	İller	Ortaöğretimdeki Öğretmen Sayısı	Ankete Katılım	No	İller	Ortaöğretimdeki Öğretmen Sayısı	Ankete Katılım
1	Adana	5.148	19	12	İstanbul	26.126	80
2	Ağrı	521	2	13	Kayseri	3.519	13
3	Aksaray	847	3	14	Kırklareli	914	3
4	Ankara	16.122	60	15	Kocaeli	2.950	10
5	Batman	791	3	16	Konya	4.990	19
6	Bursa	6.401	24	17	Malatya	2.280	8
7	Çanakkale	1.346	5	18	Şanlıurfa	1.742	6
8	Denizli	2.165	8	19	Tokat	1.902	7
9	Erzurum	1.871	7	20	Trabzon	2.536	9
10	Gaziantep	2.960	11	21	Van	1.187	4
11	Hatay	2.853	11	22	Zonguldak	1.647	6
TOPLAM		107.863	318				

Anket formları kodlanıp SPSS paket programına girilerek analizleri yapıldı. Tablo 3 – Tablo 5 arası öğretmenlerin demografik özelliklerini, Tablo 5 - Tablo 14 arası öğretmenlerin konu hakkındaki düşüncelerini içermektedir. Tablo 15 – Tablo 29 arası öğretmenlerin demografik özellikleri bakımından sorulara verdikleri cevaplar çapraz tablolarla incelendi. $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde χ^2 analizi (Ki-Kare bağımsızlık testi) yapılabilmesi için bu tablolarda gerekli olan satır ve sütun birleştirmeleri yapıldı. χ^2 testinde anlamlı çıkanların sonuçları tabloların altında verilerek yorumlandı.

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Yaş				Toplam
	21-28 Yaş Arası	29-36 Yaş Arası	37-44 Yaş Arası	44 Yaş ve Üstü	
Kadın	36	51	36	8	131
	27,5%	38,9%	27,5%	6,1%	100,0%
	80,0%	36,2	41,4%	17,8%	41,2%
Erkek	9	90	51	37	187
	4,8%	48,1%	27,3%	19,8%	100,0%
	20,0%	63,8%	58,6%	82,2%	58,8%
Toplam	45	141	87	45	318
	14,2%	44,3%	27,4%	14,2%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %41.2'si kadın, %58.8'i ise erkektir. Öğretmenlerin %44.3'ü 29-36 yaş arasındadır. Kadınların %38.9'u ile erkeklerin %48.1'i 29-36 yaş arasındadır. Araştırmamızdaki diğer yaş grupları ise 21-28 yaş arası %14.2, 37-44 yaş arası %27.4, 44 yaş ve üstü öğretmenler ise %14.2'dir.

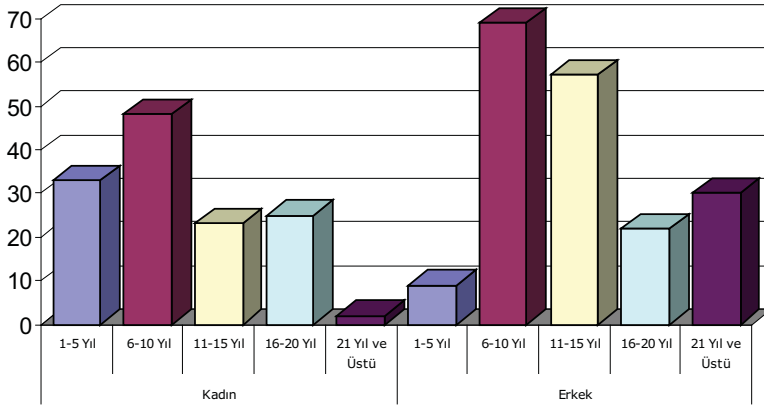

Şekil 1. Araştırmaya Katılanların Yaşlarının Cinsiyete Göre Dağılımı Grafiği

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların Mesleki Kıdemlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Mesleki Kıdem					Toplam
	1-5 Yıl	6-10 Yıl	11-15 Yıl	16-20 Yıl	21 Yıl ve Üstü	
Kadın	33	48	23	25	2	131
	25,2%	36,6%	17,6	19,1%	1,5%	100,0%
	78,6%	41,0%	28,8%	53,2%	6,3%	41,2%
Erkek	9	69	57	22	30	187
	4,8%	36,9%	30,5%	11,8%	16,0%	100,0%
	21,4%	59,0%	71,3%	46,8%	93,8%	58,8%
Toplam	42	117	80	47	32	318
	13,2%	36,8%	25,2%	14,8%	10,1%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Ankete katılanların %36.8'i 6-10 yıl, %25.2'si 11-15 yıl, %14.8'i 16-20 yıl, %13.2'si 1-5 yıl ve %10.1'i 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahiptir. Kadınların %36,6 sı ve erkeklerin %36.9'u 6-10 yıl mesleki kıdeme sahiptir.

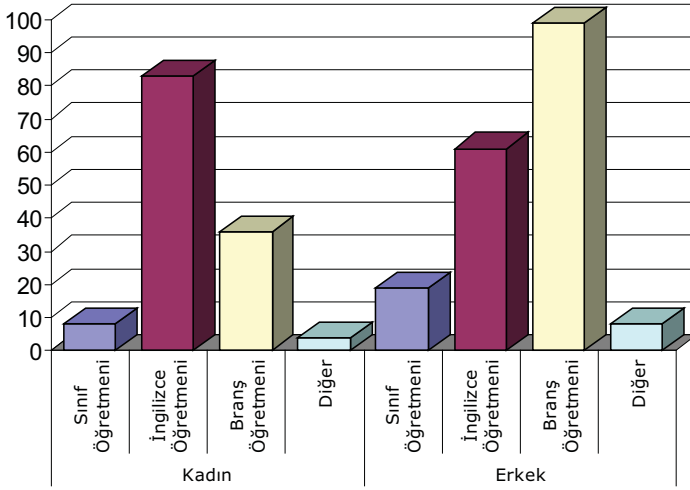

Şekil 2. Araştırmaya Katılanların Mesleki Kıdemlerinin Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların Okuldaki Konumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Okuldaki Konum				Toplam
	Sınıf Öğretmeni	İngilizce Öğretmeni	Branş Öğretmeni	Diğer	
Kadın	8 6,1% 29,6%	83 63,4% 57,6%	36 27,5% 26,7%	4 3,1% 33,3%	131 100,0% 41,2%
Erkek	19 10,2% 70,4%	61 32,6% 42,4%	99 52,9% 73,3%	8 4,3% 66,7%	187 100,0% 58,8%
Toplam	27 8,5% 100,0%	144 45,3% 100,0%	135 42,5% 100,0%	12 3,8% 100,0%	318 100,0% 100,0%

Araştırmaya katılanların %45.3'ü İngilizce öğretmeni, %42.5'i branş öğretmeni, %8.5'i sınıf öğretmeni, %3.8'i ise diğer öğretmenlerdir. İngilizce öğretmenlerinin %63,4'ü kadınlardan oluşmakta iken branş öğretmenlerinin %52.9'unu erkekler oluşturmaktadır.

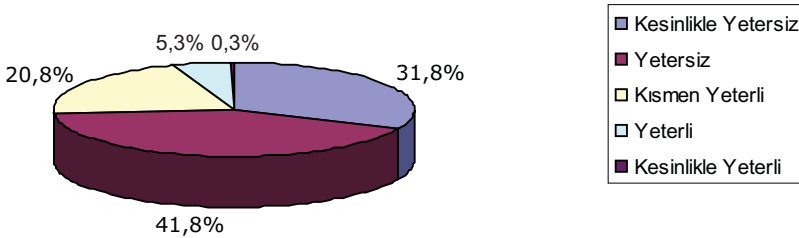

Şekil 3. Araştırmaya Katılanların Okuldaki Konularının Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği

Tablo 6. Araştırmaya Katılanların Mevcut Yabancı Dil Öğretim Programlarının Yeterliliği Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılımı

Sizce mevcut yabancı dil öğretim programları yeterli midir?	Sayı	%
Kesinlikle Yetersiz	101	31,8
Yetersiz	133	41,8
Kısmen Yeterli	66	20,8
Yeterli	17	5,3
Kesinlikle Yeterli	1	,3
Toplam	318	100,0

Öğretmenlerin %31.8'i mevcut yabancı dil öğretim programlarını kesinlikle yetersiz, %41.8'i yetersiz, %20.8'i kısmen yeterli, %5.6'sı ise yeterli ve kesinlikle yeterli olarak bulmaktadır.

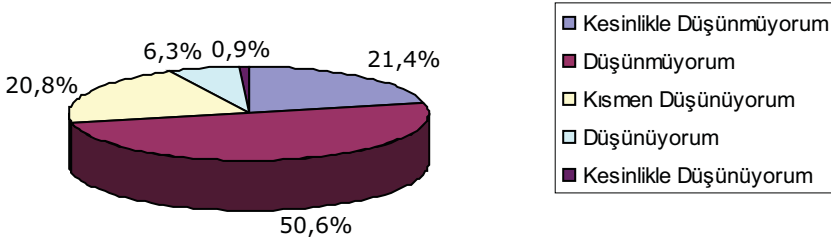

Şekil4. Araştırmaya Katılanların Mevcut Yabancı Dil Öğretim Programlarının Yeterliliği Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 7. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretimi Programlarının Etkili Olarak Kullanılması Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Yabancı dil öğretimi programlarının etkili olarak kullanıldığını düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	68	21,4
Düşünmüyorum	161	50,6
Kısmen Düşünüyorum	66	20,8
Düşünüyorum	20	6,3
Kesinlikle Düşünüyorum	3	,9
Toplam	318	100,0

Tablo 7 incelendiğinde öğretmenlerin %21.4'ü yabancı dil öğretim programlarının kesinlikle etkili olarak kullanılmadığını, %50.6'sı etkili olarak kullanılmadığını, %20.8'i kısmen etkili olarak kullanıldığını, %7.2'si ise etkili ve kesinlikle etkili olarak kullanıldığını düşünmektedir.

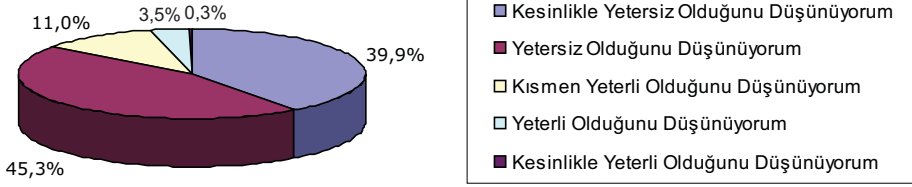

Şekil 5. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretimi Programlarının Etkili Olarak Kullanılması Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 8. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretiminin, Yükseköğretim İçin Yeterli Olma Durumu Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Yabancı dil öğretiminin, yükseköğretim için yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Yetersiz Olduğunu Düşünüyorum	127	39,9
Yetersiz Olduğunu Düşünüyorum	144	45,3
Kısmen Yeterli Olduğunu Düşünüyorum	35	11,0
Yeterli Olduğunu Düşünüyorum	11	3,5
Kesinlikle Yeterli Olduğunu Düşünüyorum	1	,3
Toplam	318	100,0

Tablo 8'de öğretmenlerin %39.9'u yabancı dil öğretiminin yükseköğretim için kesinlikle yetersiz olduğunu, %45.3'ü yetersiz olduğunu, %11'i kısmen yeterli olduğunu, %3.8'i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu düşündüklerini ifade etmektedir.

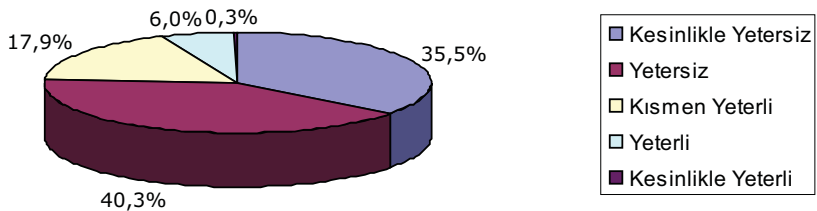

Şekil 6. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretiminin, Yükseköğretim İçin Yeterli Olma Durumu Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 9. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretimi İçin Gerekli Olan Materyal ve Araç-Gereç Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Sizce yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereç yeterli midir?	Sayı	%
Kesinlikle Yetersiz	113	35,5
Yetersiz	128	40,3
Kısmen Yeterli	57	17,9
Yeterli	19	6,0
Kesinlikle Yeterli	1	,3
Toplam	318	100,0

Araştırmaya katılanların %35.5'i yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerin kesinlikle yetersiz olduğunu, %40.3'ü yetersiz olduğunu, %17.9'u kısmen yeterli olduğunu, %6.3'ü ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu söylemektedir.

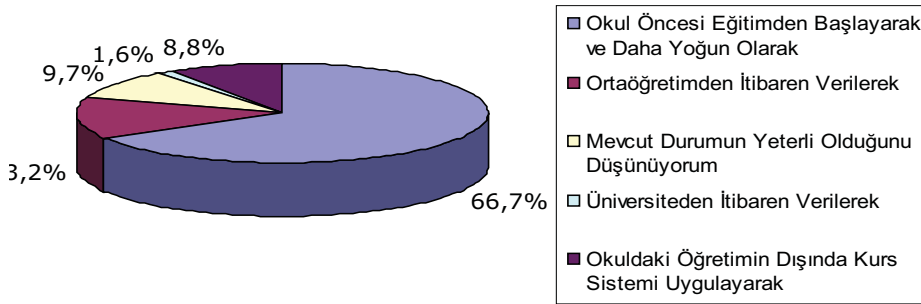

Şekil 7. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretimi İçin Gerekli Olan Materyal ve Araç-Gereç Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 10. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretiminin Nasıl Verilmesi Gerektiği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Sizce yabancı dil öğretimi nasıl verilmelidir?	Sayı	%
Okul Öncesi Eğitimden Başlayarak ve Daha Yoğun Olarak	212	66,7
Ortaöğretimden İtibaren Verilerek	42	13,2
Mevcut Durumun Yeterli Olduğunu Düşünüyorum	31	9,7
Üniversiteden İtibaren Verilerek	5	1,6
Okuldaki Öğretimin Dışında Kurs Sistemi Uygulayarak	28	8,8
Toplam	318	100,0

Ankete katılanların %66.7'si yabancı dil öğretiminin okul öncesi eğitimden başlayarak ve daha yoğun olarak verilmesi gerektiğini, %13.2'si ortaöğretimden itibaren verilmesi gerektiğini, %9.7'si mevcut durumun yeterli olduğunu, %1.6'sı üniversiteden itibaren verilmesi gerektiğini %8.8'i ise okuldaki öğretimin dışında kurs sistemi uygulayarak verilmesi gerektiğini düşünmektedir.

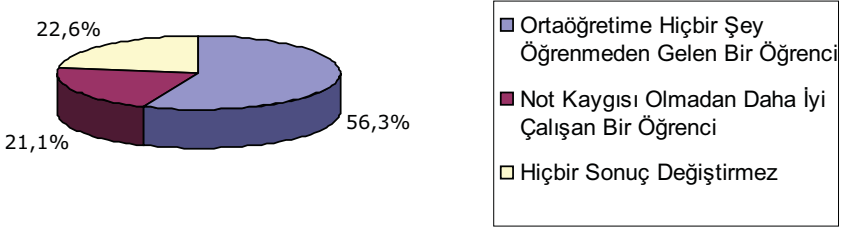

Şekil 8. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretiminin Nasıl Verilmesi Gerektiği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 11. Araştırmaya Katılanların İlköğretimde Seçmeli Yabancı Dil Dersinde Öğrencilere Not Verilmemesi Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

İlköğretimde seçmeli yabancı dil dersinde öğrencilere not verilmemesi nasıl bir sonuç doğurur?	Sayı	%
Ortaöğretime Hiçbir Şey Öğrenmeden Gelen Bir Öğrenci	179	56,3
Not Kaygısı Olmadan Daha İyi Çalışan Bir Öğrenci	67	21,1
Hiçbir Sonuç Değiştirmez	72	22,6
Toplam	318	100,0

Tablo 11 incelendiğinde öğretmenlerin %56.3'ü ilköğretimde seçmeli yabancı dil dersinde öğrencilere not verilmemesi sonucu, öğrencinin ortaöğretime hiçbir şey öğrenmeden geçeceğini, %21.1'i öğrencinin not kaygısı olmadan daha iyi çalışacağını, %22.6'sı ise öğrencide hiçbir sonuç değiştirmeyeceğini düşünmektedir.

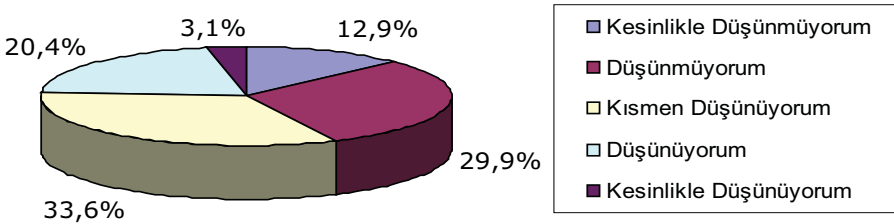

Şekil 9. Araştırmaya Katılanların İlköğretimde Seçmeli Yabancı Dil Dersinde Öğrencilere Not Verilmemesi Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 12. Araştırmaya Katılanların DynEd'in İngilizce Öğretim Programlarını Desteklemesi Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

İlköğretimde, DynEd İngilizce Dil Eğitimi Sisteminin (İnternet üzerinden İngilizce eğitimi) İngilizce öğretim programlarını destekler nitelikte olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	41	12,9
Düşünmüyorum	95	29,9
Kısmen Düşünüyorum	107	33,6
Düşünüyorum	65	20,4
Kesinlikle Düşünüyorum	10	3,1
Toplam	318	100,0

Öğretmenlerin %12,9'u DynEd'in İngilizce öğretim programlarını kesinlikle desteklemediğini, %29,9'u desteklemediğini, %33,6'sı kısmen desteklediğini, %23,5'i ise desteklediğini ve kesinlikle desteklediğini düşündüklerini ifade etmektedir.

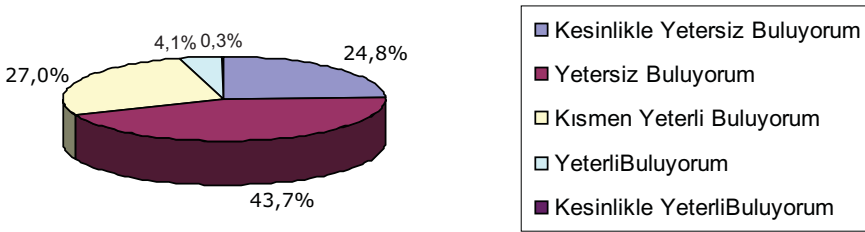

Şekil 10. Araştırmaya Katılanların DynEd'in İngilizce Öğretim Programlarını Desteklemesi Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 13. Araştırmaya Katılanların Şimdiki Yabancı Dil Öğretim Programlarının Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenmeleri Bakımından Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Sizce şimdiki yabancı dil öğretim programlarının, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeleri bakımından yeterli buluyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Yetersiz Buluyorum	79	24,8
Yetersiz Buluyorum	139	43,7
Kısmen Yeterli Buluyorum	86	27,0
Yeterli Buluyorum	13	4,1
Kesinlikle Yeterli Buluyorum	1	,3
Toplam	318	100,0

Araştırmaya katılanların %24.8'i şimdiki yabancı dil öğretim programlarının öğrencilerin yabancı dil öğrenmeleri bakımından kesinlikle yetersiz bulunduğunu, %43.7'si yetersiz bulunduğunu, %27'si kısmen yeterli bulunduğunu, %4.4'ü ise yeterli ve kesinlikle yeterli bulunduğunu dile getirmektedir.

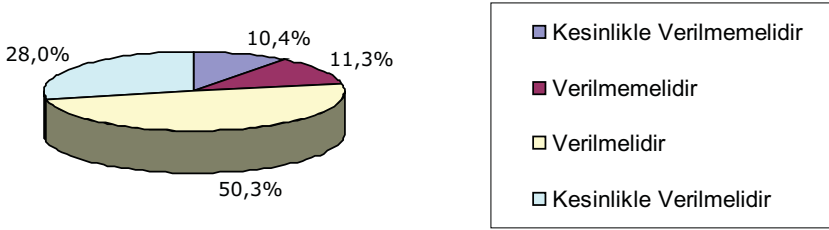

Şekil 11. Araştırmaya Katılanların Şimdiki Yabancı Dil Öğretim Programlarının Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenmeleri Bakımından Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 14. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretim Programlarının Hizmetiçi Eğitim Olarak Verilmesi Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Sizce yabancı dil öğretim programları, hizmet içi eğitim olarak verilmeli midir?	Sayı	%
Kesinlikle Verilmemelidir	33	10,4
Verilmemelidir	36	11,3
Verilmelidir	160	50,3
Kesinlikle Verilmelidir	89	28,0
Toplam	318	100,0

Öğretmenlerin %10.4'ü yabancı dil öğretim programlarının hizmetiçi eğitim olarak kesinlikle verilmemesini, %11.3'ü verilmemesini, %50.3'ü verilmesini, %28'i ise kesinlikle verilmesini söylemektedir. Hizmetiçi eğitim olarak verilmesini ve kesinlikle verilmesini ifade edenlerin oranı %78.3'tür.

Şekil 12. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretim Programlarının Hizmetiçi Eğitim Olarak Verilmesi Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 15. Araştırmaya Katılanların Mevcut Yabancı Dil Öğretim Programlarını Yeterli Bulma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Size mevcut yabancı dil öğretim programları yeterli midir?				Toplam
	Kesinlikle Yetersiz	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Yeterli ve Kesinlikle Yeterli	
Kadın	47 35,9%	50 38,2%	31 23,7%	3 2,3%	131 100,0%
Erkek	54 28,9%	83 44,4%	35 18,7%	15 8,0%	187 100,0%
Toplam	101 31,8%	133 41,8%	66 20,8%	18 5,6%	318 100,0%

Araştırmaya katılan kadınların %35.9'u mevcut yabancı dil öğretim programlarının kesinlikle yetersiz olduğuna, %2.3'ü yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. Erkeklerin %28.9'u kesinlikle yeterli olmadığına, %8'i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. **Kadın öğretmenlerin %74.1'i ve erkeklerin %73.3'ü, mevcut yabancı dil öğretim programlarının yeterli olmadığına inandıklarını ifade etmektedir.** Kadın ve erkek öğretmenlerin yeterli bulma noktasında anlamlı bir farklılık göstermemekte ve aynı düşüncede oldukları söylenebilir. ($\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde Ki-Kare bağımsızlık testi anlamlı çıkmamaktadır).

Tablo 16. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretimi İçin Gerekli Olan Materyal ve Araç-Gereçleri Yeterli Bulma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Sizce yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereç yeterli midir?				Toplam
	Kesinlikle Yetersiz	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Yeterli ve Kesinlikle Yeterli	
Kadın	47 35,9%	56 42,7%	24 18,3%	4 3,1%	131 100,0%
Erkek	66 35,3%	72 38,5%	33 17,6%	16 8,6%	187 100,0%
Toplam	113 35,5%	128 40,3%	57 17,9%	20 6,3%	318 100,0%

Ankete katılan kadınların %35.9'u yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerin kesinlikle yetersiz olduğunu, %3.1'i yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu dile getirmektedir. Erkeklerin %35.3'ü kesinlikle yeterli olmadığını, %8.6'sı ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu ifade etmektedir. **Kadın öğretmenlerin %78.6'sı ve erkeklerin %73.8'i, yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerin yetersiz olduğunu söylemektedir.** Kadın ve erkek öğretmenlerin materyal ve araç-gereçlerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 17. Araştırmaya Katılanların Mevcut Yabancı Dil Öğretim Programlarını Yeterli Bulma Durumunun Yaş Göre Dağılımı

Yaş	Sizce mevcut yabancı dil öğretim programları yeterli midir?				Toplam
	Kesinlikle Yetersiz	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Yeterli ve Kesinlikle Yeterli	
21-28 Yaş Arası	14 31,1%	18 40,0%	12 26,7%	1 2,2%	45 100,0%
29-36 Yaş Arası	37 26,2%	66 46,8%	32 22,7%	6 4,3%	141 100,0%
37-44 Yaş Arası	32 36,8%	33 37,9%	14 16,1%	8 9,1%	87 100,0%
44 Yaş ve Üstü	18 40,0%	16 35,6%	8 17,8%	3 6,7%	45 100,0%
Toplam	101 31,8%	133 41,8%	66 20,8%	18 5,6%	318 100,0%

21-28 yaş arası öğretmenlerin %40'ı mevcut yabancı dil öğretim programlarının yetersiz olduğunu, %2.2'si yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. 29-36 yaş arası öğretmenlerin %46.8'i yeterli olmadığını, %4.3'ü yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. 37-44 yaş arası öğretmenlerin %37.9'u

yetersiz olduğuna, %9.1'i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. 44 yaş üstü öğretmenlerin %40'ı kesinlikle yetersiz olduğunu, %6.7'si ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu dile getirmektedir. Yaş gruplarındaki öğretmenler, mevcut yabancı dil öğretim programlarını yeterli bulma noktasında anlamlı bir farklılık göstermemekte ve aynı düşüncede olduklarını ifade edilebilir.

Tablo 18. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretimi İçin Gerekli Olan Materyal ve Araç-Gereçleri Yeterli Bulma Durumunun Yaşa Göre Dağılımı ve Ki-Kare Analizi Sonuçları

Yaş	Sizce yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereç yeterli midir?				Toplam
	Kesinlikle Yetersiz	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Yeterli ve Kesinlikle Yeterli	
21-28 Yaş Arası	20 44,4%	17 37,8%	7 15,6%	1 2,2%	45 100,0%
29-36 Yaş Arası	49 34,8%	56 39,7%	30 21,3%	6 4,3%	141 100,0%
37-44 Yaş Arası	33 37,9%	35 40,2%	15 17,2%	4 4,6%	87 100,0%
44 Yaş ve Üstü	11 24,4%	20 44,4%	5 11,1%	9 20,0%	45 100,0%
Toplam	113 35,5%	128 40,3%	57 17,9%	20 6,3%	318 100,0%

Ki-Kare=21.173 sd = 9 P = 0.012

21-28 yaş arası öğretmenlerin %44.4'ü yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerin kesinlikle yetersiz olduğunu, %2.2'si yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu düşünmektedir. 29-36 yaş arası öğretmenlerin %39.7'si yetersiz olduğuna, %4.3'ü yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. 37-44 yaş arası öğretmenlerin %40.2'si yetersiz olduğuna, %4.6'sı ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. 44 yaş üstü öğretmenlerin %44.4'ü yetersiz olduğunu, %20'si ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu dile getirmektedir. Yapılan Ki-Kare analizi sonucunda 0.05 anlamlılık düzeyinde yaş gruplarındaki öğretmenlerin, yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerini yeterli bulma noktasında bir farklılık göstermektedirler. **21-28 yaş arası öğretmenlerin diğer öğretmenlere oranla daha fazla materyal ve araç-gereçlerin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu söylemektedir.** Bunun en önemli sebebi bu yaş grubundaki öğretmenlerin aldıkları üniversite eğitiminden sonra öğretmen olarak işe başlamaları, materyal ve araç-gereç eksikliğini diğer öğretmenlere nazaran daha iyi gördüklerini söyleyebiliriz.

Tablo 19. Araştırmaya Katılanların Mevcut Yabancı Dil Öğretim Programlarını Yeterli Bulma Durumunun Mesleki Kıdeme Göre Dağılımı

Mesleki Kıdem	Sizce mevcut yabancı dil öğretim programları yeterli midir?				Toplam
	Kesinlikle Yetersiz	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Yeterli ve Kesinlikle Yeterli	
1-5 Yıl	13 31,0%	19 45,2%	9 21,4%	1 2,4%	42 100,0%
6-10 Yıl	38 32,5%	45 38,5%	30 25,6%	4 3,4%	117 100,0%
11-15 Yıl	23 28,8%	39 48,8%	11 13,8%	7 8,8%	80 100,0%
16-20 Yıl	17 36,2%	17 36,2%	10 21,3%	3 6,4%	47 100,0%
21 Yıl ve Üstü	10 31,3%	13 40,6%	6 18,8%	3 9,4%	32 100,0%
Toplam	101 31,8%	133 41,8%	66 20,8%	18 5,6%	318 100,0%

Tablo 19 incelendiğinde 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %45.2'si mevcut yabancı dil öğretim programlarının yetersiz olduğunu, %2.4'ü yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %38.5'i yeterli olmadığına, %3.4'ü yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %48.8'i yetersiz olduğunu, %8.8'i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu dile getirmektedir. 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %36.2'si kesinlikle yetersiz, %36,2'si yetersiz olduğuna, %6.4'ü ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inandığını ifade etmektedir. 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %40.6'sı yetersiz olduğunu, %9.4'ü ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu dile getirmektedir. Yaş gruplarındaki öğretmenler, mevcut yabancı dil öğretim programlarını yeterli bulma noktasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 20. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretimi İçin Gerekli Olan Materyal ve Araç-Gereçleri Yeterli Bulma Durumunun Mesleki Kıdeme Göre Dağılımı

Mesleki Kıdem	Sizce yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereç yeterli midir?				Toplam
	Kesinlikle Yetersiz	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Yeterli ve Kesinlikle Yeterli	
1-5 Yıl	19 45,2%	13 31,0%	9 21,4%	1 2,4%	42 100,0%
6-10 Yıl	42 35,9%	48 41,0%	22 18,8%	5 4,3%	117 100,0%
11-15 Yıl	30 37,5%	35 43,8%	11 13,8%	4 5,0%	80 100,0%
16-20 Yıl	12 25,5%	19 40,4%	12 25,5%	4 8,5%	47 100,0%
21 Yıl ve Üstü	10 31,3%	13 40,6%	3 9,4%	6 18,8%	32 100,0%
Toplam	113 35,5%	128 40,3%	57 17,9%	20 6,3%	318 100,0%

Tablo 20'ye bakıldığında 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %45.2'si yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerin kesinlikle yetersiz olduğuna, %2.4'ü yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %41'i yeterli olmadığına, %4.3'ü yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %43.8'i yetersiz olduğunu, %5'i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu ifade etmektedir. 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %40.4'ü yetersiz olduğuna, %8.5'i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inandığını ifade etmektedir. 21 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %40.6'sı yetersiz olduğunu, %18.8'i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu dile getirmektedir. Mesleki kıdem yılı gruplarındaki öğretmenler, materyal ve araç-gereçlerin yeterliliği hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Tablo 21. Araştırmaya Katılanların Mevcut Yabancı Dil Öğretim Programlarını Yeterli Bulma Durumunun Okuldaki Konumuna Göre Dağılımı

Okuldaki Konum	Sizce mevcut yabancı dil öğretim programları yeterli midir?				Toplam
	Kesinlikle Yetersiz	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Yeterli ve Kesinlikle Yeterli	
Sınıf Öğretmeni	6 22,2%	17 63,0%	3 11,1%	1 3,7%	27 100,0%
İngilizce Öğretmeni	47 32,6%	51 35,4%	37 25,7%	9 6,3%	144 100,0%
Branş Öğretmeni	44 32,6%	62 45,9%	21 15,6%	8 5,9%	135 100,0%
Diğer	4 33,3%	3 25,0%	5 41,7%		12 100,0%
Toplam	101 31,8%	133 41,8%	66 20,8%	18 5,6%	318 100,0%

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %63'ü mevcut yabancı dil öğretim programlarının yetersiz olduğunu, %3.7'si yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. İngilizce öğretmenlerinin %35.4'ü yeterli olmadığına, %6.3'ü yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. Branş öğretmenlerinin %45.9'u yetersiz olduğunu, %5.9'u ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu dile getirmektedir. Diğer öğretmenlerin %41.7'si kısmen yeterli olduğuna, %25'i ise yetersiz olduğuna inandığını ifade etmektedir. Okuldaki konum bakımından öğretmenler, mevcut yabancı dil öğretim programlarını yeterli bulma noktasında anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Tüm öğretmenlerin bu konu hakkındaki bakış açılarının aynı olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 22. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretimi Programlarının Etkili Olarak Kullanılması Hakkındaki Düşünce Durumunun Okuldaki Konumuna Göre Dağılımı

Mesleki Kıdem	Yabancı dil öğretimi programlarının etkili olarak kullanıldığını düşünüyor musunuz?				Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum ve Kesinlikle Düşünüyorum	
Sınıf Öğretmeni	6 22,2%	15 55,6%	5 18,5%	1 3,7%	27 100,0%
İngilizce Öğretmeni	32 22,2%	61 42,4%	35 24,3%	16 11,1%	144 100,0%
Branş Öğretmeni	29 21,5%	77 57,0%	25 18,5%	4 2,9%	135 100,0%
Diğer	1 8,3%	8 66,7%	1 8,3%	2 16,7%	12 100,0%
Toplam	68 21,4%	161 50,6%	66 20,8%	23 7,2%	318 100,0%

Ankete katılan sınıf öğretmenlerinin %55.6'sı yabancı dil öğretim programlarının etkili olarak kullanılmadığını, %3.7'si etkili ve kesinlikle etkili olarak kullanıldığını söylemektedir. İngilizce öğretmenlerinin %42.4'ü etkili olarak kullanılmadığına, %11.1'i etkili ve kesinlikle etkili olarak kullanıldığına inanmaktadır. Branş öğretmenlerinin %57'si etkili olarak kullanılmadığını, %2.9'u ise etkili ve kesinlikle etkili olarak kullanıldığını dile getirmektedir. Diğer öğretmenlerin %66.7'si etkili olarak kullanılmadığına, %16.7'si ise etkili ve kesinlikle etkili olduğuna inandığını ifade etmektedir. Okuldaki konum bakımından öğretmenler arasında, yabancı dil öğretim programlarının etkili olarak kullanıldığını düşünme noktasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır.

Tablo 23. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretiminin, Yükseköğretim İçin Yeterli Olması Hakkındaki Düşünce Durumunun Okuldaki Konumuna Göre Dağılımı

Okuldaki Konum	Yabancı dil öğretiminin, yükseköğretim için yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?				Toplam
	Kesinlikle Yetersiz Olduğunu Düşünüyorum	Yetersiz Olduğunu Düşünüyorum	Kısmen Yeterli Olduğunu Düşünüyorum	Yeterli ve Kesinlikle Yeterli Olduğunu Düşünüyorum	
Sınıf Öğretmeni	13 48,1%	11 40,7%	3 11,1%		27 100,0%
İngilizce Öğretmeni	56 38,9%	63 43,8%	19 13,2%	6 4,2%	144 100,0%
Branş Öğretmeni	55 40,7%	66 48,9%	10 7,4%	4 3,0%	135 100,0%
Diğer	3 25,0%	4 33,3%	3 25,0%	2 16,6%	12 100,0%
Toplam	127 39,9%	144 45,3%	35 11,0%	12 3,8%	318 100,0%

Tablo 23'e bakıldığında sınıf öğretmenlerinin %48.1'i yabancı dil öğretiminin yükseköğretim için kesinlikle yetersiz olduğunu, %11.1'i kısmen yeterli olduğunu söylemektedir. İngilizce öğretmenlerinin %43.8'i yetersiz olduğuna, %4.2'si yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. Branş öğretmenlerinin %48.9'u yetersiz olduğunu, %3'ü ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu dile getirmektedir. Diğer öğretmenlerin %33.3'ü yetersiz olduğunu, %16.6'sı ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu ifade etmektedir. Okuldaki konum bakımından öğretmenler arasında, yabancı dil öğretiminin yükseköğretim için yeterli olmasını düşünme noktasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Tablo 24. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretimi İçin Gerekli Olan Materyal ve Araç-Gereçleri Yeterli Bulma Durumunun Okuldaki Konumuna Göre Dağılımı

Okuldaki Konum	Sizce yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereç yeterli midir?				Toplam
	Kesinlikle Yetersiz	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Yeterli ve Kesinlikle Yeterli	
Sınıf Öğretmeni	10 37,0%	14 51,9%	3 11,1%		27 100,0%
İngilizce Öğretmeni	59 41,0%	47 32,6%	28 19,4%	10 7,0%	144 100,0%
Branş ve Diğer Öğretmenler	44 29,9%	67 45,6%	26 17,7%	10 6,8%	147 100,0%
Toplam	113 35,5%	128 40,3%	57 17,9%	20 6,3%	318 100,0%

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %51.9'u yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerin yetersiz olduğunu, %11.1'i kısmen yeterli olduğunu ifade etmektedir. İngilizce öğretmenlerinin %41'i kesinlikle yetersiz olduğuna, %7'si yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. Branş ve diğer öğretmenlerin %45.6'sı yetersiz olduğunu, %6.8'i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu dile getirmektedir. Okuldaki konum bakımından öğretmenler arasında, yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerin yeterliliğini düşünme noktasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Tablo 25. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretiminin Nasıl Verilmesi Gerektiği Hakkındaki Düşünce Durumunun Okuldaki Konumuna Göre Dağılımı ve Ki-Kare Analizi Sonuçları

Okuldaki Konum	Sizce yabancı dil öğretimi nasıl verilmelidir?				Toplam
	Okul Öncesi Eğitimden Başlayarak ve Daha Yoğun Olarak	Ortaöğretimden İtibaren Verilerek	Mevcut Durumun Yeterli Olduğunu Düşünüyorum	Okuldaki Öğretimin Dışında Kurs Sistemi Uygulayarak veya Üniversiteden İtibaren Verilerek	
İngilizce Öğretmeni	118 81,9%	13 9,0%	10 6,9%	3 2,1%	144 100,0%
Diğer Öğretmenler	94 54,0%	29 16,7%	21 12,1%	30 17,2%	174 100,0%
Toplam	212 66,7%	42 13,2%	31 9,7%	33 10,4%	318 100,0%

Ki-Kare = 32.263 sd = 3 P = 0.001

Ankete katılan İngilizce öğretmenlerinin %81.9'u ile diğer öğretmenlerin %54'ü yabancı dil öğretiminin okul öncesinden başlayarak ve daha yoğun olarak verilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Yapılan test sonucunda, İngilizce öğretmenlerinin diğer öğretmenlere oranla düşünceleri farklı olduğu ve yabancı dil öğretiminin okul öncesi eğitimden başlayarak ve daha yoğun olarak verilmesi gerektiğini diğer öğretmenlere göre daha fazla düşündükleri söylenebilir.

Tablo 26. Araştırmaya Katılanların İlköğretimde seçmeli yabancı dil dersinde öğrencilere not verilmemesi sonucundaki Düşünce Durumunun Okuldaki Konumuna Göre Dağılımı

Okuldaki Konum	İlköğretimde seçmeli yabancı dil dersinde öğrencilere not verilmemesi nasıl bir sonuç doğurur?			Toplam
	Ortaöğretime Hiçbir Şey Öğrenmeden Gelen Bir Öğrenci	Not Kaygısı Olmadan Daha İyi Çalışan Bir Öğrenci	Hiçbir Sonuç Değiştirmez	
İngilizce Öğretmeni	84 58,3%	36 25,0%	24 16,7%	144 100,0%
Branş Öğretmeni	72 53,3%	26 19,3%	37 27,4%	135 100,0%
Sınıf Öğretmeni ve Diğer	23 59,0%	5 12,8%	11 28,2%	39 100,0%
Toplam	179 56,3%	67 21,1%	72 22,6%	318 100,0%

Tablo 26'da İngilizce öğretmenlerinin %58.3'ü, branş öğretmenlerinin %53.3'ü ile sınıf ve diğer öğretmenlerin %59'u ilköğretimde seçmeli yabancı dil dersinde not verilmemesi sonucu, öğrencilerin ortaöğretime hiçbir şey öğrenmeden geleceğini ifade etmektedir. Öğretmenlerin bu konu hakkındaki düşünceleri aynı oranda olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 27. Araştırmaya Katılanların DynEd'in İngilizce Öğretim Programlarını Desteklemesi Hakkındaki Düşünce Durumunun Okuldaki Konumuna Göre Dağılımı

Okuldaki Konum	Ortaöğretimde, DynEd e öğretim programlarını destekler nitelikte olduğunu düşünüyor musunuz?				Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum ve Kesinlikle Düşünüyorum	
Sınıf Öğretmeni	7 25,9%	7 25,9%	7 25,9%	6 22,2%	27 100,0%
İngilizce Öğretmeni	17 11,8%	37 25,7%	47 32,6%	43 29,9%	144 100,0%
Branş Öğretmeni	16 11,9%	48 35,6%	47 34,8%	24 17,8%	135 100,0%
Diğer	1 8,3%	3 25,0%	6 50,0%	2 16,7%	12 100,0%
Toplam	41 12,9%	95 29,9%	107 33,6%	75 23,1%	318 100,0%

Tablo 27 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin DynEd'in İngilizce öğretim programlarını desteklemesi hakkındaki düşünceleri, kesinlikle desteklemez, desteklemez, kısmen destekler ile destekler ve kesinlikle destekler arasında aynı oranda olduğu söylenebilir. İngilizce öğretmenlerinin %32.6'sı kısmen desteklediğini ve %25.7'si desteklemediğini belirtmektedir. Branş öğretmenlerinin %35.6'sı desteklemediğini ve %34.8'i kısmen desteklediğini ifade etmektedir. Diğer öğretmenlerin %50'si kısmen desteklediğini ve %25'i desteklemediğini dile getirmektedir. Okuldaki konum bakımından öğretmenler arasında, DynEd hakkındaki görüşler açısından anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Tablo 28. Araştırmaya Katılanların Şimdiki Yabancı Dil Öğretim Programlarının Öğrencilerin Yabancı Dil Öğrenmeleri Bakımından Yeterliliği Hakkındaki Düşünce Durumunun Okuldaki Konumuna Göre Dağılımı

Okuldaki Konum	Sizce şimdiki yabancı dil öğretim programlarının, öğrencilerin yabancı dil öğrenmeleri bakımından yeterli buluyor musunuz?				Toplam
	Kesinlikle Yetersiz Buluyorum	Yetersiz Buluyorum	Kısmen Yeterli Buluyorum	Yeterli ve Kesinlikle Yeterli Buluyorum	
Sınıf Öğretmeni	6 22,2%	13 48,1%	5 18,5%	3 11,1%	27 100,0%
İngilizce Öğretmeni	39 27,1%	58 40,3%	38 26,4%	9 6,3%	144 100,0%
Branş Öğretmeni	31 23,0%	63 46,7%	39 28,9%	2 1,5%	135 100,0%
Diğer	3 25,0%	5 41,7%	4 33,3%		12 100,0%
Toplam	79 24,8%	139 43,7%	86 27,0%	14 4,4%	318 100,0%

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin %48.1'i şimdiki yabancı dil öğretim programlarının öğrencilerin yabancı dil öğrenmeleri bakımından yetersiz bulunduğunu, %11.1'i yeterli ve kesinlikle yeterli bulunduğunu söylemektedir. İngilizce öğretmenlerinin %40.3'ü yetersiz bulunduğunu, %6.3'ü yeterli ve kesinlikle yeterli bulunduğunu ifade etmektedir. Branş öğretmenlerinin %46.7'si yetersiz bulunduğunu, %1.5'i yeterli ve kesinlikle yeterli bulunduğunu dile getirmektedir. Diğer öğretmenlerin %41.7'si yetersiz bulunduğunu, %25'i kesinlikle yetersiz bulunduğunu bildirmektedir. Okuldaki konum bakımından öğretmenler arasında, şimdiki yabancı dil öğretim programlarının öğrencilerin yabancı dil öğrenmeleri bakımından yeterliliği hakkındaki görüşler noktasında anlamlı bir farklılık görülmektedir.

Tablo 29. Araştırmaya Katılanların Yabancı Dil Öğretim Programlarının Hizmetiçi Eğitim Olarak Verilmesi Hakkındaki Düşünce Durumunun Okuldaki Konumuna Göre Dağılımı

Okuldaki Konum	Sizce yabancı dil öğretim programları, hizmet içi eğitim olarak verilmeli midir?				Toplam
	Kesinlikle Verilmemelidir	Verilmemelidir	Verilmelidir	Kesinlikle Verilmelidir	
İngilizce Öğretmeni	13 9,0%	12 8,3%	72 50,0%	47 32,6%	144 100,0%
Branş Öğretmeni	15 11,1%	22 16,3%	63 46,7%	35 25,9%	135 100,0%
Sınıf Öğretmeni ve Diğer	5 12,8%	2 5,1%	25 64,1%	7 17,9%	39 100,0%
Toplam	33 10,4%	36 11,3%	160 50,3%	89 28,0%	318 100,0%

Ankete katılan İngilizce öğretmenlerinin %50.'si yabancı dil öğretim programlarının hizmetiçi eğitim olarak verilmesini, %32.6'sı ise kesinlikle verilmesini söylemektedir. Branş öğretmenlerinin %46.7'si verilmesi gerektiğini, %25.9'u kesinlikle verilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Sınıf ve diğer öğretmenlerin %64.1'i verilmesi gerektiğini ve %17.9'u kesinlikle verilmesi gerektiğini bildirmektedir. Okuldaki konum bakımından öğretmenler arasında, yabancı dil öğretim programlarının hizmetiçi eğitim verilmesi noktasındaki düşünceler bakımından anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar:

Türkiye’de 22 ilden 318 öğretmen katıldığı anketimizin sonucunda;

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %41.2’si kadın ve %58.8’i erkektir. Öğretmenlerin %44.3’ü 29-36 yaş arasındadır. Kadınların %38.9’u ile erkeklerin %48.1’i 29-36 yaş arasındadır.
- Öğretmenlerin %36.8’i 6-10 yıl, %25.2’si 11-15 yıl, %14.8’i 16-20 yıl, %13.2’si 1-5 yıl ve %10.1’i 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahiptir. Kadınların %36,6 sı ve erkeklerin %36.9’u 6-10 yıl mesleki kıdeme sahiptir.
- Ankete katılanların %45.3’ü İngilizce öğretmeni, %42.5’i branş öğretmeni, %8.5’i sınıf öğretmeni, %3.8’i ise diğer öğretmenlerdir. İngilizce öğretmenlerinin %63,4’ü kadınlardan oluşmakta iken branş öğretmenlerinin %52.9’unu erkekler oluşturmaktadır.
- Öğretmenlerin %73.6’sı mevcut yabancı dil öğretim programlarını yetersiz ve kesinlikle yetersiz, %20.8’i kısmen yeterli, %5.6’sı ise yeterli ve kesinlikle yeterli olarak bulmaktadır. Kadın öğretmenlerin %74.1’i ve erkeklerin %73.3’ü, mevcut yabancı dil öğretim programlarının yeterli olmadığına inandıklarını ifade etmektedir. 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %77.6’sı mevcut yabancı dil öğretim programlarının yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu bildirmektedir.
- İngilizce öğretmenlerinin %68’i mevcut yabancı dil öğretim programlarının yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu söylemektedir. %64.6’sı yabancı dil öğretim programlarının etkili ve kesinlikle etkili olarak kullanılmadığını ifade etmektedir.
- Araştırmaya katılanların %72’si yabancı dil öğretim programlarının etkili ve kesinlikle etkili olarak kullanılmadığını, %20.8’i kısmen etkili olarak kullanıldığını, %7.2’si ise etkili ve kesinlikle etkili olarak kullanıldığını düşünmektedir. İngilizce öğretmenlerinin %64.6’sı yabancı dil öğretim programlarının etkili ve kesinlikle etkili olarak kullanılmadığını ifade etmektedir.
- Ankete katılan öğretmenlerin %85.2’si yabancı dil öğretiminin yükseköğretim için yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, %11’i kısmen yeterli olduğunu, %3.8’i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu düşündüklerini ifade etmektedir. İngilizce öğretmenlerinin %82.7’si yabancı dil öğretiminin yükseköğretim için yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünmektedir.
- Öğretmenlerin %75.8’i yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, %17.9’u kısmen yeterli olduğunu, %6.3’ü ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu ifade etmektedir. Kadın öğretmenlerin %78.6’sı ve erkeklerin %73.8’i, yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerin yetersiz olduğunu söylemektedir. 21-28 yaş arası öğretmenlerin diğer öğretmenlere oranla daha

fazla, materyal ve araç-gereçlerin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu söylemektedir. 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %81.3'ü yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu dile getirmektedir. İngilizce öğretmenlerinin %73.6'sı yabancı dil öğretimi için gerekli olan materyal ve araç-gereçlerin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu ifade etmektedir.

- Anketekatılanların %66.7'si yabancı dil öğretiminin okul öncesi eğitimden başlanarak ve daha yoğun olarak verilmesi gerektiğini düşünmektedir. İngilizce öğretmenlerinin %81.9'u ile diğer öğretmenlerin %54'ü yabancı dil öğretiminin okul öncesinden başlanarak ve daha yoğun olarak verilmesi gerektiğini ifade etmektedir. İngilizce öğretmenlerinin diğer öğretmenlere oranla daha fazla bu görüşü destekledikleri anlamlı çıkmaktadır.
- Öğretmenlerin %56.3'ü ilköğretimde seçmeli yabancı dil dersinde öğrencilere not verilmemesi sonucu, öğrencinin ortaöğretime hiçbir şey öğrenmeden geçeceğini, %21.1'i öğrencinin not kaygısı olmadan daha iyi çalışacağını, %22.6'sı ise öğrencide hiçbir sonuç değiştirmeyeceğini düşünmektedir.
- İngilizce öğretmenlerinin %58.3'ü, branş öğretmenlerinin %53.3'ü ile sınıf ve diğer öğretmenlerin %59'u ilköğretimde seçmeli yabancı dil dersinde not verilmemesi sonucu, öğrencilerin ortaöğretime hiçbir şey öğrenmeden geçeceğini ifade etmektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %12.9'u DynEd'in İngilizce öğretim programlarını kesinlikle desteklemediğini, %29.9'u desteklemediğini, %33.6'sı kısmen desteklediğini, %23.5'i ise desteklediğini ve kesinlikle desteklediğini düşündüklerini ifade etmektedir.
- İngilizce öğretmenlerinin %32.6'sı DynEd'in İngilizce öğretim programlarını kısmen desteklediğini, %25.7'si desteklemediğini, %29.9'u ise desteklediğini ve kesinlikle desteklediğini belirtmektedir.
- Ankete katılanların %68.5'i şimdiki yabancı dil öğretim programlarının öğrencilerin yabancı dil öğrenmeleri bakımından yetersiz ve kesinlikle yetersiz bulunduğunu, %27'si kısmen yeterli bulunduğunu, %4.4'ü ise yeterli ve kesinlikle yeterli bulunduğunu ifade etmektedir. İngilizce öğretmenlerinin %67.4'ü şimdiki yabancı dil öğretim programlarının öğrencilerin yabancı dil öğrenmeleri bakımından yetersiz ve kesinlikle yetersiz bulunduğunu ifade etmektedir.
- Öğretmenlerin %10.4'ü yabancı dil öğretim programlarının hizmetiçi eğitim olarak kesinlikle verilmemesini, %11.3'ü verilmemesini, %50.3'ü verilmesini, %28'i ise kesinlikle verilmesini söylemektedir. Hizmetiçi eğitim olarak verilmesini ve kesinlikle verilmesini ifade edenlerin oranı %78.3'tür.
- Ankete katılan İngilizce öğretmenlerinin %82.6'sı yabancı dil öğretim programlarının hizmetiçi eğitim olarak verilmesi ve kesinlikle verilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Öneriler:

- Mevcut yabancı dil öğretim programları, hem İngilizce öğretmenleri hem de diğer öğretmenler tarafından yetersiz bulunmaktadır. Günümüz koşullarında AB ülkelerinde öğrencilere küçük yaştan itibaren, birden fazla yabancı dil öğretilirken, Türkiye’de mevcut durumun öğretmenler tarafından yetersiz bulunması, ilgili kurumların acilen önlem alarak yabancı dil öğretim programlarını yeniden düzenlemesi gerekmektedir.
- Yabancı dil öğretim programlarının etkili olarak kullanılmadığı görüşü dile getirilmektedir. Bunun en önemli nedenleri arasında; materyal ve araç-gereç eksikliği, dil laboratuvarlarının eksikliği ve müfredattaki eksiklikler gösterilmiş olup bunların giderilmesi için çalışmaların başlatılması gerekmektedir. Bu eksikliklerin giderilmesiyle yabancı dil öğretim programları daha etkili olarak kullanılacaktır.
- Yabancı dil öğretiminin yüksek öğretim için yeterli olmadığı, üniversiteye gelen bir öğrencinin yabancı dil bilgisi bakımından yeterli bilgiye sahip olmadığı görüşü ortaya çıkmaktadır. Yükseköğretimde 2008-2009 yılındaki okullaşma oranı %38.6’dır (Kaynak MEB). Bu öğrenciler ortaöğretimde belirlenerek farklı bir yabancı dil öğretim programı uygulanmalıdır.
- Öğretmenlere göre en önemli sorunların başında materyal ve araç-gereç eksikliği gelmektedir. Bu eksikliklerin giderilmesi gerekmektedir.
- İngilizce öğretmenleri diğer öğretmenlere nazaran yabancı dil öğretiminin okul öncesi eğitimden itibaren ve daha yoğun olarak verilmesi gerektiğini daha fazla dile getirmektedir. Okul öncesi eğitimde 2008-2009 yılı okullaşma oranı %33’tür (Kaynak MEB). Bu rakamın 2-3 yıl içerisinde %50'lere çıkması hedeflendiğine göre, AB ülkelerinde olduğu ve öğretmenlerinde dile getirdiği gibi yabancı dil öğretimi okul öncesi eğitimde ve yoğun olarak verilmesi çalışmaları arttırılmalıdır.
- Öğretmenlerin yarısından fazlası, ilköğretimde seçmeli yabancı dil dersinde not verilmemesi sonucu öğrencilerin ortaöğretime hiçbir şey öğrenmeden geleceği görüşü hakimdir. Böyle bir uygulamanın sonucu araştırılıp sonuçlarının da değerlendirilmesi gerekmektedir.
- DynEd’in İngilizce öğretim programlarını kısmen desteklediği görüşü öğretmenlerde hakimdir. DynEd’in bu anlamdaki desteğinin araştırılması gereklidir.
- Öğretmenler şimdiki yabancı dil öğretim programlarının öğrencilerin yabancı dil öğrenmeleri bakımından yetersiz bulunmaktadır. Ortaöğretimde gramer ağırlıklı yabancı dil öğretim programı olduğu öğretmenler tarafından dile getirilirken, yükseköğretimde okullaşma oranının %38.6 olması ve geriye kalan %61.4 oranında ortaöğretim mezununun normal hayatta işine yaramayan bir yabancı dil öğrenememesi söz konusudur. %61.4’lük bu kesimin normal günlük hayatta kullanabileceği bir yabancı dil öğretim programı alması gerekmektedir.

- Yabancı dil öğretim programları hizmetiçi eğitim olarak yabancı dil öğretmenlerine yoğun bir şekilde verilmelidir. Sonuçta öğrencilerin yabancı dil öğrenebilmelerinin en başında iyi ve donanımlı bir öğretici gelmektedir.

Öğretmenler Tarafından Gelen Öneriler:

Ankette açık uçlu bir soru yardımıyla öğretmenlerin yabancı dil öğretim programları hakkındaki istek ve önerileri en çok talep edilenden en aza doğru aşağıda verilmektedir.

- ✓ Materyal ve araç-gereç eksikliği giderilmeli
- ✓ Dil laboratuvarları kurulmalı
- ✓ Gramer ağırlıklı değil de güncel hayata uygun pratik konuşma dili öğretilmeli
- ✓ Müfredat ağır, yeniden gözden geçirilmeli
- ✓ Hazırlık sınıfları oluşturulmalı
- ✓ Ders saatleri arttırılmalı
- ✓ Pratik yapabilme imkanının sağlanmalı ve buna ağırlık verilmeli
- ✓ Yabancı dilin önemi benimsetilmeli
- ✓ Kalabalık sınıflar azaltılmalı
- ✓ Hizmetiçi eğitimler yoğun verilmeli
- ✓ Yabancı dil öğretimi küçük yaşlarda verilmeli
- ✓ Mevcut kitaplardaki konular çok dağınık, buna çekidüzen verilmeli

İLKSAN'IN DEĞERLENDİRİLMESİ ARAŞTIRMASI

MART 2009

5. İLKSAN'IN DEĞERLENDİRİLMESİ ARAŞTIRMASI

İLKSAN'ın değerlendirilmesi amacıyla web sitemizde İLKSAN üyelerine yönelik bir anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Anket uygulamasıyla yapılan araştırmada, öğretmenlerden İLKSAN'ın yönetimini, seçimlerini ve sosyal yardımlarını değerlendirmeleri istendi.

İLKSAN'a zorunlu üye olanlar ve ilköğretim öğretmen adayları başta olmak üzere eğitim camiasını yakından ilgilendiren bu konunun sonuçları şöyledir:

Verilerin Analizi:

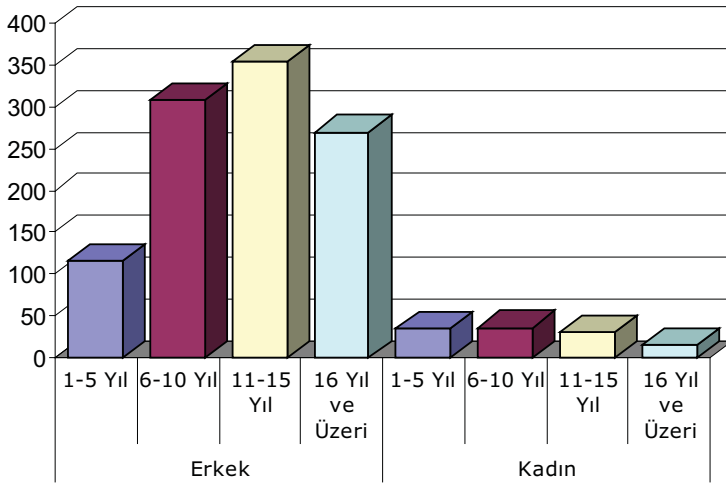
05-21 Mart 2009 tarihleri arasında web sitemizde uygulanan “İLKSAN'ın Değerlendirilmesi” anket çalışmasına 1483 öğretmen katılmıştır. Anketimize, Türkiye'nin her yerinden katılım gerçekleşmiş olup değerlendirme noktasında objektif olması için IP numarası kontrolü yapılarak aynı IP'den 1'den fazla ankete katılım gerçekleşmiş ise, o fazla olanlar ile İLKSAN üyesi olmayanların anket sonuçları çıkartılmıştır. İLKSAN'a üye olan 1163 kişi üzerinden sonuçlar değerlendirilmiştir. Ankette iki soru demografik özelliği ölçmeye, üç soru İLKSAN seçimlerini değerlendirmeye, dört soru sosyal yardımlarını değerlendirmeye, beş soru ise yönetimini değerlendirmeye yöneliktir. Veriler SPSS 11.0 (Statistical Package For The Social Science) istatistik paket programında analiz edilmiştir.

Tablo 1'de ankete katılanların demografik özellikleri, Tablo 2 ve Tablo 5-Tablo 14 arası anket sorularına verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları yer almaktadır. Anlamlılık düzeyi $\alpha=0,05$ alınarak, Tablo 3-Tablo 4 ve Tablo 14-Tablo 27 arası, ankete katılanların cinsiyeti, İLKSAN'a üyelik yılı ve İLKSAN'ın kapatılması hakkındaki düşünce durumları bakımından diğer değişkenlere göre dağılımları (çapraz tabloları) ve χ^2 analizi (χ^2 bağımsızlık testi) sonuçları yer almaktadır. χ^2 analizi sonucu anlamlı çıkanlar değerlendirilmeye alınarak yorumlanmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'a Üyelik Yıllarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyetiniz	İLKSAN'a kaç yıldır üyesiniz?				Toplam
	1-5 Yıl	6-10 Yıl	11-15 Yıl	16 Yıl ve Üzeri	
Erkek	116	308	354	270	1048
	11,1%	29,4%	33,8%	25,8%	100,0%
	77,3%	89,5%	92,2%	94,7%	90,1%
Kadın	34	36	30	15	115
	29,6%	31,3%	26,1%	13,0%	100,0%
	22,7%	10,5%	7,8%	5,3%	9,9%
Toplam	150	344	384	285	1163
	12,9	29,6%	33,0%	24,5%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Araştırmaya katılan İLK SAN üyelerinin %90.1'i erkek, %9.9'u ise kadındır. %12,9'u 1-5 yıl, %29.6'sı 6-10 yıl, %33'ü 11-15 yıl ve %24.5'i 16 yıl ve üzeri İLK SAN üyesidir. Erkeklerin %33.8'i 11-15 yıl üye iken, kadınların %31.3'ü 6-10 yıl arası üyedir.

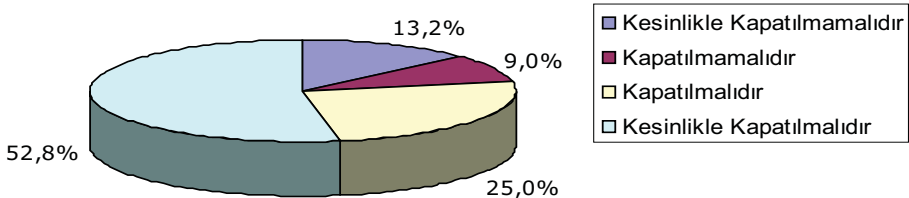

Şekil 1. Araştırmaya Katılanların İLK SAN'a Üyelik Yıllarının Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların İLK SAN'ın Kapatılması Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılımı

Sizce İLK SAN kapatılmalı mıdır?	Sayı	%
Kesinlikle Kapatılmamalıdır	153	13,2
Kapatılmamalıdır	105	9,0
Kapatılmalıdır	291	25,0
Kesinlikle Kapatılmalıdır	614	52,8
Toplam	1163	100,0

Araştırmaya katılanların %13.2'si İLK SAN'ın kesinlikle kapatılmamasını, %9'u kapatılmamasını; buna karşılık %25'i kapatılmasını, %52.8'i ise kesinlikle kapatılmasını istemiştir. Toplamda, İLK SAN üyelerinin %77.8'i kapatılması yönünde görüş bildirmiştir. Bu oran İLK SAN açısından çok düşündürücü bir sonuçtur.

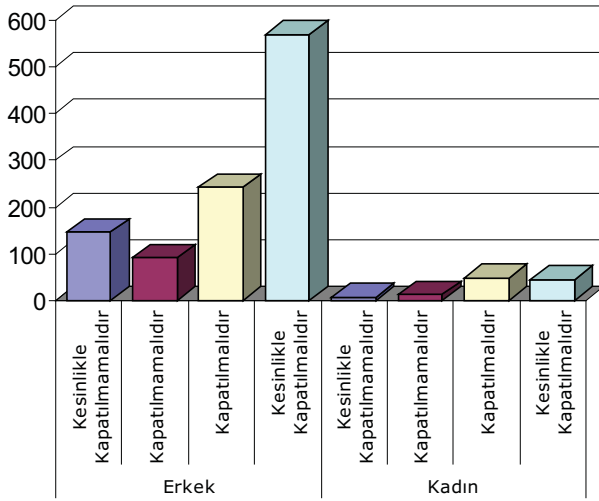

Şekil 2. Araştırmaya Katılanların İLK SAN'ın Kapatılması Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Kapatılması Hakkındaki Görüşlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyetiniz	Sizce yabancı dil öğretim programları, hizmet içi eğitim olarak verilmeli midir?				Toplam
	Kesinlikle Kapatılmamalıdır	Kapatılmamalıdır	Kapatılmalıdır	Kesinlikle Kapatılmalıdır	
Erkek	146 13,9%	92 8,8%	242 23,1%	568 54,2%	1048 100,0%
Kadın	7 6,1%	13 11,3%	49 42,6%	46 40,0%	115 100,0%
Toplam	153 13,2%	105 9,0%	291 25,0%	614 52,8%	1163 100,0%

Araştırmaya katılan erkeklerin %54.2'si İLKSAN'ın kesinlikle kapatılmasını ve %23.1'i kapatılmasını ifade etmiştir. Kadınların ise %42.6'sı kapatılmasını, %40'ı kesinlikle kapatılmasını istemiştir. İLKSAN'a üye olan erkeklerin %77.3'ü, kadınların ise %82.6'sı İLKSAN'ın kapatılmasını talep etmiştir.

Şekil 3. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Kapatılması Hakkındaki Görüşlerinin Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği

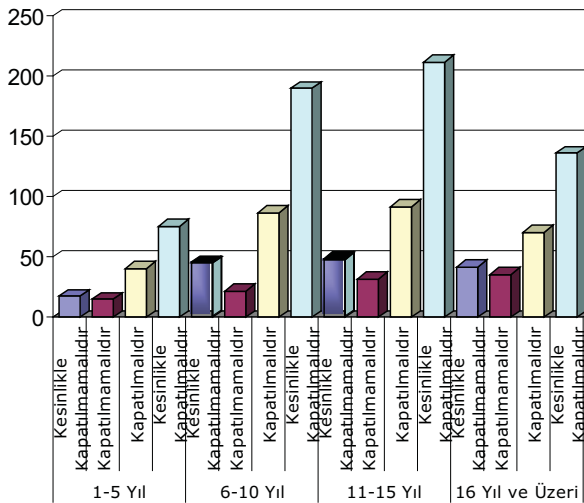
Tablo 4. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Kapatılması Hakkındaki Görüşlerinin Üyelik Yıllarına Göre Dağılımı

İLKSAN'a kaç yıldır üyesiniz?	Sizce İLKSAN kapatılmalı mıdır?				Toplam
	Kesinlikle Kapatılmamalıdır	Kapatılmamalıdır	Kapatılmalıdır	Kesinlikle Kapatılmalıdır	
1-5 Yıl	18 12,0%	15 10,0%	41 27,3%	76 50,7%	150 100,0%
6-10 Yıl	45 13,1%	22 6,4%	87 25,3%	190 55,2%	344 100,0%
11-15 Yıl	48 12,5%	32 8,3%	92 24,0%	212 55,2%	384 100,0%
16 Yıl ve Üzeri	42 14,7%	36 12,6%	71 24,9%	136 47,7%	285 100,0%
Toplam	153 13,2%	105 9,0%	291 25,0%	614 52,8%	1163 100,0%

$$\chi_h^2 = 10.76 \quad sd = 9 \quad P = 0.293$$

Araştırmaya katılan ve İLKSAN'a 1-5 yıldır üye olanların %50.7'si, 6-10 yıldır üye olanların %55.2'si, 11-15 yıldır üye olanların %55.2'si ile 16 yıl ve üzeri üye olanların %47.7'si İLKSAN'ın kesinlikle kapatılmasını belirtmektedir. İLKSAN'ın kapatılması hakkındaki görüşlerin üyelik yılına bağımlı olup

olmadığı için yapılan χ^2 bağımsızlık testi sonucu $\chi_h^2 = 10.76$ ve $P = 0,293 > \alpha = 0,05$ olduğundan anlamlı çıkmamıştır. Bu durumda "İLKSAN kapatılmalı mı" sorusuna verilen cevaplar üyelik yılına bağımlı değildir ve üyelik yılı gruplarının verdikleri cevapların oranları aynıdır diyebiliriz.

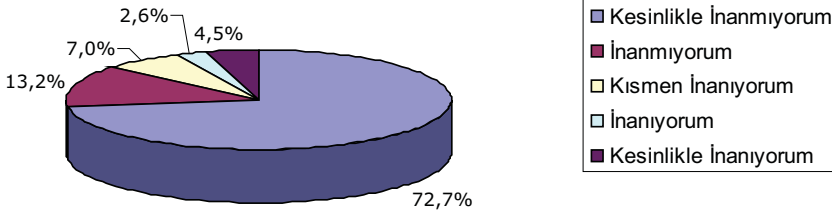

Şekil 4. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Kapatılması Hakkındaki Görüşlerinin Üyelik Yıllarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Şeffaf Yönetilip Yönetilmediği Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılımı

İLKSAN'ın şeffaf yönetildiğine inanıyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle İnanmıyorum	846	72,7
İnanmıyorum	154	13,2
Kısmen İnanıyorum	81	7,0
İnanıyorum	30	2,6
Kesinlikle İnanıyorum	52	4,5
Toplam	1163	100,0

Araştırmaya katılanların %72.7'si İLKSAN'ın kesinlikle şeffaf yönetilmediğine, %13.2'si şeffaf yönetilmediğine inanmaktadır. Diğer yandan %7.1'i şeffaf ve kesinlikle şeffaf yönetildiğine inandıklarını ifade etmektedir. Toplamda da üyelerinin %85.9'u İLKSAN'ın şeffaf yönetilmediği yönünde görüş bildirmiştir. Üyeleri tarafından şeffaf yönetilmediğine inanılan İLKSAN'ın, bunu araştırıp sorgulaması ve çözümlerini üretmesi gerekmektedir.

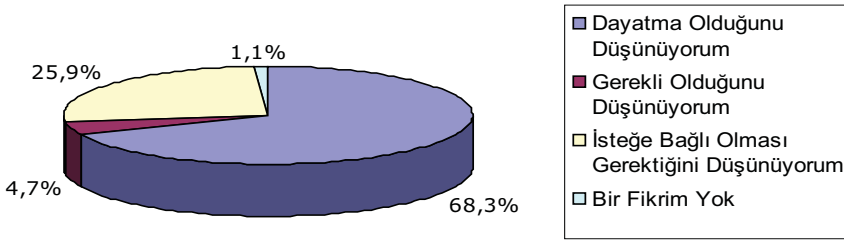

Şekil 5. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Şeffaf Yönetilip Yönetilmediği Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 6. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Zorunlu Üyeliği Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılımı

İLKSAN zorunlu üyeliğini nasıl buluyorsunuz?	Sayı	%
Dayatma Olduğunu Düşünüyorum	794	68,3
Gerekli Olduğunu Düşünüyorum	55	4,7
İsteğe Bağlı Olması Gerektiğini Düşünüyorum	301	25,9
Bir Fikrim Yok	13	1,1
Toplam	1163	100,0

Araştırmaya katılanların %68.3'ü İLKSAN'ın zorunlu üyeliğinin dayatma olduğunu, %25.9'u isteğe bağlı olması gerektiğini, %4.7'si ise gerekli olduğunu düşünüyor.

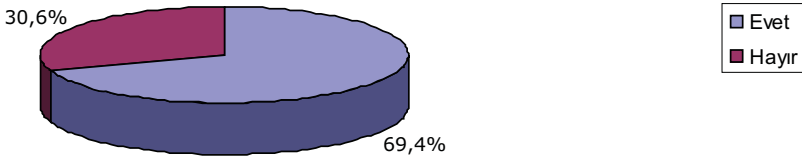

Şekil 6. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Zorunlu Üyeliği Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 7. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Nisan 2008'deki İlçe Temsilcileri Seçiminden Haberdar Olma Durumuna Göre Dağılımı

Nisan 2008'deki ilçe temsilciler seçiminden haberiniz oldu mu?	Sayı	%
Evet	807	69,4
Hayır	356	30,6
Toplam	1163	100,0

Araştırmaya katılanların %69.4'ünün Nisan 2008'deki İlçe Temsilcileri seçiminden haberinin olduğu, %30.6'sının ise haberinin olmadığı görülmektedir.

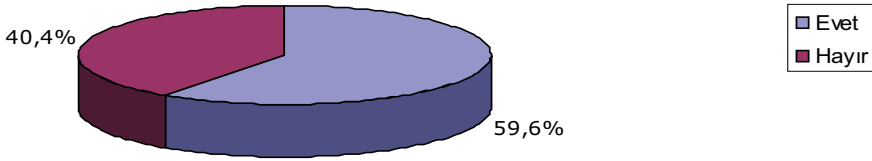

Şekil 7. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Nisan 2008'deki İlçe Temsilcileri Seçiminden Haberdar Olma Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Tablo 8. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Nisan 2008'deki İlçe Temsilcileri Seçiminde Oy Kullanma Durumuna Göre Dağılımı

Nisan 2008 İLKSAN ilçe temsilciler seçiminde oy kullandınız mı?	Sayı	%
Evet	693	59,6
Hayır	470	40,4
Toplam	1163	100,0

Araştırmaya katılanların %59.6'sı Nisan 2008'deki İlçe Temsilcileri seçiminde oy kullandığını, %40.4'ü oy kullanmadığını ifade etmektedir.

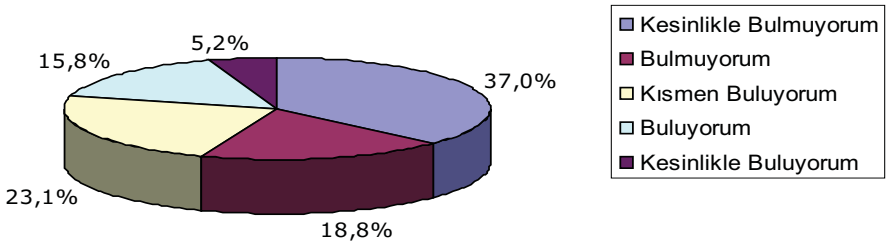

Şekil 8. Araştırmaya Katılanların İLK SAN'ın Nisan 2008'deki İlçe Temsilcileri Seçiminde Oy Kullanma Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Tablo 9. Araştırmaya Katılanların İLK SAN'ın İl ve İlçe Temsilcileri Seçimini Demokratik Bulma Durumuna Göre Dağılımı

İLK SAN il ve ilçe temsilciler seçimini demokratik buluyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Bulmuyorum	430	37,0
Bulmuyorum	219	18,8
Kısmen Buluyorum	269	23,1
Buluyorum	184	15,8
Kesinlikle Buluyorum	61	5,2
Toplam	1163	100,0

Araştırmaya katılanların %37'si İLK SAN'ın il ve ilçe temsilcileri seçimini kesinlikle demokratik bulmuyor, %18.8'i demokratik bulmuyor, %23.1'i kısmen demokratik buluyor, %15.8'i demokratik buluyor, %5.2'si kesinlikle demokratik buluyor. Üyelerin %55.8'i İLK SAN'ın il ve ilçe temsilcileri seçimini demokratik bulmadıklarını ifade etmektedir.

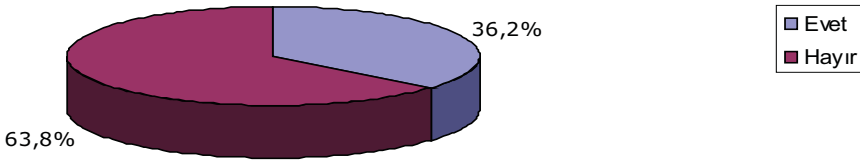

Şekil 9. Araştırmaya Katılanların İLK SAN'ın İl ve İlçe Temsilcileri Seçimini Demokratik Bulma Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Tablo 10. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Sosyal Yardımlarından Yararlanma Durumuna Göre Dağılımı

İLKSAN'ın sosyal yardımlarından yararlandınız mı?	Sayı	%
Evet	421	36,2
Hayır	742	63,8
Toplam	1163	100,0

Üyelerin %36.2.'si İLKSAN'ın sosyal yardımlarından yararlandığını, %63.8'i yararlanmadığını ifade etmektedir.

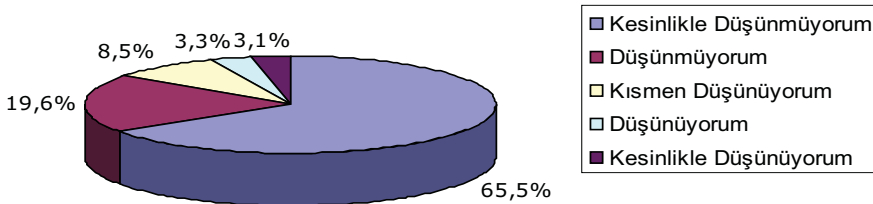

Şekil 10. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Sosyal Yardımlarından Yararlanma Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Tablo 11. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Sosyal Yardımlarını Yeterli Olduğunu Düşünme Durumuna Göre Dağılımı

İLKSAN'ın sosyal yardımlarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	762	65,5
Düşünmüyorum	228	19,6
Kısmen Düşünüyorum	99	8,5
Düşünüyorum	38	3,3
Kesinlikle Düşünüyorum	36	3,1
Toplam	1163	100,0

Anketimize katılanların %65.5'i İLKSAN'ın sosyal yardımlarını kesinlikle yeterli olmadığını, %19.6'sı yeterli olmadığını, %8.5'i kısmen yeterli olduğunu, %3.3'ü yeterli olduğunu ve %3.1'i kesinlikle yeterli olduğunu düşünmektedir. İLKSAN üyelerinin %85.1'i sosyal yardımların yeterli olmadığını söylemektedir.

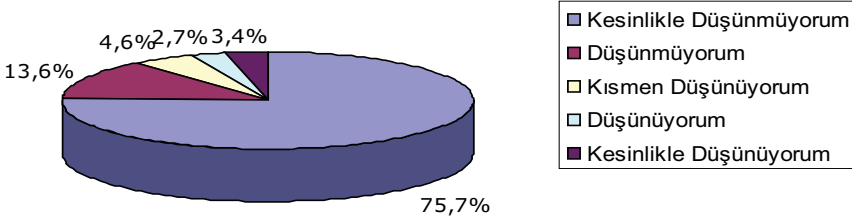

Şekil 11. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Sosyal Yardımlarını Yeterli Olduğunu Düşünme Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Tablo 12. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Gayrimenkullerinin Doğru Değerlendirildiğini Düşünme Durumuna Göre Dağılımı

İLKSAN'ın gayrimenkullerinin doğru değerlendirildiğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	880	75,7
Düşünmüyorum	158	13,6
Kısmen Düşünüyorum	54	4,6
Düşünüyorum	31	2,7
Kesinlikle Düşünüyorum	40	3,4
Toplam	1163	100,0

Araştırmaya katılanların %75.7'si İLKSAN'ın Gayrimenkullerinin kesinlikle doğru değerlendirilmediğini, %13.6'sı doğru değerlendirilmediğini, %4.6'sı kısmen doğru değerlendirildiğini, %2.7'si doğru değerlendirildiğini ve %3.4'ü kesinlikle doğru değerlendirildiğini düşünmektedir. Üyelerin %89.3'ü İLKSAN'ın Gayrimenkullerinin doğru değerlendirilmediğini ifade etmektedir.

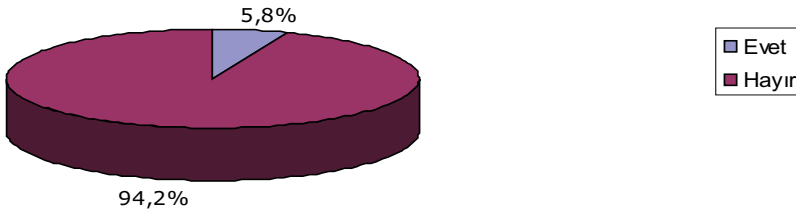

Şekil 12. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Gayrimenkullerinin Doğru Değerlendirildiğini Düşünme Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Tablo 13. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Sosyal Tesislerinden Yararlanma Durumuna Göre Dağılımı

İLKSAN'a üye olduğunuz süre içerisinde İLKSAN'ın sosyal tesislerinden yararlandınız mı?	Sayı	%
Evet	67	5,8
Hayır	1096	94,2
Toplam	1163	100,0

Anketimize katılanların %5.8'i İLKSAN'ın sosyal tesislerinden yararlandığını ve %94.2'si yararlanmadıklarını ifade etmektedir.

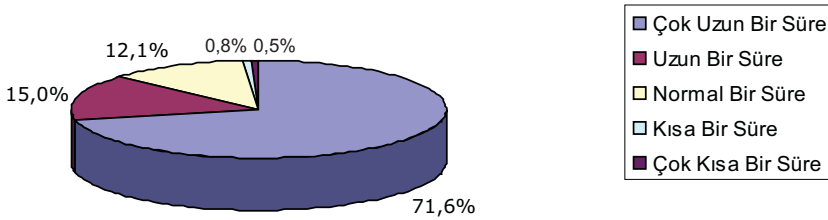

Şekil 13. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Sosyal Tesislerinden Yararlanma Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Tablo 14. Araştırmaya Katılanların İLKSAN Aidatlarının İadesinde 36 Ay Zorunluluğu Hakkında Düşünme Durumuna Göre Dağılımı

İLKSAN aidatlarının iadesinde 36 ay zorunluluğu hakkında ne düşünüyorsunuz?	Sayı	%
Çok Uzun Bir Süre	833	71,6
Uzun Bir Süre	174	15,0
Normal Bir Süre	141	12,1
Kısa Bir Süre	9	,8
Çok Kısa Bir Süre	6	,5
Toplam	1163	100,0

Araştırmaya katılanların %71.6'sı İLKSAN aidatlarının iadesinde 36 ay zorunluluğunu çok uzun bir süre olduğunu, %15'i uzun bir süre olduğunu, %12.1'i normal bir süre olduğunu ve %1.3'ü kısa ve çok kısa bir süre olduğunu düşünmektedir. Üyelerin %86.6'sı İLKSAN'ın aidatlarının iadesinde 36 ay zorunluluğunu uzun ve çok uzun bir süre olduğunu ifade etmektedir.

Şekil 14. Araştırmaya Katılanların İLKSAN Aidatlarının İadesinde 36 Ay Zorunluluğu Hakkında Düşünme Durumuna Göre Dağılımı Grafiği

Tablo 15. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Şeffaf Yönetildiğine İnanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyetiniz	İLKSAN'ın şeffaf yönetildiğine inanıyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle İnanmıyorum	İnanmıyorum	Kısmen İnanmıyorum	İnanıyorum	Kesinlikle İnanıyorum	
Erkek	781 74,5%	131 12,5%	68 6,5%	22 2,1%	46 4,4%	1048 100,0%
Kadın	65 56,5%	23 20,0%	13 11,3%	8 7,0%	6 5,2%	115 100,0%
Toplam	846 72,7%	154 13,2%	81 7,0%	30 2,6%	52 4,5%	1163 100,0%

$$\chi^2_h = 22.11 \quad sd = 4 \quad P = 0.001$$

Araştırmaya katılan erkeklerin %74.5'i İLKSAN'ın kesinlikle şeffaf yönetilmediğine, %6.5'i şeffaf ve kesinlikle şeffaf yönetildiğine inanmaktadır. Kadınların ise %56.5'i kesinlikle şeffaf yönetilmediğine, %12.2'si şeffaf ve kesinlikle şeffaf yönetildiğine inanmaktadır. İLKSAN'a üye olan erkeklerin %87'si ve kadınların %76.5'i İLKSAN'ın şeffaf yönetilmediğine inandıklarını ifade etmektedir.

İLKSAN'ın şeffaf yönetildiği hakkındaki görüşlerin cinsiyete bağımlı olup olmadığı için yapılan χ^2 bağımsızlık testi sonucu $P=0,001 < \alpha 0,05$ olduğundan anlamlı çıkmıştır. İLKSAN'ın şeffaf yönetildiği hakkındaki görüşler cinsiyete bağımlı olduğundan erkeklerin kadınlara oranla İLKSAN'ın kesinlikle şeffaf yönetilmediğine inanmaları daha fazladır.

Tablo 16. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Sosyal Yardımlarından Yararlanma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyetiniz	İLKSAN'ın sosyal yardımlarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
Erkek	701 66,9%	196 18,7%	8, 7,9%	35 3,3%	33 3,1%	1048 100,0%
Kadın	61 53,0%	32 27,8%	16 13,9%	3 2,6%	3 2,6%	115 100,0%
Toplam	762 65,5%	228 19,6%	99 8,5%	38 3,3%	36 3,1%	1163 100,0%

$$\chi_h^2 = 12.07 \quad sd = 4 \quad P = 0.017$$

Araştırmaya katılan erkeklerin %66.9'u İLKSAN'ın sosyal yardımlarının kesinlikle yeterli olmadığına, %6.4'ü ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. Kadınların %53'ü kesinlikle yeterli olduğuna, %5.2'si yeterli ve kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. İLKSAN'a üye olan erkeklerin %85.6'sı ve kadınların %80.8'i İLKSAN'ın sosyal yardımlarının yeterli olmadığına inandıklarını ifade etmektedir.

Test sonucuna göre İLKSAN'ın sosyal yardımlarını yeterli bulmayan erkeklerin kadınlara oranla fazla olduğunu $\alpha=0,05$ anlamlılık düzeyinde söyleyebiliriz.

Tablo 17. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Gayrimenkullerinin Doğru Değerlendirildiğini Düşünme Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyetiniz	İLKSAN'ın gayrimenkullerinin doğru değerlendirildiğini düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
Erkek	814 77,7%	123 11,7%	46 4,4%	26 2,5%	39 3,7%	1048 100,0%
Kadın	66 57,4%	35 30,4%	8 7,0%	5 4,3%	1 ,9%	115 100,0%
Toplam	880 75,7%	158 13,6%	54 4,6%	31 2,7%	40 3,4%	1163 100,0%

$$\chi_h^2 = 37.58 \quad sd = 4 \quad P = 0.001$$

Ankete katılan erkeklerin %77.7'si İLKSAN'ın gayrimenkullerinin kesinlikle doğru yönetilmediğini, %6.2'si ise doğru ve kesinlikle doğru yönetildiğini ifade etmektedir. Kadınların %57.4'ü kesinlikle doğru yönetilmediğini, %5.2'si ise doğru ve kesinlikle doğru yönetildiğini bildirmektedir. Test sonucuna göre İLKSAN'ın gayrimenkullerinin doğru değerlendirilme noktasında verilen cevaplar cinsiyete bağımlı çıkmıştır. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla gayrimenkullerinin kesinlikle doğru yönetilmediğini düşündüklerini ifade edebiliriz.

Tablo 18. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Şeffaf Yönetildiğine İnanma Durumunun Üyelik Yılına Göre Dağılımı

İLKSAN'a kaç yıldır üyesiniz?	İLKSAN'ın şeffaf yönetildiğine inanıyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle İnanmıyorum	İnanmıyorum	Kısmen İnanıyorum	İnanıyorum	Kesinlikle İnanıyorum	
1-5 Yıl	99 66,0%	22 14,7%	26 17,3%	3 2,0%		150 100,0%
6-10 Yıl	247 71,8%	46 13,4%	33 9,6%	4 1,2%	14 4,1%	344 100,0%
11-15 Yıl	301 78,4%	44 11,5%	14 3,6%	10 2,6%	15 3,9%	384 100,0%
16 Yıl ve Üzeri	199 69,8%	42 14,7%	8 2,8%	13 4,6%	23 8,1%	285 100,0%
Toplam	846 72,7%	154 13,2%	81 7,0%	30 2,6%	52 4,5%	1163 100,0%

$$\chi_h^2 = 66.92 \quad sd = 12 \quad P = 0.001$$

Ankete katılan İLKSAN'a 1-5 yıl arası üye olanların %66'sı İLKSAN'ın kesinlikle şeffaf yönetilmediğine, %2'si şeffaf ve kesinlikle şeffaf yönetildiğine inanmaktadır. 6-10 yıl arası üye olanların %71.8'i kesinlikle şeffaf yönetilmediğine, %5.3'ü şeffaf ve kesinlikle şeffaf yönetildiğine inanmaktadır. 11-15 yıl arası üye olanların %78.4'ü kesinlikle şeffaf yönetilmediğine, %6.5'i şeffaf ve kesinlikle şeffaf yönetildiğine inanmaktadır. 16 yıl ve üstü üyelerin %69.8'i kesinlikle şeffaf yönetilmediğine, %12.7'si şeffaf ve kesinlikle şeffaf yönetildiğine inanmaktadır. Test sonucuna göre 11-15 yıl arası üye olanların İLKSAN'ın şeffaf yönetilmediği noktasında diğer üyelere oranla daha fazla düşündüklerini söyleyebiliriz.

Tablo 19. Araştırmaya Katılanların İLKSAN Zorunlu Üyeliği Hakkındaki Görüşlerinin Üyelik Yılına Göre Dağılımı

İLKSAN'a kaç yıldır üyesiniz?	İLKSAN zorunlu üyeliğini nasıl buluyorsunuz?				Toplam
	Dayatma Olduğunu Düşünüyorum	Gerekli Olduğunu Düşünüyorum	İsteğe Bağlı Olması Gerektiğini Düşünüyorum	Bir Fikrim Yok	
1-5 Yıl	109 72,7%	1 ,7%	36 24,0%	4 2,7%	150 100,0%
6-10 Yıl	231 67,2%	16 4,7%	94 27,3%	3 ,9%	344 100,0%
11-15 Yıl	280 72,9%	12 3,1%	89 23,2%	3 ,8%	384 100,0%
16 Yıl ve Üzeri	174 61,1%	26 9,1%	82 28,8%	3 1,1%	285 100,0%
Toplam	794 68,3%	55 4,7%	301 25,9%	13 1,1%	1163 100,0%

$$\chi_h^2 = 29.13 \quad sd = 9 \quad P = 0.001$$

Araştırmada İLK SAN'a 1-5 yıl arası üye olanların %72.7'si İLK SAN'ın zorunlu üyeliğinin dayatma olduğunu, %24'ü isteğe bağlı olması gerektiğini düşünmektedir. 6-10 yıl arası üye olanların %67.2'si zorunlu üyeliğinin dayatma olduğunu, %27.3'ü isteğe bağlı olması gerektiğini düşünmektedir. 11-15 yıl arası üye olanların %72.9'u zorunlu üyeliğinin dayatma olduğunu, %23.2'si isteğe bağlı olması gerektiğini düşünmektedir. 16 yıl ve üstü üyelerin %61.1'i zorunlu üyeliğin dayatma olduğunu, %28.8'i isteğe bağlı olması gerektiğini düşünmektedir. Test sonucuna göre 11-15 yıl arası üye olanların İLK SAN'ın zorunlu üyeliğinin dayatma olduğunu diğer üyelere nazaran daha fazla düşündüklerini söyleyebiliriz.

Tablo 20. Araştırmaya Katılanların İLK SAN'ın Sosyal Yardımlarından Yararlanma Durumunun Üyelik Yılına Göre Dağılımı

İLK SAN'a kaç yıldır üyesiniz?	İLK SAN'ın sosyal yardımlarından yararlandınız mı?		Toplam
	Evet	Hayır	
1-5 Yıl	28 18,7%	122 81,3%	150 100,0%
6-10 Yıl	162 47,1%	182 52,9%	344 100,0%
11-15 Yıl	151 39,3%	233 60,7%	384 100,0%
16 Yıl ve Üzeri	80 28,1%	205 71,9%	285 100,0%
Toplam	421 36,2%	742 63,8%	1163 100,0%

$$\chi_h^2 = 47.42 \quad sd = 3 \quad P = 0.001$$

Yapılan araştırmada İLK SAN'a 1-5 yıl arası üye olanların %81.3'ü, 6-10 yıl arası üye olanların %52.9'u, 11-15 yıl arası üye olanların %60.7'si ve 16 yıl ve üstü üyelerin %71.9'u sosyal yardımlardan yararlanmadıklarını ifade etmektedir. Test sonucuna göre İLK SAN'ın sosyal yardımlarından 1-5 yıl arası üyeler diğerlerine oranla daha az yararlandıklarını 0.05 anlamlılık düzeyinde ifade edebiliriz.

Tablo 21. Araştırmaya Katılanların İLK SAN'ın Sosyal Yardımlarının Yeterli Olduğunu Düşünme Durumunun Üyelik Yılına Göre Dağılımı

İLK SAN'a kaç yıldır üyesiniz?	İLK SAN'ın sosyal yardımlarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
1-5 Yıl	100 66,7%	30 20,0%	17 11,3%	1 ,7%	2 1,3%	150 100,0%
6-10 Yıl	225 65,4%	66 19,2%	36 10,5%	6 1,7%	11 3,2%	344 100,0%
11-15 Yıl	274 71,4%	75 19,5%	17 4,4%	9 2,3%	9 2,3%	384 100,0%
16 Yıl ve Üzeri	163 57,2%	57 20,0%	29 10,2%	22 7,7%	14 4,9%	285 100,0%
Toplam	762 65,5%	228 19,6%	99 8,5%	38 3,3%	36 3,1%	1163 100,0%

$$\chi_h^2 = 45.60 \quad sd = 12 \quad P = 0.001$$

Araştırma sonucunda İLKSAN'a 1-5 yıl arası üye olanların %66.7'si, 6-10 yıl arası üye olanların %65.4'ü, 11-15 yıl arası üye olanların %71.4'ü, 16 yıl ve üstü üyelerini %57.2'si sosyal yardımların kesinlikle yeterli olmadığını düşünmektedir. Test sonucuna göre 11-15 yıl arası üye olanların İLKSAN'ın sosyal yardımlarının kesinlikle yetersiz olduğunu diğer üyelere göre daha fazla düşündüklerini söyleyebiliriz.

Tablo 22. Araştırmaya Katılanların İLKSAN'ın Şeffaf Yönetildiğine İnanma Durumunun Kapatılmasını İsteme Durumuna Göre Dağılımı

Sizce İLKSAN kapatılmalı mıdır?	İLKSAN'ın şeffaf yönetildiğine inanıyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle İnanmıyorum	İnanmıyorum	Kısmen İnanmıyorum	İnanıyorum	Kesinlikle İnanıyorum	
Kesinlikle Kapatılmalıdır	108 70,6%	12 7,8%	6 3,9%	7 4,6%	20 13,1%	153 100,0%
Kapatılmamalıdır	28 26,7%	27 25,7%	21 20,0%	15 14,3%	14 13,3%	105 100,0%
Kapatılmalıdır	173 59,5%	68 23,4%	34 11,7%	4 1,4%	12 4,1%	291 100,0%
Kesinlikle Kapatılmalıdır	537 87,5%	47 7,7%	20 3,3%	4 ,7%	6 1,0%	614 100,0%
Toplam	846 72,7%	154 13,2%	81 7,0%	30 2,6%	52 4,5%	1163 100,0%

$$\chi_h^2 = 287.10 \quad sd = 12 \quad P = 0.001$$

Tablo 22'ye bakıldığında İLKSAN'ın kesinlikle kapatılmamasını isteyenlerin %70.6'sı İLKSAN'ın kesinlikle şeffaf yönetilmediğine inanmaktadır. Kapatılmasını isteyenlerin %82.9'u ile kesinlikle kapatılmasını isteyenlerin %95.2'si İLKSAN'ın şeffaf ve kesinlikle şeffaf yönetilmediğine inandıklarını ifade etmektedir. Test sonucuna göre İLKSAN'ın şeffaf yönetildiğine inanma durumlarının İLKSAN'ın kapatılma noktasında verilen cevaplara bağımlı olduğu ortaya çıkmaktadır. İLKSAN'ın kesinlikle kapatılması ve kesinlikle kapatılmamasını düşünenlerin İLKSAN'ın kesinlikle şeffaf yönetilmediğine inandıklarını ifade etmeleri diğer üyelere oranla fazla olduğu görülmekte ve aynı paydada buluşmaktadır.

Tablo 23. Araştırmaya Katılanların İLKSAN Zorunlu Üyeliği Hakkındaki Görüşlerinin Kapatılmasını İsteme Durumuna Göre Dağılımı

Sizce İLKSAN kapatılmalı mıdır?	İLKSAN zorunlu üyeliğini nasıl buluyorsunuz?				Toplam
	Dayatma Olduğunu Düşünüyorum	Gerekli Olduğunu Düşünüyorum	İsteğe Bağlı Olması Gerektiğini Düşünüyorum	Bir Fikrim Yok	
Kesinlikle Kapatılmamalıdır	106 69,3%	21 13,7%	24 15,7%	2 1,3%	153 100,0%
Kapatılmamalıdır	24 22,9%	24 22,9%	53 50,5%	4 3,8%	105 100,0%
Kapatılmalıdır	156 53,6%	3 1,0%	128 44,0%	4 1,4%	291 100,0%
Kesinlikle Kapatılmalıdır	508 82,7%	7 1,1%	96 15,6%	3 ,5%	614 100,0%
Toplam	794 68,3%	55 4,7%	301 25,9%	13 1,1%	1163 100,0%

$$\chi_h^2 = 285.66 \quad sd = 9 \quad P = 0.001$$

Araştırmada İLK SAN'ın kesinlikle kapatılmamasını isteyenlerin %69.3'ü İLK SAN'ın zorunlu üyeliğinin dayatma olduğunu, kapatılmamasını isteyenlerin %50.5'i isteğe bağlı olması gerektiğini, kapatılmasını isteyenlerin %53.6'sı ile kesinlikle kapatılmasını isteyenlerin %82.7'si dayatma olarak bulduklarını ifade etmektedir. Test sonucuna göre İLK SAN'ın zorunlu üyeliği hakkındaki düşüncelerin İLK SAN'ın kapatılma noktasında verilen cevaplara bağımlı olduğu ve İLK SAN'ın kesinlikle kapatılması ile kesinlikle kapatılmamasını düşünenlerin İLK SAN'ın zorunlu üyeliğinin dayatma olduğunu ifade etmeleri diğer üyelere oranla fazla olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 24. Araştırmaya Katılanların İLK SAN'ın Sosyal Yardımlarından Yararlanma Durumunun Kapatılmasını İsteme Durumuna Göre Dağılımı

Sizce İLK SAN kapatılmalı mıdır?	İLK SAN'ın sosyal yardımlarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
Kesinlikle Kapatılmamalıdır	100 65,4%	17 11,1%	11 7,2%	8 5,2%	17 11,1%	153 100,0%
Kapatılmamalıdır	34 32,4%	24 22,9%	26 24,8%	13 12,4%	8 7,6%	105 100,0%
Kapatılmalıdır	141 48,5%	106 36,4%	33 11,3%	9 3,1%	2 ,7%	291 100,0%
Kesinlikle Kapatılmalıdır	487 79,3%	81 13,2%	29 4,7%	8 1,3%	9 1,5%	614 100,0%
Toplam	762 65,5%	228 19,6%	99 8,5%	38 3,3%	36 3,1%	1163 100,0%

$$\chi^2_h = 240.61 \quad sd = 61 \quad P = 0.001$$

Araştırmaya katılıp İLK SAN'ın kesinlikle kapatılmamasını isteyenlerin %65.4'ü ile kesinlikle kapatılmasını isteyenlerin %79.3'ü İLK SAN'ın sosyal yardımlarının kesinlikle yeterli olmadığını düşünmektedir. Yapılan bağımsızlık testi sonucunda İLK SAN'ın sosyal yardımlarının yeterli olup olmadığı hakkındaki düşüncelerin İLK SAN'ın kapatılma noktasında verilen cevaplara bağımlı olduğu ve İLK SAN'ın kesinlikle kapatılması ile kesinlikle kapatılmamasını düşünenlerin sosyal yardımların kesinlikle yeterli olmadığı noktasında diğer üyelere oranla daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 25. Araştırmaya Katılanların İLK SAN'ın Gayrimenkullerinin Doğru Değerlendirildiğini Düşünme Durumunun Kapatılmasını İsteme Durumuna Göre Dağılımı

Sizce İLK SAN kapatılmalı mıdır?	İLK SAN'ın gayrimenkullerinin doğru değerlendirildiğini düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
Kesinlikle Kapatılmamalıdır	111 72,5%	11 7,2%	6 3,9%	9 5,9%	16 10,5%	153 100,0%
Kapatılmamalıdır	39 37,1%	22 21,0%	22 21,0%	14 13,3%	8 7,6%	105 100,0%
Kapatılmalıdır	176 60,5%	87 29,9%	18 6,2%	5 1,7%	5 1,7%	291 100,0%
Kesinlikle Kapatılmalıdır	554 90,2%	38 6,2%	8 1,3%	3 ,5%	11 1,8%	614 100,0%
Toplam	880 75,7%	158 13,6%	54 4,6%	31 2,7%	40 3,4%	1163 100,0%

$$\chi^2_h = 311.21 \quad sd = 12 \quad P = 0.001$$

Tablo 25 incelendiğinde İLKSAN’ın kesinlikle kapatılmamasını isteyenlerin %72.5’i ile kesinlikle kapatılmasını isteyenlerin %90.2’si İLKSAN’ın gayrimenkullerinin kesinlikle doğru değerlendirilmediğini ifade etmektedir. Yapılan bağımsızlık testi sonucunda, İLKSAN’ın gayrimenkullerinin doğru değerlendirilme noktasındaki düşüncelerin İLKSAN’ın kapatılmalı mı sorusuna verilen cevaplara bağımlı olduğu ve İLKSAN’ın kesinlikle kapatılması ile kesinlikle kapatılmamasını düşünenlerin gayrimenkullerinin kesinlikle doğru değerlendirilmediği düşünceleri, diğer üyelerin düşüncelerine oranla daha fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 26. Araştırmaya Katılanların İLKSAN İl ve İlçe Temsilcileri Seçimini Demokratik Bulma Durumunun Nisan 2008’deki İlçe Temsilcileri Seçiminden Haberdar Olma Durumuna Göre Dağılımı

Nisan 2008’deki ilçe temsilcileri seçiminden haberiniz oldu mu?	İLKSAN il ve ilçe temsilcileri seçimini demokratik buluyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Bulmuyorum	Bulmuyorum	Kısmen Buluyorum	Buluyorum	Kesinlikle Buluyorum	
Evet	212 26,3%	134 16,6%	231 28,6%	172 21,3%	58 7,2%	807 100,0%
Hayır	218 61,2%	85 23,9%	38 10,7%	12 3,4%	3 ,8%	356 100,0%
Toplam	430 37,0%	219 18,8%	269 23,1%	184 15,8%	61 5,2%	1163 100,0%

$$\chi_h^2 = 192.26 \quad sd = 4 \quad P = 0.001$$

Tablo 26’ya bakıldığında İLKSAN’ın Nisan 2008’deki ilçe temsilcileri seçiminden haberi olanların %26.3’ü il ve ilçe temsilcileri seçimini kesinlikle demokratik bulmadıklarını, %28.6’sı kısmen demokratik bulduklarını ifade etmektedir. Seçimden haberi olmayanların %61.2’si kesinlikle demokratik bulmadıklarını, %23.9’u demokratik bulmadıklarını ifade etmektedir. Yapılan bağımsızlık testi sonucunda 0.05 anlamlılık düzeyinde, il ve ilçe temsilcileri seçimini demokratikliği konusunda verilen cevaplar, Nisan 2008’deki ilçe temsilcileri seçiminden haberdar olma durumuna bağımlı olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 27. Araştırmaya Katılanların İLKSAN’ın Sosyal Yardımlarından Yeterli Olduğunu Düşünme Durumunun Sosyal Yardımlardan Yararlanma Durumuna Göre Dağılımı

İLKSAN’ın sosyal yardımlarından yararlandınız mı?	İLKSAN’ın sosyal yardımlarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
Evet	231 54,9%	86 20,4%	55 13,1%	26 6,2%	23 5,5%	421 100,0%
Hayır	531 71,6%	142 19,1%	44 5,9%	12 1,6%	13 1,8%	742 100,0%
Toplam	762 65,5%	228 19,6%	99 8,5%	38 3,3%	36 3,1%	1163 100,0%

$$\chi_h^2 = 56.75 \quad sd = 4 \quad P = 0.001$$

Tablo 27 incelendiğinde İLKSAN'ın sosyal yardımlarından yararlananların %54.9'u sosyal yardımların kesinlikle yetersiz olduğunu, %20.4'ü ise yetersiz olduğunu ifade etmektedir. Sosyal yardımlardan yararlanmayanların %71.6'sı sosyal yardımların kesinlikle yetersiz olduğunu, %19.1'i ise yetersiz olduğunu düşünmektedir. Yapılan test sonucunda 0.05 anlamlılık düzeyinde, sosyal yardımların yeterliliği hakkındaki görüşlerin sosyal yardımlardan yararlanma durumuna bağımlı olduğunu söyleyebiliriz.

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar:

İLKSAN üyesi 1163 kişinin katıldığı anketimizin sonucunda;

- Araştırmaya katılan İLKSAN üyelerinin %90.1'i erkek ve %9.9'u kadındır. %12,9'u 1-5 yıl, %29.6'sı 6-10 yıl, %33'ü 11-15 yıl ve %24.5'i 16 yıl ve üzeri İLKSAN üyesidir.
- Üyelerin %77.8'i İLKSAN'ın kapatılması yönünde görüş bildirmiştir. İLKSAN'a üye olan erkeklerin %77.3'ü ve kadınların %82.6'sı İLKSAN'ın kapatılmasını istemektedir.
- Araştırmaya katılan ve İLKSAN'a 1-5 yıldır üye olanların %50.7'si, 6-10 yıldır üye olanların %55.2'si, 11-15 yıldır üye olanların %55.2'si ile 16 yıl ve üzeri üye olanların %47.7'si İLKSAN'ın kesinlikle kapatılmasını istemektedir. Bağımsızlık testi sonucunda üye gruplarının hepsinin aynı oranda İLKSAN'ın kapatılmasını istemektedir.
- Araştırmaya katılanların %72.7'si İLKSAN'ın kesinlikle şeffaf yönetilmediğine ve %13.2'si şeffaf yönetilmediğine inanmaktadır. Kesinlikle şeffaf yönetildiğine inananların oranı ise %4.4'tir.
- Ankete katılanların %68.3'ü İLKSAN'ın zorunlu üyeliğinin dayatma olduğunu, %25.9'u isteğe bağlı olması gerektiğini ve %4.7'si gerekli olduğunu düşünüyor.
- Üyelerin %69.4'ü Nisan 2008'deki ilçe temsilcileri seçiminden haberinin olduğu ve %30.6'sının haberinin olmadığı görülmektedir. %59.6'sı Nisan 2008'deki ilçe temsilcileri seçiminde oy kullandığını ve %40.4'ü oy kullanmadığını söylemektedir.
- Üyelerin %55.8'i İLKSAN'ın il ve ilçe temsilcileri seçimini demokratik bulmadıkları görülmektedir.
- Üyelerin %36.2.'si İLKSAN'ın sosyal yardımlarından yararlandığını, %63.8'i yararlanmadığını ifade etmektedir.
- İLKSAN üyelerinin %85.1'i sosyal yardımların yeterli olmadığını söylemektedir.

- Üyelerin %89.3'ü İLK SAN'ın Gayrimenkullerinin doğru değerlendirilmediğini söylemektedir.
- Anketimize katılanların %5.8'i İLK SAN'ın sosyal tesislerinden yararlandığını ve %94.2'si yararlanmadıklarını ifade etmektedir.
- Ankete katılan üyelerin %86.6'sı İLK SAN'ın aidatlarının iadesinde 36 ay zorunluluğunu uzun ve çok uzun bir süre olduğunu söylemektedir.
- İLK SAN'a üye olan erkeklerin %87'si ve kadınların %76.5'i İLK SAN'ın şeffaf yönetilmediğine inandıklarını ifade etmektedir.
- Araştırmadaki erkeklerin %85.6'sı ve kadınların %80.8'i İLK SAN'ın sosyal yardımlarının yeterli olmadığına inandıklarını dile getirmektedir.
- Ankete katılan erkeklerin %77.7'si ve kadınların %57.4'ü İLK SAN'ın gayrimenkullerinin kesinlikle doğru yönetilmediğini bildirmektedir.
- 11-15 yıl arası İLK SAN'a üye olanların %78.4'ü İLK SAN'ın kesinlikle şeffaf yönetilmediğine inanmaktadır. Yine bu üyelerin %72.9'u zorunlu üyeliğin dayatma olduğunu ifade etmektedir. 11-15 yıl arası üyelerin İLK SAN'ın şeffaf yönetilmediği ve zorunlu üyeliğin dayatma olduğu noktasında diğer üyelere oranla daha fazla düşündüklerini test sonucunda ortaya çıkmaktadır.
- Yapılan araştırmada İLK SAN'a 1-5 yıl arası üye olanların %81.3'ü, 6-10 yıl arası üye olanların %52.9'u, 11-15 yıl arası üye olanların %60.7'si ve 16 yıl ve üstü üyelerin %71.9'u sosyal yardımlardan yararlanmadıklarını ifade etmektedir.
- Araştırma sonucunda İLK SAN'a 1-5 yıl arası üye olanların %66.7'si, 6-10 yıl arası üye olanların %65.4'ü, 11-15 yıl arası üye olanların %71.4'ü, 16 yıl ve üstü üyelerini %57.2'si sosyal yardımların kesinlikle yeterli olmadığını düşünmektedir.
- Araştırmada İLK SAN'ın kesinlikle kapatılmamasını isteyenlerin %70.6'sı, İLK SAN'ın kesinlikle şeffaf yönetilmediğine inanmaktadır. Kapatılmasını isteyenlerin %82.9'u ile kesinlikle kapatılmamasını isteyenlerin %95.2'si İLK SAN'ın şeffaf ve kesinlikle şeffaf yönetilmediğine inandıklarını ifade etmektedir.
- Araştırmada İLK SAN'ın kesinlikle kapatılmamasını isteyenlerin %69.3'ü İLK SAN'ın zorunlu üyeliğinin dayatma olduğunu, kapatılmamasını isteyenlerin %50.5'i isteğe bağlı olması gerektiğini, kapatılmamasını isteyenlerin %53.6'sı ile kesinlikle kapatılmamasını isteyenlerin %82.7'si dayatma olarak bulduklarını dile getirmektedir.
- Araştırmaya katılıp İLK SAN'ın kesinlikle kapatılmamasını isteyenlerin %65.4'ü ile kesinlikle kapatılmamasını isteyenlerin %79.3'ü İLK SAN'ın sosyal yardımlarının kesinlikle yeterli olmadığını düşünmektedir.

- İLKSAN'ın kesinlikle kapatılmamasını isteyenlerin %72.5'i ile kesinlikle kapatılmasını isteyenlerin %90.2'si İLKSAN'ın gayrimenkullerinin kesinlikle doğru değerlendirilmediğini ifade etmektedir.
- Seçimden haberi olmayanların %61.2'si kesinlikle demokratik bulmadıklarını, %23.9'u demokratik bulmadıklarını ifade etmektedir.
- İLKSAN'ın sosyal yardımlarından yararlananların %54.9'u sosyal yardımların kesinlikle yetersiz olduğunu, %20.4'ü ise yetersiz olduğunu ifade etmektedir.

Öneriler:

- Üyelerinin %77.8 gibi büyük bir çoğunluğunun ve erkeklere oranla kadın üyelerin daha fazla kapatılmasını istediği İLKSAN'a, hizmet sunma noktasında üyeleri tarafından bir memnuniyetsizlik, hoşnutsuzluk veya hizmette yetersizlik algısının olduğu söz konusudur. Bunların giderilmesi için İLKSAN'ın acil önlemler alması gerekmektedir.
- İLKSAN'ın kesinlikle şeffaf yönetilmediği hakkındaki düşünce, hem İLKSAN'ın kesinlikle kapatılmasını hem de kapatılmamasını isteyen üyeler tarafından benimsenmiş olup, yönetimin her konuda bilgi vermesi ve şeffaflaştırma adına çalışmalar yaparak gerekli önlemleri alması icap etmektedir.
- Zorunlu üyeliğin dayatma olduğu ve bu görüşe alternatif olarak isteğe bağlı olması gerektiği, üyeler tarafından dile getirilmektedir. İLKSAN bu görüşleri dikkate alarak zorunlu üyeliği tekrardan gözden geçirmelidir.
- Seçimlerden üyelerin yaklaşık üçte birinin haberinin olmadığı görülürken, seçimlerin duyurulması için daha fazla çaba harcanması gereklidir.
- İl ve İlçe Temsilcileri seçiminin demokratik olmadığını düşünenlerin bu yöndeki kaygıları giderilmelidir.
- Sosyal yardımlardan yararlanmayanların çoğunlukta olduğu görülürken, daha fazla kişinin yararlanması için gereken tedbirler alınmalıdır.
- Sosyal yardımlardan yararlananlar bu yardımların yetersiz olduğu görüşünde birleşmiş olup İLKSAN tarafından sosyal yardımların artırılması, revize edilmesi ya da kapsamının genişletilmesi sağlanmalıdır.
- Gayrimenkullerin doğru değerlendirilemediği ve bunun önlenmesi için İLKSAN'ın dışarıdan uzmanlar tarafından destek alması gerektiği aşikar olarak ortaya çıkmaktadır.
- Sosyal tesislerden yararlananların çok az olduğu ve bu oranın artması için gerekli stratejilerin geliştirilmesi önerilmektedir.
- Üyelerin, aidatların iadesinde 36 ay zorunluluğunu uzun ve çok uzun bir süre olarak görmeleri konusu önemsenmelidir.

ÖĞRENME ORTAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ ARAŞTIRMASI

NİSAN 2009

6. ÖĞRENME ORTAMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ ARAŞTIRMASI

Eğitimin kalitesi, öğrenme ortamlarının kalitesiyle doğru orantılıdır. Nitelikli öğrencilerin yetişmesi için nitelikli öğretmenlerin yanında öğrenme ortamlarının da kaliteli olması gerekmektedir.

Eğitimde başarının yakalanmasında önemli bir yer tutan öğrenme ortamlarının mevcut durumunu ortaya koymak amacıyla web sitemizde öğretmenlere yönelik bir anket uygulaması gerçekleştirildi.

Yaptığımız araştırmada, öğretmenler, öğrenme ortamlarının yeterliliğini ve önemini değerlendirmişlerdir.

Başta öğrenciler, öğretmenler ve veliler olmak üzere eğitim camiasını yakından ilgilendiren bu konunun sonuçları şöyledir:

Verilerin Analizi:

17-30 Nisan 2009 tarihleri arasında web sitemizde uygulanan “**Öğrenme Ortamlarının Değerlendirilmesi**” anket çalışmasına 78 ilden 1918 öğretmen katılmıştır.

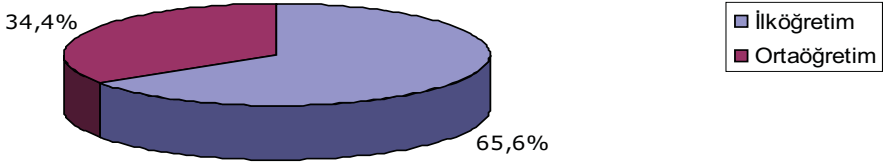
Ankette 3 soru, demografik özelliği ölçmeye; 7 soru, öğrenme ortamlarının değerlendirilmesine; 1 soru ise, öğrenme ortamlarının önem derecesini belirlemeye yöneliktir. Veriler SPSS 11.0 (Statistical Package For The Social Science) istatistik paket programında analiz edilmiştir.

Tablo 1 ve 2’de, ankete katılanların demografik özellikleri; Tablo 4 ve 13 arasında, anket sorularına verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları yer almaktadır. Anlamlılık düzeyi $\alpha=0,05$ alınarak, Tablo 14 ile 25 arasında, ankete katılanların çalıştıkları okul türü ve mesleki kıdem yılları bakımından diğer değişkenlere göre dağılımları (çapraz tabloları) ve sorulara verilen cevapların okul türü ve kıdem yılına bağlı olup olmadığı hipotezlerinin testi için yapılan χ^2 (ki-kare) analizi (χ^2 bağımsızlık testi) sonuçları yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Çalıştıkları Okul Türüne Göre Dağılımı

Çalıştığınız okul türü nedir?	Sayı	%
İlköğretim	1259	65,6
Ortaöğretim	659	34,4
Toplam	1918	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %65.6'sı ilköğretimde, %34.4'ü ortaöğretimde çalışmaktadır. Ankete katılan öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun ilköğretim öğretmeni olduğu görülmektedir.

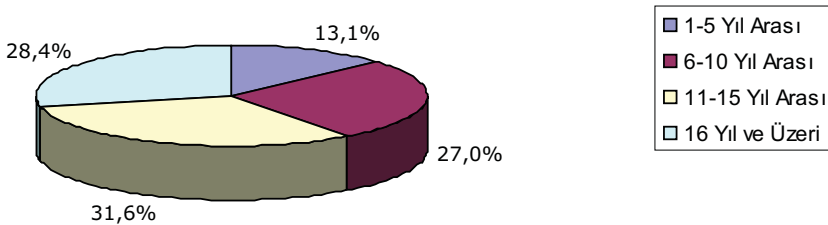

Şekil 1. Araştırmaya Katılanların Çalıştıkları Okul Türüne Göre Dağılım Grafiği

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Mesleki Kıdem Yıllarına Göre Dağılımı

Kaç yıllık mesleki kıdeme sahipsiniz?	Sayı	%
1-5 Yıl Arası	251	13,1
6-10 Yıl Arası	517	27,0
11-15 Yıl Arası	606	31,6
16 Yıl ve Üzeri	544	28,4
Toplam	1918	100,0

Araştırmaya katılanların mesleki kıdem yıllarına bakıldığında, %13.1'i 1-5 yıl arası, %27'si 6-10 yıl arası, %31.6'sı 11-16 yıl arası, %28.4'ü ise 16 yıl ve üzeri olduğu ortaya çıkmaktadır.

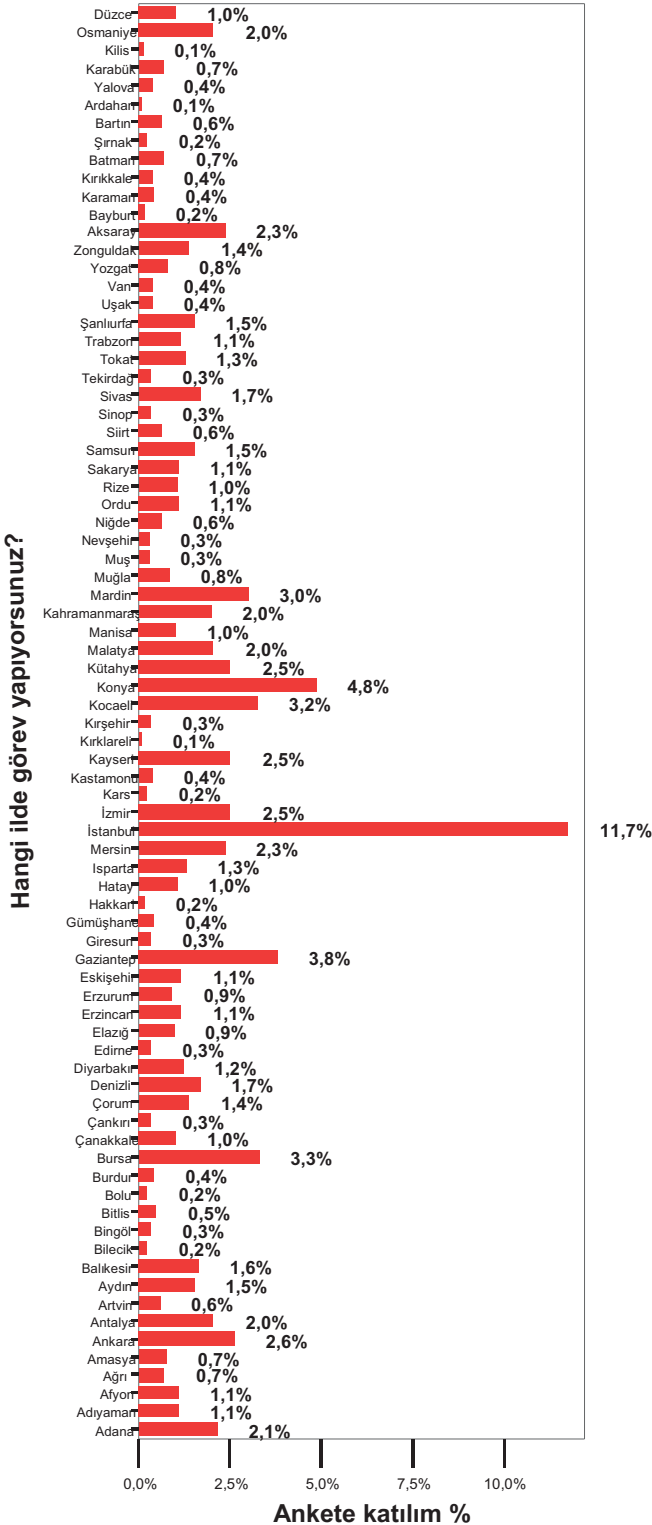

Şekil 2. Araştırmaya Katılanların Mesleki Kıdem Yıllarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların İllere Göre Dağılımı

Hangi ilde görev yapıyorsunuz	Sayı	%
Adana	41	2,1
Adıyaman	21	1,1
Afyon	21	1,1
Ağrı	13	,7
Amasya	14	,7
Ankara	50	2,6
Antalya	39	2,0
Artvin	11	,6
Aydın	29	1,5
Balıkesir	31	1,6
Bilecik	4	,2
Bingöl	6	,3
Bitlis	9	,5
Bolu	4	,2
Burdur	8	,4
Bursa	63	3,3
Çanakkale	19	1,0
Çankırı	6	,3
Çorum	26	1,4
Denizli	32	1,7
Diyarbakır	23	1,2
Edirne	6	,3
Elazığ	18	,9
Erzincan	22	1,1
Erzurum	17	,9
Eskişehir	22	1,1
Gaziantep	73	3,8
Giresun	6	,3
Gümüşhane	8	,4
Hakkari	3	,2
Hatay	20	1,0
Isparta	25	1,3
Mersin	45	2,3
İstanbul	225	11,7
İzmir	48	2,5
Kars	4	,2
Kastamonu	7	,4
Kayseri	48	2,5
Kırklareli	1	,1
Kırşehir	6	,3

Hangi ilde görev yapıyorsunuz	Sayı	%
Kocaeli	62	3,2
Konya	93	4,8
Kütahya	48	2,5
Malatya	39	2,0
Manisa	19	1,0
Kahramanmaraş	38	2,0
Mardin	57	3,0
Muğla	16	,8
Muş	5	,3
Nevşehir	5	,3
Niğde	12	,6
Ordu	21	1,1
Rize	20	1,0
Sakarya	21	1,1
Samsun	29	1,5
Siirt	12	,6
Sinop	6	,3
Sivas	32	1,7
Tekirdağ	6	,3
Tokat	24	1,3
Trabzon	22	1,1
Şanlıurfa	29	1,5
Uşak	7	,4
Van	7	,4
Yozgat	15	,8
Zonguldak	26	1,4
Aksaray	45	2,3
Bayburt	3	,2
Karaman	8	,4
Kırıkkale	7	,4
Batman	13	,7
Şırnak	4	,2
Bartın	12	,6
Ardahan	1	,1
Yalova	7	,4
Karabük	13	,7
Kilis	2	,1
Osmaniye	39	2,0
Düzce	19	1,0
Toplam	1918	100,0

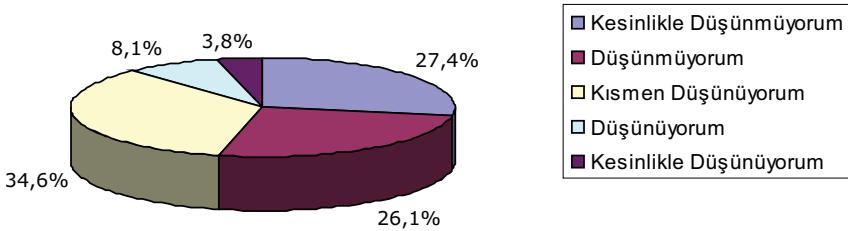
Şekil 3. Araştırmaya Katılanların İllere Göre Dağılım Grafiği

Tablo 3 ile Şekil 3 incelendiğinde, araştırmaya katılımın en fazla İstanbul ilinden olduğu görülmekte, bunu sırasıyla Konya, Gaziantep ve Bursa illeri izlemektedir. En az katılımın ise Ardahan ve Kırklareli'den olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların Eğitim sistemimizde Öğrenme Ortamlarının Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Eğitim sistemimizde öğrenme ortamlarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	525	27,4
Düşünmüyorum	501	26,1
Kısmen Düşünüyorum	664	34,6
Düşünüyorum	156	8,1
Kesinlikle Düşünüyorum	72	3,8
Toplam	1918	100,0

Ankete katılanların %27.4'ü eğitim sistemimizde öğrenme ortamlarının kesinlikle yetersiz olduğunu, %26.1'i yetersiz olduğunu, %34.6'sı kısmen yeterli olduğunu, %8.1'i yeterli olduğunu ve %3.8'i kesinlikle yeterli olduğunu düşünmektedir. Yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı 53.5'tir. Bu sonuçlar itibariyle eğitim sistemimizde öğrenme ortamlarının tam anlamıyla yeterli olduğunu söylemek mümkün değildir.

Şekil 4. Araştırmaya Katılanların Eğitim sistemimizde Öğrenme Ortamlarının Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların Öğrenme Ortamlarını Önem Derecesi Bakımından Değerlendirmelerine Göre Dağılımı

Öğrenme Ortamları	Önem Derecesi															
	1		2		3		4		5		6		7		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Eğitim Araç-Gereçleri	723	37,7	648	33,8	180	9,4	82	4,3	62	3,2	91	4,7	132	6,9	1918	100
Sınıf ve Okulun Fiziksel Şartları	733	38,2	599	31,2	189	9,9	101	5,3	87	4,5	112	5,8	97	5,1	1918	100
Çok Amaçlı Salon ve Spor Tesisleri	71	3,7	117	6,1	383	20,0	451	23,5	469	24,5	360	18,8	67	3,5	1918	100
Laboratuvarlar	63	3,3	207	10,8	641	33,4	581	30,3	291	15,2	96	5,0	39	2,0	1918	100
Okul Çevresi	93	4,8	148	7,7	255	13,3	253	13,2	467	24,3	503	26,2	199	10,4	1918	100
Kütüphane	47	2,5	164	8,6	247	12,9	407	21,2	467	24,3	513	26,7	73	3,8	1918	100
Kantin	212	11,1	37	1,9	21	1,1	39	2,0	69	3,6	233	12,1	1307	68,1	1918	100

Tablo 5 incelendiğinde, öğretmenlerin öğrenme ortamlarını, 1-7 arasında (1: En çok önemli ... 7: En az önemli) önem derecesine göre sıralamaları istenmiştir. Buna göre, ankete katılanların %37.7'si eğitim araç-gereçlerini 1. önem derecesinde, %33.8'i 2. önem derecesinde belirtmektedir. Sınıf ve okulun fiziksel şartlarına 1. önem derecesi verenler %38.2, 2. önem derecesi verenler ise %31.2'dir. Çok amaçlı salon ve spor tesislerine 5. önem derecesi verenler %24.5, 4. önem derecesi verenler ise %23.5'tir. Laboratuvarlara 3. önem derecesi verenler %33.4 iken, 4. önem derecesi verenler %30.3'tür. Okul çevresine 6. önem derecesi verenler %26.2, 5. önem derecesi verenler %24.3'tür. Kütüphaneye 6. önem derecesi verenler %26.7 ve 5. önem derecesi verenler %24.3'tür. Kantine 7. önem derecesi verenler %68.1 iken, 6. önem derecesi verenler %12.1'dir. Öğretmenler tarafından 1-7 arası verilen önem derecelerine göre öğrenme ortamlarını sıralayacak olursak;

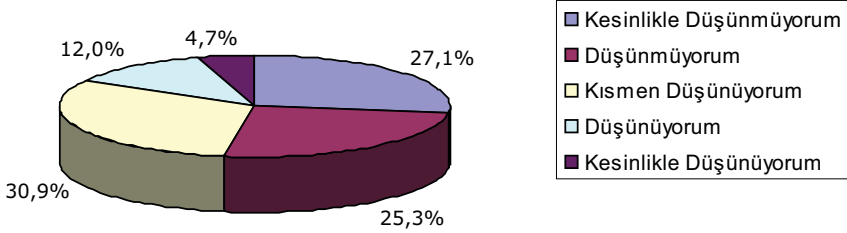
1. Sınıf ve Okulun Fiziksel Şartları,
2. Eğitim Araç-Gereçleri,
3. Laboratuvarlar,
4. Çok Amaçlı Salon ve Spor Tesisleri,
5. Okul Çevresi,
6. Kütüphane,
7. Kantin,

olarak görülmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Eğitim Araç-Gereçlerinin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Okulunuzun eğitim araç-gereçlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	520	27,1
Düşünmüyorum	485	25,3
Kısmen Düşünüyorum	592	30,9
Düşünüyorum	230	12,0
Kesinlikle Düşünüyorum	91	4,7
Toplam	1918	100,0

Ankete katılanların %27.1'i okullarındaki eğitim araç-gereçlerinin kesinlikle yetersiz olduğunu, %25.3'ü yetersiz olduğunu, %30.9'u kısmen yeterli olduğunu, %12'si yeterli olduğunu ve %4.7'si kesinlikle yeterli olduğunu düşünmektedir. Kısmen düşünenlerin oranının fazla çıkması, eğitim araç-gereçlerinin tam anlamıyla yeterli olmadığı ve eksikliklerin bulunduğu şeklinde yorumlanabilir.

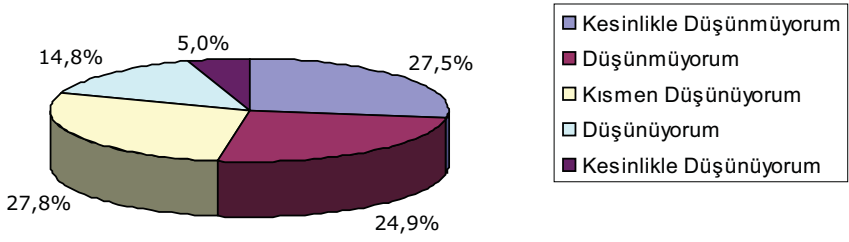

Şekil 5. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Eğitim Araç-Gereçlerinin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 7. Araştırmaya Katılanların Okulunun ve Sınıflarının Fiziksel Şartlarının Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Okulunuzun ve sınıfların fiziksel şartlarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	528	27,5
Düşünmüyorum	478	24,9
Kısmen Düşünüyorum	534	27,8
Düşünüyorum	283	14,8
Kesinlikle Düşünüyorum	95	5,0
Toplam	1918	100,0

Öğretmenlerin %27.5'i okullarının ve sınıflarının fiziksel şartlarının kesinlikle yetersiz olduğunu, %24.9'u yetersiz olduğunu, %27.8'i kısmen yeterli olduğunu, %14.8'i yeterli olduğunu, %5'i ise kesinlikle yeterli olduğunu düşündüklerini ifade etmektedir.

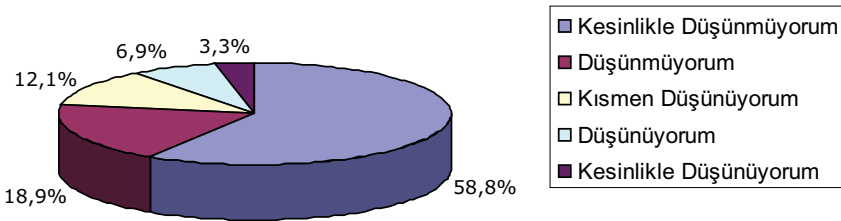

Şekil 6. Araştırmaya Katılanların Okulunun ve Sınıflarının Fiziksel Şartlarının Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 8. Araştırmaya Katılanların Okullarının Çok Amaçlı Salon ve Spor Tesislerinin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Okulunuzun çok amaçlı salon ve spor tesislerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	1127	58,8
Düşünmüyorum	363	18,9
Kısımten Düşünüyorum	233	12,1
Düşünüyorum	132	6,9
Kesinlikle Düşünüyorum	63	3,3
Toplam	1918	100,0

Araştırmaya katılanların %58.8'i okullarının çok amaçlı salon ve spor tesislerinin kesinlikle yetersiz olduğunu, %18.9'u yetersiz olduğunu, %12.1'i kısmen yeterli olduğunu, %6.9'u yeterli olduğunu ve %3.3'ü kesinlikle yeterli olduğunu düşündüklerini dile getirmektedir. Yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünenlerin oranının 77.7 olarak çıkması, okullarımızın çok amaçlı salon ve spor tesisleri bakımından yetersiz olduğunu göstergesidir. Türkiye şartlarında çoğu okulun hala spor tesisi ve çok amaçlı salonunun olmadığı gerçeği bilinirken, böyle büyük bir oranın çıkması da normaldir.

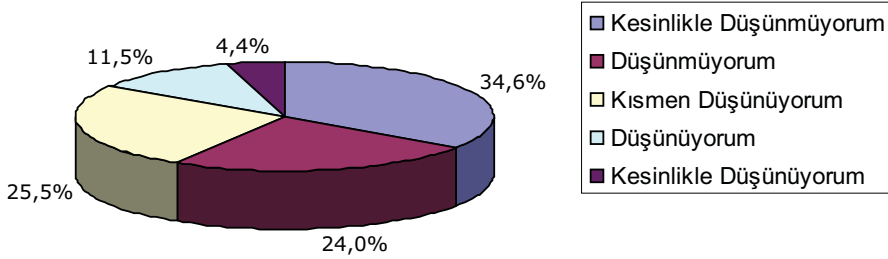

Şekil 7. Araştırmaya Katılanların Okullarının Çok Amaçlı Salon ve Spor Tesislerinin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 9. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Laboratuvarların Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Okul laboratuvarlarınızın yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	664	34,6
Düşünmüyorum	460	24,0
Kısmen Düşünüyorum	489	25,5
Düşünüyorum	220	11,5
Kesinlikle Düşünüyorum	85	4,4
Toplam	1918	100,0

Ankete katılanların %34.6'sı okullarındaki laboratuvarların kesinlikle yetersiz olduğunu, %24'ü yetersiz olduğunu, %25.5'i kısmen yeterli olduğunu, %11.5'i yeterli olduğunu, %4.4'ü ise kesinlikle yeterli olduğunu düşünmektedir. Okullardaki laboratuvarların yeterli olmadığı görülmektedir.

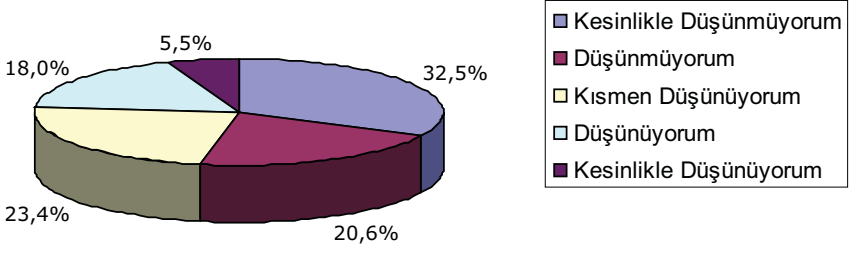

Şekil 8. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Laboratuvarların Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 10. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Kantinin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Okul kantininizin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	625	32,5
Düşünmüyorum	395	20,6
Kısmen Düşünüyorum	448	23,4
Düşünüyorum	345	18,0
Kesinlikle Düşünüyorum	106	5,5
Toplam	1918	100,0

Tablo 10 incelendiğinde, öğretmenlerin %32.5'i okullarındaki kantinin kesinlikle yetersiz olduğunu, %20.6'sı yetersiz olduğunu, %23.4'ü kısmen yeterli olduğunu, %18'i yeterli olduğunu, %5.5'i ise kesinlikle yeterli olduğunu düşündüklerini belirtmektedir. Yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı 53.1'dir.

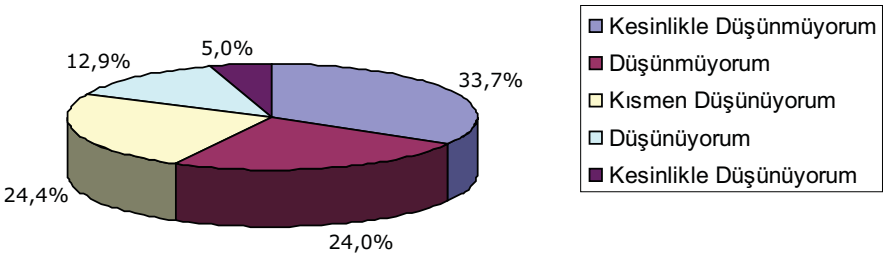

Şekil 9. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Kantinin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 11. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Kütüphanenin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Okul kütüphanenizin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	646	33,7
Düşünmüyorum	461	24,0
Kısım Düşünüyorum	468	24,4
Düşünüyorum	248	12,9
Kesinlikle Düşünüyorum	95	5,0
Toplam	1918	100,0

Araştırmaya katılanların %33.7'si okullarındaki kütüphanenin kesinlikle yetersiz olduğuna, %24'ü yetersiz olduğuna, %24.4'ü kısmen yeterli olduğuna, %12.9'u yeterli olduğuna ve %5'i kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. Okullarındaki kütüphanenin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı 57.7'dir.

Şekil 10. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Kütüphanenin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 12. Araştırmaya Katılanların Eğitim sistemimizde Öğrenme Ortamlarının Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerinin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Dağılımı

Çalıştığımız okul türü nedir?	Eğitim sistemimizde öğrenme ortamlarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
İlköğretim	373 29,6%	327 26,0%	420 33,4%	90 7,1%	49 3,9%	1259 100,0
Ortaöğretim	152 23,1%	174 26,4%	244 37,0%	66 10,0%	23 3,5%	659 100,0
Toplam	525 27,4%	501 26,1%	664 34,6%	156 8,1%	72 3,8%	1918 100,0

$$\chi_h^2 = 13.07 \quad sd = 4 \quad P = 0.011$$

Araştırmaya katılan ilköğretim öğretmenlerinin %33.4'ü öğrenme ortamlarının kısmen yeterli olduğunu, %29.6'sı kesinlikle yetersiz olduğunu, %26'sı yetersiz olduğunu ve %11'i yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu düşünmektedir. Ortaöğretim öğretmenlerine bakacak olursak, %37'si öğrenme ortamlarının kısmen yeterli olduğunu, %26.4'ü yetersiz olduğunu, %23.1'i kesinlikle yetersiz olduğunu, %13.5'i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu düşündüklerini söylemektedir.

Öğrenme ortamlarının yeterliliği hakkındaki görüşlerin çalışılan okul türüne bağımlı olup olmadığı için yapılan χ^2 bağımsızlık testi sonucu $\chi_h^2 = 13.07$ ve $P = 0,011 < \alpha = 0,05$ olduğundan anlamlı, yani bağımlı çıkmaktadır. İlköğretim öğretmenlerinin ortaöğretimde çalışan öğretmenlere oranla daha fazla, öğrenme ortamlarının yeterli olmadığını düşündüklerini söyleyebiliriz. Bunun nedeni ise, ortaöğretim okullarının ilköğretim okullarına nazaran, öğrenme ortamları şartlarının daha iyi olduğunu ifade edebiliriz.

Tablo 13. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Eğitim Araç-Gereçlerinin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerinin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Dağılımı

Çalıştığımız okul türü nedir?	Okulunuzun eğitim araç-gereçlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
İlköğretim	378 30,0%	327 26,0%	373 29,6%	131 10,4%	50 4,0%	1259 100,0%
Ortaöğretim	142 21,5%	158 24,0%	219 33,2%	99 15,0%	41 6,2%	659 100,0%
Toplam	520 27,1%	485 25,3%	592 30,9%	230 12,0%	91 4,7%	1918 100,0%

$$\chi_h^2 = 26.28 \quad sd = 4 \quad P = 0.001$$

Ankete katılan ilköğretim öğretmenlerinin %29.6'sı okullardaki eğitim araç-gereçlerinin kısmen yeterli olduğunu, %30'u kesinlikle yetersiz olduğunu, %26'sı yetersiz olduğunu ve %14.4'ü yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu düşündükleri görülmektedir. Ortaöğretim öğretmenlerinin %33.2'si kısmen yeterli olduğunu, %24'ü yetersiz olduğunu, %23.1'i kesinlikle yetersiz olduğunu, %13.5'i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu düşünmektedir.

Yapılan bağımsızlık testi sonucu $P=0,001 < \alpha=0,05$ olduğundan anlamlı çıkmakta ve ilköğretim öğretmenlerinin ortaöğretimde çalışan öğretmenlere oranla daha fazla, okullardaki eğitim araç-gereçlerinin yetersiz olduğunu düşündüklerini söyleyebiliriz. Bununla birlikte ilköğretimdeki eğitim-araç-gereç eksikliği ortaöğretime nazaran daha fazla olduğunu dile getirmemiz mümkündür.

Tablo 14. Araştırmaya Katılanların Okulunun ve Sınıflarının Fiziksel Şartlarının Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerinin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Dağılımı

Çalıştığımız okul türü nedir?	Okulunuzun ve sınıfların fiziksel şartlarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
İlköğretim	374 29,7%	324 25,7%	336 26,7%	169 13,4%	56 4,4%	1259 100,0%
Ortaöğretim	154 23,4%	154 23,4%	198 30,0%	114 17,3%	39 5,9%	659 100,0%
Toplam	528 27,5%	478 24,9%	534 27,8%	283 14,8%	95 5,0%	1918 100,0%

$$\chi_h^2 = 15.33 \quad sd = 4 \quad P = 0.004$$

Ankete katılan ilköğretim öğretmenlerinin %26.7'si okullarının ve sınıflarının fiziksel şartlarının kısmen yeterli olduğunu, %29.7'si kesinlikle yetersiz olduğunu, %25.7'si yetersiz olduğunu, %17.8'i ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu düşünmektedir. Ortaöğretim öğretmenlerinin düşüncelerine bakıldığında, %30'u kısmen yeterli olduğunu, %23.4'ü yetersiz olduğunu, %23.4'ü kesinlikle yetersiz olduğunu ve %23.2'si yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu ifade etmektedir.

Testin sonucunda $P=0,004$ bulunarak anlamlı çıkmaktadır. Buna göre ilköğretim öğretmenlerinin ortaöğretimde çalışan öğretmenlere oranla daha fazla, okul ve sınıfların fiziksel şartlarının yetersiz olduğunu düşündüklerini söyleyebiliriz. Bunun sonucunda ortaöğretim okul ve sınıflarının fiziksel şartları ilköğretim okul ve sınıflarının fiziksel şartlarından daha iyi olduğunu ama ortaöğretimdeki şartlarında yeterli olmadığını dile getirebiliriz.

Tablo 15. Araştırmaya Katılanların Okullarının Çok Amaçlı Salon ve Spor Tesislerinin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerinin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Dağılımı

Çalıştığımız okul türü nedir?	Okulunuzun çok amaçlı salon ve spor tesislerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
İlköğretim	801 63,6%	238 18,9%	128 10,2%	63 5,0%	29 2,3%	1259 100,0%
Ortaöğretim	326 49,5%	125 19,0%	105 15,9%	69 10,5%	34 5,2%	659 100,0%
Toplam	1127 58,8%	363 18,9%	233 12,1%	132 6,9%	63 3,3%	1918 100,0%

$$\chi_h^2 = 56.11 \quad sd = 4 \quad P = 0.001$$

İlköğretim öğretmenlerinin %82.5'i okullarının çok amaçlı salon ve spor tesislerinin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, ortaöğretim öğretmenlerinin %68.5'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Bağımsızlık testinde $P=0,001$ olduğundan bağımlı çıkmaktadır. Buna göre ilköğretim öğretmenlerinin ortaöğretimde çalışan öğretmenlere oranla daha fazla, okullarının çok amaçlı salon ve spor tesislerinin yetersiz olduğunu düşündüklerini 0.05 anlamlılık düzeyinde söyleyebiliriz. İlköğretim öğretmenlerinin bu konu hakkındaki yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünme oranı çok yüksek çıkmasının nedeni ortaöğretim okullarında çok amaçlı salon ve spor tesislerinin ilköğretim okullarına nazaran daha fazla ihtiyaç olduğu ve yapıldığını söyleyebiliriz. Ama ortaöğretimdeki okullarda bunun yeterli olduğunu yukarıdaki tablodan söyleyemeyiz.

Tablo 16. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Laboratuvarların Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerinin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Dağılımı

Çalıştığınız okul türü nedir?	Okul laboratuvarlarınızın yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
İlköğretim	476 37,8%	311 24,7%	305 24,2%	124 9,8%	43 3,4%	1259 100,0%
Ortaöğretim	188 28,5%	149 22,6%	184 27,9%	96 14,6%	42 6,4%	659 100,0%
Toplam	664 34,6%	460 24,0%	489 25,5%	220 11,5%	85 4,4%	1918 100,0%

$$\chi^2_h = 30.80 \quad sd = 4 \quad P = 0.001$$

Araştırmaya katılan ilköğretim öğretmenlerinin %62.5'i okullarındaki laboratuvarların yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, ortaöğretim öğretmenlerinin %51.1'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşündüklerini dile getirmektedir.

Yapılan bağımsızlık testi sonucu $P=0,001 < \alpha=0,05$ olduğundan anlamlı çıkmakta ve ilköğretim öğretmenlerinin ortaöğretimde çalışan öğretmenlere oranla daha fazla, okullarındaki laboratuvarların yetersiz olduğunu düşündüklerini söyleyebiliriz. Yani ilköğretimdeki laboratuvar eksikliği ortaöğretime nazaran daha fazla olduğunu dile getirmemiz mümkündür.

Tablo 17. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Kantinin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerinin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Dağılımı

Çalıştığımız okul türü nedir?	Okul kantininizin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
İlköğretim	466 37,0%	248 19,7%	283 22,5%	196 15,6%	66 5,2%	1259 100,0%
Ortaöğretim	158 24,0%	147 22,3%	165 25,0%	149 22,6%	40 6,1%	659 100,0%
Toplam	624 32,5%	395 20,6%	448 23,4%	345 18,0%	106 5,5%	1918 100,0%

$$\chi^2_h = 37.71 \quad sd = 4 \quad P = 0.001$$

Araştırmaya katılan ilköğretim öğretmenlerinin %56.7'si okullarındaki kantinin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, ortaöğretim öğretmenlerinin %46.3'ü yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünmektedir. Ortaöğretimdeki öğretmenlerin %25'i kısmen yeterli olduğunu, %28.7'si yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu düşündüklerini söylemektedir.

Bağımsızlık testinden elde edilen **P=0,001** olduğundan test anlamlı çıkmakta ve ilköğretim öğretmenlerinin ortaöğretimde çalışan öğretmenlere oranla daha fazla, okullarındaki kantinin yetersiz olduğunu düşündüklerini söyleyebiliriz.

Tablo 18. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Kütüphanenin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerinin Çalıştıkları Okul Türüne Göre Dağılımı

Çalıştığımız okul türü nedir?	Okul kütüphanenizin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
İlköğretim	504 40,0%	300 23,8%	278 22,1%	125 9,9%	52 4,1%	1259 100,0%
Ortaöğretim	142 21,5%	161 24,4%	190 28,8%	123 18,7%	43 6,5%	659 100,0%
Toplam	646 33,7%	461 24,0%	468 24,4%	248 12,9%	95 5,0%	1918 100,0%

$$\chi^2_h = 82.57 \quad sd = 4 \quad P = 0.001$$

İlköğretim öğretmenlerinin %63.8'i okullarındaki kütüphanenin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, ortaöğretim öğretmenlerinin %45.9'u yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşündüklerini ifade etmektedir.

Bağımsızlık testinde 0.05 anlamlılık düzeyinde **P=0,001** olduğundan bağımlı çıkmaktadır. Buna göre ilköğretim öğretmenlerinin ortaöğretimde çalışan öğretmenlere oranla daha fazla, okullarındaki kütüphanenin yetersiz olduğunu düşündüklerini söyleyebiliriz.

Tablo 19. Araştırmaya Katılanların Eğitim Sistemimizde Öğrenme Ortamlarının Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerinin Mesleki Kıdem Yılına Göre Dağılımı

Kaç yıllık mesleki kıdeme sahibsiniz?	Eğitim sistemimizde öğrenme ortamlarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
1-5 Yıl Arası	85 33,9%	88 35,1%	63 25,1%	10 4,0%	5 2,0%	251 100,0%
6-10 Yıl Arası	167 32,3%	134 25,9%	168 32,5%	35 6,8%	13 2,5%	517 100,0%
11-15 Yıl Arası	148 24,4%	150 24,8%	228 37,6%	57 9,4%	23 3,8%	606 100,0%
16 Yıl ve Üzeri	125 23,0%	129 23,7%	205 37,7%	54 9,9%	31 5,7%	544 100,0%
Toplam	525 27,4%	501 26,1%	664 34,6%	156 8,1%	72 3,8%	1918 100,0%

$$\chi^2_h = 53.37 \quad sd = 12 \quad P = 0.001$$

Araştırmaya katılan 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerinin %69'u öğrenme ortamlarının yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %58.2'si yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 11-15 yıl arası kıdeme sahip olanların %49.2'si yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin ise %46.7'si yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşündüklerini belirtmektedir.

Bağımsızlık testi sonucu $P=0,001 < \alpha=0,05$ olduğundan anlamlı yani bağımlı çıkmaktadır. Buradan hareketle 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip yeni öğretmenlerin diğer öğretmenlere oranla öğrenme ortamlarını daha fazla yetersiz buldukları söylenebilir. 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise diğer öğretmenlere oranla en az seviyede yetersiz olarak düşündüklerini söyleyebiliriz.

Tablo 20. Araştırmaya Katılanların Okullarındaki Eğitim Araç-Gereçlerin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerinin Mesleki Kıdem Yılına Göre Dağılımı

Kaç yıllık mesleki kıdeme sahibsiniz?	Okulunuzun eğitim araç-gereçlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
1-5 Yıl Arası	83 33,1%	74 29,5%	69 27,5%	21 8,4%	4 1,6%	251 100,0%
6-10 Yıl Arası	160 30,9%	132 25,5%	150 29,0%	52 10,1%	23 4,4%	517 100,0%
11-15 Yıl Arası	161 26,6%	145 23,9%	186 30,7%	82 13,5%	32 5,3%	606 100,0%
16 Yıl ve Üzeri	116 21,3%	134 24,6%	187 34,4%	75 13,8%	32 5,9%	544 100,0%
Toplam	520 27,1%	485 25,3%	592 30,9%	230 12,0%	91 4,7%	1918 100,0%

$$\chi^2_h = 33.07 \quad sd = 12 \quad P = 0.001$$

Ankete katılan 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerinin %62.6'sı okullarındaki eğitim araç-gereçlerin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %56.4'ü yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 11-15 yıl arası kıdeme sahip olanların %50.5'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin ise %45.9'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Test sonucunda **P=0,001** bulunarak analizin anlamlı çıktığı görülmektedir. 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğer öğretmenlere oranla okullarındaki eğitim araç-gereçlerini daha fazla yetersiz buldukları ifade edilebilir. 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise burada da diğer öğretmenlere oranla en az seviyede yetersiz olarak düşündükleri görülmektedir.

Tablo 21. Araştırmaya Katılanların Okulunun ve Sınıflarının Fiziksel Şartlarının Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerinin Mesleki Kıdem Yılına Göre Dağılımı

Kaç yıllık mesleki kıdeme sahibsiniz?	Okulunuzun ve sınıfların fiziksel şartlarının yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
1-5 Yıl Arası	85 33,9%	85 33,9%	53 21,1%	24 9,6%	4 1,6%	251 100,0%
6-10 Yıl Arası	148 28,6%	129 25,0%	147 28,4%	74 14,3%	19 3,7%	517 100,0%
11-15 Yıl Arası	175 28,9%	139 22,9%	172 28,4%	85 14,0%	35 5,8%	606 100,0%
16 Yıl ve Üzeri	120 22,1%	125 23,0%	162 29,8%	100 18,4%	37 6,8%	544 100,0%
Toplam	528 27,5%	478 24,9%	534 27,8%	283 14,8%	95 5,0%	1918 100,0%

$$\chi_h^2 = 46.71 \quad sd = 12 \quad P = 0.001$$

Araştırmada 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerinin %67.8'i okulunun ve sınıflarının fiziksel şartlarını yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %53.6'sı yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 11-15 yıl arası kıdeme sahip olanların %51.8'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin ise %45.1'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Bağımsızlık testi sonucuna göre **P=0,001** bulunarak analizin anlamlı çıktığı görülmektedir. 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğer öğretmenlere oranla okulunun ve sınıflarının fiziksel şartlarını daha fazla yetersiz buldukları görülmektedir. 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise yine burada da diğer öğretmenlere oranla en az seviyede yetersiz olarak düşündüklerini söyleyebiliriz.

Tablo 22. Araştırmaya Katılanların Okullarının Çok Amaçlı Salon ve Spor Tesislerinin Yeterliliği Hakkındaki Düşüncelerinin Mesleki Kıdem Yılına Göre Dağılımı

Kaç yıllık mesleki kıdeme sahibsiniz?	Okulunuzun çok amaçlı salon ve spor tesislerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
1-5 Yıl Arası	171 68,1%	43 17,1%	22 8,8%	11 4,4%	4 1,6%	251 100,0%
6-10 Yıl Arası	314 60,7%	94 18,2%	62 12,0%	33 6,4%	14 2,7%	517 100,0%
11-15 Yıl Arası	356 58,7%	116 19,1%	78 12,9%	38 6,3%	18 3,0%	606 100,0%
16 Yıl ve Üzeri	286 52,6%	110 20,2%	71 13,1%	50 9,2%	27 5,0%	544 100,0%
Toplam	1127 58,8	363 18,9%	233 12,1%	132 6,9%	63 3,3%	1918 100,0%

$$\chi^2_h = 26.28 \quad sd = 12 \quad P = 0.010$$

Ankette 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerinin %85.2'si okulundaki çok amaçlı salon ve spor tesislerinin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %78.9'u yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 11-15 yıl arası kıdeme sahip olanların %77.8'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin ise %72.8'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünmektedir.

Yapılan analiz sonucuna göre **P=0,001** olduğundan test anlamlı çıkmaktadır. 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğer öğretmenlere oranla okulundaki çok amaçlı salon ve spor tesislerinin daha fazla yetersiz olarak gördükleri söylenebilir. 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise diğer öğretmenlere oranla en az seviyede yetersiz olarak düşündüklerini söyleyebiliriz.

Sonuç ve Öneriler

Sonuçlar:

- Yapılan araştırmada, öğretmenlerin %65.6'sı ilköğretimde, %34.4'ü ortaöğretimde görev yapmaktadır.
- Öğretmenlerin mesleki kıdem yıllarına bakıldığında, %13.1'i 1-5 yıl arası, %27'si 6-10 yıl arası, %31.6'sı 11-16 yıl arası, %28.4'ü ise 16 yıl ve üzeri olduğu görülmektedir.
- Ankete katılanların %27.4'ü eğitim sistemimizde öğrenme ortamlarının kesinlikle yetersiz olduğunu, %26.1'i yetersiz olduğunu, %34.6'sı kısmen yeterli olduğunu, %8.1'i yeterli olduğunu ve %3.8'i kesinlikle yeterli olduğunu düşünmektedir. Yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı 53.5'dir.
- Öğretmenler tarafından 1-7 arası (1: En çok önemli, ..., 7: En az önemli) verilen önem derecelerine göre öğrenme ortamlarını sıralayacak olursak;

- ✓ Sınıf ve Okulun Fiziksel Şartları,
- ✓ Eğitim Araç-Gereçleri,
- ✓ Laboratuvarlar,
- ✓ Çok Amaçlı Salon ve Spor Tesisleri,
- ✓ Okul Çevresi,
- ✓ Kütüphane,
- ✓ Kantin,

olarak görülmektedir.

- Araştırmaya katılanların %27.1'i okullarındaki eğitim araç-gereçlerinin kesinlikle yetersiz olduğunu, %25.3'ü yetersiz olduğunu, %30.9'u kısmen yeterli olduğunu, %12'si yeterli olduğunu ve %4.7'si kesinlikle yeterli olduğunu düşünmektedir.
- Öğretmenlerin %27.5'i okulunun ve sınıflarının fiziksel şartlarının kesinlikle yetersiz olduğunu, %24.9'u yetersiz olduğunu, %27.8'i kısmen yeterli olduğunu, %14.8'i yeterli olduğunu, %5'i ise kesinlikle yeterli olduğunu düşündüklerini ifade etmektedir.
- Araştırmaya katılanların %77.7'si okullarının çok amaçlı salon ve spor tesislerinin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, %12.1'i kısmen yeterli olduğunu, %10.2'si ise yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu düşündüklerini dile getirmektedir.
- Ankete katılanların %34.6'sı okullarındaki laboratuvarların kesinlikle yetersiz olduğunu, %24'ü yetersiz olduğunu, %25.5'i kısmen yeterli olduğunu, %11.5'i yeterli olduğunu, %4.4'ü ise kesinlikle yeterli olduğunu beyan etmektedir.
- Öğretmenlerin %32.5'i okullarındaki kantinin kesinlikle yetersiz olduğunu, %20.6'sı yetersiz olduğunu, %23.4'ü kısmen yeterli olduğunu, %18'i yeterli olduğunu, %5.5'i ise kesinlikle yeterli olduğunu düşündüklerini belirtmektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %33.7'si okullarındaki kütüphanenin kesinlikle yetersiz olduğuna, %24'ü yetersiz olduğuna, %24.4'ü kısmen yeterli olduğuna, %12.9'u yeterli olduğuna ve %5'i kesinlikle yeterli olduğuna inanmaktadır. Okullarındaki kütüphanenin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünenlerin oranı 57.7'dir.
- Öğrenme ortamlarını öğretmenlerin **yetersiz ve kesinlikle yetersiz olarak düşündükleri oranlar** bakımından sıralayacak olursak;
 1. Çok Amaçlı Salon ve Spor Tesisleri %77.7
 2. Laboratuvarlar %58.6
 3. Kütüphane %57.7

4. Kantin	%53.1
5. Okulun ve Sınıfların Fiziksel Şartları	%52.4
6. Eğitim Araç-Gereçleri	%52.4

olarak görülmektedir.

- Araştırmaya katılan ilköğretim öğretmenlerinin %55.6'sı öğrenme ortamlarının yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu; ortaöğretim öğretmenlerinin %49.5'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünmektedir. İlköğretim öğretmenlerinin ortaöğretimde çalışan öğretmenlere oranla daha fazla, öğrenme ortamlarının yeterli olmadığını düşünmeleri istatistiksel olarak anlamlıdır.
- Ankete katılan ilköğretim öğretmenlerinin %56'sı okullardaki eğitim araç-gereçlerinin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, ortaöğretim öğretmenlerinin %47.1'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşündükleri görülmektedir. İlköğretim öğretmenlerinin ortaöğretimde görev yapan öğretmenlere oranla daha fazla, okullardaki eğitim araç-gereçlerinin yetersiz olduğunu düşündüklerini 0.05 anlamlılık düzeyinde söyleyebiliriz.
- İlköğretim öğretmenlerinin %55.4'ü okullarının ve sınıflarının fiziksel şartlarının yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, ortaöğretim öğretmenlerinin ise %46.8'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu ifade etmektedir. Bağımsızlık testi sonucu ilköğretim öğretmenlerinin ortaöğretimde çalışan öğretmenlere oranla daha fazla, okul ve sınıfların fiziksel şartlarının yetersiz olduğunu düşündükleri söylenebilir.
- İlköğretim öğretmenlerinin **%82.5'i okullarının çok amaçlı salon ve spor tesislerinin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu**, ortaöğretim öğretmenlerinin %68.5'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünmektedir.
- Araştırmaya katılan ilköğretim öğretmenlerinin %62.5'i okullarındaki laboratuvarların yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, ortaöğretim öğretmenlerinin %51.1'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşündüklerini dile getirmektedir.
- Araştırmaya katılan ilköğretim öğretmenlerinin %56.7'si okullarındaki kantinin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, ortaöğretim öğretmenlerinin %46.3'ü yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu belirtmektedir. Ortaöğretimdeki öğretmenlerin %25'i kısmen yeterli olduğunu, %28.7'si yeterli ve kesinlikle yeterli olduğunu düşündüklerini ifade etmektedir.
- İlköğretim öğretmenlerinin %63.8'i okullarındaki kütüphanenin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, ortaöğretim öğretmenlerinin %45.9'u yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşündüklerini kaydetmektedir.

- Öğrenme ortamlarını ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinin **yetersiz ve kesinlikle yetersiz olarak düşündükleri oranlar** bakımından sıralayacak olursak;

İlköğretim			Ortaöğretim		
1.	Çok Amaçlı Salon ve Spor Tesisleri	%82.5	1.	Çok Amaçlı Salon ve Spor Tesisleri	%68.5
2.	Kütüphane	%63.8	2.	Laboratuvarlar	%51.1
3.	Laboratuvarlar	%62.5	3.	Okulun ve Sınıfların Fiziksel Şartları	%46.8
4.	Kantin	%56.7	4.	Kantin	%46.3
5.	Eğitim Araç-Gereçleri	%56	5.	Kütüphane	%45.9
6.	Okulun ve Sınıfların Fiziksel Şartları	%55.4	6.	Eğitim Araç-Gereçleri	%45.5

olarak ortaya çıkmaktadır.

- Araştırmaya katılan 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %69'u öğrenme ortamlarının yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %58.2'si yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 11-15 yıl arası kıdeme sahip olanların %49.2'si yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin ise %46.7'si yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşündüklerini belirtmektedir. 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip yeni öğretmenlerin diğer öğretmenlere oranla öğrenme ortamlarını daha fazla yetersiz buldukları 0.05 anlamlılık düzeyinde söylenebilir.
- Ankete katılan 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %62.6'sı okullarındaki eğitim araç-gereçlerin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %56.4'ü yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 11-15 yıl arası kıdeme sahip olanların %50.5'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin ise %45.9'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu düşünmektedir.
- Araştırmada 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %67.8'i okulunun ve sınıflarının fiziksel şartlarını yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %53.6'sı yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 11-15 yıl arası kıdeme sahip olanların %51.8'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin ise %45.1'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu dile getirmektedir.
- Ankette 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %85.2'si okulundaki çok amaçlı salon ve spor tesislerinin yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %78.9'u yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 11-15 yıl arası kıdeme sahip olanların %77.8'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu, 16 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin ise %72.8'i yetersiz ve kesinlikle yetersiz olduğunu söylemektedir.

Öneriler:

- Öğretmenler, öğrenme ortamlarını kısmen yeterli ve yetersiz olarak değerlendirmişlerdir. Bunun nedeni, öğrenme ortamlarının Türkiye genelinde tam ve eksiksiz olarak sağlanmış olmamasıdır. Özel okullar ve büyükşehirlerdeki okullar bunu sağlamış olsalar bile genelde öğrenme ortamlarının yetersiz veya kısmen yeterli olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu eksikliklerin giderilebilmesi için öğrenme ortamlarını meydana getiren ve öğretmenler tarafından önem derecesi ile sıralanmış olan bu bileşenler, en önemliden daha az önemliye doğru gözden geçirilerek, yeterli hale getirilmeye çalışılmalıdır. Eğitimin kalitesini artırmanın yolu, bu öğrenme ortamlarının kalitesini arttırmaktan geçmektedir.
- İlköğretim öğretmenlerinin kendi okullarında en çok yetersiz gördükleri öğrenme ortamının çok amaçlı salon ve spor tesisleri olduğu gözle çarpılmaktadır. Sırasıyla kütüphane, laboratuvarlar, kantin, eğitim araç-gereçleri ile okulun ve sınıfların fiziksel şartları gelmektedir. İlköğretim okullarında bu öğrenme ortamları bileşenleri sırası gözetilerek daha iyi hale getirilmelidir.
- Ortaöğretim öğretmenlerinin de kendi okullarında en fazla yetersiz gördükleri öğrenme ortamı, çok amaçlı salon ve spor tesisleridir. Sırasıyla laboratuvarlar, okulun ve sınıfların fiziksel şartları, kantin, kütüphane ve eğitim araç-gereçleri gelmektedir. Ortaöğretim okullarında bu öğrenme ortamları sırası gözetilerek, mevcut durumları daha iyi hale getirilmeye çalışılmalıdır.
- İlköğretim öğretmenlerinin ortaöğretimdeki öğretmenlere oranla daha fazla, öğrenme ortamlarını eksik bulmaları, istatistiksel olarak anlamlı görülmektedir. Bu durum gözetilerek, öğrenme ortamlarının iyileştirilmesinde öncelik ilköğretim okullarına verilmelidir.
- Unutmamalıdır ki, nitelikli bir eğitimin temeli, öğrenme ortamlarının kaliteli olmasından geçmektedir. Bu bilinçle ilk ve ortaöğretim okullarındaki bu öğrenme ortamları ile ilgili eksikliklerin giderilmesi çalışmalarını en kısa zamanda başlatılmalıdır.

**ÖĞRETMENLİK KARIYER
BASAMAKLARINDA YÜKSELME
UYGULAMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ
ARAŞTIRMASI**

MAYIS 2009

7. ÖĞRETMENLİK KARIYER BASAMAKLARINDA YÜKSELME UYGULAMASININ DEĞERLENDİRİLMESİ ARAŞTIRMASI

Öğretmenler için bilgide yarışmayı ön plana çıkaracak bir teşvik sisteminin kurulmasını öngören ve öğretmenlik mesleğini; aday öğretmenlik döneminden sonra “öğretmen”, “uzman öğretmen” ve “başöğretmen” olmak üzere üç kariyer basamaklı bir yapı içinde yeniden düzenleyen 30.6.2004 tarihli ve 5204 Sayılı “**Millî Eğitim Temel Kanunu ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun**” ile bu kanun doğrultusunda 13.8.2005 tarihinde yürürlüğe konulan “**Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Yönetmeliği**” hükümleri çerçevesinde; alanlarında veya eğitim bilimleri alanında tezli yüksek lisans öğrenimini tamamlamış öğretmenlerden uzman öğretmenlik, alanlarında veya eğitim bilimleri alanında doktora öğrenimini tamamlamış olan öğretmenlerden ise sınavla birlikte kıdem, hizmetiçi eğitim, etkinlikler (bilimsel, kültürel, sanatsal ve sportif çalışmalar) ve sicil (iş başarımı) ölçütlerine göre değerlendirme yapılarak, öğretmenlerin uzman öğretmen ve başöğretmen unvanını almaları sağlanmıştır.

Bunlardan, uzman öğretmen unvanı alanlara %20, başöğretmen unvanı alanlara ise %40 oranında eğitim-öğretim tazminatının ayrıca ödenmesi öngörülerek, tazminat oranları artırılmış; böylece statülerinde ve maddi haklarında iyileştirme sağlanmıştır.

Buradan yola çıkarak, Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı kadrolarında görev yapan öğretmenlerin, Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Uygulaması’ndaki (ÖKBYU) görüşlerine ilişkin genel bir tutum belirlemek, mağduriyetlerini tespit etmek ve yeni düzenlemede sendika olarak bu tespitleri Bakanlığa sunmak üzere Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi (EBSAM) tarafından “**Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Uygulamasının Değerlendirilmesi**” ile ilgili bir anket çalışması yapılmıştır.

VERİLERİN ANALİZİ

25 Nisan-15 Mayıs 2009 tarihleri arasında TÜİK’in İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 2’den Türkiye’yi temsilen 26 il seçilerek kent bölgesinde 400 öğretmenle yüz yüze anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Örnekleme alınan 400 kişinin illere göre dağılımı, illerde ilk ve ortaöğretimde çalışan öğretmenlerin sayısına orantılı (Orantılı Örnekleme Yöntemi) paylaştırılarak okul başına tesadüfi 3-4 öğretmenle anket yapılmıştır. Tablo 1’de ankete katılan öğretmenlerin illere göre dağılımı yer almaktadır.

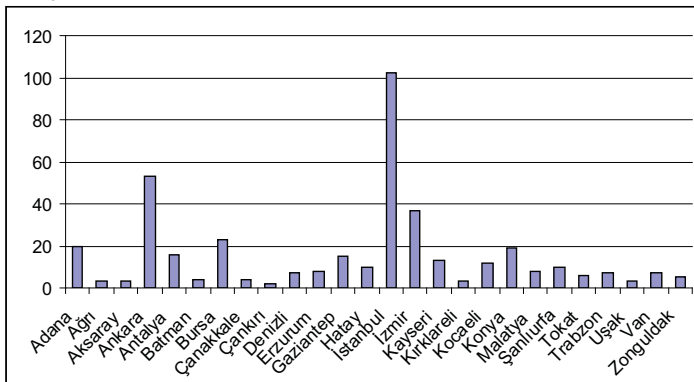
Verilerin analizi SPSS 11.0 (Statistical Package For The Social Science) istatistik paket programında yapıldı. Tablo 2 ve Tablo 3’te öğretmenlerin demografik özellikleri, Tablo 4 - Tablo 22 arası öğretmenlerin konu hakkındaki düşünceleri yer almaktadır. Tablo 23 – Tablo 32 arası öğretmenlerin demografik özellikleri bakımından sorulara verdikleri cevapların çapraz tabloları bulunmaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İllere Göre Dağılımı

No	İller	İlk ve Ortaöğretimdeki Öğretmen Sayısı	Örneklem	%
1	Adana	16.217	20	5,0
2	Ağrı	2.499	3	0,8
3	Aksaray	2.556	3	0,8
4	Ankara	42.562	53	13,3
5	Antalya	12.426	16	4,0
6	Batman	3.413	4	1,0
7	Bursa	18.333	23	5,8
8	Çanakkale	3.089	4	1,0
9	Çankırı	1.617	2	0,5
10	Denizli	5.625	7	1,8
11	Erzurum	6.384	8	2,0
12	Gaziantep	11.745	15	3,8
13	Hatay	8.130	10	2,5
14	İstanbul	81.329	102	25,5
15	İzmir	29.644	37	9,3
16	Kayseri	10.327	13	3,3
17	Kırklareli	2.083	3	0,8
18	Kocaeli	9.583	12	3,0
19	Konya	15.273	19	4,8
20	Malatya	6.433	8	2,0
21	Şanlıurfa	7.932	10	2,5
22	Tokat	4.814	6	1,5
23	Trabzon	5.864	7	1,8
24	Uşak	2.356	3	0,8
25	Van	5.269	7	1,8
26	Zonguldak	3.679	5	1,3
TOPLAM		319.182	400	100,0

- MEB 2008-2009 öğretmen sayıları kullanılmıştır.

Yukarıdaki tabloda İBBS Düzey 2’den seçilen 26 ile 400 örneklemin paylaştırılmış hali yer almaktadır.

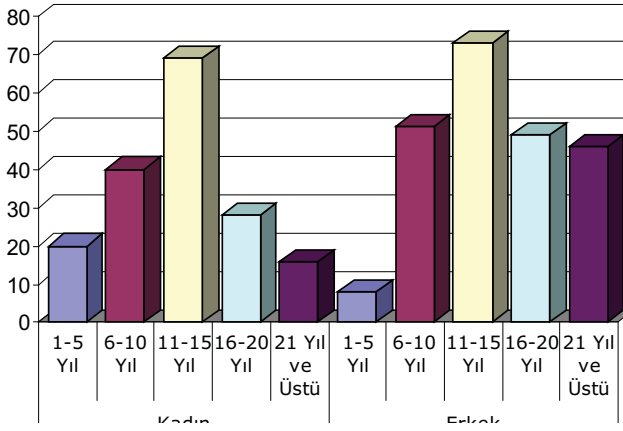

Şekil 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İllere Göre Dağılım Grafiği

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Mesleki Kıdemlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Mesleki Kıdem					Toplam
	1-5 Yıl	6-10 Yıl	11-15 Yıl	16-20 Yıl	21 Yıl ve Üstü	
Kadın	20	40	69	28	16	173
	11,6%	23,1%	39,9%	16,2%	9,2%	100,0%
	71,4%	44,0%	48,6%	36,4%	25,8%	43,3%
Erkek	8	51	73	49	46	227
	3,5%	22,5%	32,2%	21,6%	20,3%	100,0%
	28,6%	56,0%	51,4%	63,6%	74,2%	56,8%
Toplam	28	91	142	77	62	400
	7,0%	22,8%	35,5%	19,3%	15,5%	100,0%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Ankete katılanların %43.3'ü kadın, %56.8'i ise erkektir. Öğretmenlerin %35.5'i 11-15 yıl, %22.8'i 6-10 yıl, %19.3'ü 16-20 yıl, %15.5'i 21 yıl ve üstü, %7'si ise 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahiptir. Kadınların %39,9'u ve erkeklerin %32,2'si 11-15 yıl mesleki kıdeme sahiptir.

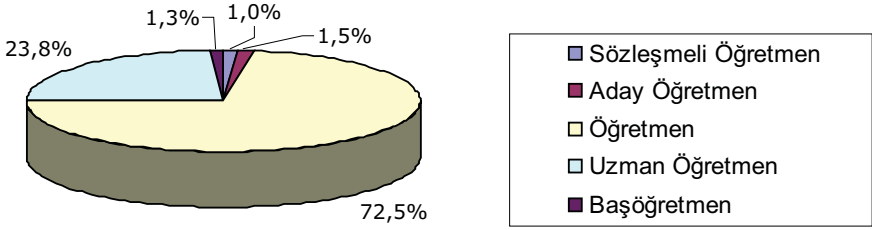

Şekil 2. Araştırmaya Katılanların Mesleki Kıdemlerinin Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların Kariyer Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Kariyer Durumu	Sayı	%
Sözleşmeli Öğretmen	4	1,0
Aday Öğretmen	6	1,5
Öğretmen	290	72,5
Uzman Öğretmen	95	23,8
Başöğretmen	5	1,3
Toplam	400	100,0

Araştırmaya katılanların kariyer durumlarına bakıldığında, %72.5'inin öğretmen, %23.8'inin uzman öğretmen, %31.5'inin aday öğretmen, %1.3'ünün başöğretmen, %1'inin ise sözleşmeli öğretmen olduğu görülmektedir.

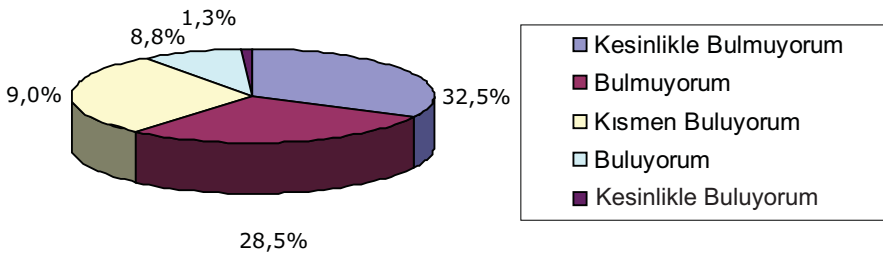

Şekil 3. Araştırmaya Katılanların Kariyer Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların Mevcut Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yükselme Uygulamasını (ÖKBYU) Yeterli Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

Mevcut öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasını yeterli buluyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Bulmuyorum	130	32,5
Bulmuyorum	114	28,5
Kısmen Buluyorum	116	29,0
Buluyorum	35	8,8
Kesinlikle Buluyorum	5	1,3
Toplam	400	100,0

Ankete katılanların %32.5'i mevcut Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yükselme Uygulaması'nı kesinlikle yeterli bulmadığını, %28.5'i yeterli bulmadığını, %29'u kısmen yeterli bulduğunu, %8.8'i yeterli bulduğunu ve %1.3'ü kesinlikle yeterli bulduğunu belirtmektedir.

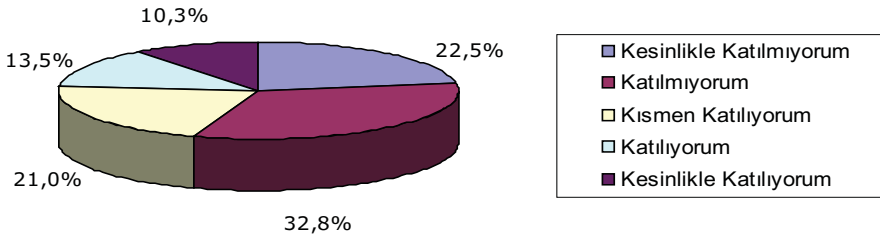

Şekil 4. Araştırmaya Katılanların Mevcut Öğretmenlik Kariyer Basamakları Yükselme Uygulamasını (ÖKBYU) Yeterli Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU'nun Öğretmenlerin Okul İçerisinde Çalışma Barışını Bozduğu İddiasına Katılma Durumlarına Göre Dağılımı

Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasının öğretmenlerin okul içerisinde çalışma barışını bozduğu iddiasına katılıyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Katılmıyorum	90	22,5
Katılmıyorum	131	32,8
Kısmen Katılıyorum	84	21,0
Katılıyorum	54	13,5
Kesinlikle Katılıyorum	41	10,3
Toplam	400	100,0

Öğretmenlerin %22.5'i ÖKBYU'nun öğretmenlerin okul içerisinde çalışma barışını bozduğu iddiasına kesinlikle katılmadığını, %32.8'i katılmadığını, %21'i kısmen katıldığını, %13.5'i katıldığını ve %10.3'ü kesinlikle katıldığını ifade etmektedir.

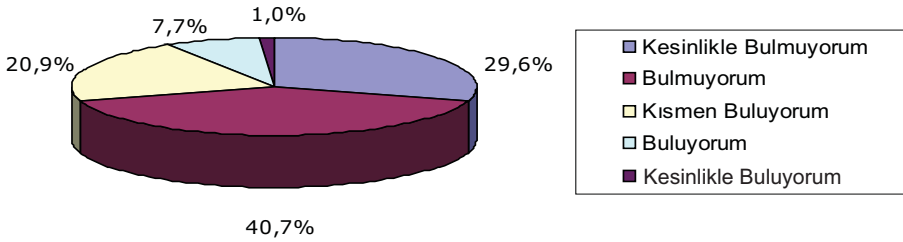

Şekil 5. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU'nun Öğretmenlerin Okul İçerisinde Çalışma Barışını Bozduğu İddiasına Katılma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 6. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU'nun Maddi Getirisini Yeterli Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasının maddi getirisini yeterli buluyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Bulmuyorum	115	29,6
Bulmuyorum	158	40,7
Kısmen Buluyorum	81	20,9
Buluyorum	30	7,7
Kesinlikle Buluyorum	4	1,0
Toplam	388	100,0

Araştırmaya katılanların %29.6'sı ÖKBYU'nun maddi getirisini kesinlikle yeterli bulmadığını, %40.7'si yeterli bulmadığını, %20.9'u kısmen yeterli bulduğunu, %8.7'si ise yeterli ve kesinlikle yeterli bulduğunu dile getirmektedir.

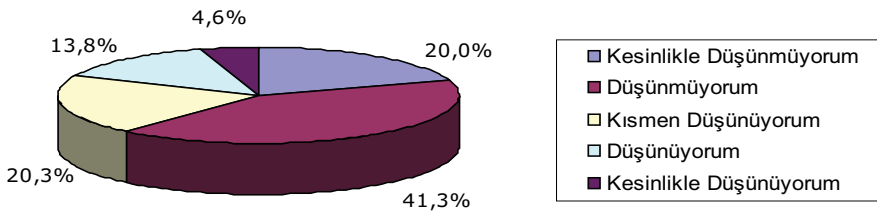

Şekil 6. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU'nun Maddi Getirisini Yeterli Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 7. Araştırmaya Katılanların Öğrenci Velilerinin ÖKBYU'ya Bakış Açılarının Olumlu Yönde Olduğu Hakkındaki Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

Öğrenci velilerinin öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasına bakış açılarının olumlu yönde olduğunu düşünüyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	78	20,0
Düşünmüyorum	161	41,3
Kısmen Düşünüyorum	79	20,3
Düşünüyorum	54	13,8
Kesinlikle Düşünüyorum	18	4,6
Toplam	390	100,0

Ankete katılanların %20'si öğrenci velilerinin ÖKBYU'ya bakış açılarının kesinlikle olumlu yönde olmadığını, %41.3'ü olumlu yönde olmadığını, %20.3'ü kısmen olumlu olduğunu, %18.4'ü ise olumlu ve kesinlikle olumlu olduğunu düşünmektedir.

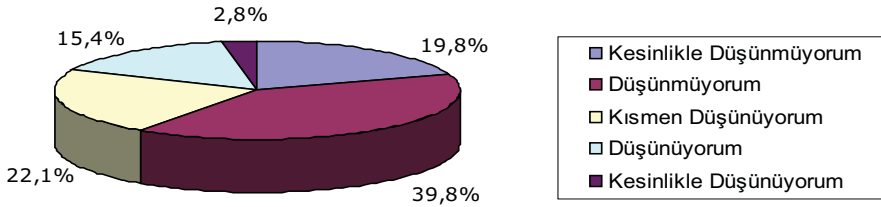

Şekil 7. Araştırmaya Katılanların Öğrenci Velilerinin ÖKBYU'ya Bakış Açılarının Olumlu Yönde Olduğu Hakkındaki Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 8. Araştırmaya Katılanların Öğrencilerin ÖKBYU'ya Bakış Açılarının Olumlu Yönde Olduğu Hakkındaki Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

Öğrencilerin öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasına bakış açılarının olumlu yönde olduğunu düşünüyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	77	19,8
Düşünmüyorum	155	39,8
Kısmen Düşünüyorum	86	22,1
Düşünüyorum	60	15,4
Kesinlikle Düşünüyorum	11	2,8
Toplam	389	100,0

Araştırmadaki öğretmenlerin %19.8'i öğrencilerin ÖKBYU'ya bakış açılarının kesinlikle olumlu yönde olmadığını, %38.8'i olumlu yönde olmadığını, %22.1'i kısmen olumlu olduğunu, %18.2'si ise olumlu ve kesinlikle olumlu olduğunu düşünmektedir.

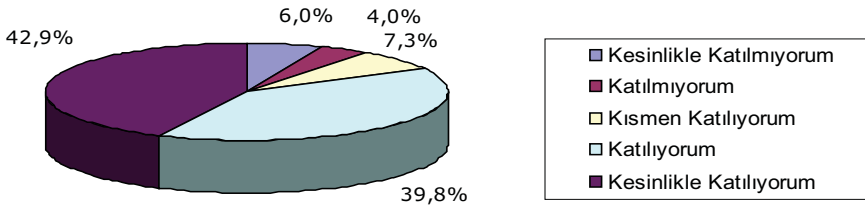

Şekil 8. Araştırmaya Katılanların Öğrencilerin ÖKBYU'ya Bakış Açılarının Olumlu Yönde Olduğu Hakkındaki Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 9. Araştırmaya Katılanların Seçme Yönteminde Yapılan Yazılı Sınavında Genel Kültür ve Genel Yetenek Alanlarının Yanı Sıra Öğretmenlerin Alanlarından da Soru Sorulması Gerektiğine Katılma Durumlarına Göre Dağılımı

Seçme yönteminde yapılan yazılı sınavında genel kültür ve genel yetenek alanlarının yanı sıra öğretmenlerin alanlarından da soru sorulması gerektiğine katılıyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Katılmıyorum	24	6,0
Katılmıyorum	16	4,0
Kısmen Katılıyorum	29	7,3
Katılıyorum	159	39,8
Kesinlikle Katılıyorum	171	42,9
Toplam	399	100,0

Öğretmenlerin yüzde 82.7'si seçme yönteminde yapılan yazılı sınavda genel kültür ve genel yetenek alanlarının yanı sıra öğretmenlerin alanlarından da soru sorulması ve kesinlikle sorulması gerektiğine, %7.3'ü kısmen sorulması gerektiğine, %10'ü ise seçme sorulmaması gerektiğine inanmaktadır.

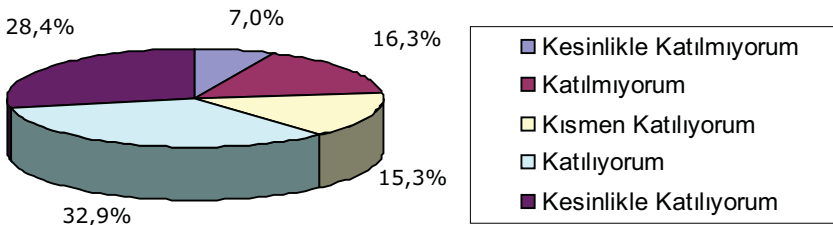

Şekil 9. Araştırmaya Katılanların Seçme Yönteminde Yapılan Yazılı Sınavında Genel Kültür ve Genel Yetenek Alanlarının Yanı Sıra Öğretmenlerin Alanlarından da Soru Sorulması Gerektiğine Katılma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 10. Araştırmaya Katılanların Seçme Yönteminde Yapılan Yazılı Sınavında Pedagojik Formasyon ile Birlikte Sadece Kendi Alanlarından Soru Sorulması Gerektiğine Katılma Durumlarına Göre Dağılımı

Seçme yönteminde yapılan yazılı sınavında öğretmenlerin pedagojik formasyon ile birlikte sadece kendi alanlarından soru sorulması gerektiğine katılıyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Katılmıyorum	28	7,0
Katılmıyorum	65	16,3
Kısmen Katılıyorum	61	15,3
Katılıyorum	131	32,9
Kesinlikle Katılıyorum	113	28,4
Toplam	398	100,0

Ankete katılanların %23.3'ü seçme yönteminde yapılan yazılı sınavda pedagojik formasyon ile birlikte sadece kendi alanlarından soru sorulmaması gerektiğini, %15.3'ü kısmen sorulması gerektiğini, %61.4'ü sorulması ve kesinlikle sorulması gerektiğini kaydetmektedir.

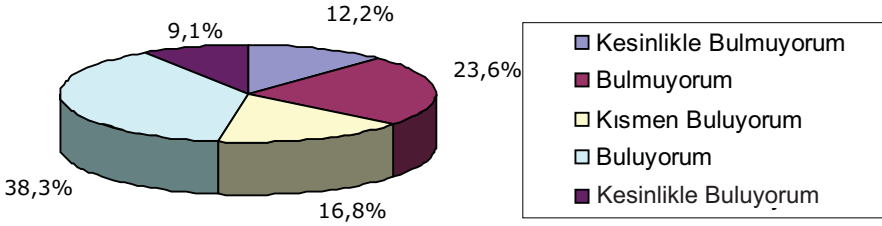

Şekil 10. Araştırmaya Katılanların Seçme Yönteminde Yapılan Yazılı Sınavında Pedagojik Formasyon ile Birlikte Sadece Kendi Alanlarından Soru Sorulması Gerektiğine Katılma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 11. Araştırmaya Katılanların Seçme Yönteminde ÖSYM’ce Yapılan Yazılı Sınavından Başarılı Sayılmak İçin En Az 100 Tam Puan Üzerinden 60 Almak Genel Şartını Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

Seçme yönteminde ÖSYM’ce yapılan yazılı sınavdan başarılı sayılmak için en az 100 tam puan üzerinden 60 almak genel şartını uygun buluyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Bulmuyorum	48	12,2
Bulmuyorum	93	23,6
Kısmen Buluyorum	66	16,8
Buluyorum	151	38,3
Kesinlikle Buluyorum	36	9,1
Toplam	394	100,0

Araştırmaya katılanların %12.2’si seçme yönteminde ÖSYM’ce yapılan yazılı sınavda başarılı sayılmak için en az 100 tam puan üzerinden 60 almak genel şartını kesinlikle uygun bulmadığını, %23.6’sı uygun bulmadığını, %64.3’ü ise uygun bulduğunu ifade etmektedir.

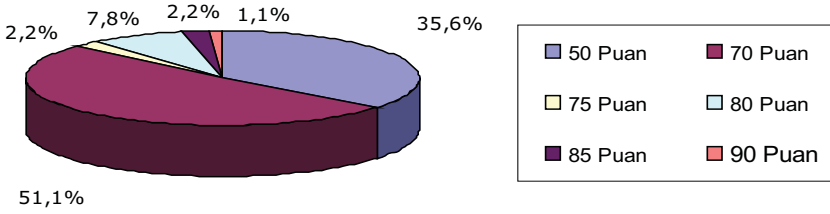

Şekil 11. Araştırmaya Katılanların Seçme Yönteminde ÖSYM’ce Yapılan Yazılı Sınavından Başarılı Sayılmak İçin En Az 100 Tam Puan Üzerinden 60 Almak Genel Şartını Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 12. Araştırmaya Katılanların Seçme Yönteminde ÖSYM’ce Yapılan Yazılı Sınavından Başarılı Sayılmak İçin En Az 100 Tam Puan Üzerinden 60 Almak Genel Şartını Uygun Bulmayanların Kaç Puan Olması Gerektiği Hakkındaki Durumlarına Göre Dağılımı

Bulmuyorsanız sizce kaç puan olmalıdır?		
	Sayı	%
50 Puan	32	35,6
70 Puan	46	51,1
75 Puan	2	2,2
80 Puan	7	7,8
85 Puan	2	2,2
90 Puan	1	1,1
Toplam	90	100,0

Seçme yönteminde ÖSYM’ce yapılan yazılı sınavda başarılı sayılmak için en az 100 tam puan üzerinden 60 almak genel şartını uygun bulmayanların %35.6’sı 50 puan, %51.1’i 70 puan, %13.3’ü ise 75 ve üzeri puan olması gerektiğini bildirmektedir.

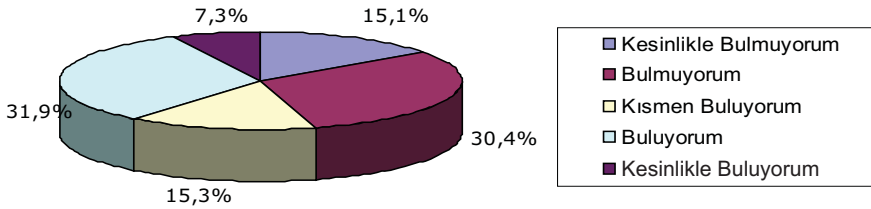

Şekil 12. Araştırmaya Katılanların Seçme Yönteminde ÖSYM’ce Yapılan Yazılı Sınavından Başarılı Sayılmak İçin En Az 100 Tam Puan Üzerinden 60 Almak Genel Şartını Uygun Bulmayanların Kaç Puan Olması Gerektiği Hakkındaki Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 13. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU’ya Başvuruda Uzman Öğretmenler İçin Adaylık Hariç 7 Yıl Kıdem İstenilmesini Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasına başvuruda uzman öğretmenler için adaylık hariç 7 yıl kıdem istenilmesini uygun buluyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Bulmuyorum	60	15,1
Bulmuyorum	121	30,4
Kısmen Buluyorum	61	15,3
Buluyorum	127	31,9
Kesinlikle Buluyorum	29	7,3
Toplam	398	100,0

Ankete katılanların %15.1’i ÖKBYU’ya başvuruda uzman öğretmenler için adaylık hariç 7 yıl kıdem istenilmesini kesinlikle uygun bulmadığını, %30.4’ü uygun bulmadığını, %39.2’si ise uygun bulduğunu dile getirmektedir. Kısmen uygun bulanların oranı ise 15.3’tür.

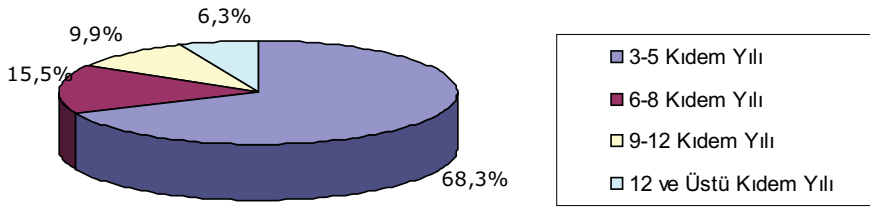

Şekil 13. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU’ya Başvuruda Uzman Öğretmenler İçin Adaylık Hariç 7 Yıl Kıdem İstenilmesini Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 14. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU'ya Başvuruda Uzman Öğretmenler İçin Adaylık Hariç 7 Yıl Kıdem İstenilmesini Uygun Bulmayanların Kaç Yıl Kıdem Olması Gerektiği Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılımı

Bulmuyorsanız sizce kaç puan olmalıdır?		
	Sayı	%
3-5 Kıdem Yılı	97	68,3
6-8 Kıdem Yılı	22	15,5
9-12 Kıdem Yılı	14	9,9
12 ve Üstü Kıdem Yılı	9	6,3
Toplam	142	100,0

ÖKBYU'ya başvuruda uzman öğretmenler için adaylık hariç 7 yıl kıdem istenilmesini uygun bulmayanların %68.3'ü 3-5 kıdem yılı, %15.5'i 6 veya 8 kıdem yılı, %16.2'si ise 9 ve üstü kıdem yılı olması gerektiği görüşünü dile getirmektedir.

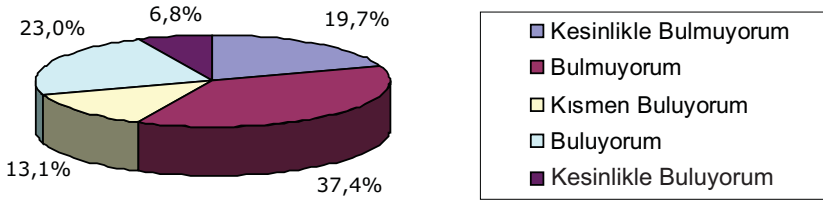

Şekil 14. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU'ya Başvuruda Uzman Öğretmenler İçin Adaylık Hariç 7 Yıl Kıdem İstenilmesini Uygun Bulmayanların Kaç Yıl Kıdem Olması Gerektiği Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 15. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU'ya Başvuruda Başöğretmenler İçin Uzman Öğretmenlikte 6 Yıl Kıdem İstenilmesini Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasına başvuruda başöğretmenler için uzman öğretmenlikte 6 yıl kıdem istenilmesini uygun buluyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Bulmuyorum	78	19,7
Bulmuyorum	148	37,4
Kısmen Buluyorum	52	13,1
Buluyorum	91	23,0
Kesinlikle Buluyorum	27	6,8
Toplam	396	100,0

Öğretmenlerin %19.7'si ÖKBYU'ya başvuruda başöğretmenler için uzman öğretmenlikte 6 yıl kıdem istenilmesini kesinlikle uygun bulmadığını, %37.4'ü uygun bulmadığını, %42.9'u ise uygun bulduğunu belirtmektedir.

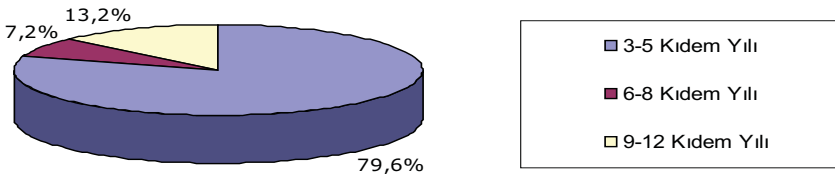

Şekil 15. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU'ya Başvuruda Başöğretmenler İçin Uzman Öğretmenlikte 6 Yıl Kıdem İstenilmesini Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 16. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU'ya Başvuruda Başöğretmenler İçin Uzman Öğretmenlikte 6 Yıl Kıdem İstenilmesini Uygun Bulmayanların Kaç Yıl Kıdem Olması Gerektiği Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılımı

Bulmuyorsanız sizce kaç puan olmalıdır?		
	Sayı	%
3-5 Kıdem Yılı	121	79,6
6-8 Kıdem Yılı	11	7,2
9-12 Kıdem Yılı	20	13,2
Toplam	152	100,0

ÖKBYU'ya başvuruda başöğretmenler için uzman öğretmenlikte 6 yıl kıdem istenilmesini uygun bulmayanların %79.6'sı 3-5 kıdem yılı, %7.2'si 6 veya 8 kıdem yılı, %13.2'si ise 9 ve üstü kıdem yılı olması gerektiğini söylemektedir.

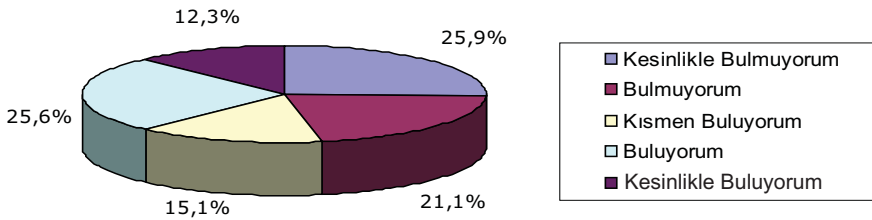

Şekil 16. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU'ya Başvuruda Başöğretmenler İçin Uzman Öğretmenlikte 6 Yıl Kıdem İstenilmesini Uygun Bulmayanların Kaç Yıl Kıdem Olması Gerektiği Hakkındaki Görüşlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 17. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU Başvurularında Lisansüstü Öğrenimini Tamamlamış Öğretmenlerin Sınavsız Doğrudan Uzman Öğretmen, Doktora Öğrenimini Tamamlamış Öğretmenlerin ise Doğrudan Başöğretmen Olmalarını Yerinde Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulaması başvurularında lisansüstü öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, doktora öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin ise doğrudan başöğretmen olmalarını yerinde buluyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Bulmuyorum	103	25,9
Bulmuyorum	84	21,1
Kısmen Buluyorum	60	15,1
Buluyorum	102	25,6
Kesinlikle Buluyorum	49	12,3
Toplam	398	100,0

Örnekleme alınan öğretmenlerin %25.9'u ÖKBYU başvurularında lisansüstü öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, doktora öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin ise doğrudan başöğretmen olmalarını kesinlikle yerinde bulmadığını, %21.1'i yerinde bulmadığını, %15.1'i kısmen yerinde bulduğunu, %25.6'sı yerinde bulduğunu ve %12.3'ü kesinlikle yerinde bulduğunu ifade etmektedir.

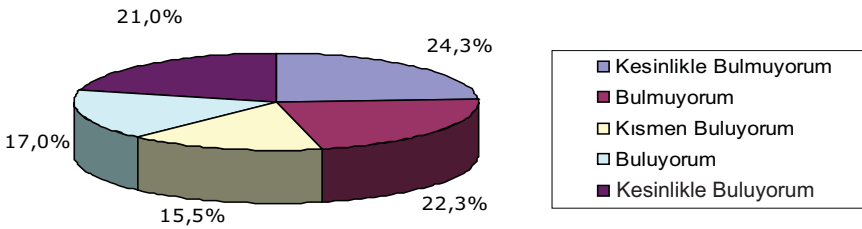

Şekil 17. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU Başvurularında Lisansüstü Öğrenimini Tamamlamış Öğretmenlerin Sınavsız Doğrudan Uzman Öğretmen, Doktora Öğrenimini Tamamlamış Öğretmenlerin ise Doğrudan Başöğretmen Olmalarını Yerinde Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 18. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU’da 10 Yılını Dolduran Öğretmenler Sınavsız Doğrudan Uzman Öğretmen, 15 Yılını Dolduran Doğrudan Başöğretmen Olmaları Düşüncesini Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasında 10 yılını dolduran öğretmenler sınavsız doğrudan uzman öğretmen, 15 yılını dolduran doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini uygun buluyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Bulmuyorum	97	24,3
Bulmuyorum	89	22,3
Kısmen Buluyorum	62	15,5
Buluyorum	68	17,0
Kesinlikle Buluyorum	84	21,0
Toplam	400	100,0

Öğretmenlerin %24.3’ü ÖKBYU’da 10 yılını dolduran öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, 15 yılını dolduranların doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini kesinlikle uygun bulmadığını, %22.3’ü uygun bulmadığını, %15.5’i kısmen uygun bulduğunu, %17’si uygun bulduğunu ve %21’i kesinlikle uygun bulmaktadır.

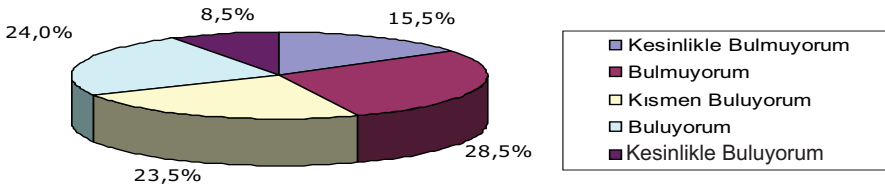

Şekil 18. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU’da 10 Yılını Dolduran Öğretmenler Sınavsız Doğrudan Uzman Öğretmen, 15 Yılını Dolduran Doğrudan Başöğretmen Olmaları Düşüncesini Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 19. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU’da 7 Yılını Dolduran Öğretmenler Yazılı Sınavdan Başarılı Olduklarında Doğrudan Uzman Öğretmen, Uzman Öğretmenlikte 6 Yılını Dolduran Öğretmenler Yazılı Sınavdan Başarılı Olduklarında Doğrudan Başöğretmen Olmaları Düşüncesini Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasında 7 yılını dolduran öğretmenler yazılı sınavdan başarılı olduklarında doğrudan uzman öğretmen, uzman öğretmenlikte 6 yılını dolduran öğretmenler yazılı sınavdan başarılı olduklarında doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini uygun buluyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Bulmuyorum	62	15,5
Bulmuyorum	114	28,5
Kısmen Buluyorum	94	23,5
Buluyorum	96	24,0
Kesinlikle Buluyorum	34	8,5
Toplam	400	100,0

Tablo 19 incelendiğinde, öğretmenlerin %15.5’i ÖKBYU’da 7 yılını dolduran öğretmenlerin yazılı sınavdan başarılı olmaları halinde doğrudan uzman öğretmen, uzman öğretmenlikte 6 yılını dolduran öğretmenlerin yazılı sınavdan başarılı olmaları halinde doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini kesinlikle uygun bulmadığını, %28.5’i uygun bulmadığını, %23.5’i kısmen uygun bulduğunu, %24’ü uygun bulduğunu ve %8.5’i kesinlikle uygun bulduğunu dile getirmektedir.

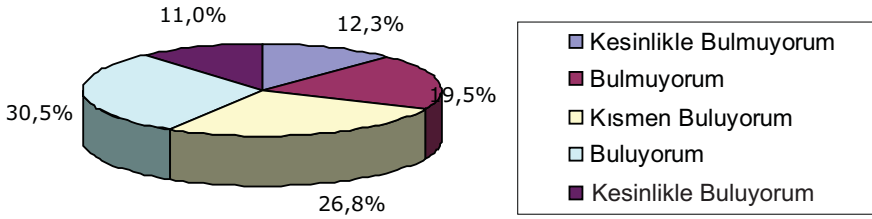

Şekil 19. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU’da 7 Yılını Dolduran Öğretmenler Yazılı Sınavdan Başarılı Olduklarında Doğrudan Uzman Öğretmen, Uzman Öğretmenlikte 6 Yılını Dolduran Öğretmenler Yazılı Sınavdan Başarılı Olduklarında Doğrudan Başöğretmen Olmaları Düşüncesini Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 20. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU’da Sicil Puanının Yükselmeye Etkisinin Olmasını Yerinde Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasında sicil puanının (iş başarımı) yükselmeye etkisinin olmasını yerinde buluyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Bulmuyorum	49	12,3
Bulmuyorum	78	19,5
Kısmen Buluyorum	107	26,8
Buluyorum	122	30,5
Kesinlikle Buluyorum	44	11,0
Toplam	400	100,0

Ankete katılanların %12.3’ü ÖKBYU’da sicil puanının yükselmeye etkisinin olmasını kesinlikle yerinde bulmadığını, %19.5’i yerinde bulmadığını, %26.8’i kısmen yerinde bulduğunu, %30.5’i yerinde bulduğunu ve %11’i kesinlikle yerinde bulduğunu söylemektedir.

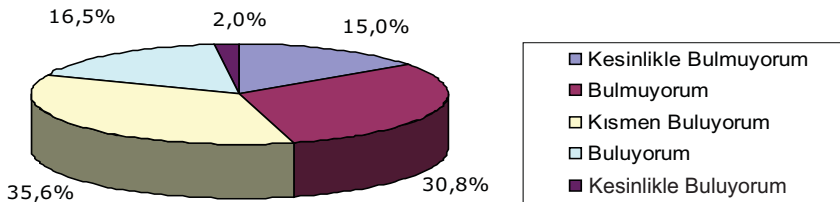

Şekil 20. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU’da Sicil Puanının Yükselmeye Etkisinin Olmasını Yerinde Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 21. Araştırmaya Katılanların Mevcut ÖKBYU’da ÖSYM’ce Yapılan Yazılı Sınavdan Başarılı Sayılanların Alındıkları Değerlendirme Sürecinde Yer Alan Etkinliklerin Sınıflandırılmasını ve Karşılığı Puan Değerlerini Yerinde ve Yeterli Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

Mevcut öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasında ÖSYM’ce yapılan yazılı sınavdan başarılı sayılanların alındıkları değerlendirme sürecinde yer alan etkinliklerin (bilimsel, kültürel, sanatsal, ve sportif çalışmalar) sınıflandırılmasını ve karşılığı puan değerlerini yerinde ve yeterli buluyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Bulmuyorum	60	15,0
Bulmuyorum	123	30,8
Kısmen Buluyorum	142	35,6
Buluyorum	66	16,5
Kesinlikle Buluyorum	8	2,0
Toplam	399	100,0

Araştırmaya katılanların %15'i mevcut ÖKBYU'da ÖSYM'ce yapılan yazılı sınavdan başarılı sayılanların alındıkları değerlendirme sürecinde yer alan etkinliklerin sınıflandırılmasını ve karşılığı puan değerlerini kesinlikle yerinde ve yeterli bulmadığını, %30.8'i yerinde ve yeterli bulmadığını, %35.6'sı kısmen yerinde ve yeterli bulduğunu, %16.5'i yerinde ve yeterli bulduğunu, % 2'si ise kesinlikle yerinde ve yeterli bulduğunu kaydetmektedir.

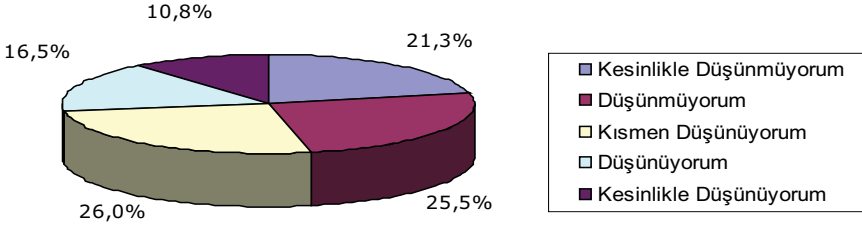

Şekil 21. Araştırmaya Katılanların Mevcut ÖKBYU'da ÖSYM'ce Yapılan Yazılı Sınavdan Başarılı Sayılanların Alındıkları Değerlendirme Sürecinde Yer Alan Etkinliklerin Sınıflandırılmasını ve Karşılığı Puan Değerlerini Yerinde ve Yeterli Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 22. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU'da Alınan "Uzman Öğretmen" veya "Başöğretmen" unvanlarının Mesleki Motivasyon ve Başarıyı Artırdığını Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasında alınan "Uzman Öğretmen" veya "Başöğretmen" unvanlarının mesleki motivasyon ve başarıyı artırdığını düşünüyor musunuz?		
	Sayı	%
Kesinlikle Düşünmüyorum	85	21,3
Düşünmüyorum	102	25,5
Kısmen Düşünüyorum	104	26,0
Düşünüyorum	66	16,5
Kesinlikle Düşünüyorum	43	10,8
Toplam	400	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %21.3'ü ÖKBYU'da alınan uzman öğretmen veya başöğretmen unvanlarının mesleki motivasyon ve başarıyı artırdığını kesinlikle düşünmediği, %25.5'i artırdığını düşünmediği, %26'sı kısmen artırdığını düşündüğü, %16.5'i artırdığını düşündüğü ve %10.8'i kesinlikle artırdığını düşündüğü görülmektedir.

Şekil 22. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU’da Alınan ”Uzman Öğretmen” veya “Başöğretmen” unvanlarının Mesleki Motivasyon ve Başarıyı Artırdığını Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 23. Mevcut ÖKBYU’yu Yeterli Bulma Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Mevcut öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasını yeterli buluyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Bulmuyorum	Bulmuyorum	Kısmen Buluyorum	Buluyorum	Kesinlikle Buluyorum	
Kadın	41 23,7%	71 41,0%	49 28,3%	11 6,4%	1 .6%	173 100,0%
Erkek	89 39,2%	43 18,9%	67 29,5%	24 10,6%	4 1,8%	227 100,0%
Toplam	130 32,5%	114 28,5%	116 29,0%	35 8,8%	5 1,3%	400 100,0%

Araştırmada kadın öğretmenlerin %64.7’si mevcut ÖKBYU’yu yeterli bulmadığını ifade ederken, %35.3’ü yeterli bulduğunu dile getirmektedir. Erkek öğretmenlere bakılacak olursa, yeterli bulmayanların oranı 58.1 iken, yeterli bulanların oranı ise 41.9’dur.

Tablo 24. Mevcut ÖKBYU’yu Yeterli Bulma Durumunun Mesleki Kıdeme Göre Dağılımı

Mesleki Kıdem	Mevcut öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasını yeterli buluyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Bulmuyorum	Bulmuyorum	Kısmen Buluyorum	Buluyorum	Kesinlikle Buluyorum	
1-5 Yıl	13 46,4%	7 25,0%	6 21,4%	2 7,1%		28 100,0%
6-10 Yıl	29 31,9%	42 46,2%	12 13,2%	7 7,7%	1 1,1%	91 100,0%
11-15 Yıl	51 35,9%	37 26,1%	42 29,6%	10 7,0%	2 1,4%	142 100,0%
16-20 Yıl	21 27,3%	12 15,6%	36 46,8%	6 7,8%	2 2,6%	77 100,0%
21 Yıl ve Üstü	16 25,8%	16 25,8%	20 32,3%	10 16,1%		62 100,0%
Toplam	130 32,5%	114 28,5%	116 29,0%	35 8,8%	5 1,3%	400 100,0%

Araştırmaya katılan 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %71.4'ü, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %78.1'i, 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %62'si, 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %42.9'u, 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %51.6'sı mevcut ÖKBYU'yu yeterli ve kesinlikle yeterli bulmadığını bildirmektedir. Diğer yandan 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %28.6'sı, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %22.9'u, 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %38'i, 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %57.1'i, 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise %48.4'ü mevcut ÖKBYU'yu yeterli ve kesinlikle yeterli bulduğunu ifade etmektedir.

Tablo 25. Mevcut ÖKBYU'yu Yeterli Bulma Durumunun Kariyer Durumuna Göre Dağılımı

Kariyer Durumu	Mevcut öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasını yeterli buluyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Bulmuyorum	Bulmuyorum	Kısmen Buluyorum	Buluyorum	Kesinlikle Buluyorum	
Sözleşmeli Öğretmen	2 50,0%	1 25,0%	1 25,0%			4 100,0%
Aday Öğretmen	2 33,3%	3 50,0%		1 16,7%		6 100,0%
Öğretmen	112 38,6%	93 32,1%	63 21,7%	18 6,2%	4 1,4%	290 100,0%
Uzman Öğretmen	14 14,7%	17 17,9%	48 50,5%	15 15,8%	1 1,1%	95 100,0%
Başöğretmen			4 80,0%	1 20,0%		5 100,0%
Toplam	130 32,5%	114 28,5%	116 29,0%	35 8,8%	5 1,3%	400 100,0%

Ankete katılan sözleşmeli öğretmenlerin %75'i, aday öğretmenlerin %83.3'ü, öğretmenlerin %70.7'si ve uzman öğretmenlerin %32.6'sı mevcut ÖKBYU'yu yeterli ve kesinlikle yeterli bulmadığını bildirmektedir. Öğretmenlerin %29.3'ü, uzman öğretmenlerin %67.4'ü ve başöğretmenlerin %100'ü mevcut ÖKBYU'yu yeterli ve kesinlikle yeterli bulduğunu ifade etmektedir.

Tablo 26. ÖKBYU'nun Maddi Getirisini Yeterli Bulma Durumunun Kariyer Durumuna Göre Dağılımı

Kariyer Durumu	Mevcut öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasının maddi getirisini yeterli buluyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Bulmuyorum	Bulmuyorum	Kısmen Buluyorum	Buluyorum	Kesinlikle Buluyorum	
Sözleşmeli Öğretmen	3 75,0%	1 25,0%				4 100,0%
Aday Öğretmen		6 100,0%				6 100,0%
Öğretmen	88 31,5%	117 41,9%	48 17,2%	23 8,2%	3 1,1%	279 100,0%
Uzman Öğretmen	24 25,5%	34 36,2%	28 29,8%	7 7,4%	1 1,1%	94 100,0%
Başöğretmen			5 100,0%			5 100,0%
Toplam	115 29,6%	158 40,7%	81 20,9%	30 7,7%	4 1,0%	388 100,0%

Araştırmadaki öğretmenlerin %73.4'ü ve uzman öğretmenlerin %61.7'si ÖKBYU'nun maddi getirisini yeterli ve kesinlikle yeterli bulmadığını ifade etmektedir. Öğretmenlerin %26.5'i ve uzman öğretmenlerin %38.3'ü ÖKBYU'nun maddi getirisini yeterli ve kesinlikle yeterli bulduğunu dile getirmektedir.

Sözleşmeli ve aday öğretmenler, bu konu hakkında fazla cevap vermemiştir. Bunun nedeni, ücretteki artıştan haberlerinin olmadığından kaynaklanmaktadır. Araştırmamıza 5 başöğretmen katılmış, hepsinin de maddi getiri hakkındaki görüşleri aynı olup, bunu kısmen yeterli buldukları göze çarpmaktadır.

Tablo 27. Seçme Yönteminde Yapılan Yazılı Sınavında Genel Kültür ve Genel Yetenek Alanlarının Yanı Sıra Öğretmenlerin Alanlarından da Soru Sorulması Gerektiğine Katılma Durumunun Kariyer Durumuna Göre Dağılımı

Kariyer Durumu	Mevcut öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasının maddi getirisini yeterli buluyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Bulmuyorum	Bulmuyorum	Kısmen Buluyorum	Buluyorum	Kesinlikle Buluyorum	
Sözleşmeli Öğretmen		1 25,0%		1 25,0%	2 50,0%	4 100,0%
Aday Öğretmen			1 16,7%	3 50,0%	2 33,3%	6 100,0%
Öğretmen	21 7,3%	12 4,2%	23 8,0%	113 39,1%	120 41,5%	289 100,0%
Uzman Öğretmen	3 3,2%	3 3,2%	5 5,3%	37 38,9%	47 49,5%	95 100,0%
Başöğretmen				5 100,0%		5 100,0%
Toplam	24 6,0%	16 4,0%	29 7,3%	159 39,8%	171 42,9%	399 100,0%

Ankete katılan öğretmenlerin %11.5'i ve uzman öğretmenlerin %6.4'ü seçme yönteminde yapılan yazılı sınavda genel kültür ve genel yetenek alanlarının yanısıra öğretmenlerin alanlarından da soru sorulması gerektiğine ve kesinlikle gerektiğine katılmadıkları görülmektedir. Öğretmenlerin %88.5'i ve uzman öğretmenlerin %93.6'sı kendi alanlarından soru sorulması gerektiği kanaatini taşımaktadır.

Tablo 28. Seçme Yönteminde Yapılan Yazılı Sınavında Pedagojik Formasyon ile Birlikte Sadece Kendi Alanlarından Soru Sorulması Gerektiğine Katılma Durumunun Kariyer Durumuna Göre Dağılımı

Kariyer Durumu	Seçme yönteminde yapılan yazılı sınavında öğretmenlerin pedagojik formasyon ile birlikte sadece kendi alanlarından soru sorulması gerektiğine katılıyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Sözleşmeli Öğretmen		1 25,0%		1 25,0%	2 50,0%	4 100,0%
Aday Öğretmen	1 16,7%	1 16,7%		4 66,7%		6 100,0%
Öğretmen	20 6,9%	37 12,8%	42 14,6%	104 36,1%	85 29,5%	288 100,0%
Uzman Öğretmen	7 7,4%	21 22,1%	19 20,0%	22 23,2%	26 27,4%	95 100,0%
Başöğretmen		5 100,0%				5 100,0%
Toplam	28 7,0%	65 16,3%	61 15,3%	131 32,9%	113 28,4%	398 100,0%

Tablo 28'e bakıldığında, öğretmenlerin %19.7'si ve uzman öğretmenlerin %29.5'i seçme yönteminde yapılan yazılı sınavda pedagojik formasyon ile birlikte sadece kendi alanlarından soru sorulması gerektiğine ve kesinlikle gerektiğine katılmadıklarını belirtmektedir. Öğretmenlerin %80.3'ü ve uzman öğretmenlerin %70.5'i sorulması gerektiğini düşünmektedir.

Tablo 29. Araştırmaya Katılanların ÖKBYU Başvurularında Lisansüstü Öğrenimini Tamamlamış Öğretmenlerin Sınavsız Doğrudan Uzman Öğretmen, Doktora Öğrenimini Tamamlamış Öğretmenlerin ise Doğrudan Başöğretmen Olmalarını Yerinde Bulma Durumunun Kariyer Durumuna Göre Dağılımı

Kariyer Durumu	Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulaması başvurularında lisansüstü öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, doktora öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin ise doğrudan başöğretmen olmalarını yerinde buluyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Bulmuyorum	Bulmuyorum	Kısmen Buluyorum	Buluyorum	Kesinlikle Buluyorum	
Sözleşmeli Öğretmen	2 50,0%	1 25,0%		1 25,0%		4 100,0%
Aday Öğretmen	3 50,0%	2 33,3%		1 16,7%		6 100,0%
Öğretmen	73 25,2%	64 22,1%	46 15,9%	69 23,8%	38 13,1%	290 100,0%
Uzman Öğretmen	21 22,6%	17 18,3%	14 15,1%	30 32,3%	11 11,8%	93 100,0%
Başöğretmen	4 80,0%			1 20,0%		5 100,0%
Toplam	103 25,9%	84 21,1%	60 15,1%	102 25,6%	49 12,3%	398 100,0%

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğretmenlerin %47.3'ü ve uzman öğretmenlerin %40.9'u ÖKBYU başvurularında lisansüstü öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, doktora öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin ise doğrudan başöğretmen olmalarını yerinde ve kesinlikle yerinde bulmadığını belirtmektedir. Öğretmenlerin %52.7'si ve uzman öğretmenlerin %59.1'i yerinde bulduğunu ifade etmektedir.

Tablo 30. ÖKBYU’da 10 Yıllını Dolduran Öğretmenler Sınavsız Doğrudan Uzman Öğretmen, 15 Yıllını Dolduran Doğrudan Başöğretmen Olmaları Düşüncesini Uygun Bulma Durumunun Kariyer Durumuna Göre Dağılımı

Kariyer Durumu	Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasında 10 yılını dolduran öğretmenler sınavsız doğrudan uzman öğretmen, 15 yılını dolduran doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini uygun buluyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Bulmuyorum	Bulmuyorum	Kısmen Buluyorum	Buluyorum	Kesinlikle Buluyorum	
Sözleşmeli Öğretmen	2 50,0%		2 50,0%			4 100,0%
Aday Öğretmen	3 50,0%	2 33,3%		1 16,7%		6 100,0%
Öğretmen	56 19,3%	56 19,3%	49 16,9%	56 19,3%	73 25,2%	290 100,0%
Uzman Öğretmen	32 33,7%	30 31,6%	11 11,6%	11 11,6%	11 11,6%	95 100,0%
Başöğretmen	4 80,0%	1 20,0%				5 100,0%
Toplam	97 24,3%	89 22,3%	62 15,5%	68 17,0%	84 21,0%	400 100,0%

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %38.6’sı ve uzman öğretmenlerin %65.3’ü ÖKBYU’da 10 yılını dolduran öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, 15 yılını dolduranların doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini uygun ve kesinlikle uygun bulmadığını; öğretmenlerin %61.4’ü ve uzman öğretmenlerin %34.7’si ise uygun bulduğunu dile getirmektedir.

Tablo 31. ÖKBYU’da 7 Yıllını Dolduran Öğretmenler Yazılı Sınavdan Başarılı Olduklarında Doğrudan Uzman Öğretmen, Uzman Öğretmenlikte 6 Yıllını Dolduran Öğretmenler Yazılı Sınavdan Başarılı Olduklarında Doğrudan Başöğretmen Olmaları Düşüncesini Uygun Bulma Durumunun Kariyer Durumuna Göre Dağılımı

Kariyer Durumu	Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasında 7 yılını dolduran öğretmenler yazılı sınavdan başarılı olduklarında doğrudan uzman öğretmen, uzman öğretmenlikte 6 yılını dolduran öğretmenler yazılı sınavdan başarılı olduklarında doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini uygun buluyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Bulmuyorum	Bulmuyorum	Kısmen Buluyorum	Buluyorum	Kesinlikle Buluyorum	
Sözleşmeli Öğretmen	1 25,0%		2 50,0%		1 25,0%	4 100,0%
Aday Öğretmen	2 33,3%	4 66,7%				6 100,0%
Öğretmen	50 17,2%	85 29,3%	67 23,1%	68 23,4%	20 6,9%	290 100,0%
Uzman Öğretmen	9 9,5%	21 22,1%	25 26,3%	27 28,4%	13 13,7%	95 100,0%
Başöğretmen		4 80,0%		1 20,0%		5 100,0%
Toplam	62 15,5%	114 28,5%	94 23,5%	96 24,0%	34 8,5%	400 100,0%

Ankete katılan öğretmenlerin %46.5'i ve uzman öğretmenlerin %31.6'sı ÖKBYU'da 7 yılını dolduran öğretmenlerin yazılı sınavdan başarılı olmaları halinde doğrudan uzman öğretmen, uzman öğretmenlikte 6 yılını dolduran öğretmenlerin yazılı sınavdan başarılı olmaları halinde doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini uygun ve kesinlikle uygun bulmadığını ifade etmektedir. Öğretmenlerin %53.5'i ile uzman öğretmenlerin %68.4'ünün ise bu düşüncüyü uygun bulduğu görülmektedir.

Tablo 32 ÖKBYU'da Alınan "Uzman Öğretmen" veya "Başöğretmen" unvanlarının Mesleki Motivasyon ve Başarıyı Artırdığını Düşünme Durumunun Kariyer Durumuna Göre Dağılımı

Kariyer Durumu	Öğretmenlik kariyer basamakları yükselme uygulamasında alınan "Uzman Öğretmen" veya "Başöğretmen" unvanlarının mesleki motivasyon ve başarıyı artırdığını düşünüyor musunuz?					Toplam
	Kesinlikle Düşünmüyorum	Düşünmüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kesinlikle Düşünüyorum	
Sözleşmeli Öğretmen		2 50,0%	1 25,0%		1 25,0%	4 100,0%
Aday Öğretmen		3 50,0%	2 33,3%		16,7%	6 100,0%
Öğretmen	78 26,9%	84 29,0%	61 21,0%	41 14,1%	26 9,0%	290 100,0%
Uzman Öğretmen	7 7,4%	13 13,7%	35 36,8%	25 26,3%	15 15,8%	95 100,0%
Başöğretmen			5 100,0%			5 100,0%
Toplam	85 21,3%	102 25,5%	104 26,0%	66 16,5%	43 10,8%	400 100,0%

Ankete katılan öğretmenlerin %55.9'u ve uzman öğretmenlerin %22.1'i ÖKBYU'da alınan "uzman öğretmen" veya "başöğretmen" unvanlarının mesleki motivasyon ve başarıyı artırdığını ve kesinlikle artırdığını düşünmediğini ifade ederken, öğretmenlerin %44.1'i ile uzman öğretmenlerin %77.9'u ise mesleki motivasyon ve başarıyı artırdığını düşünmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar:

- Öğretmenlik Kariyer Basamaklarında Yükselme Uygulaması'nın (ÖKBYU) öğretmenler tarafından değerlendirilmesi amacıyla 26 ilde 400 ilk ve ortaöğretim öğretmeniyle bir anket çalışması yapılmıştır. ÖKBYU'nun mevcut durumu ile muhtemel durumları öğretmenler tarafından değerlendirilmiş ve aşağıdaki bulgular saptanmıştır.
- Araştırmaya katılanların %43.3'ü kadın, %56.8'i ise erkektir. Öğretmenlerin %35.5'i 11-15 yıl, %22.8'i 6-10 yıl, %19.3'ü 16-20 yıl, %15.5'i 21 yıl ve üstü, %7'si ise 1-5 yıl arası mesleki kıdeme; kadınların %39,9'u ve erkeklerin %32,2'si ise 11-15 yıl mesleki kıdeme sahiptir.

- Kariyer durumlarına bakıldığında, %72.5'inin öğretmen, %23.8'inin uzman öğretmen, %31.5'inin aday öğretmen, %1.3'ünün başöğretmen, %1'inin ise sözleşmeli öğretmen olduğu görülmektedir.
- Öğretmenlerin %61'i mevcut ÖKBYU'yu yeterli bulmadığını, %29'u kısmen yeterli bulduğunu, %10.1'i yeterli bulduğunu belirtmektedir. Kadın öğretmenlerin %64.7'si mevcut ÖKBYU'yu yeterli bulmadığını ifade ederken, %35.3'ü yeterli bulduğunu dile getirmektedir. Erkek öğretmenlere bakılacak olursa, yeterli bulmayanların oranı 58.1 iken, yeterli bulanların oranı ise 41.9'dur.
- Araştırmaya katılan 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %71.4'ü, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %78.1'i, 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %62'si, 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %42.9'u, 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %51.6'sı mevcut ÖKBYU'yu yeterli ve kesinlikle yeterli bulmadığını bildirmektedir. 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %28.6'sı, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %22.9'u, 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %38'i, 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %57.1'i, 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ise %48.4'ü mevcut ÖKBYU'yu yeterli ve kesinlikle yeterli bulduğunu ifade etmektedir.
- Ankete katılan sözleşmeli öğretmenlerin %75'i, aday öğretmenlerin %83.3'ü, öğretmenlerin %70.7'si ve uzman öğretmenlerin %32.6'sı mevcut ÖKBYU'yu yeterli ve kesinlikle yeterli bulmadığını bildirmektedir. Öğretmenlerin %29.3'ü, uzman öğretmenlerin %67.4'ü ve başöğretmenlerin %100'ü mevcut ÖKBYU'yu yeterli ve kesinlikle yeterli bulduğunu belirtmektedir.
- Ankete katılanların %22.5'i ÖKBYU'nun öğretmenlerin okul içersinde çalışma barışını bozduğu iddiasına kesinlikle katılmadığını, %32.8'i katılmadığını, %21'i kısmen katıldığını, %13.5'i katıldığını ve %10.3'ü kesinlikle katıldığını kaydetmektedir.
- Araştırmaya katılanların %70.3'ü ÖKBYU'nun maddi getirisini yeterli bulmazken, %20.9'u kısmen yeterli, %8.7'si ise yeterli bulmaktadır.
- Öğretmenlerin %73.4'ü ve uzman öğretmenlerin %61.7'si ÖKBYU'nun maddi getirisini yeterli ve kesinlikle yeterli bulmadığını bildirmektedir.
- Ankete katılanların %20'si öğrenci velilerinin ÖKBYU'ya bakış açılarının kesinlikle olumlu yönde olmadığını, %41.3'ü olumlu yönde olmadığını, %20.3'ü kısmen olumlu olduğunu, %18.4'ü ise olumlu ve kesinlikle olumlu olduğunu düşünmektedir.
- Araştırmadaki öğretmenlerin %19.8'i öğrencilerin ÖKBYU'ya bakış açılarının kesinlikle olumlu yönde olmadığını, %38.8'i olumlu yönde olmadığını, %22.1'i kısmen olumlu olduğunu, %18.2'si ise olumlu ve kesinlikle olumlu olduğunu düşünmektedir.

- Öğretmenlerin %82.7'si seçme yönteminde yapılan yazılı sınavda genel kültür ve genel yetenek alanlarının yanı sıra öğretmenlerin alanlarından da soru sorulması ve kesinlikle sorulması gerektiğini, %7.3'ü kısmen sorulması gerektiğini, %10'ü ise sorulmaması gerektiğini dile getirmektedir.
- Ankete katılan öğretmenlerin %11.5'i ve uzman öğretmenlerin %6.4'ü seçme yönteminde yapılan yazılı sınavda genel kültür ve genel yetenek alanlarının yanısıra öğretmenlerin alanlarından da soru sorulması gerektiğine ve kesinlikle gerektiğine katılmadıkları görülmektedir. Öğretmenlerin %88.5'i ve uzman öğretmenlerin %93.6'sı kendi alanlarından da soru sorulması gerektiği kanaatini taşımaktadır.
- Ankete katılanların %23.3'ü seçme yönteminde yapılan yazılı sınavda pedagojik formasyon ile birlikte sadece kendi alanlarından soru sorulmaması gerektiğine katılırken, %15.3'ü kısmen sorulması gerektiğine ve %61.4'ü sorulması ve kesinlikle sorulması gerektiğine katıldıklarını ifade etmektedir.
- Öğretmenlerin %19.7'si ve uzman öğretmenlerin %29.5'i seçme yönteminde yapılan yazılı sınavda pedagojik formasyon ile birlikte sadece kendi alanlarından soru sorulması gerektiğine ve kesinlikle gerektiğine katılmadıklarını; öğretmenlerin %80.3'ü ve uzman öğretmenlerin %70.5'i ise sorulması gerektiğini düşünmektedir.
- Araştırmaya katılanların %12.2'si seçme yönteminde ÖSYM'ce yapılan yazılı sınavdan başarılı sayılmak için en az 100 tam puan üzerinden 60 almak genel şartını kesinlikle uygun bulmadığını, %23.6'sı uygun bulmadığını, %64.3'ü ise uygun bulduğunu belirtmektedir.
- Seçme yönteminde ÖSYM'ce yapılan yazılı sınavdan başarılı sayılmak için en az 100 tam puan üzerinden 60 almak genel şartını uygun bulmayanların %35.6'sı 50 puan, %51.1'i 70 puan, %13.3'ü ise 75 ve üzeri puan olması gerektiğini bildirmektedir.
- Ankete katılanların %15.1'i ÖKBYU'ya başvuruda uzman öğretmenler için adaylık hariç 7 yıl kıdem istenilmesini kesinlikle uygun bulmadığını, %30.4'ü uygun bulmadığını, %39.2'si ise uygun bulduğunu dile getirmektedir. Kısmen uygun bulanların oranı ise, 15.3'tür.
- ÖKBYU'ya başvuruda uzman öğretmenler için adaylık hariç 7 yıl kıdem istenilmesini uygun bulmayanların %68.3'ü 3-5 kıdem yılı, %15.5'i 6 veya 8 kıdem yılı, %16.2'si ise 9 ve üstü kıdem yılı olması gerektiği görüşünü ifade etmektedir.
- Öğretmenlerin %19.7'si ÖKBYU'ya başvuruda başöğretmenler için uzman öğretmenlikte 6 yıl kıdem istenilmesini kesinlikle uygun bulmadığını, %37.4'ü uygun bulmadığını, %42.9'u ise uygun bulduğunu düşünmektedir.
- ÖKBYU'ya başvuruda başöğretmenler için uzman öğretmenlikte 6 yıl kıdem istenilmesini uygun bulmayanların %79.6'sı 3-5 kıdem yılı, %7.2'si 6 veya 8 kıdem yılı, %13.2'si ise 9 ve üstü kıdem yılı olması gerektiğini söylemektedir.

- Örnekleme alınan öğretmenlerin %25.9'u ÖKBYU başvurularında lisansüstü öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, doktora öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin ise doğrudan başöğretmen olmalarını kesinlikle yerinde bulmadığını, %21.1'i yerinde bulmadığını, %15.1'i kısmen yerinde bulduğunu, %25.6'sı yerinde bulduğunu ve %12.3'ü kesinlikle yerinde bulduğunu kaydetmektedir.
- Öğretmenlerin %47.3'ü ve uzman öğretmenlerin %40.9'u ÖKBYU başvurularında lisansüstü öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, doktora öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin ise doğrudan başöğretmen olmalarını yerinde ve kesinlikle yerinde bulmadığını; öğretmenlerin %52.7'si ve uzman öğretmenlerin %59.1'i ise yerinde bulduğunu ifade etmektedir.
- Öğretmenlerin %24.3'ü ÖKBYU'da 10 yılını dolduran öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, 15 yılını dolduranların doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini kesinlikle uygun bulmadığını, %22.3'ü uygun bulmadığını, %15.5'i kısmen uygun bulduğunu, %17'si uygun bulduğunu ve %21'i kesinlikle uygun bulduğunu dile getirmektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %38.6'sı ve uzman öğretmenlerin %65.3'ü ÖKBYU'da 10 yılını dolduran öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, 15 yılını dolduran doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini uygun ve kesinlikle uygun bulmadığını; öğretmenlerin %61.4'ü ve uzman öğretmenlerin %34.7'si ise uygun bulduğunu söylemektedir.
- Araştırmadaki öğretmenlerin %15.5'i ÖKBYU'da 7 yılını dolduran öğretmenlerin yazılı sınavdan başarılı olmaları halinde doğrudan uzman öğretmen, uzman öğretmenlikte 6 yılını dolduran öğretmenlerin yazılı sınavdan başarılı olmaları halinde doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini kesinlikle uygun bulmadığını, %28.5'i uygun bulmadığını, %23.5'i kısmen uygun bulduğunu, %24'ü uygun bulduğunu ve %8.5'i kesinlikle uygun bulduğunu düşünmektedir.
- Ankete katılan öğretmenlerin %46.5'i ve uzman öğretmenlerin %31.6'sı ÖKBYU'da 7 yılını dolduran öğretmenlerin yazılı sınavdan başarılı olmaları halinde doğrudan uzman öğretmen, uzman öğretmenlikte 6 yılını dolduran öğretmenlerin yazılı sınavdan başarılı olmaları halinde doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini uygun ve kesinlikle uygun bulmadığını ifade etmektedir. Öğretmenlerin %53.5'i ile uzman öğretmenlerin %68.4'ünün ise bu düşüncüyü uygun bulduğu görülmektedir.
- Ankete katılanların %12.3'ü ÖKBYU'da sicil puanının yükselmeye etkisinin olmasını kesinlikle yerinde bulmadığını, %19.5'i yerinde bulmadığını, %26.8'i kısmen yerinde bulduğunu, %30.5'i yerinde bulduğunu ve %11'i kesinlikle yerinde bulduğunu söylemektedir.

- Araştırmaya katılanların %15'i mevcut ÖKBYU'da ÖSYM'ce yapılan yazılı sınavdan başarılı sayılanların alındıkları değerlendirme sürecinde yer alan etkinliklerin sınıflandırılmasını ve karşılığı puan değerlerini kesinlikle yerinde ve yeterli bulmadığını, %30.8'i yerinde ve yeterli bulmadığını, %35.6'sı kısmen yerinde ve yeterli bulunduğunu, %16.5'i yerinde ve yeterli bulunduğunu, % 2'si ise kesinlikle yerinde ve yeterli bulunduğunu bildirmektedir.
- Öğretmenlerin %21.3'ünün ÖKBYU'da alınan uzman öğretmen veya başöğretmen unvanlarının mesleki motivasyon ve başarıyı artırdığını kesinlikle düşünmediği, %25.5'inin artırdığını düşünmediği, %26'sının kısmen artırdığını düşündüğü, %16.5'inin artırdığını düşündüğü, %10.8'inin ise kesinlikle artırdığını düşündüğü görülmektedir.
- Ankete katılan öğretmenlerin %55.9'u ve uzman öğretmenlerin %22.1'i ÖKBYU'da alınan "uzman öğretmen" veya "başöğretmen" unvanlarının mesleki motivasyon ve başarıyı artırdığını ve kesinlikle artırdığını düşünmediğini; öğretmenlerin %44.1'i ile uzman öğretmenlerin %77.9'u ise, mesleki motivasyon ve başarıyı artırdığını düşündüğünü ifade etmektedir.

Öneriler:

- Öğretmenlerin mevcut ÖKBYU'yu yeterli bulmadığı, yeterli bulmamada bayan öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla daha fazla olduğu görülmektedir. Yeterli bulmama konusunda 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğer öğretmenlere oranla daha fazla olduğu ortaya çıkmaktadır. Öğretmenler tarafından yeterli bulunmayan mevcut ÖKBYU üzerinde gerekli yasal düzenlemeler ilgili kurumlar tarafından yapılmalı ve yeterli hale getirilmeye çalışılmalıdır.
- ÖKBYU'nun öğretmenlerin okul içerisinde çalışma barışını bozmadığı görüşü hakim olmaktadır. ÖKBYU, öğretmenler arasında çalışma barışını bozmadığı için uygulamanın bu yönden bir sakıncasının olmadığı ortaya çıkmakta ve uygulamanın sürdürülebilirliğini korumaktadır.
- Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun ortak noktada bulunduğu diğer bir konu ise, ÖKBYU'nun maddi getirisinin yeterli olmadığıdır. ÖKBYU'nun maddi getirisinde iyileştirme yapılmalı ve bu uygulama daha cazip hale getirilmelidir.
- ÖKBYU neticesinde alınan uzman öğretmen ve başöğretmen unvanlarına öğrenci ve velilerin bakış açıları da önem taşımaktadır. Okul yönetimleri tarafından öğrenciler ile velilere uygun zamanlarda bu uygulama anlatılmalı ve nasıl bir anlam taşıdığının önemi vurgulanmalıdır.
- Seçme yönteminde yapılan yazılı sınavın içerik yönünden en fazla öne çıkan istek ise, genel kültür ve genel yetenek alanlarının yanısıra öğretmenlerin kendi alanlarından da soru sorulması gerektiğidir. Öğretmenlerin en dikkat çekici isteklerinin bu olduğu ve bunun da ilgili

kurumlar tarafından dikkate alınarak, seçme yönteminde yapılan yazılı sınavda böyle bir uygulamanın yapılması gerekmektedir.

- ÖSYM’ce yapılan yazılı sınavdan 60 başarı puanı öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu tarafından uygun görülmektedir. Uygun görmeyen öğretmenlerin ise 70 puan olmasını istedikleri ortaya çıkmaktadır. Bu uygulama üzerinde fazla bir değişiklik yapılmasının gerekmediğini ve 60 başarı puanının uygun olduğunu söyleyebiliriz.
- ÖKBYU’ya başvuruda uzman öğretmenlerden istenen adaylık hariç 7 yıl kıdem şartını uygun bulanlarla bulmayanların oranının hemen hemen aynı olduğu görülmektedir. Uygun görmeyenlerin çoğu ise, bu şartın 3-5 kıdem yılı arasında olmasını istemektedir. Kıdem yılı şartı üzerinde bir değişiklik yapılacak olursa, bunun öğretmenlerin isteği olan 3-5 kıdem yılları arasında olmasına dikkat edilmelidir.
- Başöğretmenler için istenen, uzman öğretmenlikte 6 yıl kıdem şartını öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun uygun bulmadığı ve bunun yerine 3-5 kıdem yılı olması gerektiği görüşü hakimdir. 6 yıl kıdem şartının ilgili kurumlar tarafından gözden geçirilerek, daha az bir kıdem yılı şartı konması gereklidir.
- ÖKBYU başvurularında lisansüstü öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, doktora öğrenimini tamamlamış öğretmenlerin ise doğrudan başöğretmen olmalarını yerinde bulan ve bulmayan öğretmenlerin oranları arasında fazla bir fark bulunmamaktadır. Kısmen yerinde bulanların oranını da kattığımızda bu sonuçlar bize böyle bir uygulamanın olabilirliğini göstermektedir.
- ÖKBYU’da 10 yılını dolduran öğretmenlerin sınavsız doğrudan uzman öğretmen, 15 yılını dolduranların doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesini uygun bulan ve bulmayan öğretmenlerin oranının da aynı olduğunu söyleyebiliriz. Bunun nedeni, uzun yıllar çalışmış öğretmenlerin bu uygulamaya sıcak bakmaları ve yeni mesleğe başlamış öğretmenlerin ise sıcak bakmamalarından kaynaklanmaktadır. Bu uygulamanın devreye girmesi, mesleğe yeni başlamış öğretmenler için olumsuz bir etki oluşturacaktır.
- ÖKBYU’da 7 yılını dolduran öğretmenlerin yazılı sınavdan başarılı olmaları halinde doğrudan uzman öğretmen, uzman öğretmenlikte 6 yılını dolduran öğretmenlerin yazılı sınavdan başarılı olmaları halinde doğrudan başöğretmen olmaları düşüncesinin öğretmenler tarafından uygun bulunmadığını söyleyebiliriz. Bu uygulamanın seçme yönteminde yetersiz kalacağını ifade etmek mümkündür.
- ÖKBYU’da sicil puanının yükselmeye etkisinin olması konusunda öğretmenler arasında yine aynı oranda görüş farklılığı ortaya çıkmaktadır. Bu uygulama, sicil puanlarının verilmesinde objektif olunması koşuluyla fazla bir değişiklik gerektirecek yapı içermemektedir.

- Uzman öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu ÖKBYU’da alınan uzman öğretmen ve başöğretmen unvanlarının mesleki motivasyonu ve başarıyı artırdığını düşünmektedir. ÖKBYU’da alınan unvanlar okullarda daha vurgulayıcı olarak ön plana çıkartılmalıdır. Bu şekilde öğretmenlerin motivasyonu ve başarısı daha fazla artacaktır.
- “Sizin bu konu hakkındaki önerileriniz nelerdir” şeklindeki açık uçlu soruya, öğretmenlerden aldığımız cevapların öne çıkanları şunlardır:
 - ✓ 1 ya da 2 yılda bir bu sınavın tekrar edilmeli,
 - ✓ Uzman öğretmen ve başöğretmen unvanlarının içleri doldurulmalı,
 - ✓ Kontenjan sınırlaması olmamalı,
 - ✓ Emekli olduğunda uzman öğretmen ve başöğretmen ücretleri devam etmeli,
 - ✓ Öğrencilerle velileri, uzman ve başöğretmen unvanları hakkında bilgilendirilmelidir.

SEVİYE BELİRLEME SINAVI'NIN (SBS) DEĞERLENDİRİLMESİ ARAŞTIRMASI

MAYIS 2009

8. SEVİYE BELİRLEME SINAVI'NIN (SBS) DEĞERLENDİRİLMESİ ARAŞTIRMASI

2008 yılından itibaren 6 ve 7. sınıflara uygulanan ve 2009 yılında ve sonrasında 6, 7 ve 8. sınıflara uygulanacak olan Ortaöğretime Geçiş Sistemi'nin en önemli ayağı olan Seviye Belirleme Sınavı (SBS), yeni tartışmaları da beraberinde getirmektedir.

Ortaöğretim kurumlarına yerleştirme, geçen yıla kadar ilköğretimin son sınıfında OKS ile giriş yapılırken, SBS ile ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıflara yayılmaktadır. Öğrencilerimiz geçmişte tek sınav stresi yaşarken, şimdi üç sınav stresi yaşayacaklar. Bu uygulamanın avantajları olduğu kadar dezavantajları da bulunmaktadır. Uygulamanın yeni olmasından dolayı verimli olup olmadığı önümüzdeki yıllarda görülmeye başlayacaktır.

Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi (EBSAM) olarak, bu uygulamanın bazı yönlerini mercek altına alıp, ilköğretim öğretmenleri tarafından SBS'nin değerlendirilmesine yönelik web sayfamızda bir anket çalışması gerçekleştirdik. Bu çalışmadaki amacımız, SBS'nin ilköğretim öğretmenleri gözüyle nasıl görüldüğünü ve hangi sorunları beraberinde getirdiğini belirlemektir. Uzman eğitim danışmanlarımızla bu sorunlara çözüm yolları üreterek ilgili kurumlara iletmek ise diğer bir amacımızı oluşturmaktadır.

VERİLERİN ANALİZİ

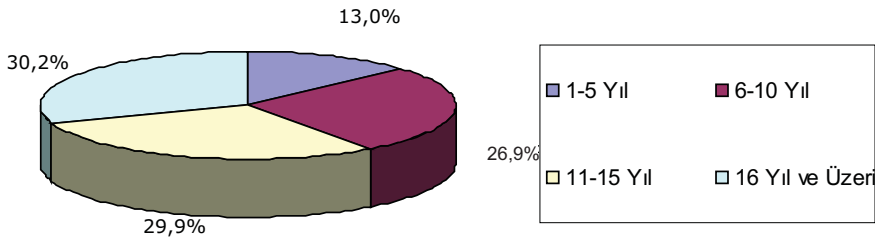
23-31 Mayıs 2009 tarihleri arasında gerçekleştirdiğimiz SBS uygulamasının ilköğretim öğretmenleri tarafından değerlendirilmesine ilişkin anketimize 1103 kişi katılmıştır.

Verilerin analizi SPSS 11.0 (Statistical Package For The Social Science) istatistik paket programında yapıldı. Tablo 1'de öğretmenlerin mesleki kıdem yıllarına göre dağılımı, Tablo 2 - Tablo 10 arası öğretmenlerin konu hakkındaki düşünceleri yer almaktadır. Öğretmenlerin sorulara verdikleri cevapların mesleki kıdem ve branşa bağımlı olup olmadığı için yapılan Ki-Kare analizi (Bağımsızlık testi) sonucunda mesleki kıdem yılları arasında sorulara verilen cevaplar arasında bir bağımlılık bulunmamakta olup ki-kare değerleri ve analiz sonuçları verilmemiştir. ($\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde) Bunu şu şekilde ifade etmekte mümkündür; öğretmenlerin sorulara verdikleri cevaplar kıdem yılına ve branşlarına bağımlı değildir. Kıdem yılı gruplarının ve branşlara ayrılmış öğretmenlerin sorulara verdikleri cevaplar aynı oradadır diyebiliriz. Bu da öğretmenlerin sorulara verdikleri cevapların oranları ile gruplara ayrıldığında grupların verdikleri cevapların oranları aynı sayılır ifadesi kullanılabilir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

Kaç yıllık mesleki kıdeme sahipsiniz?	Sayı	%
1-5 Yıl Arası	143	13,0
6-10 Yıl Arası	297	26,9
11-15 Yıl Arası	330	29,9
16 Yıl ve Üzeri	333	30,2
Toplam	1103	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %13'ü 1-5 yıl arası, %26.9'u 6-10 yıl arası, %29.9'u 11-15 yıl arası, %30.2'si ise 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir. Araştırmamızda 11 ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin oranı ise 60.1 olarak ortaya çıkmaktadır.

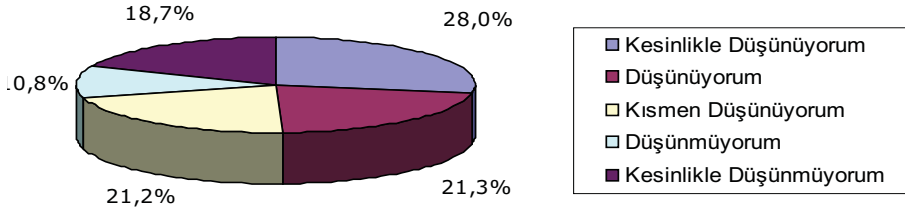

Şekil 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların SBS Uygulamasının Gerekli Olduğunu Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

SBS uygulamasının gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	309	28,0
Düşünüyorum	235	21,3
Kısmen Düşünüyorum	234	21,2
Düşünmüyorum	119	10,8
Kesinlikle Düşünmüyorum	206	18,7
Toplam	1103	100,0

Ankete katılanların %28'i SBS uygulamasının kesinlikle gerekli olduğunu, %21.3'ü gerekli olduğunu, %21.2'si kısmen gerekli olduğunu, %10.8'i gerekli olmadığını ve %18.7'si kesinlikle gerekli olmadığını düşünmektedir. **Gerekli ve kesinlikle gerekli olduğunu düşünenlerin oranı 49.3'dür.** Gerekli ve kesinlikle gerekli olmadığını düşünenlerin oranı ise 29.7'dir. Kısmen gerekli olduğunu düşünenler ile gerekli ve kesinlikle gerekli diyenleri topladığımızda oran 70.5 olarak ortaya çıkmaktadır. Bu da öğretmenlerin SBS uygulamasını gerekli gördüğünü ortaya koymaktadır.

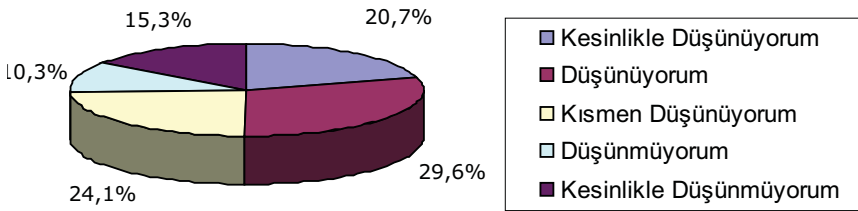

Şekil 2. Araştırmaya Katılanların SBS Uygulamasının Gerekli Olduğunu Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların SBS'nin Öğrencilerin Bilgi Düzeylerini Ölçmeye Yönelik Bir Uygulama Olduğunu Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

SBS'nin öğrencilerin bilgi düzeylerini ölçmeye yönelik bir uygulama olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	228	20,7
Düşünüyorum	326	29,6
Kısmen Düşünüyorum	266	24,1
Düşünmüyorum	114	10,3
Kesinlikle Düşünmüyorum	169	15,3
Toplam	1103	100,0

Araştırmaya katılanların %20.7'si SBS'nin öğrencilerin bilgi düzeylerini kesinlikle ölçmeye yönelik bir uygulama olduğunu, %29.6'sı ölçmeye yönelik bir uygulama olduğunu, %24.1'i kısmen ölçmeye yönelik bir uygulama olduğunu, %10.3'ü ölçmeye yönelik bir uygulama olmadığını ve %15.3'ü kesinlikle ölçmeye yönelik bir uygulama olmadığını ifade etmektedir. **Ölçmeye yönelik ve kesinlikle ölçmeye yönelik bir uygulama olduğunu düşünenlerin oranı 50.3'dür.** Buna karşı ölçmeye ve kesinlikle ölçmeye yönelik bir uygulama olmadığını düşünenler ise %25.6'lık bir kesimi oluşturmaktadır. Öğretmenler arasında SBS'nin öğrencilerin bilgi düzeylerini ölçmeye yönelik bir uygulama olduğu görüşü hakimdir.

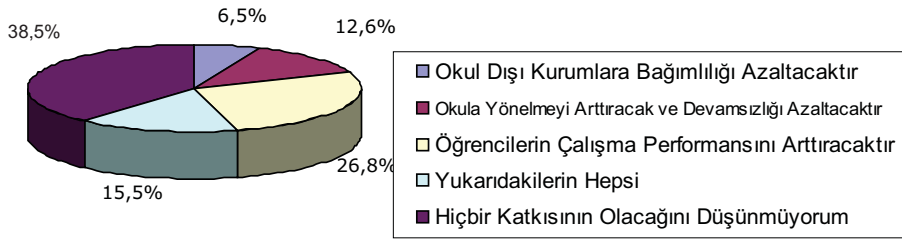

Şekil 3. Araştırmaya Katılanların SBS'nin Öğrencilerin Bilgi Düzeylerini Ölçmeye Yönelik Bir Uygulama Olduğunu Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların SBS'nin Eğitim Sistemimize Katkısı Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

SBS'nin eğitim sistemimize nasıl bir katkısı olacağını düşünüyorsunuz?	Sayı	%
Okul Dışı Kurumlara Bağımlılığı Azaltacaktır	72	6,5
Okula Yönelmeyi Arttıracak ve Devamsızlığı Azaltacaktır	139	12,6
Öğrencilerin Çalışma Performansını Arttıracaktır	296	26,8
Yukarıdakilerin Hepsini	171	15,5
Hiçbir Katkısının Olacağını Düşünmüyorum	425	38,5
Toplam	1103	100,0

Öğretmenlerin %6.5'i SBS'nin eğitim sistemimize katkısı bakımından okul dışı kurumlara bağımlılığı azaltacağını, %12.6'sını okula yönelmeyi arttıracığını ve devamsızlığı azaltacağını, %26.8'i öğrencilerin çalışma performansını arttıracığını, %15.5'i bunların hepsinin olacağını, %38.5'i ise hiçbir katkısının olacağını düşünmediğini ifade etmektedir. Uygulamanın yeni olması nedeniyle öğretmenlerin bu konu hakkında görüşleri ikiye ayrılmış gibi görünmektedir. Önümüzdeki yıllarda bu görüşler daha da belirginleşecektir.

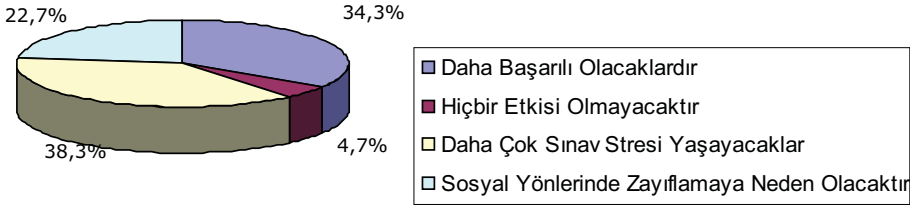

Şekil 4. Araştırmaya Katılanların SBS'nin Eğitim Sistemimize Katkısı Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların SBS'nin Öğrenciler Üzerindeki Etkisi Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

SBS'nin öğrenciler üzerinde nasıl bir etkisi olacağını düşünüyorsunuz?	Sayı	%
Daha Başarılı Olacaklardır	378	34,3
Hiçbir Etkisi Olmayacaktır	52	4,7
Daha Çok Sınav Stresi Yaşayacaklar	423	38,3
Sosyal Yönlerinde Zayıflamaya Neden Olacaktır	250	22,7
Toplam	1103	100,0

Ankete katılanların %34.3'ü SBS'nin öğrenciler üzerinde bırakacağı etki bakımından daha başarılı olacağını, %4.7'si hiçbir etkisinin olmayacağını, %38.3'ü daha çok sınav stresi yaşayacaklarını, %22.7'si ise sosyal yönlerinde zayıflamaya neden olacağını düşünmektedir. Öğretmenler, SBS'nin öğrenciler üzerinde daha başarılı olacağı açısından bir etkisi olacağını ama bunun yanında daha çok sınav stresi yaşayacaklarını ve sosyal yönlerinde zayıflama olacağını düşünmektedir.

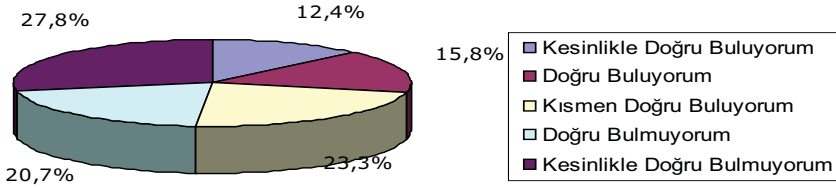

Şekil 5. Araştırmaya Katılanların SBS'nin Öğrenciler Üzerindeki Etkisi Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 6. Araştırmaya Katılanların Öğrencilerin Bu Kadar Çok Sınava Tabi Tutulması Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Öğrencilerin bu kadar çok sınava tabi tutulmasını nasıl buluyorsunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Doğru Buluyorum	137	12,4
Doğru Buluyorum	174	15,8
Kısmen Doğru Buluyorum	257	23,3
Doğru Bulmuyorum	228	20,7
Kesinlikle Doğru Bulmuyorum	307	27,8
Toplam	1103	100,0

Ankete katılanların %12.4'ü öğrencilerin bu kadar çok sınava tabi tutulmasını kesinlikle doğru bulduğunu, %15.8'i doğru bulduğunu, %23.3'ü kısmen doğru bulduğunu, %20.7'si doğru bulmadığını ve %27.8'i kesinlikle doğru bulmadığını söylemektedir. Öğrencilerin bu yaşta bu kadar çok sınava tabi tutulması, öğretmenler tarafından doğru bulunmamakta ve kısmen doğru bulunmaktadır.

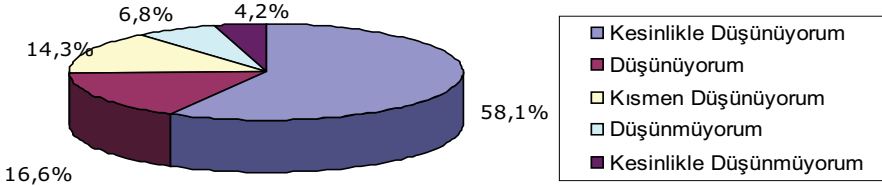

Şekil 6. Araştırmaya Katılanların Öğrencilerin Bu Kadar Çok Sınava Tabi Tutulması Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 7. Araştırmaya Katılanların SBS'nin Öğrencileri Dershanelere Yönlendirdiği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

SBS'nin öğrencileri dershanelere yönlendirdiğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	641	58,1
Düşünüyorum	183	16,6
Kısmen Düşünüyorum	158	14,3
Düşünmüyorum	75	6,8
Kesinlikle Düşünmüyorum	46	4,2
Toplam	1103	100,0

Araştırmaya katılanların %58.1'i SBS'nin öğrencileri kesinlikle dershanelere yönlendirdiğini, %16.6'sı dershanelere yönlendirdiğini, %14.3'ü kısmen dershanelere yönlendirdiğini, %11'i ise yönlendirmediğini ve kesinlikle yönlendirmediğini bildirmektedir. **SBS'nin öğrencileri dershanelere yönlendirdiğini düşünen öğretmenlerin oranı 74.7'dir. Kısmen düşünenleri de dikkate aldığımızda (%14.3), toplam oran 89'dur. Bunun aksini düşünenlerin oranı ise 11'dir. Toplam oran, öğretmenlerin, SBS'nin öğrencileri dershaneye yönlendirdiğini düşündüklerini göstermektedir.**

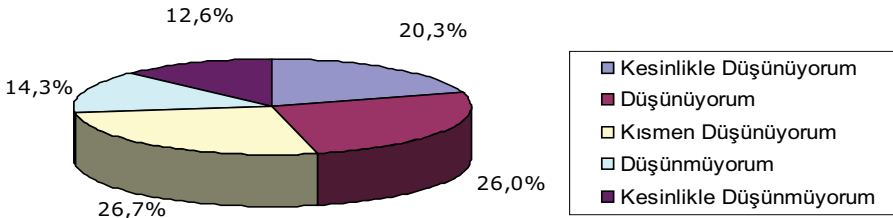

Şekil 7. Araştırmaya Katılanların SBS'nin Öğrencileri Dershanelere Yönlendirdiği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 8. Araştırmaya Katılanların Dershaneye Gitmeyen Öğrencilerin SBS'de Başarılı Olabileceği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Dershaneye gitmeyen öğrencilerin SBS'de başarılı olabileceğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	224	20,3
Düşünüyorum	287	26,0
Kısmen Düşünüyorum	295	26,7
Düşünmüyorum	158	14,3
Kesinlikle Düşünmüyorum	139	12,6
Toplam	1103	100,0

Tablo 8 incelendiğinde, öğretmenlerin %20.3'ü dershaneye gitmeyen öğrencilerin SBS'de kesinlikle başarılı olabileceğini, %26'sı başarılı olabileceğini, %26.7'si kısmen başarılı olabileceğini, %14.3'ü başarılı olamayacağını ve %12.6'sı kesinlikle başarılı olamayacağını düşündüklerini ifade etmektedir. **Öğretmenler arasında dershaneye gitmeyen öğrencilerin SBS'de başarılı olabileceği görüşü hakimdir.**

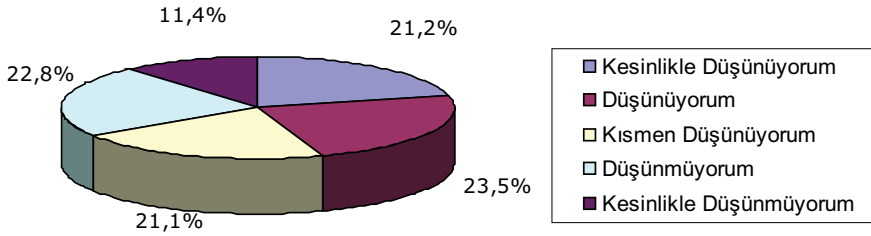

Şekil 8. Araştırmaya Katılanların Dershaneye Gitmeyen Öğrencilerin SBS'de Başarılı Olabileceği Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 9. Araştırmaya Katılanların SBS'nin Özel Okullara Rağbeti Arttıracığı Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

SBS'nin özel okullara rağbeti arttıracığını düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	211	19,1
Düşünüyorum	233	21,1
Kısmen Düşünüyorum	210	19,0
Düşünmüyorum	336	30,5
Kesinlikle Düşünmüyorum	113	10,2
Toplam	1103	100,0

Öğretmenlerin %19.1'i SBS'nin özel okullara rağbeti kesinlikle arttıracığını, %21.1'i rağbeti arttıracığını, %19'u rağbeti kısmen arttıracığını, %30.5'i rağbeti arttırmayacağını ve %10.2'si rağbeti kesinlikle arttırmayacağını düşündüklerini belirtmektedir. **Öğretmenler arasında SBS'nin özel okullara rağbeti arttıracığı düşüncesi bakımından ikiye ayrılmış bir görüş ortaya çıkmaktadır.**

Şekil 9. Araştırmaya Katılanların SBS'nin Özel Okullara Rağbeti Arttıracığı Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 10. Öğretmenlerin 6, 7 ve 8. Sınıfındaki Öğrencilerinin SBS İçin % Kaçının Dershaneye Gittiklerinin Dağılımı

Sınıfınızdaki Öğrencilerin % kaç dershaneye gidiyor?	Cevap Veren Öğretmen Sayısı	Ortalama (%)	Standart Sapma
6. Sınıf	828	33,01	27,75
7. Sınıf	825	39,26	29,47
8. Sınıf	823	49,30	33,01

Yapılan anket çalışmasında öğretmenlere, “Sınıfınızdaki öğrencilerin % kaç SBS için dershaneye gidiyor” sorusu yöneltildi ve alınan % değerlerin ortalaması ile standart sapmaları hesaplandı. **Buna göre, 6. sınıftaki öğrencilerin %33'ü, 7. sınıfların %39.3'ü ve 8. sınıfların %49.3'ü SBS için dershaneye gitmektedir.** Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2008 yılında öğrenciler üzerinde yaptığı bir araştırma, 6. sınıfların % 22.9'unun, 7. sınıfların ise %31.3'ünün SBS için dershaneye gittiklerini ortaya çıkarmıştır. Dershane giden öğrenci oranları arasındaki artışı ele alacak olursak;

Sınıf	2008 SBS için Dershaneye Giden Öğrenci Oranı (%)	2009 SBS için Dershaneye Giden Öğrenci Oranı (%)	Artış Oranı (%)
6. Sınıf	22,94	33,01	10,07
7. Sınıf	31,25	39,26	8,01
8. Sınıf	-	49,30	-

*Kaynak 2008 M.E.B.

6. sınıflarda %10.1'lik ve 7. sınıflarda %8'lik bir artış söz konusudur. Dershaneye giden tahmini öğrenci sayılarını ifade edecek olursak;

Sınıf	2007-2008 Öğrenci Sayıları	2007-2008 Dershaneye Giden Öğrenci Sayısı	2008-2009 Öğrenci Sayıları	2008-2009 Dershaneye Giden Öğrenci Sayısı
6. Sınıf	1.433.720	328.895	1.469.097	484.949
7. Sınıf	1.358.561	424.550	1.352.536	531.006
8. Sınıf	1.318.144	-	1.296.679	639.263

*Kaynak 2007-2008 ve 2008-2009 Örgün Eğitim M.E.B. Verileri

bulunur. Bu tabloya göre 2008-2009 örgün eğitimdeki 6, 7 ve 8. sınıflardaki öğrencilerin oransal olarak % kaçının dershaneye gittiğine bakarsak, bu oran **%40.2'dir**. SBS için dershaneye giden öğrencilerin sayısına ve oranına bakılacak olursa, dershanelere ayrılan toplam paranın çok ürkütücü boyutlarda olduğu söylenebilir. Dershaneye giden öğrenci sayısında bir önceki yıla göre artışlara bakacak olursak;

Sınıf	2007-2008 Dershaneye Giden Öğrenci Sayısı	2008-2009 Dershaneye Giden Öğrenci Sayısı	Artış Sayısı	Artış Oranı (%)
6. Sınıf	328.895	484.949	156.054	47,45
7. Sınıf	424.550	531.006	106.456	25,08
8. Sınıf	-	639.263	-	-

ortaya çıkmaktadır. Geçen seneye göre dershanelere giden öğrenci sayındaki artış oranları 6. sınıflarda %47.5, 7. sınıflarda ise %25.1'dir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar:

- SBS uygulamasının ilköğretim öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi amacıyla web sitemizde gerçekleştirdiğimiz anket çalışmamıza Türkiye genelinden 1103 kişi katılmıştır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %13'ü 1-5 yıl arası, %26.9'u 6-10 yıl arası, %29.9'u 11-15 yıl arası, %30.2's ise 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir. Araştırmamızda 11 ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin oranı ise 60.1 olarak ortaya çıkmaktadır.

- Ankete katılanların %28'i SBS uygulamasının kesinlikle gerekli olduğunu, %21.3'ü gerekli olduğunu, %21.2'si kısmen gerekli olduğunu, %10.8'i gerekli olmadığını ve %18.7'si kesinlikle gerekli olmadığını düşünmektedir. **Gerekli ve kesinlikle gerekli olduğunu düşünenlerin oranı 49.3'dür.** Gerekli ve kesinlikle gerekli olmadığını düşünenlerin oranı ise 29.7'dir. Kısmen gerekli olduğunu düşünenler ile gerekli ve kesinlikle gerekli diyenlerin toplam oranı 70.5'dir. Bu oran, öğretmenlerin SBS uygulamasını gerekli gördüğünü göstermektedir.
- Araştırmaya katılanların %20.7'si SBS'nin öğrencilerin bilgi düzeyini kesinlikle ölçmeye yönelik bir uygulama olduğunu, %29.6'sı ölçmeye yönelik bir uygulama olduğunu, %24.1'i kısmen ölçmeye yönelik bir uygulama olduğunu, %10.3'ü ölçmeye yönelik bir uygulama olmadığını ve %15.3'ü kesinlikle ölçmeye yönelik bir uygulama olmadığını ifade etmektedir. **Ölçmeye yönelik ve kesinlikle ölçmeye yönelik bir uygulama olduğunu düşünenlerin oranı 50.3'dür.** Buna karşı ölçmeye ve kesinlikle ölçmeye yönelik bir uygulama olmadığını düşünenler ise %25.6'lık bir kesimi oluşturmaktadır. Öğretmenler arasında SBS'nin öğrencilerin bilgi düzeyini ölçmeye yönelik bir uygulama olduğu görüşü hakimdir.
- Öğretmenlerin %6.5'i SBS'nin eğitim sistemimize katkısı bakımından okul dışı kurumlara bağımlılığı azaltacağını, %12.6'sı okula yönelmeyi artıracığını ve devamsızlığı azaltacağını, %26.8'i öğrencilerin çalışma performansını artıracığını, %15.5'i bunların hepsinin olacağını, %38.5'i ise hiçbir katkısının olacağını düşünmediğini ifade etmektedir. Uygulamanın yeni olması nedeniyle öğretmenlerin bu konu hakkında görüşleri birkaç noktada toplanmış gibi görünmektedir. Önümüzdeki yıllarda bu görüşler daha da belirginleşecektir.
- Ankete katılanların %34.3'ü SBS'nin öğrenciler üzerinde bırakacağı etki bakımından daha başarılı olacağını, %4.7'si hiçbir etkisinin olmayacağını, %38.3'ü daha çok sınav stresi yaşayacaklarını, %22.7'si ise sosyal yönlerinde zayıflamaya neden olacağını düşünmektedir. Öğretmenler, SBS'nin öğrenciler üzerinde daha başarılı bir olacağını açısından bir etkisi olacağını ama bunun yanında daha çok sınav stresi yaşayacakları ve sosyal yönlerinde zayıflama olacağını düşünmektedir.
- Ankete katılanların %12.4'ü öğrencilerin bu kadar çok sınava tabi tutulmasını kesinlikle doğru bulduğunu, %15.8'i doğru bulduğunu, %23.3'ü kısmen doğru bulduğunu, %20.7'si doğru bulmadığını ve %27.8'i kesinlikle doğru bulmadığını söylemektedir. Öğrencilerin bu yaşta bu kadar çok sınava tabi tutulması, öğretmenler tarafından doğru bulunmamakta ve kısmen doğru bulunmakta görüşleri hakimdir.
- Araştırmaya katılanların %58.1'i SBS'nin öğrencileri kesinlikle dersanelere yönlendirdiğini, %16.6'sı dersanelere yönlendirdiğini, %14.3'ükısmendershanelere yönlendirdiğini, %11'i ise yönlendirmediğini

ve kesinlikle yönlendirmediğini bildirmektedir. **SBS'nin öğrencileri dershanelere yönlendirdiğini düşünen öğretmenlerin oranı 74.7'dir. Kısmen düşünenleri de dikkate aldığımızda (%14.3), toplam oran 89'dur. Bunun aksini düşünenlerin oranı ise 11'dir. Toplam oran, öğretmenlerin, SBS'nin öğrencileri dershaneye yönlendirdiğini düşündüklerini göstermektedir.**

- Öğretmenlerin %20.3'ü dershaneye gitmeyen öğrencilerin SBS'de kesinlikle başarılı olabileceğini, %26'sı başarı olabileceğini, %26.7'si kısmen başarılı olabileceğini, %14.3'ü başarılı olamayacağını ve %12.6'sı kesinlikle başarılı olamayacağını düşündüklerini ifade etmektedir. **Öğretmenler arasında dershaneye gitmeyen öğrencilerin SBS'de başarılı olabileceği görüşü hakimdir.**
- Öğretmenlerin %19.1'i SBS'nin özel okullara rağbeti kesinlikle artıracığını, %21.1'i rağbeti artıracığını, %19'u rağbeti kısmen artıracığını, %30.5'i rağbeti artırmayacağını ve %10.2'si rağbeti kesinlikle artırmayacağını düşündüklerini dile getirmektedir. **Öğretmenler arasında SBS'nin özel okullara rağbeti artıracığı düşüncesi bakımından ikiye ayrılmış bir görüş ortaya çıkmaktadır. İleriki yıllarda bunun sonuçları ortaya çıkacaktır.**
- Yapılan anket çalışmasında öğretmenlere “Sınıfınızdaki öğrencilerin % kaçını SBS için dershaneye gidiyor” sorusu yöneltildi ve alınan % değerlerin ortalaması ile standart sapmaları hesaplandı. **Buna göre, 6. sınıftaki öğrencilerin %33'ü, 7. sınıfların %39.3'ü ve 8. sınıfların %49.3'ü SBS için dershaneye gitmektedir.** Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2008 yılında öğrenciler üzerinde yaptığı bir araştırma, 6. sınıfların % 22.9'unun ve 7. sınıfların %31.3'ünün SBS için dershaneye gittiklerini ortaya çıkarmıştır.
- 2008-2009 örgün eğitimdeki 6, 7 ve 8. sınıflardaki öğrencilerin oransal olarak % kaçının dershaneye gittiğine bakarsak, bu oran **%40.2'dir.**
- Geçen seneye göre dershanelere giden öğrenci sayısındaki artış oranları 6. sınıflarda %47.5, 7. sınıflarda ise %25.1'dir. SBS için dershanelere giden öğrenci sayıları bu oranlarla tahmin edildiğinde ve bir öğrencinin SBS için dershaneye verdiği ortalama ücret de dikkate alındığında, ürkütücü bir rakam ortaya çıkmaktadır.

Öneriler:

- Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu SBS uygulamasının gerekli olduğunu ve öğrencilerin bilgi düzeylerini ölçmeye yönelik olduğunu düşünmektedirler. Uygulamanın yeni olması ve eski uygulamaya nazaran daha iyi olduğunu düşünürsek, böyle düşünen öğretmenlerin ileriki yıllarda artacağı söylenebilir.

- Öğretmenlerin, SBS'nin eğitim sistemimize katkısı bakımından görüşleri birkaç noktada toplanmış durumdadır. SBS'nin eğitim sistemimize hiçbir katkısının olmayacağı görüşünün kayda değer bir görüş olduğunu ve değerlendirilmesi gerektiğini belirtebiliriz. Okul dışı kurumlara bağımlılığın azalacağını çok az öğretmenin düşünmesi, öğrencilerin SBS için okul dışı kurumlara bağımlı olduğu ve olacağını da göstergesidir. Bunun yanında öğrencilerin çalışma performansını artıracak görüşü de büyük ölçüde hakimdir.
- SBS'nin öğrenciler üzerinde bırakacağı etki bakımından öğretmenlerin düşünceleri önem arz etmektedir. **Öğretmenler, SBS'nin öğrencileri daha başarılı yapacağını ama bunun yanında daha çok sınav stresi yaşayacaklarını ve sosyal yönlerinde zayıflamaya yol açacağını düşünmektedir.** Öğretmenler, öğrencilerin bu yaşta bu kadar çok sınava tabi tutulmasını doğru bulmamaktadır. Bu çok önemli bir konudur. Çünkü öğrenciler gelecekte stresle mücadele eden ve sosyal yönü olmayan yetişkinler olarak toplumda yer alacaklardır. Bu konuda okullardaki rehberlik bölümlerine ve Psikolojik Danışma ve Rehberlik öğretmenlerine çok iş düşmektedir. SBS'nin öğrencilerde bırakacağı etkiyi en aza indirmek için çalışmaların ilgili kurumlarca başlatılması gerekmektedir.
- Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu SBS'nin öğrencileri dersanelere yönlendirdiğini düşünmektedir. Bu, çok vahim bir durumdur. Veliler çocuklarını dersanelere göndermeye mecbur bırakılmaktadır. Öğretmenler arasında dershaneye gitmeyen öğrencilerin SBS'de başarılı olabileceği görüşü hakimken, bu kadar öğrencinin dershaneye gitmesinin sebeplerinin irdelenmesi gerekir. Bu uygulamanın katsayıları düşürülebilir ya da daha orantılı paylaşılabilir.
- 2008-2009 öğretim yılında örgün eğitimdeki 6, 7 ve 8. sınıflardaki öğrencilerin tahmini **%40.2'sinin** dershaneye gittiği belirlendi. Bu oranı rakama dönecek olursak;

Türkiye'de 6, 7 ve 8. sınıflarda okuyan öğrenci sayısı **4.118.312'dir.**

Dersanelere giden öğrenci sayısı ise **1.655.218'dir.**

Bu rakam, geçen yıla oranla (sadece 6 ve 7. sınıflar için) artmıştır ve her yıl artarak devam edecektir. Bunun önüne geçmek için acilen önlem alınması gerekmektedir. Velilerin sırtına ekstradan dershane ücreti yükü bindirilmemelidir.

YÜKSEKÖĞRETİME GEÇİŞİN DEĞERLENDİRİLMESİ ARAŞTIRMASI

HAZİRAN 2009

9. YÜKSEKÖĞRETİME GEÇİŞİN DEĞERLENDİRİLMESİ ARAŞTIRMASI

Yükseköğretime geçiş için yapılan sınav veya sınavlar uzun yıllardır tartışılmaktadır. Öğrenci ve velilerin korkulu rüyası olan bu sınavların gerekli olup olmadığı, zorlukları, katsayıları ve benzeri sorunları bulunmaktadır. Devamlı bu sınav sistemi değiştirilmekte, öğrenciler birine alışmadan diğer bir sınav sistemi getirilmektedir. Adeta öğrencilerin kobay olarak kullanıldığı bu sınav sistemlerinden hangisinin iyi olduğu belirlenememiştir. 2010 yılında ÖSS uygulaması da iki aşamalı yeni bir sınav uygulamasıyla değişecektir. Devamlı en iyiyi arayış içinde olmak güzeldir ama bunu öğrencilerin gelecekları üzerinde denemek ne derece doğrudur.

Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi (EBSAM), bu uygulamanın bazı yönlerini mercek altına alıp, ortaöğretim öğretmenleri tarafından yükseköğretime geçişin değerlendirilmesine yönelik web sayfamızda bir anket çalışması gerçekleştirdi. Bu çalışmadaki amacımız, yükseköğretime geçiş sistemine ortaöğretim öğretmenleri tarafından nasıl bakıldığını ve hangi sorunları beslediğini belirlemektir. Uzman eğitim danışmanlarımızla bu sorunlara çözüm yolları üretmek ilgili kurumlara iletmek ise diğer bir amacımızı oluşturmaktadır.

VERİLERİN ANALİZİ

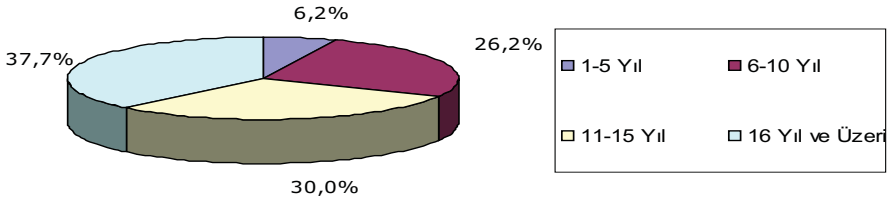
01–08 Haziran 2009 tarihleri arasında gerçekleştirdiğimiz yükseköğretime geçişin ortaöğretim öğretmenleri tarafından değerlendirilmesine ilişkin anketimize 504 kişi katılmıştır.

Verilerin analizi SPSS 11.0 (Statistical Package For The Social Science) istatistik paket programında yapıldı. Tablo 1’de öğretmenlerin mesleki kıdem yıllarına göre dağılımı, Tablo 2 - Tablo 11 arası öğretmenlerin konu hakkındaki düşünceleri yer almaktadır. Öğretmenlerin sorulara verdikleri cevapların mesleki kıdeme bağımlı olup olmadığı için yapılan Ki-Kare analizi (Bağımsızlık testi) sonucunda mesleki kıdem yılları arasında sorulara verilen cevaplar arasında bir bağımlılık bulunmamakta olup ki-kare değerleri ve analiz sonuçları verilmemiştir. ($\alpha=0.05$ anlamlılık düzeyinde) Bunu şu şekilde ifade etmekte mümkündür; öğretmenlerin sorulara verdikleri cevaplar kıdem yılına bağımlı değildir. Kıdem yılı gruplarının sorulara verdikleri cevaplar aynı orandadır diyebiliriz. Bu da öğretmenlerin sorulara verdikleri cevapların oranları ile kıdem gruplarının sorulara verdikleri cevapların oranları aynı sayılır ifadesi kullanılabilir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılımı

Mesleki Kıdem	Sayı	%
1-5 Yıl Arası	31	6,2
6-10 Yıl Arası	132	26,2
11-15 Yıl Arası	151	30,0
16 Yıl ve Üzeri	190	37,7
Toplam	504	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %6.2'si 1-5 yıl arası, %26.2'si 6-10 yıl arası, %30'u 11-15 yıl arası, %37.7'si ise 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir. Araştırmamızda 11 ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin oranı ise 67.7 olarak ortaya çıkmaktadır.

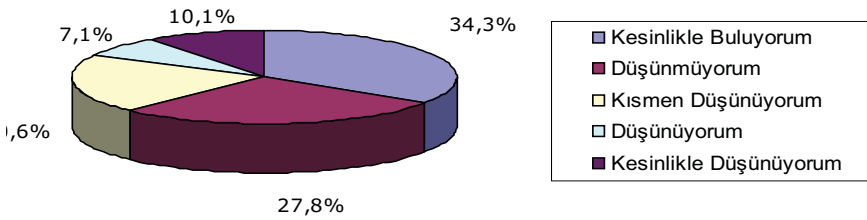

Şekil 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Yükseköğretime Geçişin Ortaöğretimin Sonunda Sınav(lar)la Yapılmasını Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

Yükseköğretime geçişin ortaöğretimin sonunda sınav(lar)la yapılmasını uygun buluyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Buluyorum	173	34,3
Buluyorum	140	27,8
Kısmen Buluyorum	104	20,6
Bulmuyorum	36	7,1
Kesinlikle Bulmuyorum	51	10,1
Toplam	504	100,0

Ankete katılanların %34.3'ü yükseköğretime geçişin ortaöğretimin sonunda sınav(lar)la yapılmasını kesinlikle uygun bulduğunu, %27.8'i uygun bulduğunu, %20.6'sı kısmen uygun bulduğunu, %7.1'i uygun bulmadığını ve %10.1'i kesinlikle uygun bulmadığını düşünmektedir. Uygun ve kesinlikle uygun bulduğunu düşünenlerin oranı 62.1'dir. Uygun ve kesinlikle uygun bulmadığını düşünenlerin oranı ise 17.1'dir. Kısmen uygun bulduğunu düşünenler ile uygun ve kesinlikle uygun bulanları topladığımızda oran 82.7 olarak ortaya çıkmaktadır. Bu da, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun yükseköğretime geçişin ortaöğretimin sonunda sınav(lar)la yapılmasını uygun bulduğunu ortaya koymaktadır.

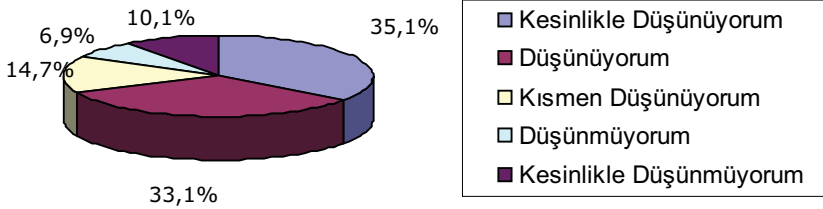

Şekil 2. Araştırmaya Katılanların Yükseköğretime Geçişin Ortaöğretimin Sonunda Sınav(lar)la Yapılmasını Uygun Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 3. Araştırmaya Katılanların ÖSS Yerine 2010 Yılında Getirilecek Olan 2 Aşamalı Yeni Sınav Uygulamasının (YGS-LYS Sistemi) Uygun Olacağını Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

ÖSS yerine 2010 yılında getirilecek olan 2 aşamalı yeni sınav uygulamasının (YGS-LYS Sistemi) uygun olacağını düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	177	35,1
Düşünüyorum	167	33,1
Kısmen Düşünüyorum	74	14,7
Düşünmüyorum	35	6,9
Kesinlikle Düşünmüyorum	51	10,1
Toplam	504	100,0

Araştırmaya katılanların %35.1'i ÖSS yerine 2010 yılında getirilecek olan iki aşamalı yeni sınav uygulamasının (YGS-LYS Sistemi) kesinlikle uygun olacağını, %33.1'i uygun olacağını, %14.7'si kısmen uygun olacağını, %6.9'u uygun olmayacağını ve %10.1'i kesinlikle uygun olmayacağını ifade etmektedir. Uygun ve kesinlikle uygun olacağını düşünenlerin oranı 68.2 iken, uygun ve kesinlikle uygun olmayacağını düşünenlerin oranı 17'dir. Öğretmenler ÖSS yerine 2010 yılında getirilecek olan iki aşamalı yeni sınav uygulamasının uygun olacağını düşünmektedir.

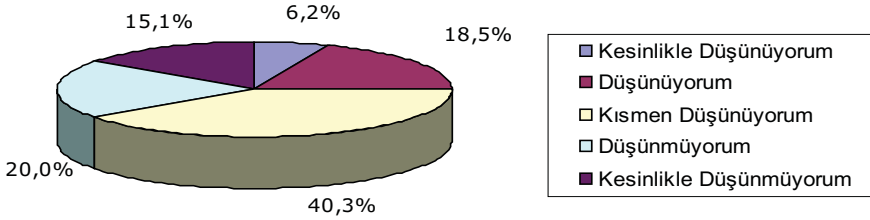

Şekil 3. Araştırmaya Katılanların ÖSS Yerine 2010 Yılında Getirilecek Olan 2 Aşamalı Yeni Sınav Uygulamasının (YGS-LYS Sistemi) Uygun Olacağını Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 4. Araştırmaya Katılanların Yükseköğretime Geçişte Yapılan Sınav(lar)da Ortaöğretim Programlarının Ölçüldüğünü Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

Yükseköğretime geçişte yapılan sınav(lar)da ortaöğretim programlarının ölçüldüğünü düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	31	6,2
Düşünüyorum	93	18,5
Kısmen Düşünüyorum	203	40,3
Düşünmüyorum	101	20,0
Kesinlikle Düşünmüyorum	76	15,1
Toplam	504	100,0

Öğretmenlerin %6.2'si yükseköğretime geçişte yapılan sınav(lar)da ortaöğretim programlarının kesinlikle ölçüldüğünü, %18.5'i ölçüldüğünü, %40.3'ü kısmen ölçüldüğünü, %20'si ölçülmediğini ve %15.1'i kesinlikle ölçülmediğini söylemektedir. Öğretmenler arasında, yükseköğretime geçişte yapılan sınav(lar)da ortaöğretim programlarının ölçülmediği ve kısmen ölçüldüğü görüşü hakimdir.

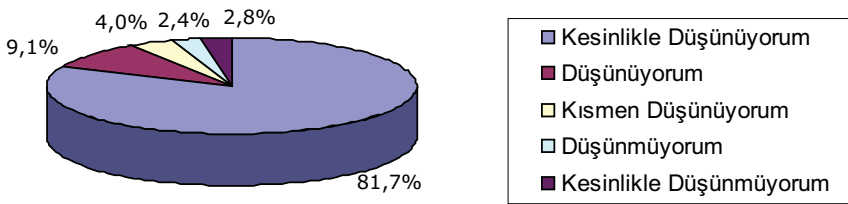

Şekil 4. Araştırmaya Katılanların Yükseköğretime Geçişte Yapılan Sınav(lar)da Ortaöğretim Programlarının Ölçüldüğünü Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 5. Araştırmaya Katılanların Yükseköğretime Geçiş Sınav(lar)ında Katsayı Uygulamasının Öğrencileri Mağdur Ettiğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

Yükseköğretime geçiş sınav(lar)ında katsayı uygulamasının öğrencileri mağdur ettiğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	412	81,7
Düşünüyorum	46	9,1
Kısmen Düşünüyorum	20	4,0
Düşünmüyorum	12	2,4
Kesinlikle Düşünmüyorum	14	2,8
Toplam	504	100,0

Tablo 5’de öğretmenlerin %81.7’si yükseköğretime geçiş sınav(lar)ında katsayı uygulamasının öğrencileri kesinlikle mağdur ettiğine, %9.1’i mağdur ettiğine, %4’ü kısmen mağdur ettiğine, %5.2’si ise mağdur ve kesinlikle mağdur etmediğine inanmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (**%90.8**) yükseköğretime geçiş sınav(lar)ında katsayı uygulamasının öğrencileri mağdur ettiğini ifade etmektedir.

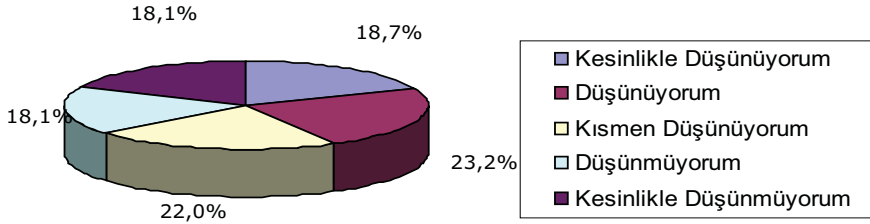

Şekil 5. Araştırmaya Katılanların Yükseköğretime Geçiş Sınav(lar)ında Katsayı Uygulamasının Öğrencileri Mağdur Ettiğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 6. Araştırmaya Katılanların Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP) Hesaplamasının Uygun Olduğunu Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP) hesaplamasının uygun olduğunu düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	94	18,7
Düşünüyorum	117	23,2
Kısmen Düşünüyorum	111	22,0
Düşünmüyorum	91	18,1
Kesinlikle Düşünmüyorum	91	18,1
Toplam	504	100,0

Yukarıdaki tabloda öğretmenlerin %18.7'si Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP) hesaplamasının kesinlikle uygun olduğunu, %23.2'si uygun olduğunu, %22'si kısmen uygun olduğunu, %18.1'i uygun olmadığını ve %18.1'i kesinlikle uygun olmadığını ifade etmektedir. Öğretmenlerin AOBP hesaplamasının uygunluğu hakkındaki görüşleri aynı oranda dağılım göstermektedir.

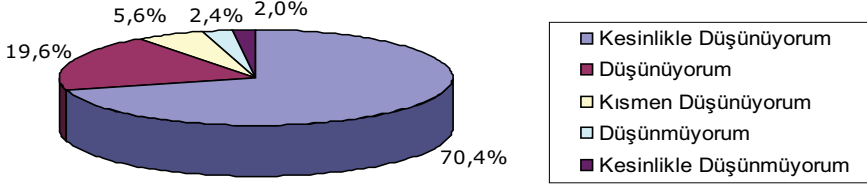

Şekil 6. Araştırmaya Katılanların Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP) Hesaplamasının Uygun Olduğunu Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 7. Araştırmaya Katılanların Yükseköğretime Geçiş Sınav(lar)ının Öğrencileri Dershanelere Yönlendirdiğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

Yükseköğretime geçiş sınav(lar)ının öğrencileri dershanelere yönlendirdiğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	355	70,4
Düşünüyorum	99	19,6
Kısmen Düşünüyorum	28	5,6
Düşünmüyorum	12	2,4
Kesinlikle Düşünmüyorum	10	2,0
Toplam	504	100,0

Araştırmadaki öğretmenlerin %70.4'ü yükseköğretime geçiş sınav(lar)ının öğrencileri dershanelere kesinlikle yönlendirdiğini, %19.6'sı yönlendirdiğini, %5.6'sı kısmen yönlendirdiğini, %4.4'ü yönlendirdiğini ve kesinlikle yönlendirdiğini belirtmektedir. Genel toplamda, öğretmenlerin % 90'ı yükseköğretime geçiş sınav(lar)ının öğrencileri dershanelere yönlendirdiğini düşünmektedir.

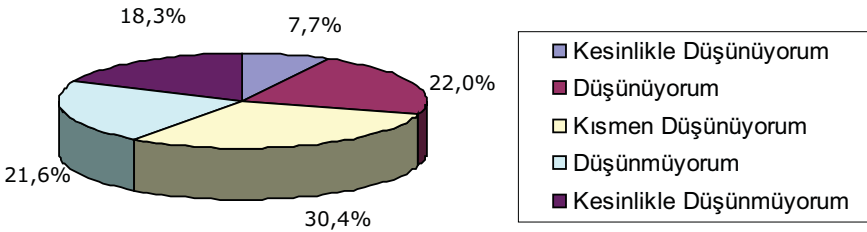

Şekil 7. Araştırmaya Katılanların Yükseköğretime Geçiş Sınav(lar)ının Öğrencileri Dershanelere Yönlendirdiğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 8. Araştırmaya Katılanların Dershaneye Gitmeyen Öğrencilerin Yükseköğretime Geçiş Sınav(lar)ından Başarılı Olabileceğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

Dershaneye gitmeyen öğrencilerin yükseköğretime geçiş sınav(lar)ından başarılı olabileceğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	39	7,7
Düşünüyorum	111	22,0
Kısmen Düşünüyorum	153	30,4
Düşünmüyorum	109	21,6
Kesinlikle Düşünmüyorum	92	18,3
Toplam	504	100,0

Araştırmaya katılanların %29.7'si dershaneye gitmeyen bir öğrencinin yükseköğretime geçiş sınav(lar)ında başarılı olabileceğini, %30.4'ü kısmen başarılı olabileceğini, %39.9'u başarılı ve kesinlikle başarılı olamayacağını söylemektedir. Öğretmenlerin bu konu hakkındaki görüşlerinin ikiye ayrılmış olduğu görülmektedir.

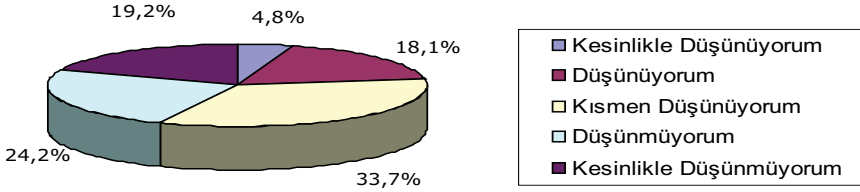

Şekil 8. Araştırmaya Katılanların Dershaneye Gitmeyen Öğrencilerin Yükseköğretime Geçiş Sınav(lar)ından Başarılı Olabileceğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 9. Araştırmaya Katılanların İlköğretimden Ortaöğretime Geçen Öğrencilerin Öğrenim Yeterliliklerine Sahip Olduklarını Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

İlköğretimden ortaöğretime geçen öğrencilerin öğrenim yeterliliklerine sahip olduklarını düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	24	4,8
Düşünüyorum	91	18,1
Kısmen Düşünüyorum	170	33,7
Düşünmüyorum	122	24,2
Kesinlikle Düşünmüyorum	97	19,2
Toplam	504	100,0

Öğretmenlerin %22.9'u ilköğretimden ortaöğretime geçen öğrencilerin öğrenim yeterliliklerine sahip olduğunu, %43.4'ü sahip olmadığını düşünmektedir. Kısmen sahip olduğunu düşünenlerin oranı ise 33.7'dir. Öğretmenler arasında, ilköğretimden ortaöğretime geçen öğrencilerin öğrenim yeterliliklerine sahip olmadığı ve kısmen sahip olduğu görüşü hakimdir.

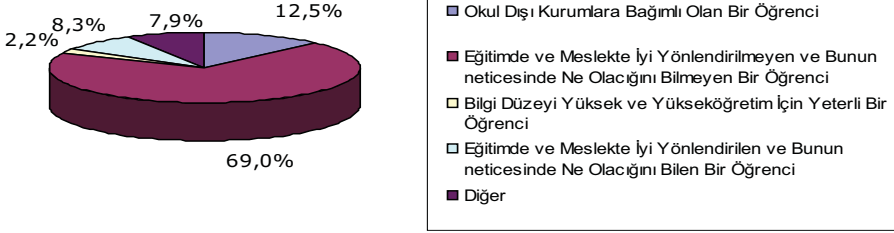
Şekil 9. Araştırmaya Katılanların İlköğretimden Ortaöğretime Geçen Öğrencilerin Öğrenim Yeterliliklerine Sahip Olduklarını Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 10. Araştırmaya Katılanların Ortaöğretimdeki Öğrenciler Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılımı

Sizce ortaöğretimdeki öğrenciler için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?	Sayı	%
Okul dışı kurumlara bağımlı olan bir öğrenci	63	12,5
Eğitimde ve meslekte iyi yönlendirilmeyen ve bunun neticesinde ne olacağını bilmeyen bir öğrenci	348	69,0
Bilgi düzeyi yüksek ve yükseköğretim için yeterli bir öğrenci	11	2,2
Eğitimde ve meslekte iyi yönlendirilen ve bunun neticesinde ne olacağını bilen bir öğrenci	42	8,3
Diğer	40	7,9
Toplam	504	100,0

Araştırmadaki öğretmenlerin %12.5'i ortaöğretimdeki öğrencilerin okul dışı kurumlara bağımlı olduğunu, %69'u ortaöğretimdeki öğrencilerin eğitimde ve meslekte iyi yönlendirilmediğini ve bunun neticesinde ne olacağını bilmediğini, %2.2'si ortaöğretimdeki öğrencilerin bilgi düzeyi yüksek ve yükseköğretim için yeterli olduğunu, %8.3'ü ortaöğretimdeki öğrencilerin eğitimde ve meslekte iyi

yönlendirildiğini ve bunun neticesinde ne olacağını bildiğini düşünmektedir. Öğretmenlerin %7,9'u ise 'diğer' seçeneğini işaretlemektedir. Ortaöğretim öğrencilerinin, eğitimde ve meslekte iyi yönlendirilmeyen ve bunun neticesinde ne olacağını bilmeyen öğrenciler olduğu düşüncesi öğretmenler arasında hakimdir.

Şekil 10. Araştırmaya Katılanların Ortaöğretimdeki Öğrenciler Hakkındaki Düşüncelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 11. Öğretmenlerin 9, 10, 11 ve 12. Sınıfındaki Öğrencilerinin ÖSS İçin % Kaçının Dershaneye Gittiklerinin Dağılımı

Sınıfındaki Öğrencilerin % kaç dershaneye gidiyor?	Cevap Veren Öğretmen Sayısı	Ortalama (%)	Standart Sapma
9. Sınıf	210	21,32	23,86
10. Sınıf	223	30,87	26,39
11. Sınıf	234	45,06	31,63
12. Sınıf	253	63,85	34,71

Yapılan anket çalışmasında öğretmenlere, “Sınıfınızdaki öğrencilerin % kaç ÖSS için dershaneye gidiyor” sorusu yöneltildi ve alınan % değerlerin ortalaması ile standart sapmaları hesaplandı. **Buna göre, 9. sınıftaki öğrencilerin %21.3’ü, 10. sınıfların %30.9’u, 11. sınıfların %45.1’i, 12. sınıfların ise %63.9’u ÖSS için dershaneye gitmektedir.** Dershaneye giden tahmini öğrenci sayılarını ifade edecek olursak;

Sınıf	2008-2009 Öğrenci Sayıları	2008-2009 Dershaneye Giden Öğrenci Sayısı
9. Sınıf	1.141.597	243.389
10. Sınıf	836.724	258.297
11. Sınıf	754.002	339.753
12. Sınıf	1.097.962	701.049

*Kaynak 2008-2009 Örgün Eğitim M.E.B. Verileri

bulunur. Bu tabloya göre, 2008-2009 örgün eğitimdeki 9, 10, 11 ve 12. sınıflardaki öğrencilerin oransal olarak % kaçının dershaneye gittiğine bakarsak, oran %40.27’dir. ÖSS için dershaneye giden öğrencilerin sayısına ve oranına bakılacak olursa, dershanelere ayrılan toplam paranın çok ürkütücü boyutlarda olduğu söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar:

- Yükseköğretime geçişin ortaöğretim öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi amacıyla web sitemizde gerçekleştirdiğimiz anket çalışmamıza Türkiye genelinden 504 kişi katılmıştır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %6.2'si 1-5 yıl arası, %26.2'si 6-10 yıl arası, %30'u 11-15 yıl arası, %37.7'si ise 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir. Araştırmamızda 11 ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin oranı ise 67.7 olarak ortaya çıkmaktadır.
- Ankete katılanların %34.3'ü yükseköğretime geçişin ortaöğretimin sonunda sınav(lar)la yapılmasını kesinlikle uygun bulduğunu, %27.8'i uygun bulduğunu, %20.6'sı kısmen uygun bulduğunu, %7.1'i uygun bulmadığını ve %10.1'i kesinlikle uygun bulmadığını düşünmektedir. Uygun ve kesinlikle uygun bulduğunu düşünenlerin oranı 62.1'dir. Uygun ve kesinlikle uygun bulmadığını düşünenlerin oranı ise 17.1'dir. Kısmen uygun bulduğunu düşünenler ile uygun ve kesinlikle uygun bulanları topladığımızda oran 82.7 olarak ortaya çıkmaktadır. Bu da, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun yükseköğretime geçişin ortaöğretimin sonunda sınav(lar)la yapılmasını uygun bulduğunu ortaya koymaktadır.
- Araştırmaya katılanların %35.1'i ÖSS yerine 2010 yılında getirilecek olan iki aşamalı yeni sınav uygulamasının (YGS-LYS Sistemi) kesinlikle uygun olacağını, %33.1'i uygun olacağını, %14.7'si kısmen uygun olacağını, %6.9'u uygun olmayacağını, %10.1'i ise kesinlikle uygun olmayacağını ifade etmektedir. Uygun ve kesinlikle uygun olacağını düşünenlerin oranı 68.2 iken, uygun ve kesinlikle uygun olmayacağını düşünenlerin oranı 17'dir. Öğretmenler, ÖSS yerine 2010 yılında getirilecek olan iki aşamalı yeni sınav uygulamasının uygun olacağını düşünmektedir.
- Öğretmenlerin %6.2'si yükseköğretime geçişte yapılan sınav(lar) da ortaöğretim programlarının kesinlikle ölçüldüğünü, %18.5'i ölçüldüğünü, %40.3'ü kısmen ölçüldüğünü, %20'si ölçülmediğini, %15.1'i ise kesinlikle ölçülmediğini söylemektedir. Öğretmenler arasında, yükseköğretime geçişte yapılan sınav(lar)da ortaöğretim programlarının ölçülmediği ve kısmen ölçüldüğü görüşü hakimdir.
- Araştırmadaki öğretmenlerin %81.7'si yükseköğretime geçiş sınav(lar) ında katsayı uygulamasının öğrencileri kesinlikle mağdur ettiğini, %9.1'i mağdur ettiğini, %4'ü kısmen mağdur ettiğini, %5.2'si ise mağdur ve kesinlikle mağdur etmediğini düşünmektedir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (**%90.8**) yükseköğretime geçiş sınav(lar)ında katsayı uygulamasının öğrencileri mağdur ettiğini düşünmektedir.
- Öğretmenlerin %18.7'si Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP) hesaplamasının kesinlikle uygun olduğunu, %23.2'si uygun olduğunu, %22'si kısmen uygun olduğunu, %18.1'i uygun olmadığını ve %18.1'i kesinlikle uygun olmadığını ifade etmektedir. Öğretmenlerin

AOBP hesaplamasının uygunluğu hakkındaki görüşleri aynı oranda dağılım göstermektedir.

- Araştırmadaki öğretmenlerin %70.4'ü yükseköğretime geçiş sınav(lar)ının öğrencileri dersanelere kesinlikle yönlendirdiğini, %19.6'sı yönlendirdiğini, %5.6'sı kısmen yönlendirdiğini, %4.4'ü yönlendirmediğini ve kesinlikle yönlendirmediğini düşünmektedir. Genel toplamda, yükseköğretime geçiş sınav(lar)ının öğrencileri dersanelere yönlendirdiğini düşünen öğretmenlerin oranı 90'dır.
- Araştırmaya katılanların %29.7'si dershaneye gitmeyen bir öğrencinin yükseköğretime geçiş sınav(lar)ında başarılı olabileceğini, %30.4'ü kısmen başarılı olabileceğini, %39.9'u başarılı ve kesinlikle başarılı olamayacağını söylemektedir. Öğretmenlerin bu konu hakkındaki görüşlerinin ikiye ayrılmış olduğu görülmektedir.
- Öğretmenlerin %22.9'u ilköğretimden ortaöğretime geçen öğrencilerin öğrenim yeterliliklerine sahip olduğunu, %43.4'ü sahip olmadığını düşünmektedir. Kısmen sahip olduğunu düşünenlerin oranı ise 33.7'dir. Öğretmenler arasında, ilköğretimden ortaöğretime gelen öğrencilerin öğrenim yeterliliklerine sahip olmadığı ve kısmen sahip olduğu görüşü hakimdir.
- Araştırmadaki öğretmenlerin %12.5'i ortaöğretimdeki öğrencilerin okul dışı kurumlara bağımlı olduğunu, %69'u ortaöğretimdeki öğrencilerin eğitimde ve meslekte iyi yönlendirilmediğini ve bunun neticesinde ne olacağını bilmediğini, %2.2'si ortaöğretimdeki öğrencilerin bilgi düzeyi yüksek ve yükseköğretim için yeterli olduğunu, %8.3'ü ortaöğretimdeki öğrencilerin eğitimde ve meslekte iyi yönlendirildiğini ve bunun neticesinde ne olacağını bildiğini düşünmektedir. Öğretmenlerin %7,9'u ise 'diğer' seçeneğini işaretlemektedir. Ortaöğretim öğrencilerinin, eğitimde ve meslekte iyi yönlendirilmeyen ve bunun neticesinde ne olacağını bilmeyen öğrenciler olduğu düşüncesi öğretmenler arasında hakimdir.
- Yapılan anket çalışmasında, öğretmenlere, "Sınıfınızdaki öğrencilerin % kaçını ÖSS için dershaneye gidiyor" sorusu yöneltildi ve alınan % değerlerin ortalaması ile standart sapmaları hesaplandı. Buna göre, 9. sınıftaki öğrencilerin %21.3'ü, 10. sınıfların %30.9'u, 11. sınıfların %45.1'i, 12. sınıfların ise %63.9'u ÖSS için dershaneye gitmektedir. 2008-2009 örgün eğitimdeki 9, 10, 11 ve 12. sınıflardaki öğrencilerin oransal olarak % kaçının dershaneye gittiğine bakarsak, oran %40.27'dir.

Öneriler:

- Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu yükseköğretime geçişin ortaöğretimin sonunda sınav(lar)la yapılmasını uygun bulmakta ve ÖSS yerine 2010 yılında getirilecek olan iki aşamalı yeni sınav uygulamasının (YGS-LYS Sistemi) uygun olacağını düşünmektedir. Öğretmenlerin yeni sınav sistemini ÖSS'ye tercih ettikleri görülmektedir.

- Öğretmenler, yükseköğretime geçişte yapılan sınav(lar)da ortaöğretim programlarının ölçülmediğini ve kısmen ölçüldüğünü düşünmektedir. Nasıl ki, ilköğretimde OKS, ilköğretim programlarını ölçmediği için kaldırılarak yerine SBS uygulaması getirilmişse, ortaöğretim programlarını ölçen bir uygulamanın da tam anlamıyla getirilmesi gerekmektedir. Gelecek olan iki aşamalı sınav uygulamasının bu programları ölçüp ölçmeyeceği önümüzdeki yıllarda ortaya çıkacaktır.
- Yükseköğretime geçiş sınav(lar)ında katsayı uygulamasının öğrencileri mağdur ettiği görüşünün öğretmenler tarafından açık dile getirildiğini görmekteyiz. Katsayı uygulamasının, öğrencileri mağdur etmeyecek şekilde acilen değiştirilmesi gerekmektedir.
- Araştırmamızda en yüksek orana sahip olan, yükseköğretime geçiş sınav(lar)ının öğrencileri dershaneye yönlendirdiği görüşüdür. Bu, gözardı edilemeyecek bir durumdur. Herkesçe bilinen bu durumun öğretmenler tarafından da böyle düşünülmesi, ilgili kurumların bunun önüne geçecek önlemler almasını zorunlu kılmaktadır. Öğrenciler, dershanelere mecbur bırakılmamalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı, bu konuda acil tedbirler almalıdır. Ortaöğretim programları nitelikli hale getirilmelidir. Eğitim sisteminin şu anki durumu sınavı gerekli kılmaktadır. Mevcut eğitim sistemi gözden geçirilmelidir.
- Dershaneye gitmeyen öğrencilerin yükseköğretime geçiş sınav(lar)ında başarılı olabilmesi için ortaöğretimde verilen öğretimin niteliğinin artırılması gerekmektedir.
- Öğretmenler arasında, ilköğretimden ortaöğretime geçen öğrencilerin öğrenim yeterliliklerine sahip olmadığı ve kısmen sahip olduğu görüşü hakimdir. Bu da, ilköğretimde yetişen öğrencilerin yeterli olmadığını veya gerektiği kadar araştırma, sorgulama, ölçme ve değerlendirme becerisi kazanmadan ortaöğretime geçtiğini göstermektedir. İlköğretim kurumlarındaki öğretimin niteliğini artırmak veya desteklemek gerekmektedir. Öğrencilerin temeli sağlam oluşturulursa, ileriki yıllarda daha etkili olarak bu öğrenim yeterliliklerini kullanacaktır.
- Öğretmenler, ortaöğretimdeki öğrencileri, eğitimde ve meslekte iyi yönlendirilmemiş olarak görmekte ve bunun neticesinde ne olacağını bilmediklerini düşünmektedir. Bu da bize, okullardaki yönlendirmenin yetersiz olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin en önemli sorunlarının başında gelen yönlendirme, günümüzde önemini ortaya çıkarmış bulunmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın yönlendirme konusunda daha iyi önlemler alması gerekmekte ve öğrenci eğitim-öğretimini almaya başladığı andan itibaren yönlendirmenin başlanması gerekmektedir.
- 2008-2009 öğretim yılında örgün eğitimdeki 9, 10, 11 ve 12. sınıflardaki öğrencilerin %40.27'sinin ÖSS için dershaneye gittiği, araştırma sonucunda belirlendi. Bu oranı rakama dökerek olursak; Türkiye'de 9, 10, 11 ve 12. sınıflarda okuyan öğrenci sayısı 3.830.285, dershanelere giden öğrenci sayısı ise 1.542.456'dır. Türkiye'de ortaöğretimde okuyan öğrencilerin ÖSS veya yükseköğretime geçişte yapılan sınav(lar) için dershaneye bağımlı olduğu söylenebilir. Bunun önüne geçmek için acilen önlem alınması gerekmektedir.

ÖĞRETMENLERİN TATİL ALIŞKANLIKLARI ARAŞTIRMASI

HAZİRAN 2009

10. ÖĞRETMENLERİN TATİL ALIŞKANLIKLARI ARAŞTIRMASI

GİRİŞ

Günümüzde her kesim tarafından tatil bir ihtiyaç gibi algılanmaya ve uygulanmaya başlamış bulunmaktadır. Kamu kurumlarında çalışanların büyük bir çoğunluğu, yıl içerisinde uzun bir çalışma periyodunun ardından yaz aylarında tatile gitmeyi tercih etmektedir. Türkiye, tatil yöreleri, gezilecek doğa ve tarihi güzellikleri bakımından zengin bir turizm yapısına sahiptir. Gerek yurtdışından turistler olsun gerekse yurt içinden halkımız olsun dört mevsim olmak üzere Türkiye'nin çeşitli turizm bölgelerinde tatil yapabilmektedir. Türkiye'de yaşayanların tatil haritalarını oluşturma ve tatil alışkanlıklarını belirleme çalışmaları bulunmaktadır. Toplumun geneline hitap eden bu araştırmalardan ayrı olarak; serbest çalışanların, kamuda çalışanların, sosyo-ekonomik farklılığı olan grupların tatil alışkanlıkları ve tatil haritaları farklı olacaktır. Öğretmenler sosyo-ekonomik açıdan bir grup olarak düşünülerek, tatil alışkanlıkları belirlenmeye çalışıldı.

Araştırmanın Problemi

Belirli bir aralıkta gelire sahip olan öğretmenlerin tatil yapıp yapamadığı, yapanların tatil alışkanlıklarının neler olduğu ve Türkiye'de nereleri tercih ettikleri araştırılarak ortaya çıkarılmalıdır. Elde edilecek olan öğretmenlerin tatil haritası ile tercihlerini bu yönde etkileyen faktörlerin neler olduğunun da sorgulanması gerekmektedir. Tatil yapamayan öğretmenlerin ise neden tatil yapamadıklarının sebepleri araştırılmalıdır.

Araştırmanın Amacı

Araştırma temelde öğretmenlerin tatil alışkanlıklarının neler olduğunu tespit etmeyi, tatil profilleri ile tatil haritalarını ortaya çıkarmayı ve Türkiye'deki tatil yerlerinin öğretmenler tarafından tercih edilme nedenlerini öğrenmeyi amaçlamaktadır. Bununla birlikte araştırmanın alt amaçlarını şu şekilde sıralayabiliriz;

- ✓ Tatil yapamayan öğretmenlerin hangi faktörlerden dolayı tatil yapamadıklarının belirlenmesi
- ✓ Tatil için para ayırabiliyorlar mı? Ayırabiliyorlarsa ne kadar olduğunun belirlenmesi

- ✓ Tatil yapanların nereleri niçin tercih ettiklerinin belirlenmesi
- ✓ Tatil sürelerinin belirlenmesi
- ✓ Tatillerini nasıl geçirdiklerinin belirlenmesi

amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Öğretmenlerimizin tatil alışkanlıklarını ortaya çıkartarak; Türkiye’de hangi tatil bölgelerini ve hangi amaçla seçtiklerini, bu bölgelerde tatillerini nasıl geçirdiklerini, buralarda nerelerde kaldıklarını ve nereleri gezdiklerini belirlenmelidir. Bunun neticesinde öğretmenlerin tatil alışkanlıkları, tatil profilleri ile tatil haritaları oluşturulup, onlara yönelik çeşitli imkanlar sağlanmalıdır. Eğitimin en önemli unsuru olan öğretmenlerin tatil ihtiyaçlarının neler olduğu bilinip, en iyi şekilde karşılanması için yol gösterecek olan bu çalışma; öğretmenlerin verecekleri hizmetin niteliğinin de artmasına neden olacaktır. Hayatından memnun olan bir öğretmen bunu işine de yansıtacaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma kesitsel (Crosssectional) nitelikte bir durum saptama modelindedir. Bu model, bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Türkiye’de ilk ve ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin tatil alışkanlıklarının saptanması amacıyla yapılan araştırma, tanımlayıcı nitelikte bir durum saptama çalışmasıdır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’deki illerin kent bölgesinde ilk ve ortaöğretimde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Evreni temsilen TÜİK’in İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) Düzey 1 bölgesinden 12 il seçildi. Örneklem çapı ise;

n = Örnek Çapı

p = Olayın Görülme Sıklığı (Olasılığı)

Z_{α} = Güvenirlilik ($\alpha = 0.05$ için Z_{α} değeri = 1.96’ dır)

$d = \text{Örnekleme Hatası (Duyarlılık)}$

$N = 515.086$ öğretmen (2008-2009 MEB Verilerine Göre)

olmak üzere;

$p = 0.5$

$\alpha = 0.05$

$d = \mp 0.05$ alınarak, $n = \frac{p(1-p)Z_{\alpha}^2}{d^2}$ formülünden

$n = 599$ olarak belirlendi (Yığın büyüklüğü belli iken farklı olan formülde hesaplanan örnek çapı aynı çıkmaktadır, $N > 10.000$ yeteri kadar büyük olduğundan).

Bu örnek çapı belirlenen 12 bölgedeki illere; illerde kent bölgesinde görev yapan ilk ve ortaöğretimdeki öğretmen sayıları baz alınarak Orantılı Örnekleme yöntemiyle paylaştırıldı. 12 ilde 157 okulda gerçekleştirilen araştırmada, her okuldan en fazla 4 öğretmenle görüşme kotası kondu.

Veri Toplama Araçları

Öğretmenlerin tatil alışkanlıklarını belirlemek amacıyla literatür taraması ve uzmanların görüşleriyle önerileri alınarak 19 sorudan oluşan bir anket formu oluşturuldu. Hazırlanan anket formunda cinsiyet, kıdem, kurum, medeni durum ve çocuk sayısı gibi sosyo-demografik soruların yanı sıra tatil alışkanlıklarını, tatil yörelerini ve kaldıkları yerleri tercih nedenlerini ortaya çıkarmayı amaçlayan sorularla, bu yılki tatil profillerini ortaya koymaya çalışan sorular yer almaktadır.

Güvenirlilik ve Geçerlilik

Öğretmenlerin tatil alışkanlıklarını belirlemek amacıyla oluşturulan anket formunun güvenirliliği için Pilot çalışma Ankara'da 30 öğretmen üzerinde yapıldı. Anketör dönüşleri, frekanslar ve cevap verilmeyen sorular incelenerek anlaşılmayan sorular anlaşılır hale getirildi. Geçerlilik için anket formu uzman görüşlerine sunuldu ve uzman görüşlerinden dönen düzeltme ve öneriler neticesinde anket formuna son şekli verildi.

Sınırlılıklar

Araştırma Türkiye genelinde yapıldığı için kent-kır ve maliyet kotaları konuldu. Bu nedenle araştırma TÜİK'in İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) Düzey 1'den Türkiye'yi temsilen 12 bölgede 12 il seçilmiş ve kent (merkez) bölgelerindeki ilk ve ortaöğretimdeki okullarda yapıldı.

Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırmanın okullarda uygulanması için M.E.B. Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı'ndan (EARGED) 19.06.2009 tarihli 164/1567 sayılı araştırma izni alındı. Okullarda anket uygulaması, okul yöneticileriyle görüşülerek gerekli bilgi verildikten sonra öğretmenlerle gerçekleştirildi. Öğretmenlerin araştırmaya katılıp katılmamaları serbest bırakıldı.

Araştırmanın Yapıldığı Tarih

Araştırma 20-30 Haziran 2009 tarihleri arasında yapıldı.

Verilerin Analizi

Türkiye'de öğretmenlerin tatil alışkanlıklarını ve profillerini ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada; 12 ilde, 157 okulda ve 599 öğretmenle yüz yüze anket tekniği ile elde edilen veriler SPSS paket programında analiz edildi.

Tablo 1'de örnek çapının illere göre paylaşımı, Tablo 2 – Tablo 4 arası öğretmenlerin demografik özelliklerinin frekansları, Tablo 5 – Tablo 30 arası öğretmenlerin tatil alışkanlıklarına ilişkin soruların frekanslarıyla, demografik özelliklerin bu sorularla çapraz tabloları ve Ki-Kare Analizi (χ^2 bağımsızlık testi) sonuçları yer almaktadır. Yapılan χ^2 analizleri sonucu anlamlı olanlar bulgularda yer almaktadır. Anlamlılık düzeyi olarak $\alpha=0.05$ alındı.

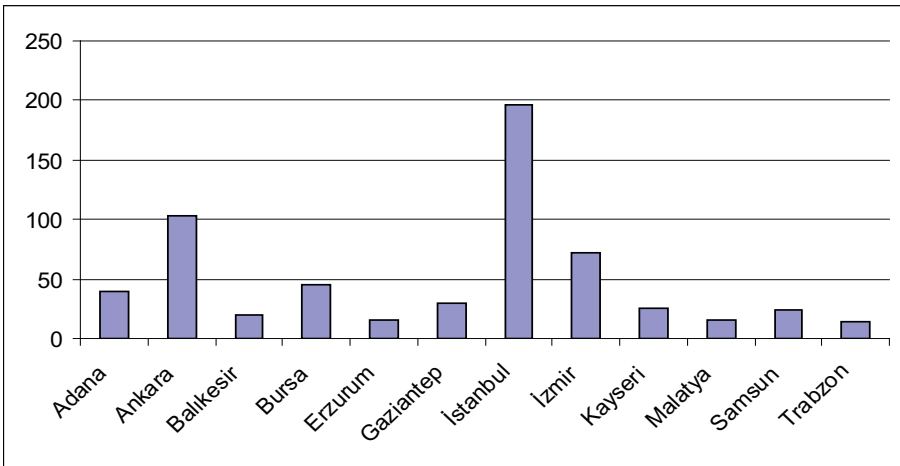
BULGULAR VE TARTIŞMA

20-30 Haziran 2009 tarihlerinde 12 ilde, 157 okulda ve 599 öğretmenle yüz yüze yapılan “Öğretmenlerin Tatil Alışkanlıkları” araştırmasında elde edilen bulgular aşağıdadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İllere Göre Dağılımı

	Sayı	%
Adana	39	6,5
Ankara	103	17,2
Balıkesir	20	3,3
Bursa	45	7,5
Erzurum	15	2,5
Gaziantep	29	4,8
İstanbul	197	32,9
İzmir	72	12,0
Kayseri	25	4,2
Malatya	16	2,7
Samsun	24	4,0
Trabzon	14	2,3
Toplam	599	100,0

İBBS Düzey 1 bölgesinden Türkiye'yi temsilen 12 il seçilmiştir. Bu illerin kent bölgesinde ilk ve ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin sayılarına orantılı olarak önceden hesaplanan örnek çapı paylaştırıldı. Paylaştırma sonucu il bazında araştırmaya katılan öğretmenlerin dağılımı Tablo 1'deki gibi olmaktadır.

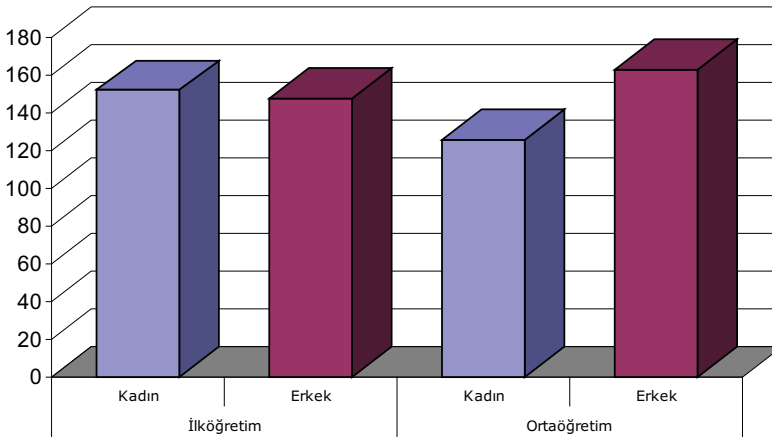

Şekil 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İllere Göre Dağılım Grafiği

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyetinin Kuruma Göre Dağılımı

		Cinsiyet		Toplam
		Kadın	Erkek	
Kurumu	İlköğretim	152	148	300
		50,7%	49,3%	100,0%
		54,7%	47,6%	50,9%
	Ortaöğretim	126	163	289
		43,6%	56,4%	100,0%
		45,3%	52,4%	49,1%
Toplam		278	311	589
		47,2%	52,8	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%

Araştırmaya katılanların %47.2'si kadın, %52.8'i erkektir. %50.9'u ilköğretimden, %49.1'i ortaöğretimden olduğu görülmektedir. İlk ve ortaöğretimde görev yapan öğretmenler cinsiyet bakımından aynı orandadır.

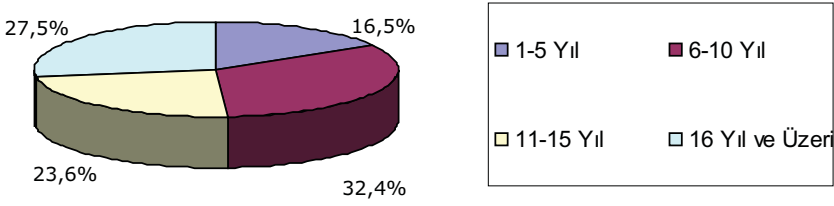

Şekil 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyetinin Kuruma Göre Dağılım Grafiği

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdeme Göre Dağılımı

Mesleki Kıdem	Sayı	%
1-5 Yıl	97	16,5
6-10 Yıl	191	32,4
11-15 Yıl	139	23,6
16 Yıl ve Üzeri	162	27,5
Toplam	589	100,0

Ankete katılan öğretmenlerin %16.5'i 1-5 yıl arası, %32.4'ü 6-10 yıl arası, %23.6'sı 11-15 yıl arası ve %27.5'i 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olduğu ortaya çıkmaktadır.

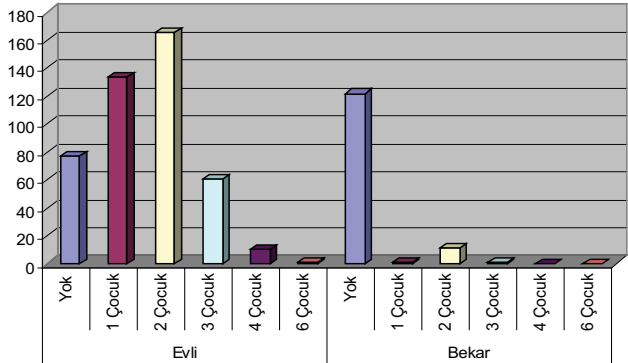

Şekil 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdeme Göre Dağılım Grafiği

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Çocuk Sayılarının Medeni Durumlarına Göre Dağılımı

		Çocuk Sayısı			Toplam
		Yok	1-2 Çocuk	3 ve üzeri çocuk	
Medeni Durumu	Evli	77 17,1%	300 66,8%	72 16,0%	449 100,0%
	Bekar	122 90,4%	12 8,9%	1 ,7%	135 100,0%
Toplam		199 34,1%	312 53,4%	73 12,5%	584 100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Öğretmenlerin %76.9'u evli, %23.1'i bekarıdır. %34.1'inin çocuğunun olmadığı, %53.4'ünün 1-2 çocuğu, %12.5'inin ise 3 ve üzeri çocuğu bulunmaktadır.

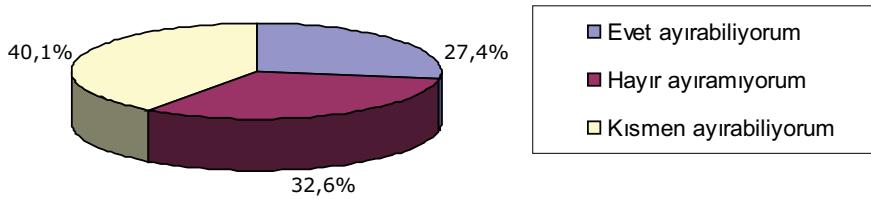

Şekil 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Çocuk Sayılarının Medeni Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil İçin Para Ayırabilme Durumuna Göre Dağılımı

Tatil için para ayırabiliyor musunuz?	Sayı	%
Evet ayırabiliyorum	164	27,4
Hayır ayıramıyorum	195	32,6
Kısmen ayırabiliyorum	240	40,1
Toplam	599	100,0

Araştırmadaki öğretmenlerin %27.4'ü tatil için para ayırabildiğini, %40.1'i kısmen ayırabildiğini, %32.6'sı ise ayıramadığını belirtmektedir. Tatil için para ayıramayan ve kısmen ayıran öğretmenlerin hangi şartlarda ayıramadıklarına, sosyo-ekonomik ve sosyo-demografik durumlarına bakılması gereklidir.

Şekil 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil İçin Para Ayırabilme Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil İçin Para Ayırabilme Durumunun Cinsiyete Göre Dağılımı

		Tatil için para ayırabiliyor musunuz?			Toplam
		Evet ayırabiliyorum	Hayır ayıramıyorum	Kısmen ayırabiliyorum	
Cinsiyet	Kadın	90 32,4%	68 24,5%	120 43,2%	278 100,0%
	Erkek	73 23,5%	123 39,5%	115 37,0%	311 100,0%
Toplam		163 27,7%	191 32,4%	235 39,9%	589 100,0%

$$\chi_h^2 = 15.92 \quad sd = 2 \quad P = 0.001$$

Öğretmenlerin tatil için para ayırabilme durumlarının cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 6'da yer almaktadır. Tatil için para ayırabilme cinsiyete bağımlı olup olmadığına bakıldığında; yapılan Ki-Kare Analizi sonucu hesaplanan Ki-Kare değeri $\chi_h^2 = 15.92$, serbestlik derecesi $sd=2$ ve olasılık değeri $P=0.001 < \alpha=0.05$ olduğundan anlamlı çıkmaktadır. Buna göre tatil için para ayırabilen kadın öğretmenlerin oranının erkek öğretmenlerin oranından fazla olduğu ortaya çıkmaktadır. Bunun en önemli nedeninin kadın öğretmenlerin eşlerinin de çalıştığını varsayarsak, haneye giren gelirin fazla olmasından kaynaklanabilir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil İçin Para Ayırabilme Durumunun Mesleki Kıdemine Göre Dağılımı

		Tatil için para ayırabiliyor musunuz?			Toplam
		Evet ayırabiliyorum	Hayır ayıramıyorum	Kısmen ayırabiliyorum	
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	27 27,8%	25 25,8%	45 46,4%	97 100,0%
	6-10 Yıl	69 36,1%	51 26,7%	71 37,2%	191 100,0%
	11-15 Yıl	30 21,6%	52 37,4%	57 41,0%	139 100,0%
	16 Yıl ve Üzeri	37 22,8%	63 38,9%	62 38,3%	162 100,0%
Toplam		163 27,7%	191 32,4%	235 39,9%	589 100,0%

$$\chi_h^2 = 16.01 \quad sd = 6 \quad P = 0.013$$

Araştırmadaki öğretmenlerin tatil için para ayırabilme durumlarının mesleki kıdem yılına göre dağılımı yer almakta ve yapılan Ki-Kare Analizi sonucu ($P=0.013$) anlamlı çıkmaktadır. 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip ve tatil için para ayırabilen öğretmenlerin oranı diğer mesleki kıdem gruplarına sahip öğretmenlerin oranından fazladır. Diğer yandan mesleki kıdem yılı arttıkça tatil için para ayıramama oranı da artmaktadır. Öğretmenlerin mesleki kıdem yılının artması; varsa çocuklarının büyümesiyle doğru orantılıdır. Çocukların yaşları ilerledikçe başta eğitim olmak üzere çeşitli ihtiyaçları da artmakta olup bunların maddi bir külfet getirdiği göz önüne alındığında tatil için para ayıramamalarının en önemli nedenlerinin başında geldiği söylenebilir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil İçin Para Ayırabilme Durumunun Medeni Durumuna Göre Dağılımı

		Tatil için para ayırabiliyor musunuz?			Toplam
		Evet ayırabiliyorum	Hayır ayıramıyorum	Kısmen ayırabiliyorum	
Medeni Durumu	Evli	115 25,5%	157 34,8%	179 39,7%	451 100,0%
	Bekar	48 34,0%	35 24,8%	58 41,1%	141 100,0%
Toplam		163 27,5%	192 32,4%	237 40,0%	592 100,0%

$$\chi_h^2 = 6.21 \quad sd = 62 \quad P = 0.045$$

Araştırmadaki öğretmenlerin tatil için para ayırabilme durumlarının medeni durumlarına göre incelendiğinde; yapılan bağımsızlık testi sonucu (P=0.045) anlamlı bulunmaktadır. Tatil için para ayırabilen bekar öğretmenlerin oranının evli öğretmenlere göre daha fazla olduğu 0.05 anlamlılık düzeyinde söylenebilir. Böyle çıkması beklenen sonucun en önemli nedeni bekar öğretmenlerin geçim ihtiyaçlarının evli öğretmenlere nazaran daha az olduğunu ifade edebiliriz.

Tablo 9. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil İçin Para Ayırabilme Durumunun İllere Göre Dağılımı

		Tatil için para ayırabiliyor musunuz?			Toplam
		Evet ayırabiliyorum	Hayır ayıramıyorum	Kısmen ayırabiliyorum	
İl	Adana	4 10,3%	28 71,8%	7 17,9%	39 100,0%
	Ankara	33 32,0%	30 29,1%	40 38,8%	103 100,0%
	Balıkesir	8 40,0%	5 25,0%	7 35,0%	20 100,0%
	Bursa	12 26,7%	11 24,4%	22 48,9%	45 100,0%
	Erzurum		8 53,3%	7 46,7%	15 100,0%
	Gaziantep	3 10,3%	12 41,4%	14 48,3%	29 100,0%
	İstanbul	55 27,9%	52 26,4%	90 45,7%	197 100,0%
	İzmir	31 43,1%	12 16,7%	29 40,3%	72 100,0%
	Kayseri	5 20,0%	8 32,0%	12 48,0%	25 100,0%
	Malatya	3 18,8%	10 62,5%	3 18,8%	16 100,0%
	Samsun	9 37,5%	10 41,7%	5 20,8%	24 100,0%
	Trabzon	1 7,1%	9 64,3%	4 28,6%	14 100,0%
Toplam		164 27,4%	195 32,6%	240 40,1%	599 100,0%

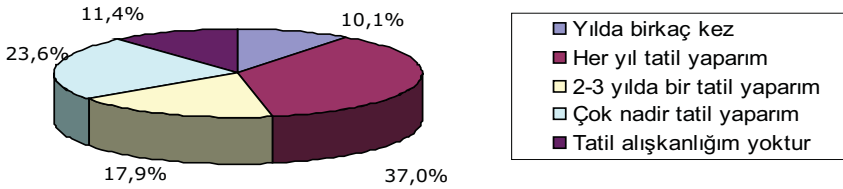
$$\chi^2 = 76.64 \quad sd = 22 \quad P = 0.001$$

Örnekleme alınan öğretmenlerin görev yaptığı iller bazında tatil için para ayırabilme durumları incelendiğinde yapılan analiz sonucu P=0.001 olduğundan anlamlı çıkmaktadır. İller bazında tatil için para ayırabilen öğretmen oranları arasında farklılıklar vardır. Tatil için para ayırabilen öğretmenlerin en fazla oranı İzmir’de bulunmaktadır. Daha sonra sırasıyla Balıkesir ve Ankara gelmektedir. Tatil için para ayıramayan öğretmen oranı en fazla %71.8’likle Adana yer almaktadır. Sırasıyla Trabzon, Malatya ve Erzurum yer almaktadır.

Tablo 10. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Alışkanlıklarına Göre Dağılımı

Tatil alışkanlığınız nedir?	Sayı	%
Yılda birkaç kez	60	10,1
Her yıl tatil yaparım	221	37,0
2-3 yılda bir tatil yaparım	107	17,9
Çok nadir tatil yaparım	141	23,6
Tatil alışkanlığım yoktur	68	11,4
Toplam	597	100,0

Öğretmenlerin tatil alışkanlıklarına bakıldığında; yılda birkaç kez diyenlerin oranı 10.1, her yıl tatil yapanların oranı 37, 2-3 yılda bir tatil yapanların oranı 17.9, çok nadir tatil yapanların oranı 23.6'dır. Tatil alışkanlığı olmayan öğretmenlerin oranı ise 11.4'tür. Yılda bir yada birden fazla tatil yapan öğretmenlerin oranının 47.1 olduğu ve 2-3 yılda yada çok nadir tatil yapan öğretmenlerin oranının ise 41.5 olduğu gözden kaçırılmaması gerekmektedir.

Şekil 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Alışkanlıklarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 11. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Alışkanlıklarının Cinsiyete Göre Dağılımı

		Tatil alışkanlığınız nedir?					Toplam
		Yılda birkaç kez	Her yıl tatil yaparım	2-3 yılda bir tatil yaparım	Çok nadir tatil yaparım	Tatil alışkanlığım yoktur	
Cinsiyet	Kadın	38 13,7%	129 46,4%	50 18,0%	45 16,2%	16 5,8%	278 100,0%
	Erkek	22 7,1%	87 28,2%	57 18,4%	93 30,1%	50 16,2%	309 100,0%
Toplam		60 10,2%	216 36,8%	107 18,2%	138 23,5%	66 11,2%	587 100,0%

$$\chi_h^2 = 45.59 \quad sd = 4 \quad P = 0.001$$

Tablo 11'de öğretmenlerin tatil alışkanlıklarının cinsiyetlerine göre dağılımına bakıldığında; yapılan Ki-Kare analizi sonucu (P=0.001) anlamlıdır. Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla daha fazla tatil yaptıklarını söyleyebiliriz. Erkek öğretmenlerin %46.2'sinin çok nadir tatil yaptığını ve tatil alışkanlığının olmadığını ifade edebiliriz.

Tablo 12. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Alışkanlıklarının Çocuk Sayısına Göre Dağılımı

		Tatil alışkanlığınız nedir?					Toplam
		Yılda birkaç kez	Her yıl tatil yaparım	2-3 yılda bir tatil yaparım	Çok nadir tatil yaparım	Tatil alışkanlığım yoktur	
Çocuk Sayısı	Yok	30 15,2%	77 38,9%	27 13,6%	46 23,2%	18 9,1%	198 100,0%
	1-2 Çocuk	24 7,7%	124 39,7%	64 20,5%	70 22,4%	30 9,6%	312 100,0%
	3 ve üzeri çocuk	4 5,6%	15 20,8%	14 19,4%	21 29,2%	18 25,0%	72 100,0%
Toplam		58 10,0%	216 37,1%	105 18,0%	137 23,5%	66 11,3%	582 100,0%

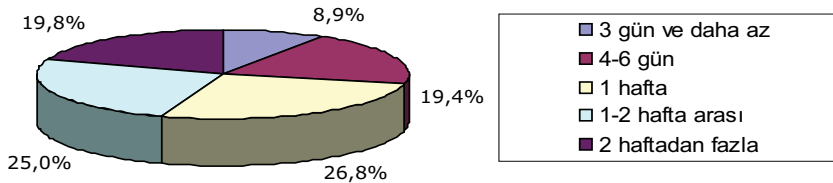
$$\chi^2_h = 32.21 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Öğretmenlerin tatil alışkanlıklarının sahip oldukları çocuk sayısına bağımlılığını test etmek için yararlanılan Ki-Kare analizi sonucu $P=0.001$ bulunarak anlamlı çıkmaktadır. Çocuk sayısı arttıkça tatil alışkanlığının azaldığı görülmektedir. Çocuğu olmayanların tatil için para ayırabildiğini ve bunun neticesinde çocuğu olanlara oranla daha fazla tatil yapabildikleri ortaya çıkmaktadır.

Tablo 13. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Sürelerine Göre Dağılımı

Tatiliniz kaç gün sürmektedir?	Sayı	%
3 gün ve daha az	51	8,9
4-6 gün	111	19,4
1 hafta	153	26,8
1-2 hafta arası	143	25,0
2 haftadan fazla	113	19,8
Toplam	571	100,0

Örnekleme alınan ve tatil alışkanlığı olan öğretmenlerin %8.9'unun tatili 3 gün ve daha az sürerken, %19.4'ünün tatili 4-6 gün sürmektedir. 1 hafta tatili sürelerinin oranı 26.8 iken 1 haftadan fazla tatili sürelerinin oranı ise 44.8'dir. Bir hafta ve daha az süre tatil yapan öğretmenlerin oranı da 55.1 olarak ortaya çıkmaktadır.

Şekil 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Sürelerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 14. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Sürelerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

		Tatiliniz kaç gün sürmektedir?					Toplam
		3 gün ve daha az	4-6 gün	1 hafta	1-2 hafta arası	2 haftadan fazla	
Cinsiyet	Kadın	10 3,7%	54 20,1%	69 25,7%	70 26,1%	65 24,3%	268 100,0%
	Erkek	41 13,9%	56 19,0%	81 27,6%	68 23,1%	48 16,3%	294 100,0%
Toplam		51 9,1%	110 19,6%	150 26,7%	138 24,6%	113 20,1%	562 100,0%

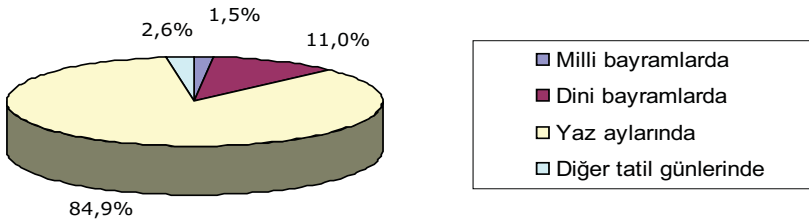
$$\chi^2 = 21.27 \quad sd = 4 \quad P = 0.001$$

Öğretmenlerin tatil sürelerinin cinsiyete göre değişip değişmediğine bakıldığında; P=0.001 bulunarak değiştiği ortaya çıkmaktadır. Erkek öğretmenlerin tatil süreleri kadın öğretmenlerin tatil sürelerinden daha az olduğu istatistiksel olarak anlamlı bulunmaktadır.

Tablo 15. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Zamanlarına Göre Dağılımı

Genelde yılın hangi zamanlarında tatil yapıyorsunuz?	Sayı	%
Milli bayramlarda	9	1,5
Dini bayramlarda	64	11,0
Yaz aylarında	496	84,9
Diğer tatil günlerinde	15	2,6
Toplam	584	100,0

Tatil alışkanlığı olan öğretmenlerin %84.9'u yaz aylarında tatil yaptığını ifade ederken % 16'sı ise milli ve dini bayramlar ile diğer tatil günlerinde tatil yaptığını dile getirmektedir.

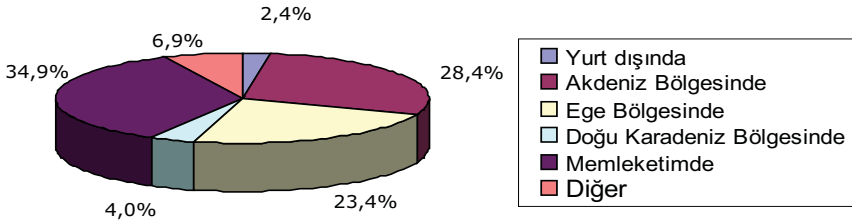

Şekil 8. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Zamanlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 16. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatilini Geçirdikleri Bölgelere Göre Dağılımı

Tatilinizi genellikle hangi tatil bölgelerinde geçirirsiniz?	Sayı	%
Yurt dışında	14	2,4
Akdeniz Bölgesinde	164	28,4
Ege Bölgesinde	135	23,4
Doğu Karadeniz Bölgesinde	23	4,0
Memleketimde	202	34,9
Diğer	40	6,9
Toplam	578	100,0

Araştırmaya katılan ve tatil alışkanlığı olan öğretmenlerin, %2.4'ü tatilini yurt dışında, %28.4'ü Akdeniz Bölgesinde, %23.4'ü Ege Bölgesinde, %4'ü Doğu Karadeniz Bölgesinde geçirirken, 34.9'u memleketinde tatilini geçirmektedir. Tatilini diğer bölgelerde geçirenlerin oranı ise 6.9'dur. Tatil alışkanlığı olan öğretmenlerin tatilini genelde 3 bölgede geçirdiği ortaya çıkmaktadır. Sırasıyla memleketinde, Akdeniz Bölgesinde ve Ege Bölgesinde.

Şekil 9. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatilini Geçirdikleri Bölgelere Göre Dağılım Grafiği

Tablo 17. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatilini Geçirdikleri Bölgelerin Cinsiyete Göre Dağılımı

		Tatilinizi genellikle hangi tatil bölgelerinde geçirirsiniz?						Toplam
		Yurt dışında	Akdeniz Bölgesinde	Ege Bölgesinde	Doğu Karadeniz Bölgesinde	Memleketimde	Diğer	
Cinsiyet	Kadın	7 2,6%	88 32,4%	76 27,9%	7 2,6%	74 27,2%	20 7,4%	272 100,0%
	Erkek	7 2,4%	76 25,6%	58 19,5%	15 5,1%	123 41,4%	18 6,1%	297 100,0%
Toplam		14 2,5%	164 28,8%	134 23,6%	22 3,9%	197 34,6%	38 6,7%	569 100,0%

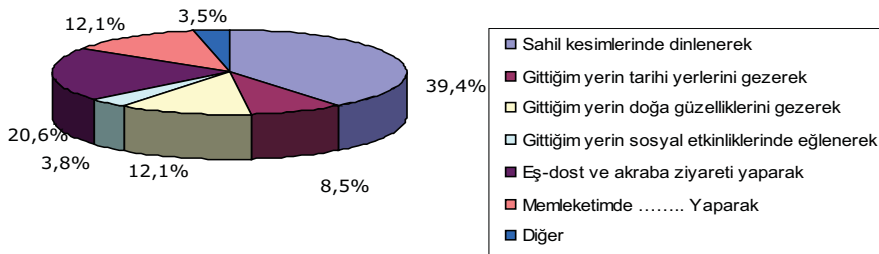
$$\chi^2_h = 17.43 \quad sd = 5 \quad P = 0.004$$

Tatil yapan öğretmenlerin tatil yaptığı bölgelerin cinsiyete göre bağımlılığı araştırıldığında yapılan Ki-Kare analizi sonucu P=0.004 elde edilerek anlamlı çıkmaktadır. Erkek öğretmenlerin genellikle tatillerini memleketinde geçirdikleri görülürken, kadın öğretmenler tatillerini Akdeniz ve Ege Bölgesinde geçirmektedir.

Tablo 18. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatilini Nasıl Geçirdiklerine Göre Dağılımı

Tatilinizi nasıl geçirirsiniz?	Sayı	%
Sahil kesimlerinde dinlenerek	228	39,4
Gittiğim yerin tarihi yerlerini gezerek	49	8,5
Gittiğim yerin doğa güzelliklerini gezerek	70	12,1
Gittiğim yerin sosyal etkinliklerinde eğlenerek	22	3,8
Eş-dost ve akraba ziyareti yaparak	119	20,6
Memleketimde yaparak	70	12,1
Diğer	20	3,5
Toplam	578	100,0

Tatil alışkanlığı olup tatilini sahil kesimlerinde dinlenerek geçiren öğretmenlerin oranı 39.4, gittiği yerin tarihi yerlerini gezerek tatilini geçirenlerin oranı %8.5, gittiği yerin doğa güzelliklerini gezerek tatilini geçirenlerin oranı 12.1, gittiği yerin sosyal etkinliklerinde eğlenerek tatilini geçirenlerin oranı ise %3.8'dir. Eş-dost ve akraba ziyareti yaparak tatilini geçiren öğretmenlerin oranı 20.6 iken memleketinde (dinlenerek, çalışarak ve bahçe işleri yaparak) geçirenlerin oranı 12.1'dir. Diğer seçeneğini seçenlerin oranı ise 3.5'tir.

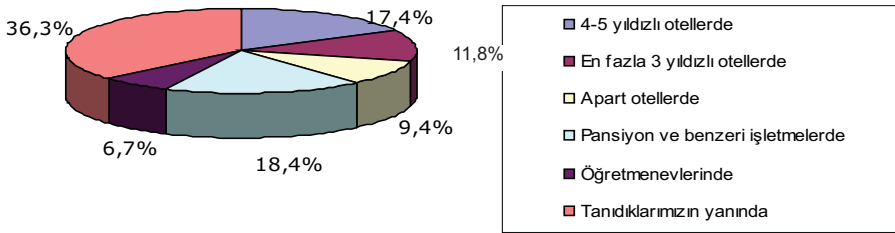

Şekil 10. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatilini Nasıl Geçirdiklerine Göre Dağılım Grafği

Tablo 19. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Yörelerinde Nerelerde Kalmayı Tercih Ettiklerine Göre Dağılımı

Tatil yörelerinde nerelerde kalmayı tercih ediyorsunuz?	Sayı	%
4-5 yıldızlı otellerde	96	17,4
En fazla 3 yıldızlı otellerde	65	11,8
Apart otellerde	52	9,4
Pansiyon ve benzeri işletmelerde	102	18,4
Öğretmenevinde	37	6,7
Tanıdıklarımızın yanında	201	36,3
Toplam	553	100,0

Tatil alışkanlığı olan ve tatil yörelerinde 4-5 yıldızlı otellerde kalan öğretmenler %17.4'lük bir kesimi oluşturmaktadır. En fazla 3 yıldızlı otellerde kalan öğretmenlerin oranı 11.8 iken Apart otellerde kalanların oranı 9.4'tür. Pansiyon ve benzeri işletmelerde kalan öğretmenlerin oranı 18.4 olarak ortaya çıkarken öğretmen evlerinde kalanların oranı da 6.7'dir. Tanıdıklarının yanında kalan öğretmenlerin oranı ise 36.3'tür. Tatil yapan öğretmenlerin genelde tatil yörelerinde tanıdıklarının yanında kaldığı gözlemlendi.

Şekil 11. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Yörelerinde Nerelerde Kalmayı Tercih Ettiklerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 20. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Yörelerinde Nerelerde Kalmayı Tercih Ettiklerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

		Tatil yörelerinde nerelerde kalmayı tercih ediyorsunuz?						Toplam
		4-5 yıldızlı otellerde	En fazla 3 yıldızlı otellerde	Apart otellerde	Pansiyon ve benzeri işletmelerde	Öğretmen evinde	Tanıdıklarımızın yanında	
Cinsiyet	Kadın	62 23,8%	32 12,3%	22 8,4%	49 18,8%	17 6,5%	79 30,3%	261 100,0%
	Erkek	32 11,3%	33 11,7%	28 9,9%	49 17,3%	20 7,1%	121 42,8%	283 100,0%
Toplam		94 17,3%	65 11,9%	50 9,2%	98 18,0%	37 6,8%	200 36,8%	544 100,0%

$$\chi^2_h = 18.51 \quad sd = 5 \quad P = 0.002$$

Tatil alışkanlığı olan öğretmenlerin tatil yörelerinde kaldığı yerin cinsiyete göre değişip değişmediğine bakıldığında yapılan Ki-Kare analizi sonucu (P=0.002) değişiklik gösterdiği ortaya çıkmaktadır. Erkek öğretmenlerin genellikle tatil yörelerinde tanıdıklarının yanı ile pansiyon ve benzeri işletmelerde kalmayı tercih ederken, bayan öğretmenler tanıdıklarının yanında ve 4-5 yıldızlı otellerde kalmayı tercih etmektedir.

Tablo 21. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil Yörelerinde Nerelerde Kalmayı Tercih Ettiklerinin Çocuk Sayısına Göre Dağılımı

		Tatil yörelerinde nerelerde kalmayı tercih ediyorsunuz?						Toplam
		4-5 yıldızlı otellerde	En fazla 3 yıldızlı otellerde	Apart otellerde	Pansiyon ve benzeri işletmelerde	Öğretmen evinde	Tanıdıklarımızın yanında	
Çocuk Sayısı	Yok	35 18,1%	25 13,0%	16 8,3%	27 14,0%	14 7,3%	76 39,4%	193 100,0%
	1-2 Çocuk	56 19,6%	34 11,9%	31 10,9%	57 20,0%	14 4,9%	93 32,6%	285 100,0%
	3 ve üzeri çocuk	4 6,6%	5 8,2%	4 6,6%	12 19,7%	9 14,8%	27 44,3%	61 100,0%
Toplam		95 17,6%	64 11,9%	51 9,5%	96 17,8%	37 6,9%	196 36,4	539 100,0%

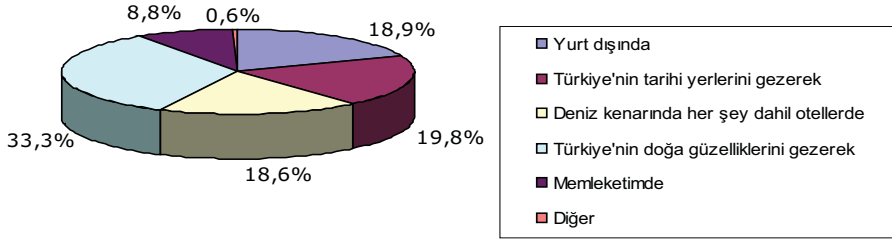
$$\chi^2_h = 19.49 \quad sd = 10 \quad P = 0.034$$

Tablo 21’de öğretmenlerin tatil yörelerinde kaldığı yerin çocuk sayısına göre de değiştiği yapılan Ki-Kare analizi sonucu (P=0.034) görülmektedir. Çocuk sayısı arttıkça kaldığı yerin niteliği de azalmaktadır. Bunun en büyük nedeni ise kalınan yerlerde çocuklara da ücret alınmasını gösterebiliriz. Kısıtlı bir tatil bütçesi olan öğretmenlerin çocuk sayısına bağlı olarak tatil için kaldığı yere verdiği ücret artacağından, daha mütevazı yerlerde kalmayı tercih etmektedir.

Tablo 22. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil İçin Yeterince Parası Olsaydı Tatilini Nasıl Geçirmek İstedğine Göre Dağılımı

Tatil için yeterince paranız olsaydı tatilinizi nasıl geçirmek isterdiniz?	Sayı	%
Yurt dışında yerde	60	18,9
Türkiye’nin tarihi yerlerini gezerek	63	19,8
Deniz kenarında her şey dahil otellerde	59	18,6
Türkiye’nin doğa güzelliklerini gezerek	106	33,3
Memleketimde	28	8,8
Diğer	2	,6
Toplam	318	100,0

Tatil içi para ayıramayan veya kısmen ayıranların yeterince parası olması durumunda tatillerini yurt dışında (tarihi ve kültürel yerlerini gezerek, Mısır’da, Roma’da) geçirmek isteyenlerin oranı 18.9, Türkiye’nin tarihi yerlerini gezerek geçirmek isteyenlerin oranı 19.8, deniz kenarında her şey dahil otellerde geçirmek isteyenlerin oranı 18.6, Türkiye’nin doğa güzelliklerini gezerek geçirmek isteyenlerin oranı 33.8 iken memleketinde ve diğer yerlerde tatilini geçirmek isteyenlerin oranı 9.4’tür. Tatil için kısmen para ayıran veya para ayıramayan öğretmenlerin yeteri kadar parası olması durumunda genelde tatillerini Türkiye’nin doğa güzelliklerini gezerek geçirmek istediklerini belirtmektedir.

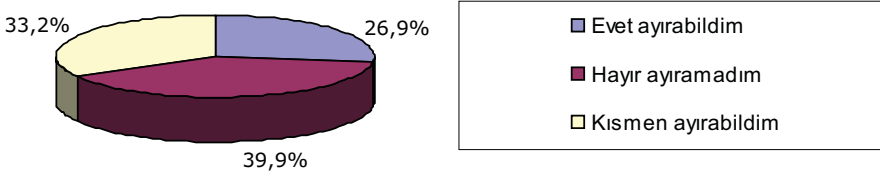

Şekil 12. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Tatil İçin Yeterince Parası Olsaydı Tatilini Nasıl Geçirmek İstedğine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 23. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bu Yaz Tatil İçin Para Ayırabilme Durumuna Göre Dağılımı

Bu yaz tatil için para ayırabildiniz mi?	Sayı	%
Evet ayırabildim	158	26,9
Hayır ayıramadım	234	39,9
Kısmen ayırabildim	195	33,2
Toplam	587	100,0

Araştırmadaki öğretmenlerin %26.9'u bu yaz tatil için para ayırabildiğini, %33.2'si kısmen ayırabildiğini, %39.9'u ise ayıramadığını belirtmektedir. Tatil alışkanlığı olup genelde tatil için kısmen para ayırabilenlerin (Tablo 5, %40.1) bir kısmının bu yaz tatil için para ayıramadıkları (%33.2) görülmektedir. Bunun en önemli nedenlerinin başında son yılda yaşanan küresel krizin Türkiye'de etkili olduğu ve alım gücünün düşmesini gösterebiliriz.

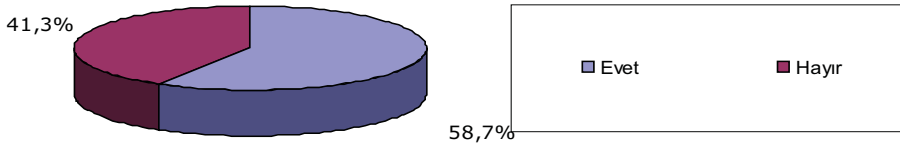

Şekil 13. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bu Yaz Tatil İçin Para Ayırabilme Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Tablo 24. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bu Yaz Tatile Gitme Durumuna Göre Dağılımı

Bu yaz tatile gidiyor musunuz?	Sayı	%
Evet	346	58,7
Hayır	243	41,3
Toplam	589	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %58.7'si bu yaz tatile gideceğini belirtirken %41.3'ü gidemeyeceğini ifade etmektedir.

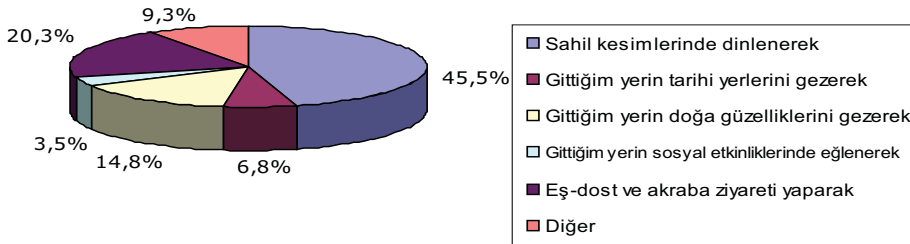

Şekil 14. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Bu Yaz Tatile Gitme Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Tablo 25. Araştırmaya Katılan ve Bu Yaz Tatile Giden Öğretmenlerin Tatilini Nasıl Geçirdiğine Göre Dağılımı

Gidiyorsanız tatilinizi nasıl geçireceksiniz?	Sayı	%
Sahil kesimlerinde dinlenerek	182	45,5
Gittiğim yerin tarihi yerlerini gezerek	27	6,8
Gittiğim yerin doğa güzelliklerini gezerek	59	14,8
Gittiğim yerin sosyal etkinliklerinde eğlenerek	14	3,5
Eş-dost ve akraba ziyareti yaparak	81	20,3
Diğer	37	9,3
Toplam	400	100,0

Bu yaz tatile giden öğretmenlerin %45.5'i tatilini sahil kesimlerinde dinlenerek geçireceğini, %6.8'i gittiği yerin tarihi yerlerini gezerek geçireceğini, %14.8'i gittiği yerin doğa güzelliklerini gezerek geçireceğini, %3.5'i gittiği yerin sosyal etkinliklerinde eğlenerek geçireceğini ifade ederken %20.3'ü ise eş-dost ve akraba ziyareti yaparak tatilini geçireceğini dile getirmektedir. Diğer ifadesini seçenlerin oranı ise 9.3'tür. Bu yaz tatil yapacak olanların genelde tatilini sahil kesimlerinde dinlenerek geçireceği görülmektedir.

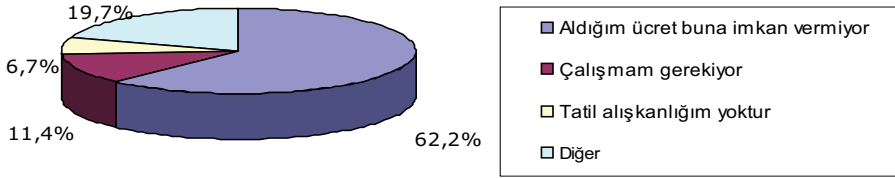

Şekil 15. Araştırmaya Katılan ve Bu Yaz Tatile Giden Öğretmenlerin Tatilini Nasıl Geçirdiğine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 26. Araştırmaya Katılan ve Bu Yaz Tatile Gidemeyen Öğretmenlerin Gidememe Nedenlerine Göre Dağılımı

Gidemiyorsanız nedeni nedir?	Sayı	%
Aldığım ücret buna imkan vermiyor	158	62,2
Çalışmam gerekiyor	29	11,4
Tatil alışkanlığım yoktur	17	6,7
Diğer	50	19,7
Toplam	254	100,0

Bu yaz tatile gidemeyen öğretmenlerin %62.2'si aldığı ücretin tatil için imkan vermediğini, %11.4'ü çalışması gerektiğini, %6.7'si tatil alışkanlığı olmadığını ve %19.7'si diğer (ailevi nedenlerle, çocuklarının eğitimine para harcadığı için, küçük çocuğu olduğu için, çalışması gerektiği için) nedenlerin olduğunu ifade etmektedir.

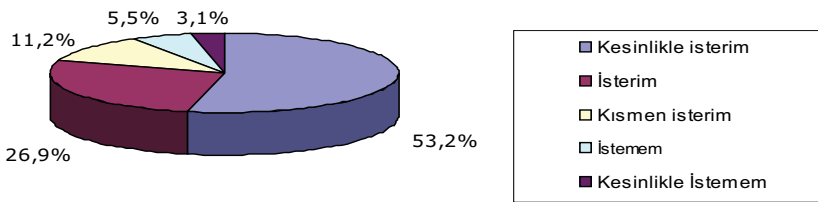

Şekil 16. Araştırmaya Katılan ve Bu Yaz Tatile Gidemeyen Öğretmenlerin Gidememe Nedenlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 27. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kendilerine Yönelik İndirimli Tatil Paketleri ya da Tur Organizasyonları Olmasını İsteme Durumlarına Göre Dağılımı

Öğretmenlere yönelik indirimli tatil paketlerinin ya da tur organizasyonlarının olmasını ister miydiniz?	Sayı	%
Kesinlikle isterim	308	53,2
İsterim	156	26,9
Kısmen isterim	65	11,2
İstemezdim	32	5,5
Kesinlikle istemezdim	18	3,1
Toplam	579	100,0

Araştırmaya katılanların %53.2'si öğretmenlere yönelik indirimli tatil paketlerinin ya da tur organizasyonlarının kesinlikle olmasını istediğini, %26.9'u olmasını istediğini, %11.2'si kısmen olmasını istediğini, %8.6'sı ise olmasını ve kesinlikle olmasını istemediğini belirtmektedir. Aldığı ücretin tatile imkan vermediğini dile getiren öğretmenler, kendilerine yönelik indirimli tatil fırsatları ve tur organizasyonları olmasını istemektedir.

Şekil 17. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Kendilerine Yönelik İndirimli Tatil Paketleri ya da Tur Organizasyonları Olmasını İsteme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğretmenlerin tatil alışkanlıkları, tatil profilleri ve tatil haritaları oluşturulmaya çalışıldı. Bu noktada araştırma, Türkiye’de öğretmenlere yönelik yapılan ilk kapsamlı çalışma olması bakımından önemlidir.

Araştırmanın bulgularına göre,

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %47.2’si kadın, %52.8’i erkektir. %50.9’u ilköğretimde, %49.1’i ortaöğretimde görev yapmaktadır. Araştırmada, %16.5’i 1-5 yıl arası, %32.4’ü 6-10 yıl arası, %23.6’sı 11-15 yıl arası ve %27.5’i 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler yer almaktadır. Öğretmenlerin %76.9’u evli, %23.1’i bekar. %34.1’inin çocuğu yok iken, %53.4’ünün 1-2 çocuğu, %12.5’inin ise 3 ve üzeri çocuğu vardır.

Araştırmadaki öğretmenlerin %27.4’ü tatil için para ayırabildiğini, %40.1’i kısmen ayırabildiğini, %32.6’sı ise ayıramadığını belirtmektedir. Tatil için para ayırabilen kadınların oranı erkeklerden fazladır. 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip ve tatil için para ayırabilen öğretmenlerin oranı diğer mesleki kıdem grubuna sahip öğretmenlerin oranından fazladır. Mesleki kıdem yılı arttıkça tatil için para ayıramama oranı da artmaktadır. Tatil için para ayırabilen bekar öğretmenlerin oranının evli öğretmenlere göre daha fazladır. Tatil için para ayırabilen öğretmenlerin en fazla oranı İzmir’de bulunmaktadır. Daha sonra sırasıyla Balıkesir ve Ankara gelmektedir. Tatil için para ayıramayan öğretmen oranı en fazla 71.8’le Adana yer almaktadır. Daha sonra Trabzon, Malatya ve Erzurum gelmektedir.

Öğretmenlerin tatil alışkanlıklarına bakıldığında; yılda birkaç kez diyenlerin oranı 10.1, her yıl tatil yapanların oranı 37, 2-3 yılda bir tatil yapanların oranı 17.9, çok nadir tatil yapanların oranı 23.6’dır. Tatil alışkanlığı olmayan öğretmenlerin oranı ise 11.4’tür. Yılda bir yada birden fazla tatil yapan öğretmenlerin oranı 47.1 iken 2-3 yılda yada çok nadir tatil yapan öğretmenlerin oranı 41.5’dir. Kadın öğretmenler erkek öğretmenlere oranla daha fazla tatil yapmaktadır. Öğretmenlerin sahip oldukları çocuk sayısı arttıkça tatil alışkanlığının azaldığı görülmektedir.

Tatil alışkanlığı olan öğretmenlerin %8.9’unun tatili 3 gün ve daha az sürerken, %19.4’ünün tatili 4-6 gün sürmektedir. 1 hafta tatili sürenlerin oranı 26.8 iken 1 haftadan fazla tatili sürenlerin oranı ise 44.8’dir. Bir hafta ve daha az süre tatil yapan öğretmenlerin oranı da 55.1 olarak ortaya çıkmaktadır. Erkek öğretmenlerin tatil süreleri, kadın öğretmenlerin tatil sürelerinden daha azdır.

Tatil alışkanlığı olan öğretmenlerin %84.9'u yaz aylarında tatil yaptığını ifade ederken % 16'sı ise milli ve dini bayramlar ile diğer tatil günlerinde tatil yaptığını dile getirmektedir.

Araştırmaya katılan ve tatil alışkanlığı olan öğretmenlerin, %2.4'ü tatilini yurt dışında, %28.4'ü Akdeniz Bölgesinde, %23.4'ü Ege Bölgesinde, %4'ü Doğu Karadeniz Bölgesinde geçirirken, 34.9'u memleketinde tatilini geçirmektedir. Tatilini diğer bölgelerde geçirenlerin oranı ise 6.9'dur. Tatil alışkanlığı olan öğretmenlerin tatilini genelde 3 bölgede geçirdiği ortaya çıkmaktadır. Bunlar sırasıyla, kendi memleketi, Akdeniz Bölgesi ve Ege Bölgesidir. Erkek öğretmenlerin genellikle tatillerini memleketinde geçirdikleri görülürken, kadın öğretmenler tatillerini Akdeniz ve Ege Bölgesinde geçirmektedir.

Tatil alışkanlığı olup tatilini sahil kesimlerinde dinlenerek geçiren öğretmenlerin oranı 39.4, gittiği yerin tarihi yerlerini gezerek tatilini geçirenlerin oranı %8.5, gittiği yerin doğa güzelliklerini gezerek tatilini geçirenlerin oranı 12.1, gittiği yerin sosyal etkinliklerinde eğlenerek tatilini geçirenlerin oranı ise %3.8'dir. Eş-dost ve akraba ziyareti yaparak tatilini geçiren öğretmenlerin oranı 20.6 iken memleketinde (dinlenerek, çalışarak ve bahçe işleri yaparak) geçirenlerin oranı 12.1'dir. Diğer seçeneğini seçenlerin oranı ise 3.5'tir. Tatil alışkanlığı olan öğretmenlerin çoğunluğu tatilini sahil kesimlerinde dinlenerek geçirmektedir.

Tatil alışkanlığı olan ve tatil yörelerinde 4-5 yıldızlı otellerde kalan öğretmenler %17.4'lük bir kesimi oluşturmaktadır. En fazla 3 yıldızlı otellerde kalan öğretmenlerin oranı 11.8 iken Apart otellerde kalanların oranı 9.4'tür. Pansiyon ve benzeri işletmelerde kalan öğretmenlerin oranı 18.4 olarak ortaya çıkarken öğretmenevlerinde kalanların oranı da 6.7'dir. Tanıdıklarının yanında kalan öğretmenlerin oranı ise 36.3'tür. Tatil yapan öğretmenlerin genelde tatil yörelerinde tanıdıklarının yanında kaldığı gözlemlendi. Erkek öğretmenlerin genellikle tatil yörelerinde tanıdıklarının yanı ile pansiyon ve benzeri işletmelerde kalmayı tercih ederken, bayan öğretmenler tanıdıklarının yanında ve 4-5 yıldızlı otellerde kalmayı tercih etmektedir. Öğretmenlerin sahip olduğu çocuk sayısı arttıkça kaldığı yerin niteliği de azalmaktadır.

Tatil için kısmen para ayıran veya para ayıramayan öğretmenlerin yeteri kadar parası olması durumunda genelde tatillerini Türkiye'nin doğa güzelliklerini gezerek geçirmek istediklerini belirtmektedir (%33.3).

Araştırmadaki öğretmenlerin %26.9'u bu yaz tatil için para ayırabildiğini, %33.2'si kısmen ayırabildiğini, %39.9'u ise ayıramadığını belirtmektedir. Tatil alışkanlığı olup genelde tatil için kısmen para ayırabilenlerin (Tablo 5, %40.1) bir kısmının bu yaz tatil için para ayıramadıkları (%33.2) görülmektedir.

Öğretmenlerin %58.7'si bu yaz tatile gideceğini belirtirken %41.3'ü gidemeyeceğini ifade etmektedir. Bu yaz tatil yapacak olanların genelde tatilini sahil kesimlerinde dinlenerek geçireceği görülmektedir (%45.5). Bu yaz tatile gidemeyen öğretmenler (%62.2), aldığı ücretin tatil için imkan vermediğini dile getirmektedir.

Araştırmaya katılanların %53.2'si öğretmenlere yönelik indirimli tatil paketlerinin ya da tur organizasyonlarının kesinlikle olmasını istediğini, %26.9'u olmasını istediğini, %11.2'si kısmen olmasını istediğini, %8.6'sı ise olmasını ve kesinlikle olmasını istemediğini belirtmektedir. Aldığı ücretin tatile imkan vermediğini dile getiren öğretmenler, kendilerine yönelik indirimli tatil fırsatları ve tur organizasyonları olmasını istemektedir.

Bu kapsamda şu öneriler sunulmaktadır;

Öğretmenlerin böylesine hassas bir meslekte daha etkin bir performans göstermeleri için yaz aylarında tatil ihtiyaçlarını gidermeleri gerekmektedir. Yaz aylarında tatil için para ayıramadıkları gözlenen öğretmenlere tatil için ek ücret verilmesi yönünde gerekli bir yasal düzenleme yapılmalıdır. Bu tatil için ek ücretin bütün öğretmenlere verilememesi durumunda, eşi çalışmayan ile çocuk sayısı fazla olan öğretmenlere öncelik tanınması sağlanmalıdır.

Tatil yörelerinde tatillerini öğretmenlerinde konaklamak suretiyle geçirmek isteyen öğretmenler, buralarda yer bulamadıklarından ve ücretlerinin çok pahalı oluşundan şikayetçiler. Öğretmenevlerinde sadece öğretmenlerin kalması ve ücretlerinin ise benzer kurumların sosyal tesislerinde kurum çalışanlarından alınan ücretlerle aynı oranda olması sağlanmalıdır.

Yıl içersinde yoğun bir tempoda çalışan öğretmenlerin yaz aylarında hem dinlenmeleri için gelirlerine uygun indirimli tatil paketleri hazırlanmalı hem de Türkiye'nin tarihi ve kültürel yerlerini gezip görebilmeleri için tur organizasyonları Bakanlıkça ayarlanmalıdır. Bu çalışmalarla birlikte öğretmenlere yurtdışı tur organizasyonları sağlanarak Dünya'daki tarihi ve kültürel yerleri de görmelerine yardımcı olunmalıdır. Sonuçta öğretmenlerin gezip göreceği tarihi ve kültürel yerleri öğrencilerine en iyi şekilde aktarması da sağlanmış olacaktır.

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ KPSS'YE
BAKIŞ AÇILARI, SORUNLARI VE
BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI**

TEMMUZ 2009

11. ÖĞRETMEN ADAYLARININ KPSS'YE BAKIŞ AÇILARI, SORUNLARI VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI

GİRİŞ

Günümüzde öğretmen adayları lisans öğrenimlerini bitirdikten sonra öğretmenliğe atanabilmeleri için Kamu Personeli Seçme Sınavı'nda (KPSS) başarılı olmakla birlikte yüksek puanlar alarak üstün başarı göstermek zorundadır. Maliye Bakanlığı'nın verdiği kadro sayısına istinaden MEB'in ihtiyaç duyduğu branşlarda, KPSS'den yüksek puan alanlardan bilgisayar ortamında atamalar gerçekleştirilmektedir. KPSS puanı hesaplanırken öğretmen adaylarının lisans düzeyinde elde ettiği başarıya bakılmaksızın sadece herkesin ortak olarak cevaplayacağı Genel Kültür, Genel Yetenek ve Eğitim Bilimleri sorularına verilen cevaplardan elde edilmektedir. Hesaplama KPSSP10 puan türü kullanılmakta ve ağırlıklandırması ise Genel Kültür %30, Genel Yetenek %30 ve Eğitim Bilimleri %40'tır.

KPSS'nin Eğitim Bilimleri bölümünde sorulan sorular adayların öğretmen yeterliklerini ölçmeye yönelik olması gerekir. MEB'in hazırlamış olduğu öğretmenlik mesleğinin genel ve özel alan yeterlikleri taslağı incelendiğinde; öğretmenlerde 6 ana başlık altında genel yeterlik sahibi olmaları istenmektedir. Öğretimde olması gereken bu genel yeterlikler;

1. Öğrenciyi tanıma
2. Öğrenme ve öğretme süreci
3. Okul, aile ve toplum ilişkileri
4. Program ve içerik bilgisi
5. Kişisel ve mesleki değerler
6. Mesleki gelişim

ana başlıkları altında toplanmaktadır. Özel alan yeterlikleri ise her branş için ayrı ayrı belirlenmiştir. MEB'in belirlediği öğretmen yeterlikleri ile KPSS'nin Eğitim Bilimleri bölümünde sorulan sorular karşılaştırıldığında bazı bölümlerin örtüşmediği görülmektedir. Özellikle özel alan yeterlikleri ile ilgili soru sınavlarda çıkmamaktadır. Bu durumda öğretmen adaylarının sınav başarıları olumsuz yönde etkilenmektedir.

Diğer yandan Genel Kültür ve Genel Yetenek soruları da öğretmen adayları için bir engel teşkil etmekte ve dersaneler ön plana çıkmaktadır. Uzun yıllardır matematik görmeyen veya sosyal içerikli dersler görmeyen öğretmen adaylarına bu alanlardan soru sorulmakta ve yapması istenmektedir. Öğretmen adayının başarısı yine olumsuz yönde etkilenmektedir. Kendini matematik veya sosyal dersler yönden geliştirmek isteyen ve parası olan öğrenciler dersanelere yönlendirilmektedir.

MEB her yıl sınırlı kontenjan dahilinde, ihtiyaç duyulan branşlarda, KPSS puanı sonucuna göre öğretmen alımı yapmaktadır. Eğitim Fakültelerinden mezun olan öğretmen adayı sayılarıyla, MEB'in aldığı öğretmen sayıları arasında büyük bir fark bulunmaktadır. Buna mezun öğretmen adaylarını da eklediğimizde durum hiç iç açıcı gözükmemektedir. Yıllara göre Türkiye'deki (2009 yılı itibariyle 70 adet) Eğitim Fakültesinden mezun olan öğrenci sayıları, diğer Eğitim Fakülteleri ile Eğitim Bilimleri Enstitüleri mezunu öğrenci sayıları, KPSS Eğitim Bilimleri sınavına giren öğretmen aday sayıları ve MEB'in aldığı öğretmen sayılarına bakılacak olursa, bu daha iyi görülebilir.

Yıl	Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğrenci	Diğer Eğitim Fak. Ve Eğitim Bil.Enst. Mezun Öğrenci	KPSS Eğitim Bilimleri Sınavına Giren Öğretmen Adayı	MEB'in Aldığı Öğretmen (Kadro + Sözleşmeli)
2005	34.291	9.789	173.428	37.784
2006	36.571	8.155	202.710	36.218
2007	37.516	9.969	205.433	44.129
2008	38.119	9.050	237.520	35.051
2009	39.080	9.789	-	13.842*

Kaynak: 2005-2008 MEB ve ÖSYM İstatistikleri

* 2009-2 öğretmen atamaları yapılmadığından sadece 2009-1 atamaları verilmiştir.

Yukarıdaki tabloda 2008 yılı incelendiğinde, KPSS'ye girenlerden öğretmen olarak atananlar çıkarıldığında **202.469** kadro bekleyen öğretmen adayının olduğu ortaya çıkmaktadır. 2008-2009 öğretim yılı itibariyle Eğitim Fakülteleri, diğer Eğitim Fakülteleri ve Eğitim Bilimleri Enstitülerinden mezun öğrenci sayısı **48.869**'dur. Bu rakamlarla birlikte 2009 KPSS'ye giren öğretmen adayı sayısı **250.000** civarındadır. Sınava giren öğretmen adaylarının %15-20'si atanabilmektedir. %75-80'i ise ya yeniden KPSS'ye hazırlanmakta ya dershanelerde düşük ücretler karşılığı mesleklerini icra etmekte veya mesleği dışı işlerde çalışmaktadır. 250.000 öğretmen adayının KPSS'ye bakış açıları, yaşadıkları sorunlar, beklentileri ve çözüm önerileri her yönüyle incelenmesi gerekmektedir.

Araştırmanın Problemi

KPSS'ye giren öğretmen adaylarının bu sınava nasıl yaklaştığı, hangi sorunlarının olduğu, MEB'den ve çeşitli kurumlardan beklentilerinin neler olduğu ve kendilerine yönelik ne gibi çözüm önerilerinin olduğu araştırılarak ortaya çıkarılmalıdır.

Araştırmanın Amacı

Eğitim Fakültelerinden mezun olan öğrenci sayıları her yıl artmakta, dolayısıyla KPSS'ye giren öğretmen adayı sayısı da buna bağlı olarak artış göstermektedir. MEB'in aldığı öğretmen sayısından fazla öğretmen adayı yetişmektedir. Bu da açıkta olan öğretmen adayı sayısının her yıl artacağına bir göstergesidir. Bu araştırma, her yıl artan öğretmen adaylarının atanabilmeleri için önlerine konulan KPSS engeline bakış açılarını, sorunlarını, beklentilerini ve çözüm önerilerini öğrenmeyi amaçlamaktadır. Bununla birlikte araştırmanın alt amaçlarını şu şekilde sıralayabiliriz;

- ✓ KPSS'nin öğretmen yeterliklerini ölçmede nasıl olmasının gerektiği
- ✓ Öğretmen adaylarının ne tür beklentilerinin olduğu
- ✓ Öğretmen adaylarının çözüm önerilerinin ortaya konması
- ✓ KPSS'den veya ilgili kurumlardan beklentilerinin cinsiyete, yaşa ve sınava giriş sayısına bağımlı olup olmadığının belirlenmesi

amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Öğretmen adaylarının atanabilmelerinin tek koşulu, KPSS'de yüksek puanlar almaktan geçmektedir. Lisans düzeyinde başarısına yani özel alan yeterliliğine bakılmaksızın, bu sınavda yüksek puan alarak başarı elde etmesi, atanması için yeterli olmaktadır. Bunlarda göz önünde bulundurularak, öğretmen adaylarının sorunlarının tespit edilmesi, KPSS'ye bakış açılarının irdelenmesi, beklentileri ile çözüm önerilerinin ortaya konması; öğretmenliği tercih edecek olan ortaöğretimdeki öğrenciler açısından bir ön bilgi veya yönlendirme olmakla birlikte, ilgili kurumların öğretmen adaylarının bu sorunlara çözüm üretme noktasında yardımcı olacaktır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma kesitsel (Crosssectional) nitelikte bir durum saptama modelindedir. Bu model, bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Türkiye'de öğretmen adaylarının KPSS'ye bakış açılarını, beklentilerini ve sorunlarını belirlemek amacıyla yapılan araştırma, tanımlayıcı nitelikte bir durum saptama çalışmasıdır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’de 27 Haziran 2009 tarihinde KPSS’ye giren öğretmen adayları oluşturmaktadır. Evreni temsilen TÜİK’in İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) Düzey 1 bölgesinden 12 il seçildi. Örneklem çapı ise;

n = Örnek Çapı

p = Olayın Görülme Sıklığı (Olasılığı)

Z_{α} = Güvenirlilik ($\alpha = 0.05$ için Z_{α} değeri=1.96’dır)

d = Örneklem Hatası (Duyarlılık)

olmak üzere;

$p = 0.5$

$\alpha = 0.05$

$d = \mp 0.05$ alınarak, $n = \frac{p(1-p)Z_{\alpha}^2}{d^2}$ formülünden

$n = 599$ olarak belirlendi (Yığın büyüklüğü belli iken farklı olan formülde hesaplanan örnek çapı aynı çıkmaktadır, $N > 10.000$ yeteri kadar büyük olduğundan).

Bu örnek çapı, belirlenen 12 bölgedeki illere; illerin nüfusu baz alınarak Orantılı Örneklem yöntemiyle paylaştırıldı.

Veri Toplama Araçları

Öğretmen adaylarının KPSS’ye bakış açılarını, sorunlarını ve beklentilerini belirlemek amacıyla literatür taraması ve uzmanların görüşleri ile önerileri alınarak 19 sorudan oluşan bir anket formu oluşturuldu. Hazırlanan anket formunda cinsiyet, yaş, bitirdiği bölüm gibi sosyo-demografik soruların yanı sıra öğretmen adaylarının KPSS’ye bakış açılarını, sorunlarını, çözüm önerilerini, Bakanlık ve STK’lardan beklentilerini ortaya koymaya çalışan sorular yer almaktadır.

Güvenirlilik ve Geçerlilik

Öğretmen adaylarının KPSS’ye bakış açılarını, sorunlarını ve beklentilerini ölçmek amacıyla oluşturulan anket formunun güvenirliliği için Pilot çalışmaya olanağı olmadığı için sadece uzman görüşüne gidildi. Uzman görüşlerinden dönen düzeltme ve öneriler neticesinde anket formuna son şekli verildi.

Sınırlılıklar

Araştırma Türkiye’yi temsil edeceği için maliyet ve zaman kotaları konuldu. Bu nedenle araştırma TÜİK’in İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) Düzey 1’den Türkiye’yi temsilen 12 bölgede 12 il seçildi ve o illerdeki üniversitelerde KPSS’ye giren öğretmen adaylarıyla yapıldı.

Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırmanın üniversitelerin girişinde ve bahçesinde uygulanması için hafta içi üniversite yönetimlerinden araştırma izni alındı. Öğretmen adaylarının araştırmaya katılıp katılmamaları serbest bırakıldı.

Araştırmanın Yapıldığı Tarih

Araştırma 27 Haziran 2009 tarihinde yapıldı.

Verilerin Analizi

Türkiye’de öğretmen adaylarının KPSS’ye bakış açılarını, sorunlarını ve beklentilerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada; 12 ilde, 15 üniversite girişi ile bahçesinde ve 599 öğretmen adayıyla yüz yüze anket tekniği ile elde edilen veriler SPSS paket programında analiz edildi.

Tablo 1’de örnek çapının illere göre paylaşımı, Tablo 2 – Tablo 3 arası öğretmenlerin demografik özelliklerinin frekansları, Tablo 4 – Tablo 26 arası öğretmen adaylarına sorulan KPSS’ye ilişkin soruların frekanslarıyla, demografik özelliklerin bu sorularla çapraz tabloları ve Ki-Kare Analizi (χ^2 bağımsızlık testi) sonuçları yer almaktadır. Yapılan χ^2 analizleri sonucu anlamlı olanlar bulgularda yer almaktadır. Anlamlılık düzeyi olarak $\alpha=0.05$ alındı.

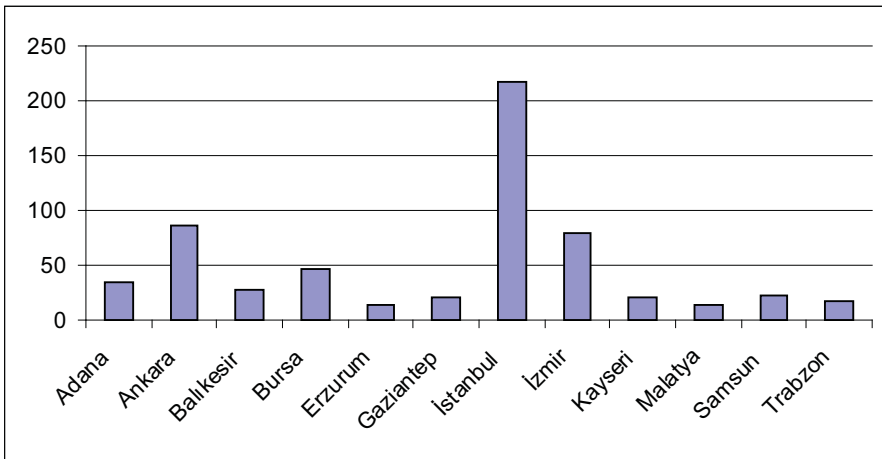
BULGULAR VE TARTIŞMA

27 Haziran 2009 tarihinde 12 ilde, 15 üniversite KPSS sınavına giren 599 öğretmen adayıyla yüz yüze yapılan “Öğretmen Adaylarının KPSS’ye Bakış açıları, Sorunları ve Beklentileri” araştırmasında elde edilen bulgular aşağıdadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının İllere Göre Dağılımı

İller	Sayı	%
Adana	34	5,7
Ankara	87	14,5
Balıkesir	27	4,5
Bursa	46	7,7
Erzurum	14	2,3
Gaziantep	21	3,5
İstanbul	217	36,2
İzmir	79	13,2
Kayseri	20	3,3
Malatya	14	2,3
Samsun	23	3,8
Trabzon	17	2,8
Toplam	599	100,0

İBBS Düzey 1 bölgesinden Türkiye’yi temsilen 12 il seçildi. Bu illerin nüfusuna orantılı olarak önceden hesaplanan örnek çapı paylaştırıldı. Paylaştırma sonucu il bazında araştırmaya katılan öğretmenlerin dağılımı Tablo 1’deki gibi oluşmaktadır.

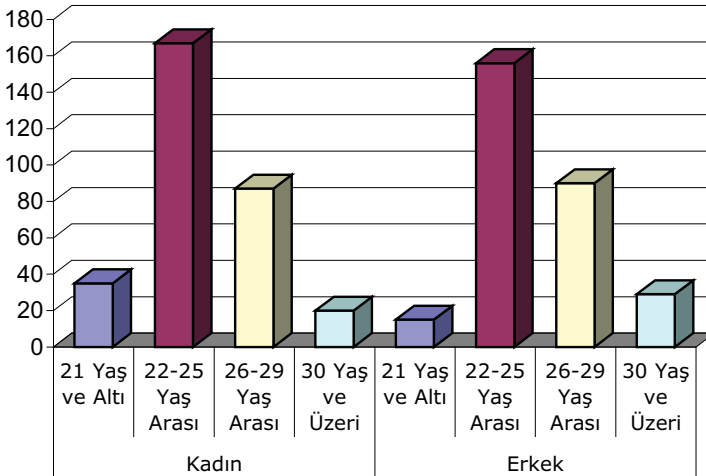

Şekil 1. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının İllere Göre Dağılım Grafiği

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Cinsiyetinin Yaşlara Göre Dağılımı

		Yaş				Toplam
		21 ve Altı	22-25 Yaş Arası	26-29 Yaş Arası	30 ve Üzeri	
Cinsiyet	Kadın	35	167	87	20	309
		11,3%	54,0%	28,2%	6,5%	100,0%
	Erkek	70,0%	51,7%	49,2%	40,8%	51,6%
		15	156	90	29	290
		5,2%	53,8%	31,0%	10,0%	100,0%
		30,0%	48,3%	50,8%	59,2%	48,4%
Toplam		50	323	177	49	599
		8,3%	53,9%	29,5%	8,2%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Araştırmaya katılanların %51.6'si kadın, %48.4'ü erkektir. %8.3'ü 21 yaş ve altı, %53.9'u 22-25 yaş arası, %29.5'i 26-29 yaş arası, %8.2'si ise 30 ve üzeri yaşta olduğu görülmektedir.

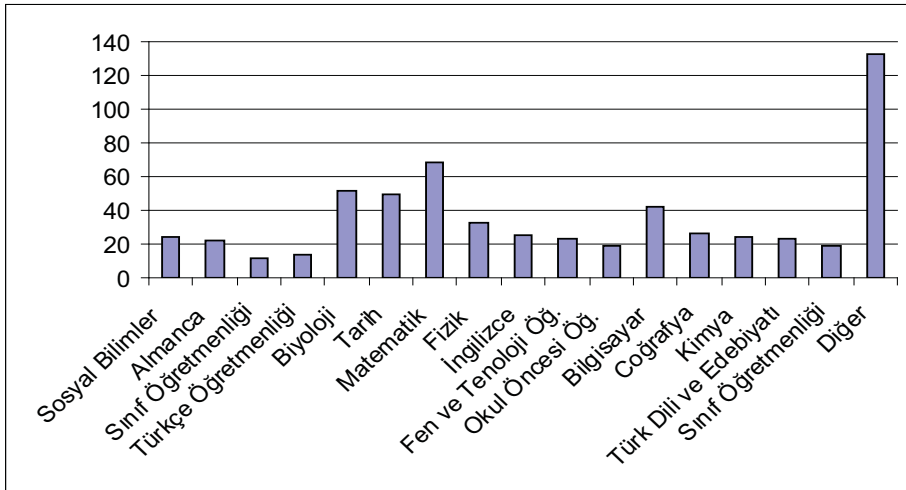

Şekil 2. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Cinsiyetinin Yaşlara Göre Dağılım Grafiği

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Bitirdiği Bölüme Göre Dağılımı

	Sayı	%
Sosyal Bilimler	24	4,0
Almanca	22	3,7
Sınıf Öğretmenliği	12	2,0
Türkçe Öğretmenliği	14	2,3
Biyoloji	52	8,7
Tarih	50	8,3
Matematik	68	11,4
Fizik	33	5,5
İngilizce	25	4,2
Fen ve Teknoloji Öğretmenliği	23	3,9
Okul Öncesi Öğretmenliği	19	3,2
Bilgisayar	42	7,0
Coğrafya	26	4,3
Kimya	24	4,0
Türk Dili ve Edebiyatı	23	3,8
Sınıf Öğretmenliği	19	3,2
Diğer	133	23,5
Toplam	599	100,0

Öğretmen adaylarının bitirdiği bölüm bakımından en fazla orana sahip Matematik bölümüdür (11.4). Sırasıyla Biyoloji (%8.7), Tarih (%8.3) ve Bilgisayar (%7) bölümleridir.

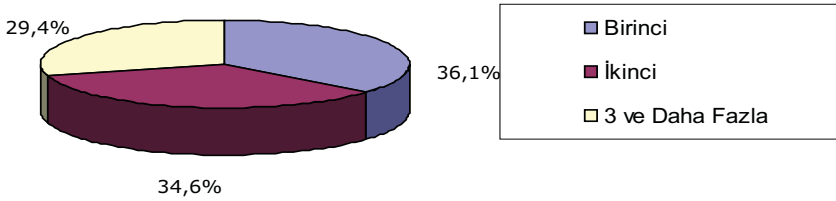

Şekil 3. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Bitirdiği Bölüme Göre Dağılım Grafiği

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS'ye Giriş Sayılarına Göre Dağılımı

KPSS'ye Kaçınıcı girişiniz?	Sayı	%
Birinci	216	36,1
İkinci	207	34,6
3 ve Daha Fazla	176	29,4
Toplam	599	100,0

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %36.1'i KPSS'ye ilk kez girdiğini, %34.6'sı ikinci kez girdiğini, %29.4'ü 3 kez ve daha fazla KPSS'ye girdiğini belirtmektedir.

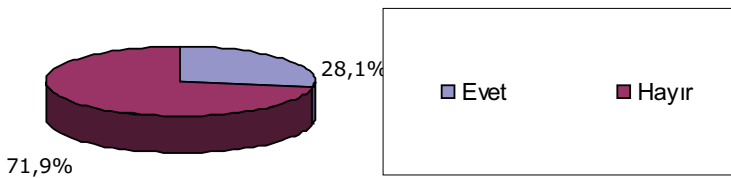

Şekil 4. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS'ye Giriş Sayılarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS İçin Dershaneye Gitme ya da Özel Ders Alma Durumuna Göre Dağılımı

KPSS için dershaneye gittiniz mi ya da özel ders aldınız mı?	Sayı	%
Evet	167	28,1
Hayır	428	71,9
Toplam	595	100,0

KPSS'ye giren öğretmen adaylarının %28.1'i sınava hazırlanırken dershaneye gittiğini ya da özel ders aldığını ifade etmektedir.

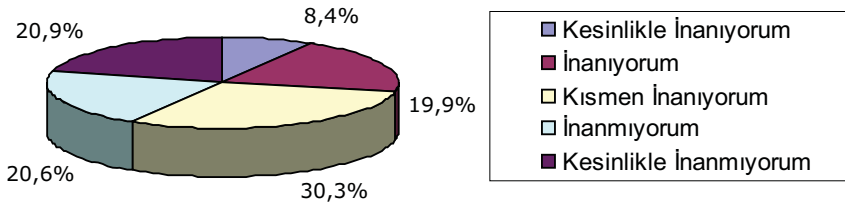

Şekil 5. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS İçin Dershaneye Gitme ya da Özel Ders Alma Durumuna Göre Dağılım Grafiği

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS Sonucu Öğretmen Olarak Atanabileceklerine İnanma Durumlarına Göre Dağılımı

KPSS sonucu öğretmen olarak atanabileceğinize inanıyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle İnanıyorum	50	8,4
İnanıyorum	119	19,9
Kısmen İnanıyorum	181	30,3
İnanmıyorum	123	20,6
Kesinlikle İnanmıyorum	125	20,9
Toplam	598	100,0

Sınava giren öğretmen adaylarının %28,3'ü KPSS sonucu öğretmen olarak atanabileceklerine inanırken %41,5'i inanmamaktadır. Öğretmen olarak atanabileceklerine kısmen inananların oranı ise 30,3'tür. Öğretmen adaylarının çoğu öğretmen olarak atanabileceğine inanmamaktadır. Bu durumun nedenlerini, öğretmen adayının çok fazla olması, istihdam edilecek kadronun çok az olması ve KPSS'den çok yüksek puan istenmesi olarak sıralayabiliriz.

Şekil 6. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS Sonucu Öğretmen Olarak Atanabileceklerine İnanma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS Sonucu Öğretmen Olarak Atanabileceğine İnanma Durumlarının Yaşlara Göre Dağılımı

		KPSS sonucu öğretmen olarak atanabileceğinize inanıyor musunuz?					Toplam
		Kesinlikle İnanıyorum	İnanıyorum	Kısmen İnanıyorum	İnanmıyorum	Kesinlikle İnanmıyorum	
Yaş	21 ve Altı	7 14,0%	11 22,0%	15 30,0%	15 30,0%	2 4,0%	50 100,0%
	22-25 Yaş Arası	29 9,0%	77 23,9%	97 30,1%	64 19,9%	55 17,1%	322 100,0%
	26-29 Yaş Arası	10 5,6%	30 16,9%	59 33,3%	30 16,9%	48 27,1%	177 100,0%
	30 ve Üzeri	4 8,2%	1 2,0%	10 20,4%	14 28,6%	20 40,8%	49 100,0%
Toplam		50 8,4%	119 19,9%	181 30,3%	123 20,6%	125 20,9%	598 100,0%

$$\chi^2 = 43.63 \quad sd = 12 \quad P = 0.001$$

Öğretmen adaylarının KPSS sonucu öğretmen olarak atanabileceğine inanma durumlarının yaşlarına göre dağılımı Tablo 7’de yer almaktadır. Sınav sonucunda atanabileceklerine inanma durumu yaşlara bağımlı olup olmadığına bakıldığında; yapılan Ki-Kare Analizi sonucu hesaplanan Ki-Kare değeri $\chi^2=43.63$, serbestlik derecesi $sd=12$ ve olasılık değeri $P=0.001 < \alpha=0.05$ olduğundan anlamlı çıkmaktadır. Buna göre tablo incelendiğinde yaş ile inanma durumu arasında ters bir ilişki bulunmaktadır. Yaş arttıkça atanabileceğine inananların oranı da artmaktadır. Yaş küçüldükçe atanabileceğine inananların oranı ise artmaktadır.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS Sonucu Öğretmen Olarak Atanabileceğine İnanma Durumlarının KPSS’ye Giriş Sayısına Göre Dağılımı

		KPSS sonucu öğretmen olarak atanabileceğinize inanıyor musunuz?					Toplam
		Kesinlikle İnanıyorum	İnanıyorum	Kısmen İnanıyorum	İnanmıyorum	Kesinlikle İnanmıyorum	
KPSS’ye Kaçınıcı girişiniz?	Birinci	23 10,6%	47 21,8%	72 33,3%	43 19,9%	31 14,4%	216 100,0%
	İkinci	13 6,3%	51 24,8%	65 31,6%	43 20,9%	34 16,5%	206 100,0%
	3 ve Daha Fazla	14 8,0%	21 11,9%	44 25,0%	37 21,0%	60 34,1%	176 100,0%
Toplam		50 8,4%	119 19,9%	181 30,3%	123 20,6%	125 20,9%	598 100,0%

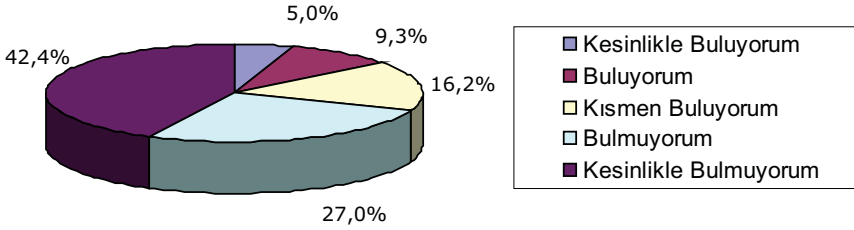
$$\chi^2=34.31 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Tablo 8’de sınav sonucu atanabileceğine inanma durumlarının sınava giriş sayısına göre dağılımına bakıldığında; yapılan Ki-Kare analizi sonucu ($P=0.001$) anlamlıdır. Atanabileceğine inanma durumu ile sınava giriş sayısı arasında ters bir ilişki bulunmaktadır. Sınava giriş sayısı arttıkça atanabileceğine inanma durumu azalmaktadır.

Tablo 9. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS’nin Mevcut Uygulama Şeklini Doğru Bulma Durumlarına Göre Dağılımı

KPSS’nin mevcut uygulama şeklini doğru buluyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Buluyorum	30	5,0
Buluyorum	56	9,3
Kısmen Buluyorum	97	16,2
Bulmuyorum	162	27,0
Kesinlikle Bulmuyorum	254	42,4
Toplam	599	100,0

Öğretmen adaylarının %14.3'ü KPSS'nin mevcut uygulama şeklini doğru ve kesinlikle doğru bulduğunu ifade ederken %69.4'ü doğru ve kesinlikle doğru bulmadığını belirtmektedir. Sınavın mevcut uygulama şeklini kısmen doğru bulanlar ise %16.2 olarak ortaya çıkmaktadır. Öğretmen adayları tarafından KPSS'nin mevcut uygulama şekli doğru bulunmamaktadır.

Şekil 7. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS'nin Mevcut Uygulama Şeklini Doğru Bulma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 10. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS'nin Mevcut Uygulama Şeklini Doğru Bulma Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

		KPSS'nin mevcut uygulama şeklini doğru buluyor musunuz?					Toplam
		Kesinlikle Buluyorum	Buluyorum	Kısmen Buluyorum	Bulmuyorum	Kesinlikle Bulmuyorum	
Cinsiyet	Kadın	11 3,6%	25 8,1%	42 13,6%	85 27,5%	146 47,2%	309 100,0%
	Erkek	19 6,6%	31 10,7%	55 19,0%	77 26,6%	108 37,2%	290 100,0%
Toplam		30 5,0%	56 9,3%	97 16,2%	162 27,0%	254 42,4%	599 100,0%

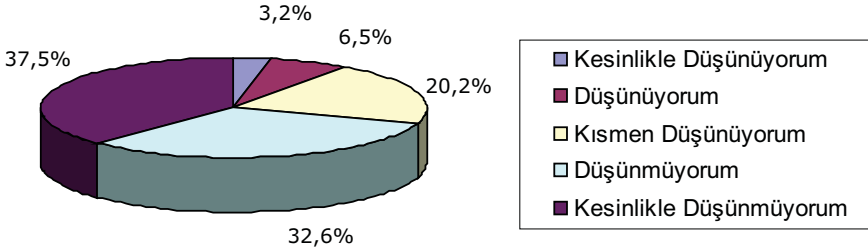
$$\chi^2 = 10.01 \quad sd = 4 \quad P = 0.040$$

Sınavın mevcut uygulama şeklinin öğretmen adayları tarafından doğru bulma durumlarının cinsiyete göre incelediğinde; yapılan bağımsızlık testi sonucu (P=0.040) anlamlı bulunmaktadır. Buna göre, KPSS'nin mevcut uygulama şeklini doğru bulmayan bayan öğretmen adaylarının oranı, erkek öğretmen adaylarının oranından fazladır.

Tablo 11. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS'nin Öğretmen Yeterliklerini Ölçtüğünü Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

KPSS'nin öğretmen yeterliklerini ölçtüğünü düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	19	3,2
Düşünüyorum	39	6,5
Kısmen Düşünüyorum	121	20,2
Düşünmüyorum	195	32,6
Kesinlikle Düşünmüyorum	224	37,5
Toplam	598	100,0

KPSS'nin öğretmen yeterliklerini ölçtüğünü düşünenlerin oranı 9.7 iken ölçtüğünü düşünmeyenlerin oranı 70.1'dir. Kısmen ölçtüğünü düşünenlerin oranı ise 20.2'dir. Kısmen ölçtüğünü düşünenler ile ölçmediğini düşünenlerin oranlarına bakıldığında; öğretmen adaylarında KPSS'nin öğretmen yeterliklerini ölçmediği görüşü hakimdir.

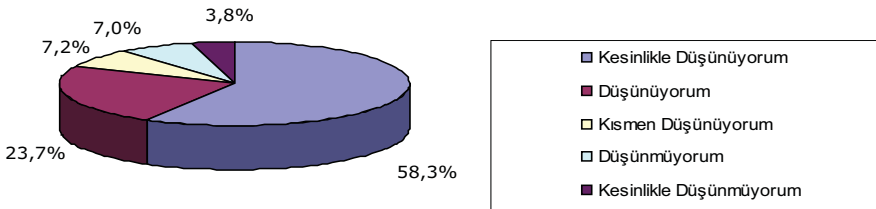

Şekil 8. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS'nin Öğretmen Yeterliklerini Ölçtüğünü Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 12. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS'de Kendi Alanlarıyla İlgili Soru Sorulması Gerektiğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

KPSS'de kendi alanınızla (branşınızla) ilgili soru sorulması gerektiğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	349	58,3
Düşünüyorum	142	23,7
Kısmen Düşünüyorum	43	7,2
Düşünmüyorum	42	7,0
Kesinlikle Düşünmüyorum	23	3,8
Toplam	599	100,0

Araştırmadaki öğretmen adayları KPSS'de kendi alanlarıyla (branşlarıyla) ilgili soru sorulması gerektiğini ifade etmektedir (%82). Kendi alanlarıyla ilgili soru sorulması gerekmediğini düşünenlerin oranı 10.8 olarak ortaya çıkarken kısmen düşünenlerin oranı 7.2'dir.

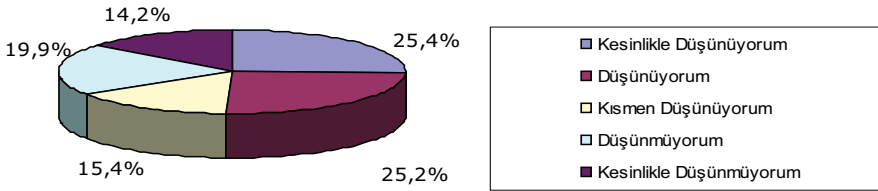

Şekil 9. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS'de Kendi Alanlarıyla İlgili Soru Sorulması Gerektiğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 13. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS Puanı Hesaplanırken Ağırlıklı Lisans Not Ortalamalarının Dikkate Alınması Gerektiğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

KPSS puanı hesaplanırken ağırlıklı lisans not ortalamalarının dikkate alınması gerektiğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	152	25,4
Düşünüyorum	151	25,2
Kısmen Düşünüyorum	92	15,4
Düşünmüyorum	119	19,9
Kesinlikle Düşünmüyorum	85	14,2
Toplam	599	100,0

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %50.6'sı KPSS puanı hesaplanırken ağırlıklı lisans not ortalamalarının dikkate alınması gerektiğini, %15.4'ü kısmen alınması gerektiğini ve %34.1'i alınmaması gerektiğini düşünmektedir. Lisans öğreniminde başarıyı teşvik edecek bu uygulama, daha iyi öğretmen yeterliklerine sahip öğretmen adayları yetişmesine de neden olacaktır. KPSS için dershaneye gitmiş ya da özel ders almış veya kendisi bazı konuları ezberleyerek hazırlanmış öğretmen adaylarının öğretmen yeterliklerini, test usulüne dayalı bu sınavın ölçmediğini yine kendileri dile getirmektedir (Tablo 11, %70.1).

Şekil 10. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS Puanı Hesaplanırken Ağırlıklı Lisans Not Ortalamalarının Dikkate Alınması Gerektiğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 14. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS Puanı Hesaplanırken Ağırlıklı Lisans Not Ortalamalarının Dikkate Alınması Gerektiğini Düşünme Durumlarının Cinsiyete Göre Dağılımı

		KPSS puanı hesaplanırken ağırlıklı lisans not ortalamalarının dikkate alınması gerektiğini düşünüyor musunuz?					Toplam
		Kesinlikle Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünmüyorum	Kesinlikle Düşünmüyorum	
Cinsiyet	Kadın	86 27,8%	86 27,8%	50 16,2%	46 14,9%	41 13,3%	309 100,0%
	Erkek	66 22,8%	65 22,4%	42 14,5%	73 25,2%	44 15,2%	290 100,0%
Toplam		152 25,4%	151 25,2%	92 15,4%	119 19,9%	85 14,2%	599 100,0%

$$\chi^2 = 11.89 \quad sd = 4 \quad P = 0.018$$

Öğretmen adaylarının sınav puanı hesaplanırken ağırlıklı lisans not ortalamalarının dikkate alınması gerektiğini düşünme durumları cinsiyete göre incelediğinde; yapılan analiz sonucu (P=0.018) anlamlı çıkmaktadır. Test sonucuna göre, ağırlıklı lisans not ortalamalarının dikkate alınması gerektiğini söyleyen bayan öğretmen adaylarının oranının erkek öğretmen adaylarının oranından fazladır. Bunun en önemli nedeni bayan öğrencilerin erkek öğrencilere nazaran lisans öğreniminde daha başarılı olduklarıdır.

Tablo 15. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS Puanı Hesaplanırken Ağırlıklı Lisans Not Ortalamalarının Dikkate Alınması Gerektiğini Düşünme Durumlarının Yaşlara Göre Dağılımı

		KPSS puanı hesaplanırken ağırlıklı lisans not ortalamalarının dikkate alınması gerektiğini düşünüyor musunuz?					Toplam
		Kesinlikle Düşünüyorum	Düşünüyorum	Kısmen Düşünüyorum	Düşünmüyorum	Kesinlikle Düşünmüyorum	
Yaş	21 ve Altı	17 34,0%	16 32,0%	7 14,0%	6 12,0%	4 8,0%	50 100,0%
	22-25 Yaş Arası	77 23,8%	78 24,1%	52 16,1%	67 20,7%	49 15,2%	323 100,0%
	26-29 Yaş Arası	44 24,9%	46 26,0%	18 10,2%	42 23,7%	27 15,3%	177 100,0%
	30 ve Üzeri	14 28,6%	11 22,4%	15 30,6%	4 8,2%	5 10,2%	49 100,0%
Toplam		152 25,4%	151 25,2%	92 15,4%	119 19,9%	85 14,2%	599 100,0%

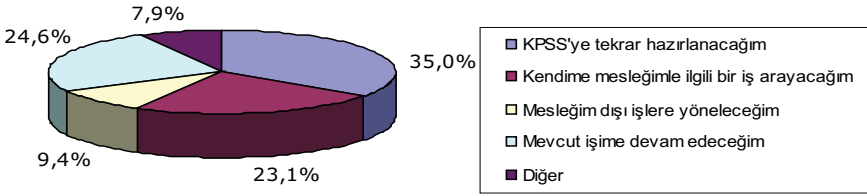
$$\chi^2_h = 22.58 \quad sd = 12 \quad P = 0.031$$

Ağırlıklı lisans not ortalamalarının dikkate alınması gerektiğini düşünme durumları yaşlara göre irdelendiğinde ise; yapılan analiz sonucu P=0.031 olduğundan anlamlıdır. Bu durumda, ağırlıklı lisans not ortalamalarının dikkate alınması gerektiğini söyleyen 21 yaş ve altı grubu öğretmen adaylarının oranının diğer öğretmen adaylarının oranından fazladır. 22-29 yaş gurubundaki öğretmen adayları ise diğer öğretmenlere oranla daha fazla bu not ortalamalarının dikkate alınmaması gerektiğini düşünmektedir.

Tablo 16. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS'den Aldığı Puanla Atanamadığı Taktirde Ne Yapacağına Göre Dağılımı

KPSS'den aldığınız puanla atanamadığınız taktirde ne yapmayı düşünüyorsunuz?	Sayı	%
KPSS'ye tekrar hazırlanacağım	209	35,0
Kendime mesleğimle ilgili bir iş arayacağım	138	23,1
Mesleğim dışı işlere yöneleceğim	56	9,4
Mevcut işime devam edeceğim	147	24,6
Diğer	47	7,9
Toplam	597	100,0

KPSS'den aldığı puanla atanamadığı takdirde KPSS'ye tekrar hazırlanacağını ifade eden öğretmen adaylarının oranı 35, kendine mesleğiyle ilgili iş arayacağını ifade edenlerin oranı 23.1, mesleği dışı işlere yöneleceğini ifade edenlerin oranı 9.4, mevcut işine devam edeceğini ifade edenlerin oranı 24,6 ve diğer diyenlerin oranı 7.9'dur. KPSS sonucu atanamayacak olan öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun tekrar KPSS'ye hazırlanacağı görülmektedir. Tablo 16 dikkatli incelendiğinde KPSS'ye giren öğretmen adaylarının %24.6'sı bir işte çalışırken %75.4'ünün çalışmadığı da ortaya çıkmaktadır.

Şekil 11. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS'den Aldığı Puanla Atanamadığı Takdirde Ne Yapacağına Göre Dağılım Grafiği
Tablo 17. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının KPSS'den Aldığı Puanla Atanamadığı Takdirde Ne Yapacağının KPSS'ye Giriş Sayısına Göre Dağılımı

		KPSS'den aldığınız puanla atanamadığınız takdirde ne yapmayı düşünüyorsunuz?					Toplam
		KPSS'ye tekrar hazırlanacağım	Kendime mesleğimle ilgili bir iş arayacağım	Mesleğim dışı işlere yöneleceğim	Mevcut işime devam edeceğim	Diğer	
KPSS'ye Kaçınıcı girişiniz?	Birinci	90 41,7%	65 30,1%	11 5,1%	30 13,9%	20 9,3%	261 100,0%
	İkinci	71 34,6%	48 23,4%	26 12,7%	39 19,0%	21 10,2%	205 100,0%
	3 ve Daha fazla	48 27,3%	25 14,2%	19 10,8%	78 44,3%	6 3,4%	176 100,0%
Toplam		209 35,0%	138 23,1%	56 9,4%	147 24,6%	47 7,9%	597 100,0%

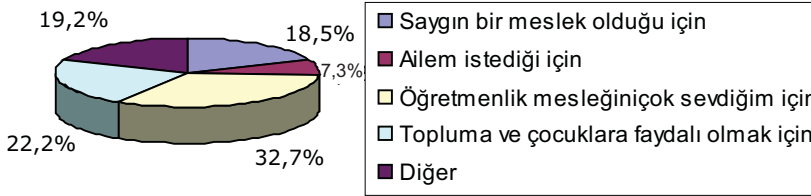
$$\chi^2 = 70.24 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Tablo 17'de öğretmen adaylarının sınavdan aldığı puanla atanamadığı durumda ne yapacağını KPSS'ye giriş sayısına bağımlı olup olmadığına bakıldığında, yapılan analiz sonucu $P=0.001$ olduğundan bağımlıdır. Sınava ilk girenlerin atanamadığı durumda tekrar KPSS'ye hazırlanacağı ortaya çıkarken (%41.7), sınava 3 kez ve daha fazla girenlerin mevcut işlerine devam edeceği görülmektedir (%44.3).

Tablo 18. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedenlerine Göre Dağılımı

Öğretmenlik mesleğini seçme nedeniniz aşağıdakilerden hangisidir?	Sayı	%
Saygın bir meslek olduğu için	111	18,5
Ailem istediği için	44	7,3
Öğretmenlik mesleğini çok sevdiğim için	196	32,7
Topluma ve çocuklara faydalı olmak için	133	22,2
Diğer	115	19,2
Toplam	599	100,0

Araştırmaya katılanların %18,5'i saygın bir meslek olduğu için öğretmenlik mesleğini seçtiğini ifade ederken, %7,3'ü ailesi istediği için, %32,7'si öğretmenlik mesleğini çok sevdiği için, %22,2'si topluma ve çocuklara faydalı olmak için, %19,2'si ise diğer nedenlerden dolayı seçtiğini belirtmektedir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini seçmekteki en önemli nedeni, mesleklerini çok sevdikleri ve toplum ile çocuklara faydalı olmayı istemeleri olduğu söylenebilir.

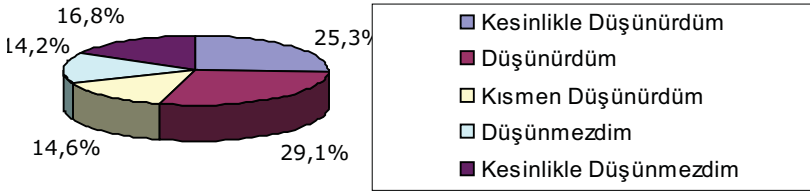

Şekil 12. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğini Seçme Nedenlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 19. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Bu Şartlar Altında Tekrar Bir Şans Tanınsa Yeniden Öğretmen Adayı Olmayı Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

Bu şartlar altında, tekrar bir şans tanınsaydı yeniden öğretmen adayı olmayı düşünür müydünüz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünürdüm	151	25,3
Düşünürdüm	174	29,1
Kısmen Düşünürdüm	87	14,6
Düşünmezdim	85	14,2
Kesinlikle Düşünmezdim	100	16,8
Toplam	597	100,0

KPSS'ye giren öğretmen adaylarının %25.3'ü bu şartlar altında tekrar bir şans tanınsaydı yeniden öğretmen adayı olmayı kesinlikle düşündüğünü belirtirken, %16.8'i kesinlikle düşünmediğini ifade etmektedir. %29.1'i yeniden öğretmen adayı olmayı “düşünürdüm” derken, %14.2'si “düşünmezdim” demektedir. Kısmen düşündüm diyenlerin oranı ise 14.6'dır.

Şekil 13. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Bu Şartlar Altında Tekrar Bir Şans Tanınsa Yeniden Öğretmen Adayı Olmayı Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 20. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Bu Şartlar Altında Tekrar Bir Şans Tanınsa Yeniden Öğretmen Adayı Olmayı Düşünme Durumlarının Yaşlara Göre Dağılımı

		Bu şartlar altında, tekrar bir şans tanınsaydı yeniden öğretmen adayı olmayı düşünür müydünüz?					Toplam
		Kesinlikle Düşünürdüm	Düşünürdüm	Kısmen Düşünürdüm	Düşünmezdim	Kesinlikle Düşünmezdim	
Yaş	21 ve Altı	14 28,6%	22 44,9%	7 14,3%	5 10,2%	1 2,0%	49 100,0%
	22-25 Yaş Arası	87 27,0%	97 30,1%	44 13,7%	46 14,3%	48 14,9%	322 100,0%
	26-29 Yaş Arası	32 18,1%	46 26,0%	32 18,1%	26 14,7%	41 23,2%	177 100,0%
	30 ve Üzeri	18 36,7%	9 18,4%	4 8,2%	8 16,3%	10 20,4%	49 100,0%
Toplam		151 25,3%	174 29,1%	87 14,6%	85 14,2%	100 16,8%	597 100,0%

$$\chi^2_h = 29.12 \quad sd = 12 \quad P = 0.004$$

Öğretmen adaylarına bu şartlar altında tekrar bir şans tanınsaydı yeniden öğretmen adayı olmayı düşünmeleri, yaşlarına bağımlı olup olmadığına bakıldığında, hesaplanan olasılık değeri $P=0.004$ olduğundan istatistiksel olarak anlamlıdır. Yaş ilerledikçe yeniden öğretmen adayı olma düşüncesi azalmaktadır. 21 ve altındaki yaşta olanların yeniden öğretmen adayı olma düşünceleri oranı diğer öğretmen adaylarından fazladır.

Tablo 21. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Bu Şartlar Altında Tekrar Bir Şans Tanınsa Yeniden Öğretmen Adayı Olmayı Düşünme Durumlarının KPSS'ye Giriş Sayısına Göre Dağılımı

		Bu şartlar altında, tekrar bir şans tanınsaydı yeniden öğretmen adayı olmayı düşünür müydünüz?					Toplam
		Kesinlikle Düşündürdüm	Düşündürdüm	Kısmen Düşündürdüm	Düşünmezdim	Kesinlikle Düşünmezdim	
KPSS'ye Kaçınıcı girişiniz?	Birinci	62 28,8%	75 34,9%	27 12,6%	24 11,2%	27 12,6%	215 100,0%
	İkinci	49 23,8%	67 32,5%	33 16,0%	27 13,1%	30 14,6%	206 100,0%
	3 ve Daha Fazla	40 22,7%	32 18,2%	27 15,3%	34 19,3%	43 24,4%	176 100,0%
	Toplam	151 25,3%	174 29,1%	87 14,6%	85 14,2%	100 16,8%	597 100,0%

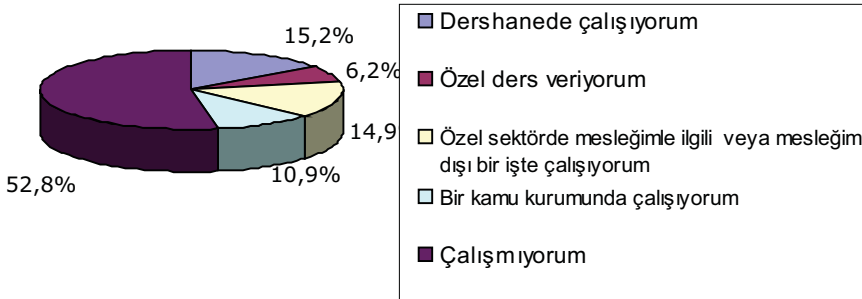
$$\chi^2 = 27.02 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Yeniden öğretmen adayı olma düşünceleri KPSS'ye giriş sayısı bakımından incelendiğinde yapılan Ki-Kare bağımsızlık testi sonucu (P=0.001) istatistiksel olarak anlamlıdır. KPSS'ye giriş sayısı arttıkça yeniden öğretmen adayı olma düşüncesi azalmaktadır.

Tablo 22. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Çalışma Durumlarına Göre Dağılımı

Şu an bir yerde çalışıyor musunuz?	Sayı	%
Dershanede çalışıyorum	91	15,2
Özel ders veriyorum	37	6,2
Özel sektörde mesleğimle ilgili / mesleğim dışı bir işte çalışıyorum	89	14,9
Bir kamu kurumunda çalışıyorum	65	10,9
Çalışmıyorum	316	52,8
Toplam	598	100,0

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %15.2'si dershanede çalıştığını, %6.2'si özel ders verdiğini, %14.9'u özel sektörde mesleğiyle ilgili veya mesleği dışı bir işte çalıştığını, %10.9'u bir kamu kurumunda çalıştığını belirtmektedir. %52.8'i ise işsiz olduğunu ifade etmektedir.

Şekil 14. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Çalışma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 22. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Çalışma Durumlarının Yaşlara Göre Dağılımı

		Şu an bir yerde çalışıyor musunuz?					Toplam
		Dershane çalışıyorum	Özel ders veriyorum	Özel sektörde mesleğimle ilgili veya mesleğim dışı bir işte çalışıyorum	Bir kamu kurumunda çalışıyorum	Çalışmıyorum	
Yaş	21 ve Altı	1 2,0%	6 12,0%	5 10,0%	2 4,0%	36 72,0%	50 100,0%
	22-25 Yaş Arası	41 12,7%	13 4,0%	38 11,8%	33 10,2%	197 61,2%	322 100,0%
	26-29 Yaş Arası	35 19,8%	14 7,9%	32 18,1%	26 14,7%	70 39,5%	177 100,0%
	30 ve Üzeri	14 28,6%	4 8,2%	14 28,6%	4 8,2%	13 26,5%	49 100,0%
Toplam		91 15,2%	37 6,2%	89 14,9%	65 10,9%	316 52,8%	598 100,0%

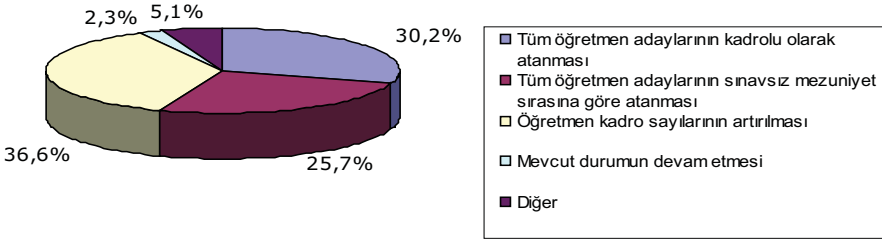
$$\chi^2 = 56.78 \quad sd = 12 \quad P = 0.001$$

Öğretmen adaylarının çalışma durumlarının yaşlara göre dağılımına bakıldığında yapılan bağımsızlık testi sonucunda $P=0.001$ olduğundan istatistiksel olarak anlamlıdır. Yeni mezun yaş grubu ile 25 yaş grubu arasındaki öğretmen adaylarının genelde işsiz olduğu görülürken, 26-29 yaş grubu öğretmen adaylarının %39.5'i işsizken %37.9'u dershane ve özel sektörde mesleğiyle ilgili veya mesleği dışı bir işte çalıştığı görülmektedir. 30 ve üzeri yaş grubunun ağırlıklı olarak dershane ve özel sektörde çalışmaktadır.

Tablo 23. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının MEB'den Beklentilerine Göre Dağılımı

M.E.B.'den öğretmen adayı olarak beklentiniz nedir?	Sayı	%
Tüm öğretmen adaylarının kadrolu olarak atanması	181	30,2
Tüm öğretmen adaylarının sınavsız mezuniyet sırasına göre atanması	154	25,7
Öğretmen kadro sayılarının artırılması	219	36,6
Mevcut durumun devam etmesi	14	2,3
Diğer	33	5,1
Toplam	599	100,0

Öğretmen adaylarının %30.2'si MEB'den tüm öğretmen adaylarının kadrolu olarak atanmasını, %25.7'si tüm öğretmen adaylarının sınavsız mezuniyet sırasına göre atanmasını, %36.6'sı kadro sayısını artırmasını beklemektedir. %2.3'ü mevcut durumun devam etmesini isterken, %5.1'i ise diğer beklentilerinin olduğunu dile getirmektedir.

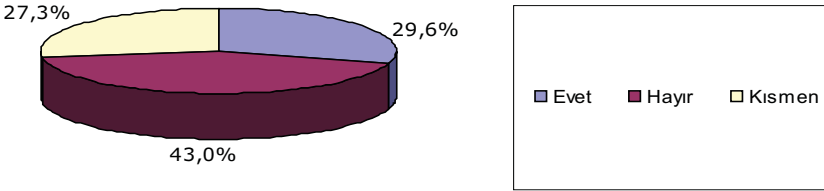

Şekil 15. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının MEB'den Beklentilerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 24. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Eğitim-Öğretim ve Bilim Hizmet Kolunda Örgütlenmiş Sendikalar Hakkında Bilgi Sahibi olma Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitim-öğretim ve bilim hizmet kolunda örgütlenmiş sendikalar hakkında bilgi sahibi misiniz?	Sayı	%
Evet	177	29,6
Hayır	257	43,0
Kısmen	163	27,3
Toplam	597	100,0

Ankete katılan öğretmen adaylarının %29.6'sı eğitim-öğretim ve bilim hizmet kolunda örgütlenmiş sendikalar hakkında bilgi sahibi olduğunu, %43'ü bilgi sahibi olmadığını ifade etmektedir. Kısmen bilgi sahibi olduğunu söyleyenlerin oranı 27.3'tür. Öğretmen adaylarının eğitim-öğretim ve bilim hizmet kolunda örgütlenmiş sendikalar hakkında fazla bilgi sahibi olmadığı görülmektedir.

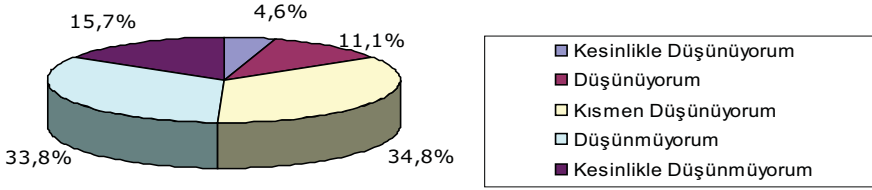

Şekil 16. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Eğitim-Öğretim ve Bilim Hizmet Kolunda Örgütlenmiş Sendikalar Hakkında Bilgi Sahibi olma Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 25. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Sendikaların Kendi Sorunlarıyla İlgilendiğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılımı

Sendikaların sizin sorunlarınızla ilgilendiğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	27	4,6
Düşünüyorum	65	11,1
Kısmen Düşünüyorum	204	34,8
Düşünmüyorum	198	33,8
Kesinlikle Düşünmüyorum	92	15,7
Toplam	586	100,0

Araştırmaya katılanların %15.7'si sendikaların öğretmen adayı olarak kendi sorunlarıyla ilgilendiğini düşünürken, ilgilendiğini düşünmeyenlerin oranı %49.5'tir. Kısmen ilgilendiğini düşünenler ise %34.8'dir. Öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu kendi sorunlarıyla ilgili olarak sendikaların bir çalışma yapmadığını düşünmektedir.

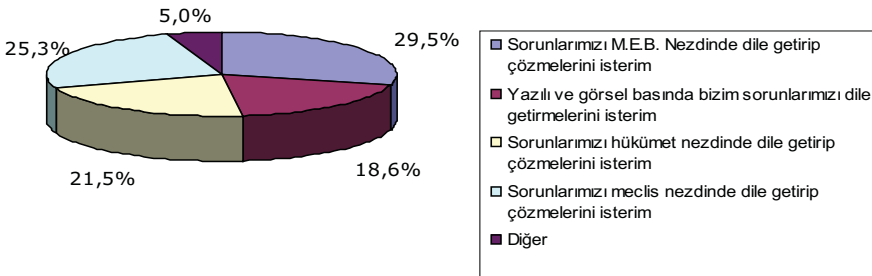

Şekil 17. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Sendikaların Kendi Sorunlarıyla İlgilendiğini Düşünme Durumlarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 26. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Sendikaların Kendi Sorunlarına Hangi Yolla Çözüm Getirmelerini İstemelerine Göre Dağılımı

Sendikaların sizin sorunlarınıza hangi yolla eğilmelerini istersiniz?	Sayı	%
Sorunlarımızı M.E.B. nezdinde dile getirip çözmelerini isterim	176	29,5
Yazılı ve görsel basında bizim sorunlarımızı dile getirmelerini isterim	111	18,6
Sorunlarımızı hükümet nezdinde dile getirip çözmelerini isterim	128	21,5
Sorumlarımızı meclis nezdinde dile getirip çözmelerini isterim	151	25,3
Diğer	30	5,0
Toplam	596	100,0

Öğretmen adayları eğitim-öğretim ve bilim hizmet kolunda örgütlenmiş sendikaların kendi sorunlarını MEB nezdinde dile getirip çözmelerini (%29.5) ilk sırada isterken, meclis nezdinde dile getirip çözmelerini (%25.3) ikinci sırada istemektedir. Sırasıyla hükümet nezdinde (%21.5) ve yazılı-görsel basında (%18.6) sorunlarını dile getirip çözmelerini istemektedir.

Şekil 18. Araştırmaya Katılan Öğretmen Adaylarının Sendikaların Kendi Sorunlarına Hangi Yolla Çözüm Getirmelerini İstemelerine Göre Dağılım Grafiği

SONUÇ VE ÖNERİLER

KPSS'ye giren öğretmen adaylarının sınava bakış açıları, sorunları ve beklentileri tespit edilmeye çalışıldı. Bu anlamda araştırma, Türkiye'de öğretmen adaylarına yönelik yapılan ilk kapsamlı çalışma olması önem arz etmektedir.

Araştırmanın bulgularına göre,

Araştırmaya katılanların %51.6'si bayan, %48.4'ü erkektir. %8.3'ü 21 yaş ve altı, %53.9'u 22-25 yaş arası, %29.5'i 26-29 yaş arası, %8.2'si ise 30 ve üzeri yaşıdadır. Öğretmen adaylarının bitirdiği bölüm bakımından en fazla orana sahip Matematik bölümüdür (11.4). Sırasıyla Biyoloji (%8.7), Tarih (%8.3) ve Bilgisayar (%7) bölümleridir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %36.1'i KPSS'ye ilk kez girdiğini, %34.6'sı ikinci kez girdiğini, %29.4'ü 3 kez ve daha fazla KPSS'ye girdiğini belirtmektedir. KPSS'ye giren öğretmen adaylarının %28.1'i sınava hazırlanırken dershaneye gittiğini ya da özel ders aldığını ifade etmektedir.

Sınava giren öğretmen adaylarının %28.3'ü KPSS sonucu öğretmen olarak atanabileceklerine inanırken %41.5'i inanmamaktadır. Öğretmen olarak atanabileceklerine kısmen inananların oranı ise 30.3'tür. Öğretmen adaylarının çoğu öğretmen olarak atanabileceğine inanmamaktadır. Yaş arttıkça atanabileceğine inananların oranı da artmaktadır. Yaş küçüldükçe atanabileceğine inananların oranı ise artmaktadır. Sınava giriş sayısı arttıkça atanabileceğine inanma durumu azalmaktadır.

Öğretmen adaylarının %14.3'ü KPSS'nin mevcut uygulama şeklini doğru ve kesinlikle doğru bulduğunu ifade ederken %69.4'ü doğru ve kesinlikle doğru bulmadığını belirtmektedir. Sınavın mevcut uygulama şeklini kısmen doğru bulanlar ise %16.2 olarak ortaya çıkmaktadır. KPSS'nin mevcut uygulama şeklini doğru bulmayan bayan öğretmen adaylarının oranı, erkek öğretmen adaylarının oranından fazladır.

KPSS'nin öğretmen yeterliklerini ölçtüğünü düşünenlerin oranı 9.7 iken ölçtüğünü düşünmeyenlerin oranı 70.1'dir. Kısmen ölçtüğünü düşünenlerin oranı ise 20.2'dir. Kısmen ölçtüğünü düşünenler ile ölçmediğini düşünenlerin oranlarına bakıldığında; öğretmen adaylarında KPSS'nin öğretmen yeterliklerini ölçmediği görüşü hakimdir.

Araştırmadaki öğretmen adayları KPSS’de kendi alanlarıyla (branşlarıyla) ilgili soru sorulması gerektiğini ifade etmektedir (%82). Kendi alanlarıyla ilgili soru sorulması gerekmediğini düşünenlerin oranı 10.8 olarak ortaya çıkarken kısmen düşünenlerin oranı 7.2’dir.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %50.6’sı KPSS puanı hesaplanırken ağırlıklı lisans not ortalamalarının dikkate alınması gerektiğini, %15.4’ü kısmen alınması gerektiğini ve %34.1’i alınmaması gerektiğini düşünmektedir. Ağırlıklı lisans not ortalamalarının dikkate alınması gerektiğini söyleyen bayan öğretmen adaylarının oranının erkek öğretmen adaylarının oranından fazladır. Bu puanlamanın dikkate alınması gerektiğini söyleyen 21 yaş ve altı grubu öğretmen adaylarının oranının diğer öğretmen adaylarının oranından fazladır. 22-29 yaş grubundaki öğretmen adayları ise diğer öğretmenlere oranla daha fazla bu not ortalamalarının dikkate alınmaması gerektiğini düşünmektedir.

KPSS’den aldığı puanla atanamadığı takdirde KPSS’ye tekrar hazırlanacağını ifade eden öğretmen adaylarının oranı 35, kendine mesleğiyle ilgili iş arayacağını ifade edenlerin oranı 23.1, mesleği dışı işlere yöneleceğini ifade edenlerin oranı 9.4, mevcut işine devam edeceğini ifade edenlerin oranı 24,6 ve diğer diyenlerin oranı 7.9’dur. KPSS’ye giren öğretmen adaylarının %24.6’sı bir işte çalışırken %75.4’ünün çalışmadığı ortaya çıkmaktadır. Sınava ilk girenlerin atanamadığı durumda tekrar KPSS’ye hazırlanacağı ortaya çıkarken (%41.7), sınava 3 kez ve daha fazla girenlerin mevcut işlerine devam edeceği görülmektedir (%44.3).

Araştırmaya katılanların %18.5’i saygın bir meslek olduğu için öğretmenlik mesleğini seçtiğini ifade ederken, %7.3’ü ailesi istediği için, %32.7’si öğretmenlik mesleğini çok sevdiği için, %22.7’si topluma ve çocuklara faydalı olmak için, %19.2’si ise diğer nedenlerden dolayı seçtiğini belirtmektedir.

KPSS’ye giren öğretmen adaylarının %25.3’ü bu şartlar altında tekrar bir şans tanınsaydı yeniden öğretmen adayı olmayı kesinlikle düşündüğünü belirtirken, %16.8’i kesinlikle düşünmediğini ifade etmektedir. %29.1’i yeniden öğretmen adayı olmayı “düşünürdüm” derken, %14.2’si “düşünmezdim” demektedir. Kısmen düşünürdüm diyenlerin oranı ise 14.6’dır. Yaş ilerledikçe yeniden öğretmen adayı olma düşüncesi azalmaktadır. 21 ve altındaki yaşta olanların yeniden öğretmen adayı olma düşünceleri oranı diğer öğretmen adaylarından fazladır. KPSS’ye giriş sayısı arttıkça yeniden öğretmen adayı olma düşüncesi azalmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının %15.2'si dershanede çalıştığını, %6.2'si özel ders verdiğini, %14.9'u özel sektörde mesleğiyle ilgili veya mesleği dışı bir işte çalıştığını, %10.9'u bir kamu kurumunda çalıştığını belirtmektedir. %52.8'i ise işsiz olduğunu ifade etmektedir. Yeni mezun yaş grubu ile 25 yaş grubu arasındaki öğretmen adaylarının genelde işsiz olduğu görülürken, 26-29 yaş grubu öğretmen adaylarının %39.5'i işsizken %37.9'u dershanede ve özel sektörde mesleğiyle ilgili veya mesleği dışı bir işte çalıştığı görülmektedir. 30 ve üzeri yaş grubu ağırlıklı olarak dershanede ve özel sektörde çalışmaktadır.

Öğretmen adaylarının %30.2'si MEB'den tüm öğretmen adaylarının kadrolu olarak atamasını, %25.7'si tüm öğretmen adaylarının sınavsız mezuniyet sırasına göre atamasını, %36.6'sı kadro sayısını artırmasını beklemektedir. %2.3'ü mevcut durumun devam etmesini isterken, %5.1'i ise diğer beklentilerinin olduğunu dile getirmektedir.

Ankete katılan öğretmen adaylarının %29.6'sı eğitim-öğretim ve bilim hizmet kolunda örgütlenmiş sendikalar hakkında bilgi sahibi olduğunu, %43'ü bilgi sahibi olmadığını ifade etmektedir. Kısmen bilgi sahibi olduğunu söyleyenlerin oranı 27.3'tür.

Araştırmaya katılanların %15.7'si sendikaların öğretmen adayı olarak kendi sorunlarıyla ilgilendiğini düşünürken, ilgilendiğini düşünmeyenlerin oranı %49.5'tir. Kısmen ilgilendiğini düşünenler ise %34.8'dir.

Öğretmen adayları eğitim-öğretim ve bilim hizmet kolunda örgütlenmiş sendikaların kendi sorunlarını MEB nezdinde dile getirip çözmelerini (%29.5) ilk sırada isterken, meclis nezdinde dile getirip çözmelerini (%25.3) ikinci sırada istemektedir. Sırasıyla hükümet nezdinde (%21.5) ve yazılı-görsel basında (%18.6) sorunlarını dile getirip çözmelerini istemektedir.

Bu kapsamda şu öneriler sunulmaktadır;

KPSS'nin uygulama şekli öğretmen adayları tarafından doğru bulunmamakla birlikte bu sınavın içerik bakımından öğretmen yeterliklerini ölçmediği belirtilmektedir. KPSS'de öğretmen yeterliklerinin tam anlamıyla ölçülmesi için alan yeterlikleriyle ilgili sorular da sorulması gerekmektedir. Bu uygulamaya alternatif olarak ya da ek olarak öğretmen adaylarının lisans öğrenimindeki ağırlıklı lisans not ortalamalarının, KPSS puanı hesaplanırken dikkate alınması gerektiğidir. Bu uygulamalar öğretmen adaylarının alan yeterliklerini ölçme noktasında yeterli olacak ve MEB'in tespit etmiş olduğu öğretmen yeterliklerini ölçmüş olacaktır.

Öğretmen adaylarının ortak düşüncesi olan ve yapılması gereken diğer bir uygulama ise, MEB'in öğretmen alımında ki kadro sayılarını artırması yönündedir. Yıllar itibariyle eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen aday sayısı artmakta iken MEB'in kadrolu olarak aldığı öğretmen sayısı aynı oranda artmamaktadır. Bu yüzden eğitim fakültelerinde ihtiyaçtan fazla öğretmen adayı yetiştirilmektedir. 2000'li yılların başlarına kadar eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen adayları kadrolu öğretmen olarak ataması yapılırken şimdi ise ihtiyaç fazlası öğretmen adayı yetiştirildiğinden KPSS ile belli kriterler neticesinde alınmaktadır. Eğitim fakültelerinden mezun öğretmen adayları ve MEB'in aldığı öğretmen sayıları incelendiğinde;

Yıl	Eğitim Fakültelerinden Mezun Öğrenci	Diğer Eğitim Fak. Ve Eğitim Bil.Enst. Mezun Öğrenci	KPSS Eğitim Bilimleri Sınavına Giren Öğretmen Adayı	MEB'in Aldığı Öğretmen (Kadrolu + Sözleşmeli)
2005	34.291	9.789	173.428	37.784
2006	36.571	8.155	202.710	36.218
2007	37.516	9.969	205.433	44.129
2008	38.119	9.050	237.520	35.051
2009	39.080	9.789	-	13.842*

Kaynak: 2005-2008 MEB ve ÖSYM İstatistikleri

* 2009-2 öğretmen atamaları yapılmadığından sadece 2009-1 atamaları verilmiştir.

250.000 öğretmen adayının KPSS'ye girip, kadro beklediği görülmektedir. MEB'in bu yığılmayı önleme ve öğretmen adaylarının sorunlarına çözüm bulma noktasında; YÖK ve Üniversitelerle koordinasyon ve planlama neticesinde alanlara göre öğretmen ihtiyaç çalışması yaparak, her yıl aldığı öğretmen sayısını artırması gerekmektedir.

Öğretmen adayları eğitim-öğretim ve bilim hizmet kolunda örgütlenmiş sendikalarından, kendi sorunlarını dile getirme ve çözme noktasında; MEB ve Meclis ile görüşmelerde bulunmalarını istemektedir. Sendikaların öğretmen adaylarının sorunlarına daha fazla eğilmeleri gerekmektedir.

KADEMELER ARASI GEÇİŞ VE YÖNLENDİRME ARAŞTIRMASI

AĞUSTOS 2009

12. KADEMELER ARASI GEÇİŞ VE YÖNLENDİRME ARAŞTIRMASI

GİRİŞ

Küreselleşen Dünya’da devamlı olarak sosyal, siyasal, ekonomik ve teknolojik değişimler olmaktadır. Ülkeler bu değişimler karşısında kendilerini geliştirebilmek ve ayak uydurabilmek için insan kaynaklarını da geliştirmek durumundadır. Çünkü ülkelerin gelişmişlik göstergesini, sahip oldukları vasıflı insan gücü ve insan kaynakları oluşturmaktadır. Aralarında pozitif bir ilişki söz konusudur. Bu değişim insanların yaşam standartlarını değiştirmekte ve meslek seçimlerini de etkilemektedir. İyi bir eğitim ve meslek seçimi, insanın tüm yaşamı boyunca başarılı, ülkeye faydalı ve mutlu bir şekilde hayat sürmesine neden olacaktır. İyi bir eğitim ve meslek seçiminin temelinde yönlendirme yer almaktadır. Yönlendirme eğitimde ve meslekte yönlendirme olarak ikiye ayrılır.

Yönlendirme: Bireyin, ilgi, istek, yetenek ve kişilik özelliklerini dikkate alarak; olumlu bir benlik kavramı geliştirebilmelerine, seçeneklerden haberdar olmalarına, potansiyellerinin farkında olarak onu geliştirmeye çalışmalarına, bu doğrultuda kararlar alabilmelerine, aldıkları kararların sonuçlarını görebilmelerine ve sorumluluğunu almalarına yönelik bilimsel hizmetlerin düzenli ve sürekli bir biçimde verilmesidir. (*Milli Eğitim Bakanlığı, Yönlendirme Yönergesi-2003*)

Mesleki Rehberlik: Her yaştan bireylere yaşamlarının herhangi bir döneminde; eğitsel ve mesleki tercihlerini yapabilmeleri, kendilerini, mesleklerini geliştirebilmeleri ve sürdürebilmeleri için verilen destek hizmetleridir. (*Milli Eğitim Bakanlığı*)

Eğitimde yönlendirmenin içinde kademeler arası geçişin önemi yadsınamaz. Bunun yanında öğrenci her ne şekilde olursa olsun, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda tüm eğitim kurumları arasında yatay geçiş yapabilmelidir. Günümüzde ilköğretimde yapılan yönlendirmede, başarılı öğrencilerin liselere, başarısız öğrencilerin ise meslek liselerine yönlendirildiği görülmektedir. Bu çok yanlış bir yönlendirme olmakla birlikte üniversite kapılarında yığılmalara neden olmaktadır. Başarılı öğrencilerde meslek liselerine yönlendirilmelidir. Yoksa gelecekte mesleğinde başarılı olamayan insanlar yetiştirmekte kalmayıp ülkenin gelişmesinin de önüne geçmiş olunur. Bu bağlamda eğitimciler ve eğitim sistemi, yönlendirme ve kademeler arası geçiş konuları üzerinde önemle durması gerekmektedir.

Araştırmanın Problemi

Eğitim sistemimizde mevcut olan kademeler arası geçiş ve sistemin en önemli unsurlarından biri olan yönlendirmenin sorunları araştırılarak ortaya çıkartılmalıdır. Elde edilecek olan bu sorunlar ve bu sorunlara neden olan faktörlerin de sorgulanması gerekmektedir. Yönlendirmenin ve kademeler arası geçişin tam ve eksiksiz olarak nasıl uygulanması gerektiği de belirlenmelidir.

Araştırmanın Amacı

Araştırma, temelde eğitim sistemimizde kademeler arası geçiş ve yönlendirme uygulamalarına yönelik sorunları tespit etmeyi, öğretmenlerin bu uygulamalar hakkında bilgi, tutum ve davranışlarını öğrenmeyi amaçlamaktadır. Bununla birlikte;

- ✓ Öğretmenlerin, yönetimin ve rehber öğretmenlerin kademeler arası geçiş ve yönlendirmeye karşı bakış açıları ve tutumlarının belirlenmesi
- ✓ Okullardaki rehberlik uygulamaların etkin olarak kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesi
- ✓ Öğrencilere yönelik özel çalışmaların ve yönlendirmelerin yapılıp yapılmadığının belirlenmesi
- ✓ Yönlendirme ve kademeler arası geçişin nasıl uygulanması gerektiğinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Önemi

Eğitim sistemimizde kademeler arası geçiş ve yönlendirme çok önemli bir yer tutmaktadır. Kademeler arası geçişte mevcut durumun daha iyi hale getirilebilmesi için sorunlar noktasında çözüm yolları üretmek gerekmektedir. Bu eğitim sistemimiz için gereklidir. Yönlendirme, günümüzde eğitimin en temel sorunlarından birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Küçük yaşlarda yapılacak iyi mesleki rehberlik, gelecekte eğitim sistemimizin çok verimli bir şekilde işlemesine ve öğrencilerin bilgi ve becerileri ile ilgileri doğrultusunda, Türkiye'nin ihtiyacı olan sektörlerde yer almalarına neden olacaktır. Yönlendirmenin mevcut eğitim sisteminde nasıl işlediğinin ve nasıl uygulandığının belirlenmesi, sorunlarının tespit edilmesi ve bu sorunların her yönüyle incelenmesi gerekmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma kesitsel (Crosssectional) nitelikte bir durum saptama modelindedir. Bu model, bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Türkiye’de ilk ve ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin kademeler arası geçiş ve yönlendirmeye karşı bakış açıları, okullardaki mevcut durumu ve olması gerekenin belirlenmesi amacıyla yapılan araştırma, tanımlayıcı nitelikte bir durum saptama çalışmasıdır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türkiye’deki illerin kent-kır ayrımı gözetilerek kent yerleşim yerinde ilk ve ortaöğretimde görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Evreni temsilen TÜİK’in İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) Düzey 1 illerinden 12 il seçildi. Örneklem çapı ise;

n = Örnek Çapı

p = Olayın Görülme Sıklığı (Olasılığı)

Z_{α} = Güvenirlilik ($\alpha = 0.05$ için Z_{α} değeri=1.96’dır)

d = Örneklem Hatası (Duyarlılık)

N = 515.086 öğretmen (2008-2009 MEB Verilerine Göre)

olmak üzere;

$p = 0.5$

$\alpha = 0.05$

$d = \pm 0.05$ alınarak, $n = \frac{p(1-p)Z_{\alpha}^2}{d^2}$ formülünden

$n = 599$ olarak belirlendi (Yığın büyüklüğü belli iken farklı olan formülde hesaplanan örnek çapı aynı çıkmaktadır, $N > 10.000$ yeteri kadar büyük olduğundan).

Bu örnek çapı belirlenen 12 bölgedeki illere, illerde kent yerleşim yerlerinde çalışan ilk ve ortaöğretimde görev yapan öğretmen sayılarına Orantılı Örneklem yöntemiyle paylaştırıldı. 12 ilde 157 okulda gerçekleştirilen araştırmada, her okuldan en fazla 4 öğretmenle görüşme kotası kondu.

Veri Toplama Araçları

Kademeler arası geçiş ve yönlendirmeye ilişkin öğretmenlerin bilgi, tutum ve davranışlarıyla mevcut durum ve olması gereken durumu belirlemek amacıyla literatür taraması ve uzmanların görüşleriyle önerileri alınarak 30 sorudan oluşan bir anket formu oluşturuldu. Hazırlanan anket formunda cinsiyet, kıdem, kurum, okuldaki konumu gibi sosyo-demografik soruların yanı sıra kademeler arası geçiş ve yönlendirmeye yönelik mevcut durumla, öğretmenlerin bakış açılarını ve olması gereken durumu ortaya çıkarmayı amaçlayan sorular yer almaktadır.

Güvenirlilik ve Geçerlilik

Kademeler arası geçiş ve yönlendirmeye ilişkin oluşturulan anket formunun güvenirliliği için Pilot çalışma Ankara’da 30 öğretmen üzerinde yapıldı. Anketör dönüşleri, frekanslar ve cevap verilmeyen sorular incelenerek anlaşılmayan sorular anlaşılır hale getirildi. Geçerlilik için anket formu uzman görüşlerine sunuldu ve uzman görüşlerinden dönen düzeltme ve öneriler neticesinde anket formuna son şekli verildi.

Sınırlılıklar

Araştırma Türkiye genelinde yapıldığı için kent-kır ve maliyet kotaları konuldu. Bu nedenle araştırma TÜİK’in İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) Düzey 1’den Türkiye’yi temsilen 12 bölgede 12 il seçildi ve kent (merkez) bölgelerindeki ilk ve ortaöğretimdeki okullarda yapıldı.

Araştırmanın Etik Boyutu

Araştırmanın okullarda uygulanması için M.E.B. Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı’ndan (EARGED) 19.06.2009 tarihli 164/1568 sayılı araştırma izni alındı. Okullarda anket uygulaması, okul yöneticileriyle görüşülerek gerekli bilgi verildikten sonra öğretmenlerle gerçekleştirildi. Öğretmenlerin araştırmaya katılıp katılmamaları serbest bırakıldı.

Araştırmanın Yapıldığı Tarih

Araştırma 20-30 Haziran 2009 tarihleri arasında yapıldı.

Verilerin Analizi

Türkiye’de, kademeler arası geçiş ve yönlendirmeye ilişkin mevcut durumu ortaya çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada; 12 ilde, 157 okulda ve 599 öğretmenle görüşülüp yüz yüze anket tekniği uygulanarak elde edilen veriler, SPSS paket programında analiz edildi.

Tablo 1’de örnek çapının illere göre paylaşımı, Tablo 2–Tablo 3 arası öğretmenlerin demografik özelliklerinin frekansları, Tablo 4 – Tablo 46 arası kademeler arası geçiş ve yönlendirmeye ilişkin soruların frekanslarıyla, demografik özelliklerin bu sorularla çapraz tabloları ve Ki-Kare Analizi (χ^2 bağımsızlık testi) sonuçları yer almaktadır. Yapılan χ^2 analizleri sonucu anlamlı olanlar bulgulara yer almaktadır. Anlamlılık düzeyi olarak $\alpha=0.05$ alındı.

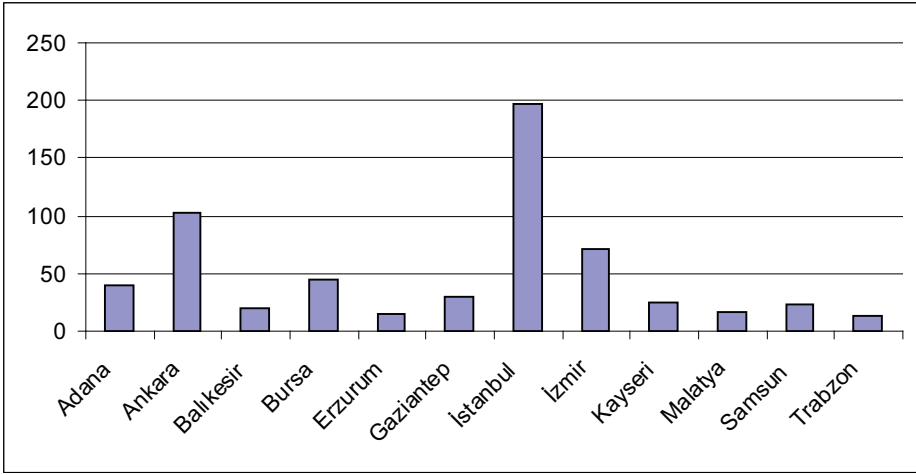
BULGULAR VE TARTIŞMA

20-30 Haziran 2009 tarihlerinde 12 ilde, 157 okulda ve 599 öğretmenle yüz yüze yapılan “Kademeler Arası Geçiş ve Yönlendirme” araştırmasında elde edilen bulgular aşağıdadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İllere Göre Dağılımı

	Sayı	%
Adana	39	6,5
Ankara	103	17,2
Balıkesir	20	3,3
Bursa	45	7,5
Erzurum	15	2,5
Gaziantep	29	4,8
İstanbul	197	32,9
İzmir	72	12,0
Kayseri	25	4,2
Malatya	16	2,7
Samsun	24	4,0
Trabzon	14	2,3
Toplam	599	100,0

İBBS Düzey 1 bölgesinden Türkiye’yi temsilen 12 il seçildi. Bu illerin kent bölgesinde ilk ve ortaöğretimde görev yapan öğretmenlerin sayılarına orantılı olarak önceden hesaplanan örnek çapı paylaştırıldı. Paylaştırma sonucu il bazında araştırmaya katılan öğretmenlerin dağılımı Tablo 1’deki gibidir.

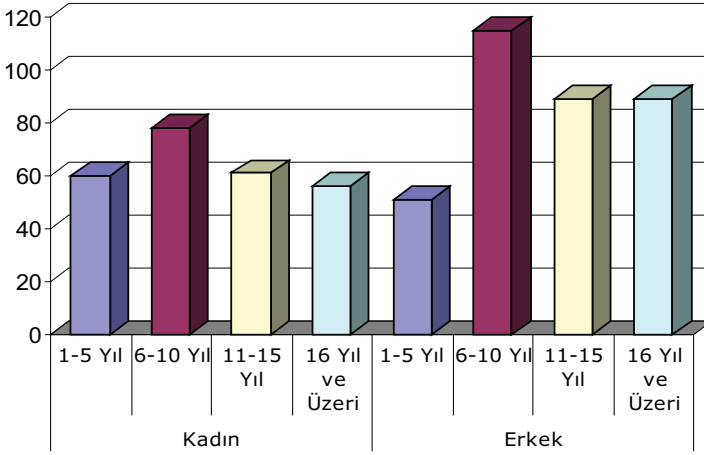

Şekil 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin İllere Göre Dağılım Grafiği

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

		Mesleki Kıdem				Toplam
		1-5 Yıl	6-10 Yıl	11-15 Yıl	16 Yıl ve Üzeri	
Cinsiyet	Kadın	60	78	61	56	255
		23,5%	30,6%	23,9%	22,0%	100,0%
	Erkek	54,1%	40,4%	40,7%	38,6%	42,6%
		51	115	89	89	344
Toplam	Kadın	14,8%	33,4%	25,9%	25,9%	100,0%
		45,9%	59,6%	59,3%	61,4%	57,4%
	Erkek	111	193	150	45	599
		18,5%	32,2%	25,0%	24,2%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Araştırmaya katılanların %42.6'sı kadın, %57.4'ü erkektir. %18.5'i 1-5 yıl, %32.2'si 6-10 yıl, %25'i 11-15 yıl, %24.2'si ise 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir.

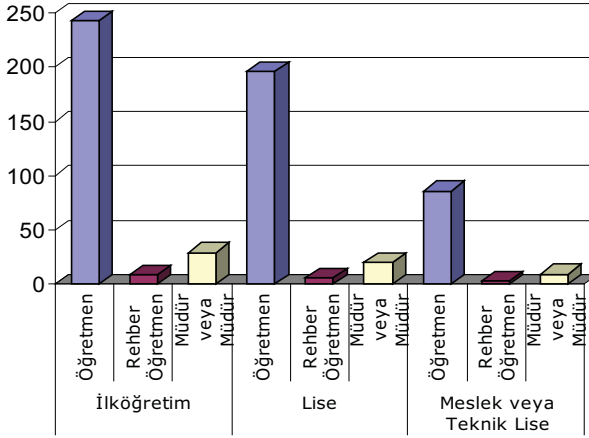

Şekil 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdemlerinin Cinsiyete Göre Dağılım Grafiği

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Okuldaki Konumlarının Kurumlara Göre Dağılımı

		Okuldaki Konum			Toplam
		Öğretmen	Rehber Öğretmen	Müdür veya Müdür Yardımcısı	
Kurum	İlköğretim	243	8	29	280
		86,8%	2,9%	10,4%	100,0%
		46,3%	50,0%	50,0%	46,7%
	Lise	196	5	20	221
		88,7%	2,3%	9,0%	100,0%
		37,3%	31,3%	34,5%	36,9%
Meslek veya Teknik Lise	86	3	9	98	
	87,8%	3,1%	9,2%	100,0%	
	16,4%	18,8%	15,5%	16,4%	
Toplam		525	16	58	599
		87,6%	2,7%	9,7%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Araştırmadaki öğretmenlerin %46.7'si ilköğretimde, %36.9'u lisede ve %16.4'ü meslek veya teknik lisede görev yapmaktadır. Ankete katılanların %87.6'sı öğretmen, %2.7'si rehber öğretmen ve %9.7'si müdür veya müdür yardımcısıdır.

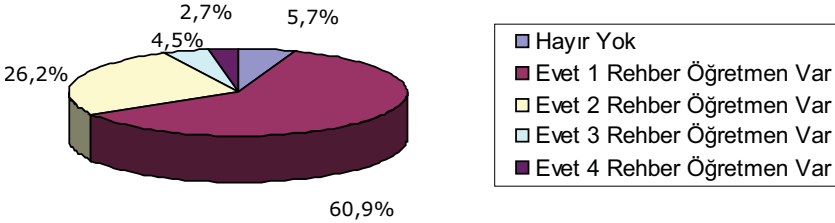

Şekil 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Okuldaki Konularının Kurumlara Göre Dağılım Grafiği

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Okullarındaki Rehber Öğretmen Sayılarına Göre Dağılımı

Okulunuzda rehber öğretmen var mı? Varsa sayısı nedir?	Sayı	%
Hayır yok	34	5,7
Evet 1 rehber öğretmen var	365	60,9
Evet 2 rehber öğretmen var	157	26,2
Evet 3 rehber öğretmen var	27	4,5
Evet 4 rehber öğretmen var	16	2,7
Toplam	599	100,0

Ankete katılan öğretmenlerin %5.7'si okulunda rehber öğretmen olmadığını, %60.9'u 1 rehber öğretmen olduğunu, %26,2'si 2 rehber öğretmen olduğunu, %4.5'i 3 rehber öğretmen olduğunu ve %2.7'si 4 rehber öğretmen olduğunu ifade etmektedir. Okulların %5.7'sinde rehber öğretmen olmadığı görülmektedir. 4 rehber öğretmen sayısı örneklem için az sayıda çıkmaktadır. Yapılacak çapraz tablolar neticesinde elde edilecek olan Ki-kare analizi sonuçlarında yorumlama yapılırken bu durum dikkate alınmaktadır.

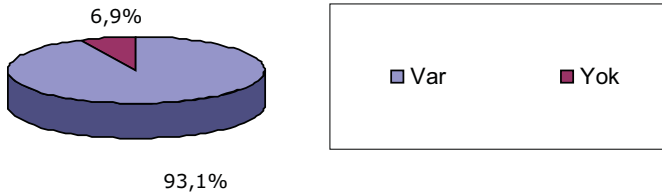

Şekil 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Okullarındaki Rehber Öğretmen Sayılarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Okullarındaki Rehberlik Servisi Durumuna Göre Dağılımı

Okul içerisinde rehberlik servisi var mı?	Sayı	%
Var	549	93,1
Yok	41	6,9
Toplam	590	100,0

Öğretmenlerin %93.1'i kendi okulunda rehberlik servisinin olduğunu, %6.9'u olmadığını belirtmektedir. Okulların %6.9'unda rehberlik servisinin olmadığı ortaya çıkmaktadır.

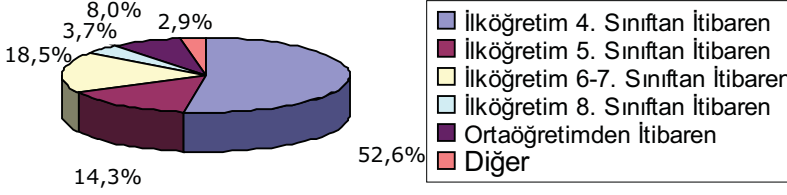

Şekil 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Okullarındaki Rehberlik Servisi Durumuna Göre Dağılım Grafığı

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Rehberliğe Ne Zaman Geçilmesine İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı

Mesleki rehberliğe eğitimin hangi safhasında geçilmelidir?	Sayı	%
İlköğretim 4. Sınıftan itibaren	309	52,6
İlköğretim 5. Sınıftan itibaren	84	14,3
İlköğretim 6-7. Sınıftan itibaren	109	18,5
İlköğretim 8. Sınıftan itibaren	22	3,7
Ortaöğretimden itibaren	47	8,0
Diğer	17	2,9
Toplam	588	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %52.6'sı mesleki rehberliğe ilköğretim 4. sınıftan itibaren, %14.3'ü 5. sınıftan itibaren, %18.5'i 6-7. sınıftan itibaren, %3.7'si 8. sınıftan itibaren ve %8'i ortaöğretimden itibaren geçilmesi gerektiği görüşünü bildirmektedir. %2.9'u ise diğer olarak belirtmektedir. Öğretmenler bu konudaki görüşlerini, mesleki rehberlik çalışmalarının 4. Sınıftan itibaren başlaması yönünde olduğunu belirtmektedir. Kuramsal olarak kabul edilen görüş mesleki rehberlik çalışmalarının okul öncesi dönemden itibaren başlamasıdır. Öğretmenler mesleki rehberlik çalışmalarını sadece yönlendirme ile sınırlı olarak görüyor olabilirler. Bu durum öğretmenlere mesleki rehberlik konusunda bilgi verilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Şekil 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Rehberliğe Ne Zaman Geçilmesine İlişkin Görüşlerine Göre Dağılım Grafiği

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Rehberliğe Ne Zaman Geçilmesine İlişkin Görüşlerinin Kurumlara Göre Dağılımı

		Mesleki rehberliğe eğitimin hangi safhasında geçilmelidir?						Toplam
		İlköğretim 4. Sınıftan itibaren	İlköğretim 5. Sınıftan itibaren	İlköğretim 6-7. Sınıftan itibaren	İlköğretim 8. Sınıftan itibaren	Ortaöğretimden itibaren	Diğer	
Kurum	İlköğretim	170 62,3%	31 11,4%	43 15,8%	5 1,8%	13 4,8%	11 4,0%	273 100,0%
	Lise	97 44,5%	43 19,7%	50 22,9%	9 4,1%	14 6,4%	5 2,3%	218 100,0%
	Meslek veya Teknik Lise	42 43,3%	10 10,3%	16 16,5%	8 8,2%	20 20,6%	1 1,0%	97 100,0%
Toplam		309 52,6%	84 14,3%	109 18,5%	22 3,7%	47 8,0%	17 2,9%	588 100,0%

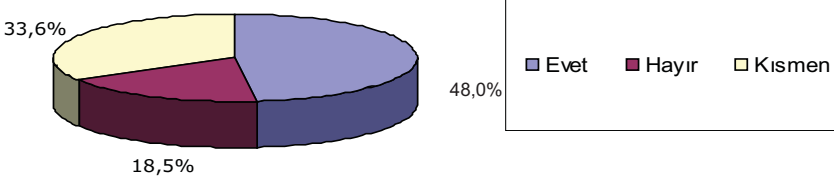
$$\chi_h^2 = 54.29 \quad sd = 10 \quad P = 0.001$$

Öğretmenlerin, mesleki rehberliğe eğitimin hangi safhasında Geçilmesine ilişkin görüşlerinin kurumlarına göre dağılımı Tablo 7’de yer almaktadır. Mesleki rehberliğe geçiş ile ilgili görüşlerin kurumlara bağımlı olup olmadığına bakıldığında; yapılan Ki-Kare Analizi sonucu hesaplanan Ki-Kare değeri $\chi_h^2 = 54.29$, serbestlik derecesi $sd=10$ ve olasılık değeri $P=0.001 < \alpha=0.05$ olduğundan anlamlı çıkmaktadır. Buna göre tablo incelendiğinde mesleki rehberliğe 4. sınıftan itibaren geçilmesi düşüncesini, ilköğretim öğretmenlerinin diğer öğretmenlere oranla daha fazla vurguladığı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuz tarafından Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) Hizmetlerine Yeterli İmkan Sağlanıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Okulunuz tarafından psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) hizmetlerine yeterli imkanlar sağlanıyor mu?	Sayı	%
Evet	286	48,0
Hayır	110	18,5
Kısmen	200	33,6
Toplam	596	100,0

Ankete katılanların %48'i bulunduğu okulu tarafında Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) hizmetlerine yeterli imkanları sağladığını, %18.5'i yeterli imkanları sağlamadığını, %33.6'sı ise yeterli imkanları kısmen sağladığını ifade etmektedir. Buna okullarımızı %18.5'i PDR hizmetlerine yeterli imkanları sağlamadığı veya sağlayamadığı ortaya çıkmaktadır.

Şekil 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuz tarafından Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) Hizmetlerine Yeterli İmkan Sağlanıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 9. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuz tarafından Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) Hizmetlerine Yeterli İmkan Sağlanıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Kurumlara Göre Dağılımı

		Okulunuz tarafından psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) hizmetlerine yeterli imkanlar sağlanıyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Kurum	İlköğretim	125 45,0%	64 23,0%	89 32,0%	278 100,0%
	Lise	122 55,2%	25 11,3%	74 33,5%	221 100,0%
	Meslek veya Teknik Lise	39 40,2%	21 21,6%	37 38,1%	97 100,0%
Toplam		286 48,0%	110 18,5%	200 33,6%	596 100,0%

$$\chi_h^2 = 14.74 \quad sd = 4 \quad P = 0.005$$

Öğretmenlerin kendi okulu tarafından PDR hizmetlerine yeterli imkanların sağlanması kuruma bağımlı olup olmadığı için yapılan analiz sonucu (P=0.005) anlamlı çıkmaktadır. Buna göre PDR hizmetlerine genel liselerin diğer kurumlara göre daha fazla imkanlar sağladığı ve ilköğretim kurumlarının ise diğer kurumlara göre daha az imkanlar sağladığı görülmektedir. Tüm rehberlik

çalışmaları gibi mesleki rehberlik çalışmalarının da önemli olduğu ilköğretim yıllarında, rehberlik çalışmalarına yeterli imkanın sağlanmaması çalışmalardan beklenen verimin sağlanmasını engellemekte, öğrencilerin ortaöğretim kurumu tercihleri, sınavlara hazırlanma süreçlerine destek olunması ve yönlendirmenin sağlıklı yapılması gibi konularda öğretmenlere, öğrencilere ve velilere yeterince ulaşılmasını ve bilgilendirme yapılmasını önleyecektir.

Tablo 10. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuz tarafından Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) Hizmetlerine Yeterli İmkan Sağlanıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Okullarındaki Rehber Öğretmen Sayısına Göre Dağılımı

		Okulunuz tarafından psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) hizmetlerine yeterli imkanlar sağlanıyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Okulunuzda rehber öğretmen var mı? Varsa sayısı nedir?	Hayır yok		24 70,6%	10 29,4%	34 100,0%
	Evet 1 rehber öğretmen var	179 49,2%	55 15,1%	130 35,7%	364 100,0%
	Evet 2 rehber öğretmen var	82 52,9%	23 14,8%	50 32,3%	155 100,0%
	Evet 3 rehber öğretmen var	17 63,0%	2 7,4%	8 29,6%	27 100,0%
	Evet 4 rehber öğretmen var	8 50,0%	6 37,5%	2 12,5%	16 100,0%
Toplam		286 48,0%	110 18,5%	200 33,6%	596 100,0%

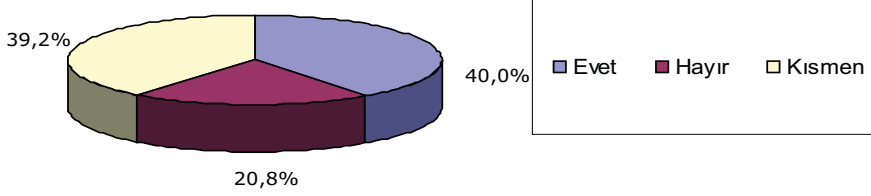
$$\chi^2 = 79.78 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Öğretmenlerin kendi okulu tarafından PDR hizmetlerine yeterli imkanların sağlanması okuldaki rehber öğretmen sayısı bakımından incelendiğinde yapılan analiz sonucu (P=0.001) anlamlı bulunmaktadır. Okullardaki rehber öğretmen sayısı arttıkça okuldaki PDR hizmetlerine sağlanan imkanların arttığı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 11. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Bir Üst Kurumu Tanıtıcı Ziyaretler Gerçekleştiriliyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Okulunuzda bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretler gerçekleştiriliyor mu?	Sayı	%
Evet	238	40,0
Hayır	124	20,8
Kısmen	233	39,2
Toplam	595	100,0

Araştırmaya katılanların %40'ı okulunda bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretler gerçekleştirildiğini ifade ederken, %20.8'i bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretler gerçekleştirilmediğini belirtmektedir. Kısmen ziyaretler gerçekleştirildiğini ifade edenlerin oranı ise 39.2'dir.

Şekil 8. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Bir Üst Kurumu Tanıtıcı Ziyaretler Gerçekleştiriliyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 12. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Bir Üst Kurumu Tanıtıcı Ziyaretler Gerçekleştiriliyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Kurumlarına Göre Dağılımı

		Okulunuz tarafından psikolojik danışma ve rehberlik (PDR) hizmetlerine yeterli imkanlar sağlanıyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Kurum	İlköğretim	107 38,5%	69 24,8%	102 36,7%	278 100,0%
	Lise	100 45,7%	33 15,1%	86 39,3%	219 100,0%
	Meslek veya Teknik Lise	31 31,6%	22 22,4%	45 45,9%	98 100,0%
Toplam		238 40,0%	124 20,8%	233 39,2%	595 100,0%

$$\chi^2_h = 10.94 \quad sd = 4 \quad P = 0.027$$

Öğretmenlerin kendi okulunda bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretlerin gerçekleştirilmesi kuruma göre incelendiğinde yapılan Bağımsızlık Testi sonucu ($P=0.027$) anlamlı çıkmaktadır. Bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretlerin düz liselerde daha fazla gerçekleştirildiği görülürken, ilköğretimde en az olarak görülmektedir. İlköğretim okullarında rehberlik çalışmalarına yeterince imkanlar sağlanmaması bu sonucun çıkmasında önemli rol oynamaktadır.

Tablo 13. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Bir Üst Kurumu Tanıtıcı Ziyaretler Gerçekleştiriliyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Okullarındaki Rehber Öğretmen Sayısına Göre Dağılımı

		Okulunuzda bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretler gerçekleştiriliyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Okulunuzda rehber öğretmen var mı? Varsa sayısı nedir?	Hayır yok	5 14,7%	17 50,0%	12 35,3%	34 100,0%
	Evet 1 rehber öğretmen var	140 38,8%	70 19,4%	151 41,8%	361 100,0%
	Evet 2 rehber öğretmen var	72 45,9%	29 18,5%	56 35,7%	157 100,0%
	Evet 3 rehber öğretmen var	12 44,4%	4 14,8%	11 40,7%	27 100,0%
	Evet 4 rehber öğretmen var	9 56,3%	4 25,0%	3 18,8%	16 100,0%
Toplam		238 40,0%	124 20,8%	233 39,2%	595 100,0%

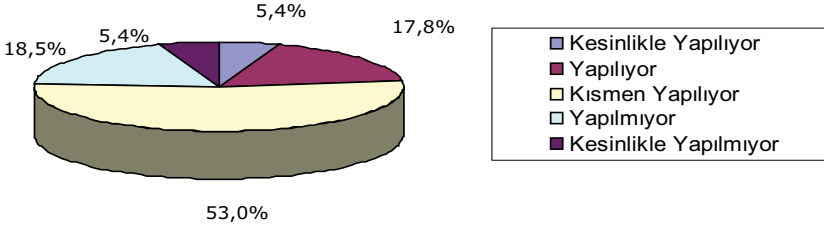
$$\chi^2_h = 26.37 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Araştırmadaki öğretmenlerin kendi okulunda bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretlerin gerçekleştirilmesi okulundaki rehber öğretmen sayısına göre incelendiğinde ise analiz sonucu (P=0.001) anlamlı olduğu görülmektedir. Okuldaki rehber öğretmen sayısı arttıkça bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretlerin daha fazla gerçekleştirildiği görülmektedir.

Tablo 14. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Ülkemizde Mesleki ve Teknik Eğitimin Tanıtımı Yeterince Yapılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin tanıtımı sizce yeterince yapılıyor mu?	Sayı	%
Kesinlikle Yapılıyor	32	5,4
Yapılıyor	106	17,8
Kısmen Yapılıyor	316	53,0
Yapılmıyor	110	18,5
Kesinlikle Yapılmıyor	32	5,4
Toplam	596	100,0

Ankete katılanların %23.2’si ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin tanıtımının yeterince yapıldığını, %53’ü kısmen yapıldığını ve %23.9’u tanıtımın yeterince yapılmadığını düşünmektedir.

Şekil 9. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Ülkemizde Mesleki ve Teknik Eğitimin Tanıtımı Yeterince Yapılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 15. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Ülkemizde Mesleki ve Teknik Eğitimin Tanıtımı Yeterince Yapılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Kurumlara Göre Dağılımı

		Ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin tanıtımı sizce yeterince yapılıyor mu?					Toplam
		Kesinlikle Yapılıyor	Yapılıyor	Kısmen Yapılıyor	Yapılmıyor	Kesinlikle Yapılmıyor	
Kurum	İlköğretim	13 4,7%	44 15,8%	145 52,0%	65 23,3%	12 4,3%	279 100,0%
	Lise	16 7,3%	39 17,7%	122 55,5%	26 11,8%	17 7,7%	220 100,0%
	Meslek veya Teknik Lise	3 3,1%	23 23,7%	49 50,5%	19 19,6%	3 3,1%	97 100,0%
Toplam		32 5,4%	106 17,8%	316 53,0%	110 18,5%	32 5,4%	596 100,0%

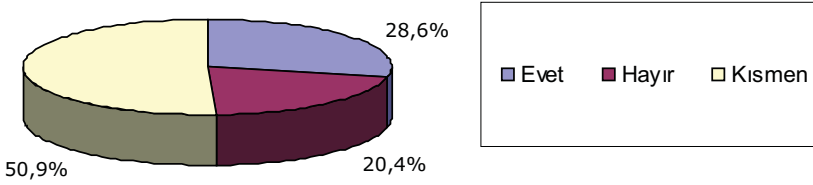
$$\chi^2 = 18.32 \quad sd = 8 \quad P = 0.019$$

Ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin tanıtımı, öğretmenlere göre yeterince yapıp yapılmadığı düşüncesi, görev yaptığı kuruma göre incelendiğinde yapılan analiz sonucu (P=0.019) hesaplanarak istatistiksel olarak anlamlı bulunmaktadır. Ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin tanıtımının yeterince yapılmadığını söyleyen ilköğretim öğretmenlerinin oranı diğer kurumdaki öğretmenlerin oranından fazla olduğu söylenebilir. Yine bu sonucun çıkmasında ilköğretim okullarında rehberlik çalışmalarına yeterince imkanlar sağlanmaması gösterilebilir.

Tablo 16. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Öğrencilerin Psikolojik ve Sosyal Özelliklerine İlişkin Geniş Ölçüde Bilgi Toplanıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Okulunuzda öğrencilerin psikolojik ve sosyal özelliklerine ilişkin geniş ölçüde bilgi topluyor mu?	Sayı	%
Evet	171	28,6
Hayır	122	20,4
Kısmen	304	50,9
Toplam	597	100,0

Öğretmenlerin %28.6'sı okulunda öğrencilerin psikolojik ve sosyal özelliklerine ilişkin geniş ölçüde bilgi toplandığını, %50.9'u kısmen toplandığını ve %20.4'ü toplanmadığını bildirmektedir.

Şekil 10. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Öğrencilerin Psikolojik ve Sosyal Özelliklerine İlişkin Geniş Ölçüde Bilgi Toplanıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 17. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Öğrencilerin Psikolojik ve Sosyal Özelliklerine İlişkin Geniş Ölçüde Bilgi Toplanıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Okullarındaki Rehber Öğretmen Sayısına Göre Dağılımı

		Okulunuzda öğrencilerin psikolojik ve sosyal özelliklerine ilişkin geniş ölçüde bilgi toplanıyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Okulunuzda rehber öğretmen var mı? Varsa sayısı nedir?	Hayır yok		17 50,0%	17 50,0%	34 100,0%
	Evet 1 rehber öğretmen var	110 30,3%	68 18,7%	185 51,0%	363 100,0%
	Evet 2 rehber öğretmen var	50 31,8%	29 18,5%	78 49,7%	157 100,0%
	Evet 3 rehber öğretmen var	9 33,3%	4 14,8%	14 51,9%	27 100,0%
	Evet 4 rehber öğretmen var	2 12,5%	4 25,0%	10 62,5%	16 100,0%
Toplam		171 28,6%	122 20,4%	304 50,9%	597 100,0%

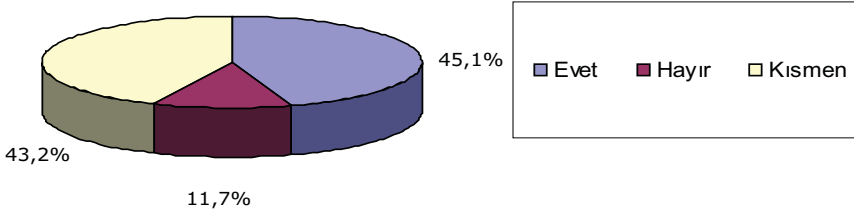
$$\chi^2_h = 28.73 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Öğretmenlerin okulu tarafından öğrencilerin psikolojik ve sosyal özelliklerine ilişkin geniş ölçüde bilgi toplanma durumu okulundaki rehber öğretmen sayısına göre incelendiğinde yapılan test sonucu $P=0.001$ olduğundan anlamlıdır. Okullardaki rehber öğretmen sayısı arttıkça okuldaki öğrencilerin psikolojik ve sosyal özelliklerine ilişkin geniş ölçüde bilgi toplanma oranı da artmaktadır.

Tablo 18. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda PDR Tarafından Öğrencilere Standart Testler, İlgili Envanterleri, Başarı Testleri ve Benzer Testler Uygulanıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Okulunuzda PDR tarafından öğrencilere standart testler, ilgi envanterleri, başarı testleri ve benzer testler uygulanıyor mu?	Sayı	%
Evet	269	45,1
Hayır	70	11,7
Kısmen	258	43,2
Toplam	597	100,0

Araştırmadaki öğretmenlerin %45.1’i okulunda PDR tarafından öğrencilere standart testler, ilgili envanterleri, başarı testleri ve benzer testler uygulandığını, % 11.7’si uygulanmadığını ifade etmektedir. Kısmen uygulandığını söyleyenlerin oranı ise 43.2’dir.

Şekil 11. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda PDR Tarafından Öğrencilere Standart Testler, İlgili Envanterleri, Başarı Testleri ve Benzer Testler Uygulanıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 19. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda PDR Tarafından Öğrencilere Standart Testler, İlgili Envanterleri, Başarı Testleri ve Benzer Testler Uygulanıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Kurumlara Göre Dağılımı

		Okulunuzda PDR tarafından öğrencilere standart testler, ilgili envanterleri, başarı testleri ve benzer testler uygulanıyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Kurum	İlköğretim	114 40,7%	32 11,4%	134 47,9%	280 100,0%
	Lise	113 51,6%	30 13,7%	76 34,7%	219 100,0%
	Meslek veya Teknik Lise	42 42,9%	8 8,2%	48 49,0%	98 100,0%
Toplam		269 45,1%	70 11,7%	258 43,2%	597 100,0%

$$\chi^2 = 10.99 \quad sd = 4 \quad P = 0.027$$

Kuruma göre PDR tarafından öğrencilere yapılan standart testler, ilgi envanterleri, başarı testleri ve benzer testlerin uygulanma durumu incelendiğinde yapılan Ki-kare analiz sonucu (P=0.027) anlamlıdır. Lisede bu testlerin en fazla uygulandığı görülürken, ilköğretimde daha az uygulandığı ortaya çıkmaktadır. Bu durum yine ilköğretim okullarında rehberlik çalışmalarına yeterince imkanlar sağlanmamasına bağlanabilir.

Tablo 20. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda PDR Tarafından Öğrencilere Standart Testler, İlgi Envanterleri, Başarı Testleri ve Benzer Testler Uygulanıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Okullarındaki Rehber Öğretmen Sayısına Göre Dağılımı

		Okulunuzda PDR tarafından öğrencilere standart testler, ilgi envanterleri, başarı testleri ve benzer testler uygulanıyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Okulunuzda rehber öğretmen var mı? Varsa sayısı nedir?	Hayır yok	2 5,9%	12 35,3%	20 58,8%	34 100,0%
	Evet 1 rehber öğretmen var	162 44,6%	35 9,6%	166 45,7%	363 100,0%
	Evet 2 rehber öğretmen var	81 51,6%	18 11,5%	58 36,9%	157 100,0%
	Evet 3 rehber öğretmen var	16 59,3%		11 40,7%	27 100,0%
	Evet 4 rehber öğretmen var	8 50,0%	5 31,3%	3 18,8%	16 100,0%
Toplam		269 45,1%	70 11,7%	258 43,2%	597 100,0%

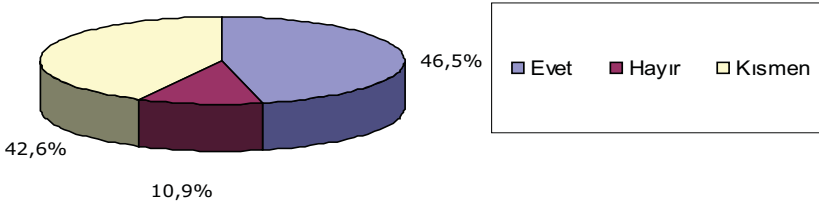
$$\chi^2_h = 46.34 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Rehber öğretmen sayısına göre PDR tarafından öğrencilere bu testlerin uygulanma durumu incelendiğinde yapılan analiz sonucu (P=0.001) anlamlı bulunmaktadır. Rehber öğretmen sayısı arttıkça bu testlerin daha fazla uygulandığı görülmektedir. Bu durum 3 rehber öğretmenli okullarda en fazla gözükmektedir.

Tablo 21. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Öğrencileri Tanımaya Yönelik Ölçme Araçları Kullanılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Okulunuzda öğrencileri tanımaya yönelik ölçme araçları kullanılıyor mu?	Sayı	%
Evet	277	46,5
Hayır	65	10,9
Kısmen	254	42,6
Toplam	596	100,0

Ankete katılanların %46.5'i okulunda öğrencileri tanımaya yönelik ölçme araçları kullandığını, %10.9'u kullanmadığını ve %42.6'sı kısmen kullandığını belirtmektedir.

Şekil 12. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Öğrencileri Tanımaya Yönelik Ölçme Araçları Kullanılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 22. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Öğrencileri Tanımaya Yönelik Ölçme Araçları Kullanılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Okullarındaki Rehber Öğretmen Sayısına Göre Dağılımı

		Okulunuzda öğrencileri tanımaya yönelik ölçme araçları kullanılıyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Okulunuzda rehber öğretmen var mı? Varsa sayısı nedir?	Hayır yok	4 11,8%	10 29,4%	20 58,8%	34 100,0%
	Evet 1 rehber öğretmen var	169 46,7%	33 9,1%	160 44,2%	362 100,0%
	Evet 2 rehber öğretmen var	82 52,2%	20 12,7%	55 35,0%	157 100,0%
	Evet 3 rehber öğretmen var	15 55,6%	1 3,7%	11 40,7%	27 100,0%
	Evet 4 rehber öğretmen var	7 43,8%	1 6,3%	8 50,0%	16 100,0%
Toplam		277 46,5%	65 10,9%	254 42,6%	596 100,0%

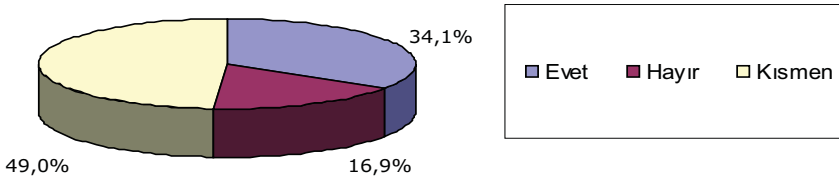
$$\chi^2 = 28.92 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Rehber öğretmen sayısına göre öğrencileri tanımaya yönelik ölçme araçlarının kullanılma durumu incelendiğinde test sonucu $P=0.001$ hesaplanarak anlamlı olduğu ortaya çıkmaktadır. Rehber öğretmen sayısı arttıkça öğrencileri tanımaya yönelik ölçme araçları kullanma durumu da artmaktadır.

Tablo 23. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Uygulanan Ölçme Araçları Sonucunda İhtiyaç Doğrultusunda Gerekli Çalışmalar Yapılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Uygulanan ölçme araçları sonucunda ihtiyaç doğrultusunda gerekli çalışmalar yapılıyor mu?	Sayı	%
Evet	202	34,1
Hayır	100	16,9
Kısmen	290	49,0
Toplam	592	100,0

Araştırmadaki öğretmenlerin %34.1’i okulunda uygulanan ölçme araçları sonucunda ihtiyaç doğrultusunda gerekli çalışmaların yapıldığını, %16.9’u yapılmadığını ve %49’u kısmen yapıldığını ifade etmektedir.

Şekil 13. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Uygulanan Ölçme Araçları Sonucunda İhtiyaç Doğrultusunda Gerekli Çalışmalar Yapılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 24. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Uygulanan Ölçme Araçları Sonucunda İhtiyaç Doğrultusunda Gerekli Çalışmalar Yapılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Okullarındaki Rehber Öğretmen Sayısına Göre Dağılımı

		Uygulanan ölçme araçları sonucunda ihtiyaç doğrultusunda gerekli çalışmalar yapılıyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Okulunuzda rehber öğretmen var mı? Varsa sayısı nedir?	Hayır yok	4 11,8%	17 50,0%	13 38,2%	34 100,0%
	Evet 1 rehber öğretmen var	120 33,3%	59 16,4%	181 50,3%	360 100,0%
	Evet 2 rehber öğretmen var	58 37,4%	20 12,9%	77 49,7%	155 100,0%
	Evet 3 rehber öğretmen var	12 44,4%	2 7,4%	13 48,1%	27 100,0%
	Evet 4 rehber öğretmen var	8 50,0%	2 12,5%	6 37,5%	16 100,0%
Toplam		202 34,1%	100 16,9%	290 49,0%	592 100,0%

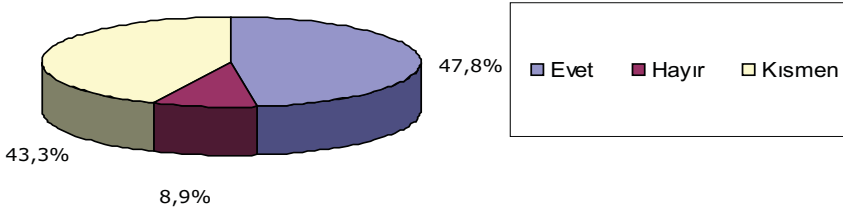
$$\chi^2 = 34.14 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Okullardaki bu çalışmaların rehber öğretmen sayısına bağımlı olup olmadığına baktığımızda uygulanan analiz sonucu (P=0.001) anlamlı bulunmaktadır. Rehber öğretmen sayısı azaldıkça uygulanan ölçme araçları sonucunda ihtiyaç doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılma durumunun da azaldığı ortaya çıkmaktadır.

Tablo 25. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuz Tarafından Öğrenciler Hakkında Velilerle Yeterince Görüşülüyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Okulunuz tarafından öğrenciler hakkında velilerle yeterince görüşülüyor mu?	Sayı	%
Evet	284	47,8
Hayır	53	8,9
Kısmen	257	43,3
Toplam	594	100,0

Okulu tarafından öğrenciler hakkında velilerle yeterince görüşüldüğünü ifade edenlerin oranı 47.8 iken, yeterince görüşülmediğini söyleyenlerin oranı 8.9’dur. Kısmen görüşülüyor diyen öğretmenler ise %43.3’tür.

Şekil 14. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuz Tarafından Öğrenciler Hakkında Velilerle Yeterince Görüşülüyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 26. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuz Tarafından Öğrenciler Hakkında Velilerle Yeterince Görüşülüyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Okullarındaki Rehber Öğretmen Sayısına Göre Dağılımı

		Okulunuz tarafından öğrenciler hakkında velilerle yeterince görüşülüyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Okulunuzda rehber öğretmen var mı? Varsa sayısı nedir?	Hayır yok	10 29,4%	7 20,6%	17 50,0%	34 100,0%
	Evet 1 rehber öğretmen var	162 45,0%	29 8,1%	169 46,9%	360 100,0%
	Evet 2 rehber öğretmen var	93 59,2%	10 6,4%	54 34,4%	157 100,0%
	Evet 3 rehber öğretmen var	15 55,6%	2 7,4%	10 37,0%	27 100,0%
	Evet 4 rehber öğretmen var	4 25,0%	5 31,3%	7 43,8%	16 100,0%
Toplam		284 47,8%	53 8,9%	257 43,3%	594 100,0%

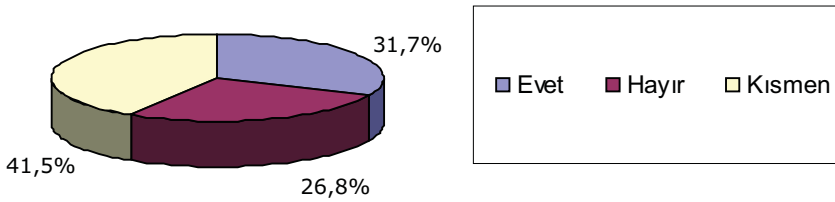
$$\chi^2 = 29.59 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Öğrenciler hakkında velilerle yeterince görüşülme durumu okuldaki rehber öğretmen sayısına bağımlı olup olmadığına baktığımızda ise yapılan analiz sonucu $P=0.001$ bulunarak anlamlı çıkmaktadır. Rehber öğretmen sayısı 2 olan okullarda öğrenciler hakkında velilerle daha fazla görüşüldüğü istatistiksel olarak ortaya çıkmaktadır.

Tablo 27. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Özel Yetenekli Öğrencilerin Tespit Edilmesine Yönelik Gerekli Çalışmalar Yapılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Özel yetenekli öğrencilerin tespit edilmesine yönelik gerekli çalışmalar yapılıyor mu?	Sayı	%
Evet	188	31,7
Hayır	159	26,8
Kısmen	246	41,5
Toplam	593	100,0

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %31.7’si okulunda özel yetenekli öğrencilerin tespit edilmesine yönelik gerekli çalışmaların yapıldığını, %26.8’i yapılmadığını ve %41.5’i kısmen yapıldığını ortaya koymaktadır.

Şekil 15. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Özel Yetenekli Öğrencilerin Tespit Edilmesine Yönelik Gerekli Çalışmalar Yapılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 28. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Özel Yetenekli Öğrencilerin Tespit Edilmesine Yönelik Gerekli Çalışmalar Yapılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Kurumlarına Göre Dağılımı

		Özel yetenekli öğrencilerin tespit edilmesine yönelik gerekli çalışmalar yapılıyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Kurum	İlköğretim	81 29,1%	64 23,0%	133 47,8%	278 100,0%
	Lise	78 35,9%	69 31,8%	70 32,3%	217 100,0%
	Meslek veya Teknik Lise	29 29,6%	26 26,5%	43 43,9%	98 100,0%
Toplam		188 31,7%	159 26,8%	246 41,5%	593 100,0%

$$\chi_h^2 = 12.75 \quad sd = 4 \quad P = 0.013$$

Araştırmaya katılan öğretmenlerin okulu tarafından özel yetenekli öğrencilerin tespit edilmesi noktasında gerekli çalışmaların yapılması, görev yaptığı kuruma bağlılığına bakılacak olursa, yapılan bağımsızlık testi sonucu $P=0.013$ hesaplandı ve anlamlı bulundu. İlköğretim ile meslek ve teknik liselerde özel yetenekli öğrencilerin tespit edilmesine yönelik gerekli çalışmaların kısmen yapıldığı ortaya çıkarken, liselerin %35.9’unda gerekli çalışmalar yapıldığı ve %31.8’inde yapılmadığı görülmektedir.

Tablo 29. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Özel Yetenekli Öğrencilerin Tespit Edilmesine Yönelik Gerekli Çalışmalar Yapılıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Okullarındaki Rehber Öğretmen Sayısına Göre Dağılımı

		Özel yetenekli öğrencilerin tespit edilmesine yönelik gerekli çalışmalar yapılıyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Okulunuzda rehber öğretmen var mı? Varsa sayısı nedir?	Hayır yok		14 41,2%	20 58,8%	34 100,0%
	Evet 1 rehber öğretmen var	121 33,6%	88 24,4%	151 41,9%	360 100,0%
	Evet 2 rehber öğretmen var	54 34,6%	42 26,9%	60 38,5%	156 100,0%
	Evet 3 rehber öğretmen var	6 22,2%	9 33,3%	2 44,4%	27 100,0%
	Evet 4 rehber öğretmen var	7 43,8%	6 37,5%	3 18,8%	16 100,0%
Toplam		188 31,7%	159 26,8%	246 41,5%	593 100,0%

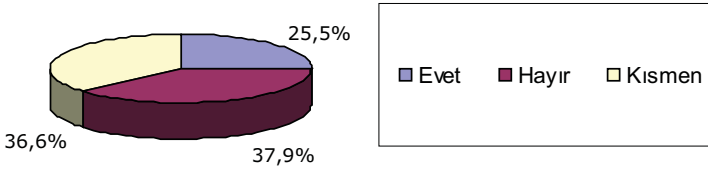
$$\chi^2_h = 22.46 \quad sd = 8 \quad P = 0.004$$

Özel yetenekli öğrencilerin tespit edilmesi noktasında gerekli çalışmaların yapılması, araştırmadaki öğretmenlerin okulundaki rehber öğretmen sayısına göre incelendiğinde ise analiz sonucu $P=0.004$ hesaplanarak anlamlı bulundu. 3 rehber öğretmenli okullarda özel yetenekli öğrencilerin tespit edilmesine yönelik gerekli çalışmaların daha az olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 30. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Tespit Edilen Özel Yetenekli Öğrenciler İçin Gerekli Eğitim Ortamı Düzenleniyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Tespit edilen özel yetenekli öğrenciler için gerekli eğitim ortamı düzenleniyor mu?	Sayı	%
Evet	151	25,5
Hayır	225	37,9
Kısmen	217	36,6
Toplam	593	100,0

Öğretmenlerin %25.5'i okulunda tespit edilen özel yetenekli öğrenciler için gerekli eğitim ortamı düzenlendiğini, %37.9'u düzenlenmediğini, %36.6'sı kısmen düzenlendiğini ifade etmektedir.

Şekil 16. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Tespit Edilen Özel Yetenekli Öğrenciler İçin Gerekli Eğitim Ortamı Düzenleniyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 31. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin ““Tespit Edilen Özel Yetenekli Öğrenciler İçin Gerekli Eğitim Ortamı Düzenleniyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Kurumlara Göre Dağılımı

		Tespit edilen özel yetenekli öğrenciler için gerekli eğitim ortamı düzenleniyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Kurum	İlköğretim	55 19,8%	112 40,3%	111 39,9%	278 100,0%
	Lise	71 32,6%	78 35,8%	69 31,7%	218 100,0%
	Meslek veya Teknik Lise	25 25,8%	35 36,1%	37 38,1%	97 100,0%
Toplam		151 25,5%	225 37,9%	217 36,6%	593 100,0%

$$\chi^2_h = 10.97 \quad sd = 4 \quad P = 0.027$$

Araştırmadaki öğretmenlerin okulu tarafından tespit edilen özel yetenekli öğrenciler için gerekli eğitim ortamının düzenlenmesi kuruma bağımlılığı açısından incelendiğinde yapılan analiz sonucu (P=0.027) anlamlıdır. Tespit edilen özel yetenekli öğrenciler için gerekli eğitim ortamı en fazla liselerde düzenlenirken, en az ise ilköğretimde düzenlendiği görülmektedir.

Tablo 32. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Tespit Edilen Özel Yetenekli Öğrenciler İçin Gerekli Eğitim Ortamı Düzenleniyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Okullarındaki Rehber Öğretmen Sayısına Göre Dağılımı

		Tespit edilen özel yetenekli öğrenciler için gerekli eğitim ortamı düzenleniyor mu?			Toplam
		Evet	Hayır	Kısmen	
Okulunuzda rehber öğretmen var mı? Varsa sayısı nedir?	Hayır yok		19 55,9%	15 44,1%	34 100,0%
	Evet 1 rehber öğretmen var	105 29,2%	131 36,4%	124 34,4%	360 100,0%
	Evet 2 rehber öğretmen var	36 23,1%	61 39,1%	59 37,8%	156 100,0%
	Evet 3 rehber öğretmen var	2 7,4%	8 29,6%	17 63,0%	27 100,0%
	Evet 4 rehber öğretmen var	8 50,0%	6 37,5%	2 12,5%	16 100,0%
Toplam		151 25,5%	225 37,9%	217 36,6%	593 100,0%

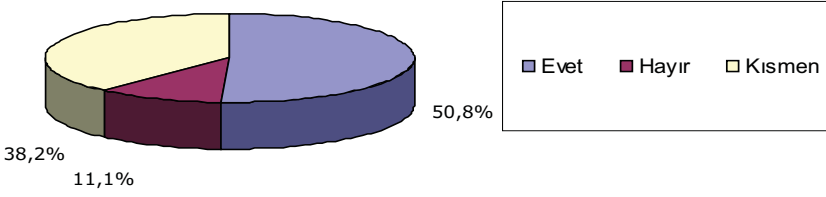
$$\chi^2_h = 30.56 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Tespit edilen özel yetenekli öğrenciler için gerekli eğitim ortamının düzenlenmesi okuldaki rehber öğretmen sayısına göre incelendiğinde yapılan test sonucu (P=0.001) anlamlı çıkmaktadır. Tespit edilen özel yetenekli öğrenciler için gerekli eğitim ortamı en fazla 4 rehber öğretmenli okullarda düzenlenmektedir.

Tablo 33. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Yönlendirme Formları Branş Öğretmenleri Tarafından Özenle Dolduruluyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Yönlendirme formları branş öğretmenleri tarafından özenle dolduruluyor mu?	Sayı	%
Evet	298	50,8
Hayır	65	11,1
Kısmen	224	38,2
Toplam	587	100,0

Ankete katılanların %50.8’i okulunda yönlendirme formlarının branş öğretmenleri tarafından özenle doldurulduğunu ifade ederken, %11.1’i özenle doldurulmadığını belirtmektedir. Kısmen özenle doldurulduğunu söyleyenlerin oranı ise 38.2’dir.

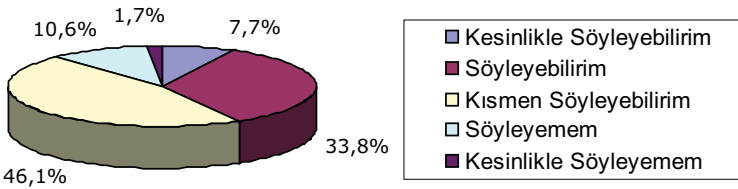

Şekil 17. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Yönlendirme Formları Branş Öğretmenleri Tarafından Özenle Dolduruluyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 34. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Mesleki Rehberlik Alanında Okulunuzun Yeterli Olduğunu Söyleyebilir misiniz?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Mesleki rehberlik alanında okulunuzun yeterli olduğunu söyleyebilir misiniz?	Sayı	%
Kesinlikle Söyleyebilirim	46	7,7
Söyleyebilirim	201	33,8
Kısmen Söyleyebilirim	274	46,1
Söyleyemem	63	10,6
Kesinlikle Söyleyemem	10	1,7
Toplam	594	100,0

Öğretmenlerin %7.7’si mesleki rehberlik alanında okulunun kesinlikle yeterli olduğunu, %33.8’i yeterli olduğunu, %46.1’i kısmen yeterli olduğunu, %10.6’sı yeterli olmadığını ve %1.7’si kesinlikle yeterli olmadığını söylemektedir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (%46.1) okulunun mesleki rehberlik alanında kısmen yeterli olduğunu düşünmektedir.

Şekil 17. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Mesleki Rehberlik Alanında Okulunuzun Yeterli Olduğunu Söyleyebilir misiniz?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 35. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Mesleki Rehberlik Alanında Okulunuzun Yeterli Olduğunu Söyleyebilir misiniz?” Sorusuna İlişkin Cevaplarının Kurumlara Göre Dağılımı

		Mesleki rehberlik alanında okulunuzun yeterli olduğunu söyleyebilir misiniz?					Toplam
		Kesinlikle Söyleyebilirim	Söyleyebilirim	Kısmen Söyleyebilirim	Söyleyemem	Kesinlikle Söyleyemem	
Kurum	İlköğretim	8 2,9%	93 33,5%	136 48,9%	38 13,7%	3 1,1%	278 100,0%
	Lise	30 13,8%	69 31,7%	94 43,1%	20 9,2%	5 2,3%	218 100,0%
	Meslek veya Teknik Lise	8 8,2%	39 39,8%	44 44,9%	5 5,1%	2 2,0%	98 100,0%
Toplam		46 7,7%	201 33,8%	274 46,1%	63 10,6%	10 1,7%	594 100,0%

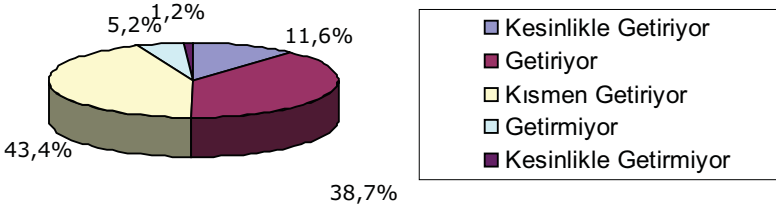
$$\chi^2 = 27.83 \quad sd = 8 \quad P = 0.001$$

Öğretmenlerin görev yaptığı kuruma göre incelediğimizde yapılan test sonucu anlamlı bulunmaktadır. Meslek veya teknik lise öğretmenleri diğer kurum öğretmenlerine nazaran daha fazla kendi okullarının mesleki rehberlik alanında yeterli olduğunu ifade etmektedir.

Tablo 36. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Öğretmenler Rehberlik Faaliyetlerini Tam Olarak yerine Getiriyorlar mı?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Okulunuzda öğretmenler rehberlik faaliyetlerini tam olarak yerine getiriyorlar mı?	Sayı	%
Kesinlikle Getiriyorlar	69	11,6
Getiriyorlar	230	38,7
Kısmen Getiriyorlar	258	43,4
Getirmiyorlar	31	5,2
Kesinlikle Getirmiyorlar	7	1,2
Toplam	595	100,0

Ankete katılan öğretmenlerin %11.6’sı okulundaki öğretmenlerin rehberlik faaliyetlerini kesinlikle yerine getirdiğini, %38.7’si yerine getirdiğini, %43.4’ü kısmen yerine getirdiğini, %5.2’si yerine getirmediğini ve %1.2’si kesinlikle yerine getirmediğini ifade etmektedir. Okullarda öğretmenlerin rehberlik faaliyetlerini yerine getirdiği (%50.3) ve kısmen yerine getirdiği (%43.4) görülmektedir. Okullardaki PDR çalışmalarının başarıya ulaşabilmesi için öğretmen ve yöneticilerin rehberlik çalışmalarına destek vermeleri, özellikle de öğretmenlerin sınıf rehberlik çalışmaları görevlerini titizle yerine getirmeleri gerekmektedir.

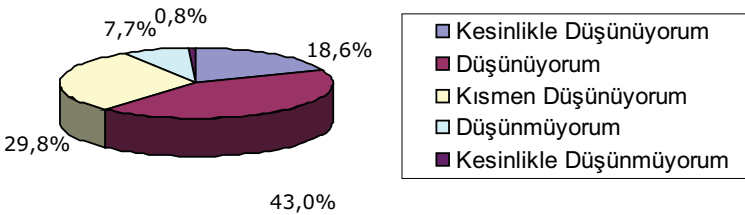

Şekil 18. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okulunuzda Öğretmenler Rehberlik Faaliyetlerini Tam Olarak yerine Getiriyorlar mı?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 37. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okul Yönetiminizin Rehberlik Hizmetlerine Önem Verdiğini Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Okul yönetiminizin rehberlik hizmetlerine önem verdiğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	111	18,6
Düşünüyorum	257	43,0
Kısmen Düşünüyorum	178	29,8
Düşünmüyorum	46	7,7
Kesinlikle Düşünmüyorum	5	,8
Toplam	597	100,0

Öğretmenlerin %18.6’sı okulundaki yönetimin rehberlik hizmetlerine kesinlikle önem verdiğini, %43’ü önem verdiğini, %29.8’i kısmen önem verdiğini, %8.5’i ise önem vermediğini ve kesinlikle önem vermediğini düşünmektedir.

Şekil 19. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Okul Yönetiminizin Rehberlik Hizmetlerine Önem Verdiğini Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 38. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “İlgili Kuruluşların Yönlendirmede Ortak Çabalarının Olduğu Söylenbilir mi?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

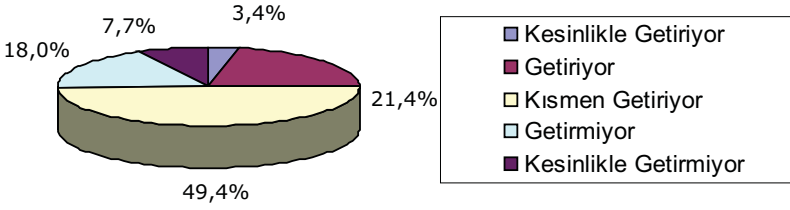
	Evet		Hayır		Kısmen		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Üniversitelerin yönlendirmede ortak çabalarının olduğu söylenbilir mi?	161	29.6	190	34.9	193	35.5	544	100.0
Meslek odalarının yönlendirmede ortak çabalarının olduğu söylenbilir mi?	88	17.3	228	44.9	192	37.8	508	100.0
Yerel yönetimlerin yönlendirmede ortak çabalarının olduğu söylenbilir mi?	76	15.1	238	47.2	190	37.7	504	100.0
Resmi ve özel işverenlerin yönlendirmede ortak çabalarının olduğu söylenbilir mi?	70	14.7	242	49.1	181	36.7	493	100.0
Yazılı ve görsel medyanın yönlendirmede ortak çabalarının olduğu söylenbilir mi?	120	23.5	182	35.6	209	40.9	511	100.0

Araştırmadaki öğretmenlerin ilgili kuruluşların yönlendirmede ortak çabalarının olup olmadığı konusundaki düşüncelerine bakacak olursak, birinci sırada üniversitelerin (%29.6) olduğunu, ikinci sırada yazılı ve görsel medyanın olduğunu söylemektedir. Sırasıyla meslek odalarının (%17.3), yerel yönetimlerinin (%15.1) ve en az olarak da resmi ve özel işverenlerin yönlendirmede ortak çabalarının olduğunu düşünmektedir. Meslek odalarının, özel sektörün ve yerel yönetimlerin de mesleki rehberlik çalışmalarına desteklerinin artması gerekmektedir.

Tablo 39. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “İlköğretimde Öğrencilere Yönelik Doldurulan Yönelme Formları İşlevini Yerine Getiriyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

İlköğretimde öğrencilere yönelik doldurulan yönelme formları işlevini yerine getiriyor mu?	Sayı	%
Kesinlikle Getiriyor	19	3,4
Getiriyor	119	21,4
Kısmen Getiriyor	274	49,4
Getirmiyor	100	18,0
Kesinlikle Getirmiyor	43	7,7
Toplam	555	100,0

Araştırmaya katılanların %3.4’ü ilköğretimde öğrencilere yönelik doldurulan yönelme formlarının işlevini kesinlikle yerine getirdiğini, %21.4’ü yerine getirdiğini, %49.4’ü kısmen yerine getirdiğini, %18’i yerine getirmediğini ve %7.7’si kesinlikle yerine getirmediğini ifade etmektedir. Bu oranların ortaya çıkmasındaki en önemli nedenlerin başında, öğretmenlerin rehberlik faaliyetlerini kısmen yerine getirmeleri, ilköğretim okullarında rehberlik çalışmalarına az imkanlar sağlanması, yöneticilerin rehberlik çalışmalarına desteklerinin azlığı gelmektedir.

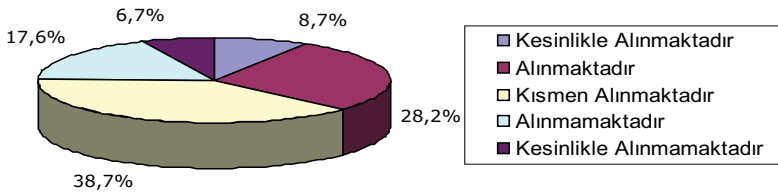

Şekil 20. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin ‘İlköğretimde Öğrencilere Yönelik Doldurulan Yönelme Formları İşlevini Yerine Getiriyor mu?’ Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 40. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin ‘Bu Formlar İlköğretimden Ortaöğretime Yönelmede, Ortaöğretim Kurumlarında Dikkate Alınmakta mıdır?’ Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Bu formlar ilköğretimden ortaöğretime yönelmede, ortaöğretim kurumlarında dikkate alınmakta mıdır?	Sayı	%
Kesinlikle Alınmaktadır	48	8,7
Alınmaktadır	155	28,2
Kısımten Alınmaktadır	213	38,7
Alınmamaktadır	97	17,6
Kesinlikle Alınmamaktadır	37	6,7
Toplam	550	100,0

Araştırmadaki öğretmenlerin % 8.7’si yönelme formlarının ilköğretimden ortaöğretime yönelmede, ortaöğretim kurumlarında kesinlikle dikkate alındığını, %28.2’si dikkate alındığını, %38.7’si kısmen dikkate alındığını, %17.6’si dikkate alınmadığını ve %6.7’si kesinlikle dikkate alınmadığını söylemektedir. Verilen cevaplar incelendiğinde yönelme sonuçlarının dikkate alınmakla birlikte oranın düşük olduğunu göstermektedir. Dikkate alınma oranının artırılması için yapılması gerekenler üzerinde önemle durulması gerekir.

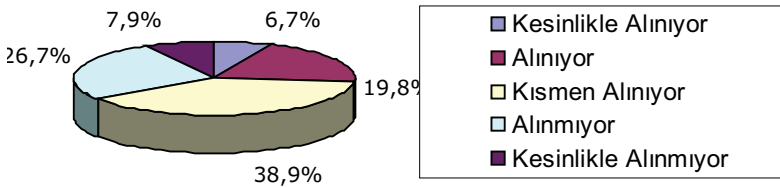

Şekil 21. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin ‘Bu Formlar İlköğretimden Ortaöğretime Yönelmede, Ortaöğretim Kurumlarında Dikkate Alınmakta mıdır?’ Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 41. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “İlköğretimden Ortaöğretime Geçiş Sürecinde Yönelme Öneri Kurulu Tarafından Hazırlanan Yönelme Öneri Formu Aileler Tarafından Dikkate Alınıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

İlköğretimden ortaöğretime geçiş süresince yönelme öneri kurulu tarafından hazırlanan yönelme öneri formu aileler tarafından dikkate alınıyor mu?	Sayı	%
Kesinlikle Alınıyor	37	6,7
Alınıyor	110	19,8
Kısmen Alınıyor	216	38,9
Alınmıyor	148	26,7
Kesinlikle Alınmıyor	44	7,9
Toplam	555	100,0

Ankete katılanların %6.7’si ilköğretimden ortaöğretime geçiş sürecinde yönelme öneri kurulu tarafından hazırlanan yönelme öneri formunun aileler tarafından kesinlikle dikkate alındığını, %19.8’i dikkate alındığını, %38.9’u kısmen dikkate alındığını, %26.7’si dikkate alınmadığını ve %7.9’u kesinlikle dikkate alınmadığını belirtmektedir. Öğretmenler, aileler tarafından bu yönelme öneri formlarının dikkate alınmadığını (%34.6) ve kısmen dikkate alındığını (%38.9) düşünmektedir. Burada da verilen cevaplar incelendiğinde, yönelme sonuçlarının dikkate alınmakla birlikte oranın düşük olduğunu göstermektedir. Dikkate alınma oranının artırılması için yapılması gerekenler üzerinde yine önemle durulması gerekir.

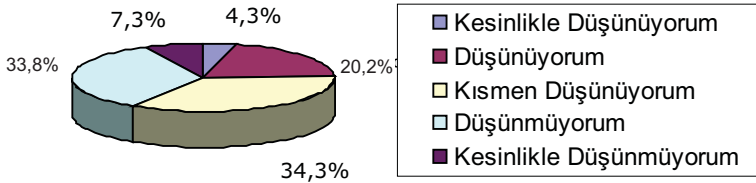

Şekil 22. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “İlköğretimden Ortaöğretime Geçiş Sürecinde Yönelme Öneri Kurulu Tarafından Hazırlanan Yönelme Öneri Formu Aileler Tarafından Dikkate Alınıyor mu?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 42. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Öğrencilerinizin Üst Öğrenim Kademelerini Seçerken Bağımsız Karar Verdiklerini Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Öğrencilerinizin üst öğrenim kademelerini seçerken bağımsız karar verdiklerini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	24	4,3
Düşünüyorum	113	20,2
Kısmen Düşünüyorum	192	34,3
Düşünmüyorum	189	33,8
Kesinlikle Düşünmüyorum	41	7,3
Toplam	559	100,0

Öğretmenlerin %4.3’ü okulundaki öğrencilerin üst öğrenim kademelerini seçerken kesinlikle bağımsız karar verdiklerini, %20.2’si bağımsız karar verdiklerini, %34.3’ü kısmen bağımsız karar verdiklerini, %33.8’i bağımsız karar vermediklerini ve %7.3’ü kesinlikle bağımsız karar vermediklerini düşünmektedir.

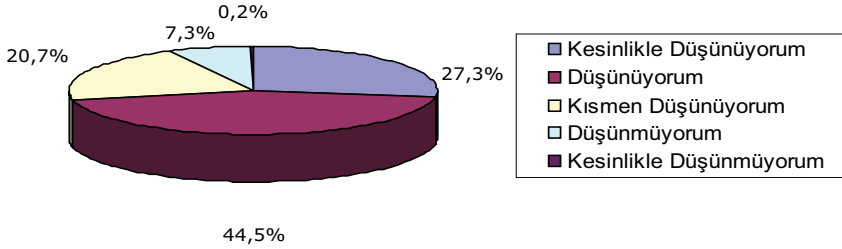

Şekil 23. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Öğrencilerinizin Üst Öğrenim Kademelerini Seçerken Bağımsız Karar Verdiklerini Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 43. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Yükseköğretime Geçişte Varolan Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanının (AOBP) Daha Etkin Hale Getirilmesi Gerekliğini Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Yükseköğretime geçişte varolan Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanının (AOBP) daha etkin hale getirilmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	153	27,3
Düşünüyorum	249	44,5
Kısmen Düşünüyorum	116	20,7
Düşünmüyorum	41	7,3
Kesinlikle Düşünmüyorum	1	,2
Toplam	560	100,0

Araştırmadaki öğretmenlerin %27.3'ü yükseköğretime geçişte varolan Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı'nın (AOBP) kesinlikle daha etkin hale getirilmesi gerektiğini, %44.5'i daha etkin hale getirilmesi gerektiğini, %20.7'si kısmen daha etkin hale getirilmesi gerektiğini, %7.5'i ise daha etkin hale getirilmesi gerekmediğini ve kesinlikle getirilmesi gerekmediğini düşünmektedir. Öğretmenler AOBP'nin daha etkin hale getirilmesi gerektiği görüşünde birleşmektedir.

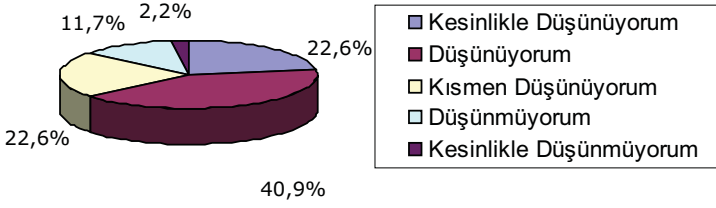

Şekil 24. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Yükseköğretime Geçişte Varolan Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanının (AOBP) Daha Etkin Hale Getirilmesi Gerektiğini Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 44. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Ortaöğretim Kurumlarına Kaydolan Öğrencilerin Bu Öğretim Kurumları Arasında Daha Rahat ve Geniş Seçeneklerle Yatay Geçiş Yapabilmeleri Gerektiğini Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Ortaöğretim kurumlarına kaydolan öğrencilerin bu öğretim kurumları arasında daha rahat ve geniş seçeneklerle yatay geçiş yapabilmeleri gerektiğini düşünüyor musunuz?	Sayı	%
Kesinlikle Düşünüyorum	126	22,6
Düşünüyorum	228	40,9
Kısmen Düşünüyorum	126	22,6
Düşünmüyorum	65	11,7
Kesinlikle Düşünmüyorum	12	2,2
Toplam	557	100,0

Ankete katılan öğretmenlerin %22.6'sı ortaöğretim kurumlarına kaydolan öğrencilerin bu kurumlar arasında kesinlikle daha rahat ve geniş seçeneklerle yatay geçiş yapabilmeleri gerektiğini, %40.9'u daha rahat ve geniş seçeneklerle yatay geçiş yapabilmeleri gerektiğini, %22.6'sı kısmen yatay geçiş yapabilmeleri gerektiğini, %11.7'si yatay geçiş yapabilmeleri gerekmediğini ve %2.2'si kesinlikle yatay geçiş yapabilmeleri gerekmediğini düşündüğünü ifade etmektedir.

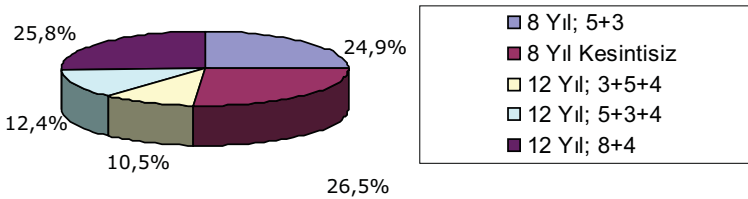

Şekil 25. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Ortaöğretim Kurumlarına Kaydolan Öğrencilerin Bu Öğretim Kurumları Arasında Daha Rahat ve Geniş Seçeneklerle Yatay Geçiş Yapabilmeleri Gerektiğini Düşünüyor musunuz?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

Tablo 46. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Zorunlu Eğitim Sizce Kaç Yıl Olmalıdır?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılımı

Zorunlu eğitim sizce kaç yıl olmalıdır?	Sayı	%
8 Yıl; 5+3	138	24,9
8 Yıl Kesintisiz	147	26,5
12 Yıl; 3+5+4	58	10,5
12 Yıl; 5+3+4	69	12,4
12 Yıl; 8+4	143	25,8
Toplam	555	100,0

Öğretmenlerin %24.9’u zorunlu eğitimin 5+3 olması gerektiğini, %26.5’i 8 yıl kesintisiz olması gerektiğini, %10.5’i 3+5+4 olması gerektiğini, %12.4’ü 5+3+4 olması gerektiğini ve %25.8’i 8+4 olması gerektiğini ifade etmektedir.

Şekil 26. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin “Zorunlu Eğitim Sizce Kaç Yıl Olmalıdır?” Sorusuna İlişkin Cevaplarına Göre Dağılım Grafiği

SONUÇ VE ÖNERİLER

Okullarda kademeler arası geçiş ve yönlendirme ile ilgili mevcut durum ölçüldü ve öğretmenlerin bu konuya bakış açıları ortaya çıkarılmaya çalışıldı. Türkiye’de eğitim sisteminin en önemli temel sorunlardan biri olan yönlendirmenin, sistemin en önemli çarkı olan öğretmenlerin gözüyle irdelenmesi ve konunun bulguları eğitim camiası açısından önem arz etmektedir.

Araştırmanın bulgularına göre,

Araştırmaya katılanların %42.6’sı kadın, %57.4’ü erkektir. %18.5’i 1-5 yıl, %32.2’si 6-10 yıl, %25’i 11-15 yıl, %24.2’si ise 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir. %46.7’si ilköğretimde, %36.9’u lisede ve %16.4’ü meslek veya teknik lisede görev yapmaktadır. %87.6’sı öğretmen, %2.7’si rehber öğretmen ve %9.7’si müdür veya müdür yardımcısıdır.

Öğretmenlerin %5.7’si okulunda rehber öğretmen olmadığını, %60.9’u 1 rehber öğretmen olduğunu, %26.2’si 2 rehber öğretmen olduğunu, %4.5’i 3 rehber öğretmen olduğunu ve %2.7’si 4 rehber öğretmen olduğunu ifade etmektedir. Okulların %5.7’sinde rehber öğretmen olmadığı ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte öğretmenlerin %93.1’i kendi okulunda rehberlik servisinin olduğunu, %6.9’u olmadığını belirtmektedir. Okulların %6.9’unda rehberlik servisinin olmadığı ortaya çıkmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %52.6’sı mesleki rehberliğe ilköğretim 4. sınıftan itibaren, %14.3’ü 5. sınıftan itibaren, %18.5’i 6-7. sınıftan itibaren, %3.7’si 8. sınıftan itibaren ve %8’i ortaöğretimden itibaren geçilmesi gerektiği görüşünü bildirmektedir. %2.9’u ise diğer olarak belirtmektedir. Mesleki rehberliğe 4. sınıftan itibaren geçilmesi düşüncesini, ilköğretim öğretmenleri diğer öğretmenlere oranla daha fazla vurgulamaktadır.

Ankete katılanların %48’i bulunduğu okulun Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) hizmetlerine yeterli imkanları sağladığını, %18.5’i yeterli imkanları sağlamadığını, %33.6’sı ise yeterli imkanları kısmen sağladığını ifade etmektedir. Buna okullarımızı %18.5’i PDR hizmetlerine yeterli imkanları sağlamadığı veya sağlayamadığı ortaya çıkmaktadır. PDR hizmetlerine genel liselerin diğer kurumlara göre daha fazla imkanlar sağladığı ve ilköğretim kurumlarının ise diğer kurumlara göre daha az imkanlar sağlamaktadır. Okullardaki rehber öğretmen sayısı arttıkça okuldaki PDR hizmetlerine sağlanan imkanlar da artmaktadır.

Araştırmaya katılanların %40'ı okulunda bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretler gerçekleştirildiğini ifade ederken, %20.8'i bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretler gerçekleştirilmediğini belirtmektedir. Kısmen ziyaretler gerçekleştirildiğini ifade edenlerin oranı ise 39.2'dir. Bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretlerin düz liselerde daha fazla gerçekleştirildiği görülürken, ilköğretimde en az olarak görülmektedir. Okuldaki rehber öğretmen sayısı arttıkça bir üst kurumu tanıtıcı ziyaretlerin daha fazla gerçekleştirildiği görülmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin %23.2'si ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin tanıtımının yeterince yapıldığını, %53'ü kısmen yapıldığını ve %23.9'u tanıtımın yeterince yapılmadığını düşünmektedir. Ülkemizde mesleki ve teknik eğitimin tanıtımının yeterince yapılmadığını söyleyen ilköğretim öğretmenlerinin oranı diğer kurumdaki öğretmenlerin oranından fazladır.

Öğretmenlerin %28.6'sı okulunda öğrencilerin psikolojik ve sosyal özelliklerine ilişkin geniş ölçüde bilgi toplandığını, %50.9'u kısmen toplandığını ve %20.4'ü toplanmadığını bildirmektedir. Okullardaki rehber öğretmen sayısı arttıkça okuldaki öğrencilerin psikolojik ve sosyal özelliklerine ilişkin geniş ölçüde bilgi toplanma oranı da artmaktadır.

Araştırmadaki öğretmenlerin %45.1'i okulunda PDR tarafından öğrencilere standart testler, ilgi envanterleri, başarı testleri ve benzer testler uygulandığını, %11.7'si uygulanmadığını ifade etmektedir. Kısmen uygulandığını söyleyenlerin oranı ise 43.2'dir. Liselerde bu testlerin en fazla uygulandığı görülürken, ilköğretimde daha az uygulandığı ortaya çıkmaktadır. Rehber öğretmen sayısı arttıkça bu testlerin daha fazla uygulandığı görülmektedir. Bu durum 3 rehber öğretmenli okullarda en fazla olarak kendini göstermektedir.

Ankete katılanların %46.5'i okulunda öğrencileri tanımaya yönelik ölçme araçları kullanıldığını, %10.9'u kullanılmadığını ve %42.6'sı kısmen kullanıldığını belirtmektedir. Rehber öğretmen sayısı arttıkça öğrencileri tanımaya yönelik ölçme araçları kullanma durumu da artmaktadır.

Araştırmadaki öğretmenlerin %34.1'i okulunda uygulanan ölme araçları sonucunda ihtiyaç doğrultusunda gerekli çalışmalar yapıldığını, %16.9'u yapılmadığını ve %49'u kısmen yapıldığını ifade etmektedir. Rehber öğretmen sayısı azaldıkça uygulanan ölçme araçları sonucunda ihtiyaç doğrultusunda gerekli çalışmalar yapılma durumunun da azaldığı ortaya çıkmaktadır.

Okulu tarafından öğrenciler hakkında velilerle yeterince görüşüldüğünü ifade edenlerin oranı 47.8 iken, yeterince görüşülmediğini söyleyenlerin oranı 8.9'dur. Kısmen görüşülüyor diyen öğretmenler ise %43.3'tür. Rehber öğretmen sayısı 2 olan okullarda öğrenciler hakkında velilerle daha fazla görüşüldüğü istatistiksel olarak kendini göstermektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %31.7'si okulunda özel yetenekli öğrencilerin tespit edilmesine yönelik gerekli çalışmaların yapıldığını, %26.8'i yapılmadığını ve %41.5'i kısmen yapıldığını ifade etmektedir. İlköğretim ile meslek ve teknik liselerde özel yetenekli öğrencilerin tespit edilmesine yönelik gerekli çalışmaların kısmen yapıldığı ortaya çıkarken, liselerin %35.9'unda gerekli çalışmaların yapıldığı ve %31.8'inde yapılmadığı görülmektedir. 3 rehber öğretmenli okullarda özel yetenekli öğrencilerin tespit edilmesine yönelik gerekli çalışmaların daha az olduğu ortaya çıkmaktadır.

Öğretmenlerin %25.5'i okulunda tespit edilen özel yetenekli öğrenciler için gerekli eğitim ortamı düzenlendiğini, %37.9'u düzenlenmediğini, %36.6'sı kısmen düzenlendiğini ifade etmektedir. Tespit edilen özel yetenekli öğrenciler için gerekli eğitim ortamı en fazla liselerde düzenlenirken, en az ise ilköğretimde düzenlendiği görülmektedir. Tespit edilen özel yetenekli öğrenciler için gerekli eğitim ortamı en fazla 4 rehber öğretmenli okullarda düzenlenmektedir.

Ankete katılanların %50.8'i okulunda yönlendirme formlarının branş öğretmenleri tarafından özenle doldurulduğunu ifade ederken, %11.1'i özenle doldurulmadığını belirtmektedir. Kısmen özenle doldurulduğunu söyleyenlerin oranı ise 38.2'dir.

Öğretmenlerin %7.7'si mesleki rehberlik alanında okulunun kesinlikle yeterli olduğunu, %33.8'i yeterli olduğunu, %46.1'i kısmen yeterli olduğunu, %10.6'sı yeterli olmadığını ve %1.7'si kesinlikle yeterli olmadığını söylemektedir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu (%46.1) okulunun mesleki rehberlik alanında kısmen yeterli olduğunu düşünmektedir. Meslek veya teknik lise öğretmenleri diğer kurum öğretmenlerine nazaran daha fazla kendi okullarının mesleki rehberlik alanında yeterli olduğunu ifade etmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin %11.6'sı okulundaki öğretmenlerin rehberlik faaliyetlerini kesinlikle yerine getirdiğini, %38.7'si yerine getirdiğini, %43.4'ü kısmen yerine getirdiğini, %5.2'si yerine getirmediğini ve %1.2'si kesinlikle yerine getirmediğini ifade etmektedir. Okullarda öğretmenlerin rehberlik faaliyetlerini yerine getirdiği (%50.3) ve kısmen yerine getirdiği (%43.4) görülmektedir.

Öğretmenlerin %18.6'sı okulundaki yönetimin rehberlik hizmetlerine kesinlikle önem verdiğini, %43'ü önem verdiğini, %29.8'i kısmen önem verdiğini, %8.5'i ise önem vermediğini ve kesinlikle önem vermediğini düşünmektedir.

Araştırmadaki öğretmenlerin ilgili kuruluşların yönlendirmede ortak çabalarının olduğu konusundaki düşüncelerine bakacak olursak, birinci sırada üniversitelerin (%29.6) olduğunu, ikinci sırada yazılı ve görsel medyanın olduğunu söylemektedir. Sırasıyla meslek odalarının (%17.3), yerel yönetimlerinin (%15.1) ve en az olarak da resmi ve özel işverenlerin (%14.7) yönlendirmede ortak çabalarının olduğunu düşünmektedir.

Araştırmaya katılanların %3.4'ü ilköğretimde öğrencilere yönelik doldurulan yöneltme formlarının işlevini kesinlikle yerine getirdiğini, %21.4'ü yerine getirdiğini, %49.4'ü kısmen yerine getirdiğini, %18'i yerine getirmediğini ve %7.7'si kesinlikle yerine getirmediğini ifade etmektedir.

Araştırmadaki öğretmenlerin % 8.7'si yöneltme formlarının ilköğretimden ortaöğretime yöneltmede, ortaöğretim kurumlarında kesinlikle dikkate alındığını, %28.2'si dikkate alındığını, %38.7'si kısmen dikkate alındığını, %17.6'sı dikkate alınmadığını ve %6.7'si kesinlikle dikkate alınmadığını söylemektedir.

Ankete katılanların %6.7'si ilköğretimden ortaöğretime geçiş sürecinde yöneltme öneri kurulu tarafından hazırlanan yöneltme öneri formunun aileler tarafından kesinlikle dikkate alındığını, %19.8'i dikkate alındığını, %38.9'u kısmen dikkate alındığını, %26.7'si dikkate alınmadığını ve %7.9'u kesinlikle dikkate alınmadığını belirtmektedir. Öğretmenler, aileler tarafından bu yöneltme öneri formlarının dikkate alınmadığını (%34.6) ve kısmen dikkate alındığını (%38.9) düşünmektedir.

Öğretmenlerin %4.3'ü okulundaki öğrencilerin üst öğrenim kademelerini seçerken kesinlikle bağımsız karar verdiklerini, %20.2'si bağımsız karar verdiklerini, %34.3'ü kısmen bağımsız karar verdiklerini, %33.8'i bağımsız karar vermediklerini ve %7.3'ü kesinlikle bağımsız karar vermediklerini düşünmektedir.

Araştırmadaki öğretmenlerin %27.3'ü yükseköğretime geçişte varolan Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı'nın (AOBP) kesinlikle daha etkin hale getirilmesi gerektiğini, %44.5'i daha etkin hale getirilmesi gerektiğini, %20.7'si kısmen daha etkin hale getirilmesi gerektiğini, %7.5'i ise daha etkin hale getirilmesi gerekmediğini ve kesinlikle getirilmesi gerekmediğini düşünmektedir. Öğretmenler AOBP'nin daha etkin hale getirilmesi gerektiği görüşünde birleşmektedir.

Ankete katılan öğretmenlerin %22.6'sı ortaöğretim kurumlarına kaydolun öğrencilerin bu kurumlar arasında kesinlikle daha rahat ve geniş seçeneklerle yatay geçiş yapabilmeleri gerektiğini, %40.9'u daha rahat ve geniş seçeneklerle yatay geçiş yapabilmeleri gerektiğini, %22.6'sı kısmen yatay geçiş yapabilmeleri gerektiğini, %11.7'si yatay geçiş yapabilmeleri gerekmediğini ve %2.2'si kesinlikle yatay geçiş yapabilmeleri gerekmediğini düşündüğünü ifade etmektedir.

Öğretmenlerin %24.9'u zorunlu eğitimin 5+3 olması gerektiğini, %26.5'i 8 yıl kesintisiz olması gerektiğini, %10.5'i 3+5+4 olması gerektiğini, %12.4'ü 5+3+4 olması gerektiğini ve %25.8'i 8+4 olması gerektiğini ifade etmektedir.

Bu kapsamda şu öneriler sunulmaktadır;

Her okulda öğrenci mevcudu doğrultusunda rehber öğretmen kadrosu vardır. Atama dönemlerinde daha çok rehber öğretmenin atanması ve rehber öğretmeni olan okullarda rehberlik ve psikolojik danışma servislerinin kurulması konusuna önem verilmesi gereklidir.

Rehberlik çalışmalarının verimli bir şekilde yürütülebilmesi ve hedeflenen başarının elde edilebilmesi için tüm okul personelinin rehberlik çalışmalarına ortak bakış açısı ile destek vermesi gerekir. Rehberlik çalışmaları yapısı gereği ayrı bir odada ve malzeme ve araç- gereç desteği ile yürütülmesi gereken çalışmalardır. Bu nedenle okullarda öğrenci, veli ve öğretmenlerin rahatça ulaşabileceği bir yerde rehberlik servisi için mekân oluşturulmalı, araç –gereç ve malzeme desteği sağlanmalıdır. Rehber öğretmenler öğretmenlere ve yöneticilere verecekleri seminerlerle rehberlik çalışmalarının eğitim süreçlerindeki önemi ve gereğini anlatmalıdırlar. Sınıf ve branş öğretmenlerinin rehberlikle ilgili görevlerini yerine getirip getirmediğini takip etmek ise okul idaresinin görevidir.

Mesleki gelişim hayat boyu devam eden bir süreçtir. Bu nedenle mesleki rehberlik çalışmalarının okul öncesi dönemden başlaması önerilir. Yöneltilme mesleki rehberliğin bir parçasıdır. Yönlendirme formları 4. Sınıftan itibaren doldurulmalıdır fakat kuramsal olarak öğrencilerde mesleki tercihlerin billurlaşması 13-14. yaşlardan itibaren başlar. Okul öncesi dönemden başlayarak devam eden mesleki rehberlik çalışmaları öğrencilerin mesleki gelişimlerine destek sağlar, ilgi, yetenek ve mesleki değerlerini belirlemelerine yardımcı olur, orta öğretime geçiş sürecinde de öğrencilerin daha doğru seçimler yapmalarını sağlar.

Üst eğitim kurumlarına ziyaret okuldaki rehber öğretmen sayısı, okul yönetiminin ve öğretmenlerin rehberlik çalışmalarına verdikleri destek, üst eğitim kurumlarının talepleri cevaplama imkanları vb. değişkenlerden etkilenmektedir. İlköğretim okulları üst eğitim kurumlarını tanıtmaya sürecinde bu kurumlara geziler düzenleyebilir, afiş, broşür vb. yazılı veya film,slayt vb. görsel materyallerle bilgi verilmesini sağlayabilir. Ya da üst eğitim kurumları ilköğretim kurumlarına davet edilerek bilgi vermeleri istenebilir.

Okullardaki rehber öğretmen sayısının artması yanında rehberlik servislerinin materyal açısından desteklenmesi, okul ve sınıf veli görüşmelerine ve yönlendirme toplantılarına rehber öğretmenlerin katılımlarının sağlanması, rehber öğretmenlerin sınıf öğretmenleri ile işbirliği içinde zaman zaman veli toplantıları düzenleyebilmelerinin sağlanması, velilerle sadece not veya problem durumlarında değil öğrencileri tanımaya yönelik görüşmeler de yapılması, bu amaçla velilere rehberlik servisi ve çalışmaları hakkında bilgi verilmesi önemli görülmektedir. Öğrencileri tanıma sürecinde testler ve test dışı tekniklerden yararlanılır. Bu nedenle standart testler yanında gözlem, görüşme ve grup rehberliği tekniklerinin kullanılması da yararlı olacaktır. Bu amaçla ilköğretim ve ortaöğretim kurumları sınıf rehberlik programındaki sınıf rehberlik etkinliklerinin düzenli bir şekilde uygulanması gereklidir.

Özel/üstün yetenekli öğrencilerin tespiti ve yetenekleri yönünde eğitim almaları ülkemizin çözmesi gereken en önemli eğitim sorunlarından biridir. Özel/üstün yetenek sayısal alanda (matematik ve fen) olabileceği gibi sanat ve sporda da olabilir. MEB son yıllarda sayıları artan Bilim Sanat Merkezleri ile üstün yetenekli öğrencileri tespit etme ve eğitimlerine destek olma konusunda çalışmalarına hız vermiş bulunmakla birlikte, bu çalışmaları artırarak devam etmesini sağlamalıdır.

Branş öğretmenleri tarafından doldurulan yönlendirme formları öğrencinin geleceğini tamamen etkileyeceği için daha özenle doldurulmalıdır. Okullardaki öğretmenler rehberlik faaliyetlerini tam olarak yerine getirmeleri ve okul yönetiminin rehberlik hizmetlerine daha fazla önem vermeleri neticesinde hem okulları mesleki rehberlik alanında yeterli olacaktır hem de yönlendirdikleri öğrenciler tam anlamıyla verimli bir yönlendirme almış olacaktır.

İlköğretim ve ortaöğretim kurumları buldukları çevrelerdeki meslek odaları ve özel sektör kuruluşları ile bağlantıya geçerek mesleki rehberlik çalışmalarına destek sağlamalıdır.

Meslek seçiminde öğrencinin bireysel özellikleri yanında ilgi, yetenek ve değerlerinin önemli olduğu, ailelerin ve öğretmenlerin bu noktayı göz önünde bulundurarak mesleki yönlendirme yapmaları önemlidir. Rehberlik çalışmaları kapsamında velilere seminerler düzenlenerek meslek seçiminde ailenin rolü ve önemi, üst eğitim kurumları, 9. Sınıfın tüm ortaöğretim kurumlarında ortak sınıf olduğu, her mesleğin toplumdaki yeri ve önemi, iş bulma olanakları vb. konularında bilgi verilmelidir. Öğretmenlerin yönlendirme formunu dikkatli ve özenli bir şekilde doldurmaları, ailelerin de bu formları dikkate almalarının sağlanması için bilgi verme çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

Yükseköğretime geçişte varolan Ağırlıklı Ortaöğretim Başarı Puanı (AOBP) öğrenciler açısından daha etkin hale getirilmesi gerekmektedir. Bununla ilgili gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

9. sınıf tüm ortaöğretim kurumlarında ortak sınıftır. 9. ve 10. sınıflarda kurumlar arasında yatay geçiş imkanı vardır. Sağlıklı bir rehberlik çalışması yapılırsa öğrenciler bu iki sınıfta istedikleri okul ve bölüme geçebilirler. Bu konuda ailelere de bilgi vermek gerekir.

İlköğretimde yönlendirme çalışmaları 2003 yılında İlköğretimde Yönelme Yönergesi'yle başlamıştı. Bu yönerge, yönlendirmenin ilkelerini, amaçlarını, usul ve esaslarını ayrıntılı bir şekilde ortaya koymaktadır. 2003 yılından itibaren uygulamaya konulan bu yönerge ile ilköğretimden ortaöğretime yönlendirme neticesinde, mesleki ve teknik ortaöğretimin ortaöğretimdeki öğrenci oranı yıllar itibarıyla artmaya başlamış bulunmaktadır. Bu oran 2008-2009 öğretim döneminde %41'dir. Bu Türkiye açısından yeterli bir oran değildir ve gelişmiş ülkelerde bu oran 70'lerdedir.

Öğretim Dönemi	İlköğretim		Genel Ortaöğretim	%	Mesleki ve Teknik Ortaöğretim	%
2002/2003	10.331.645	-	2.038.027	67	985.575	33
2003/2004	10.479.538	-	1.941.502	65	1.050.394	35
2004/2005	10.565.389	-	1.933.782	64	1.102.394	36
2005/2006	10.673.935	-	2.075.617	64	1.182.637	36
2006/2007	10.846.930	-	2.042.218	62	1.244.499	38
2007/2008	10.870.570	-	1.980.452	61	1.264.870	39
2008/2009	10.709.920	-	2.271.900	59	1.564.264	41

Kaynak: MEB İstatistikleri

İlköğretimde yapılacak yönlendirme büyük önem arz etmektedir. İlköğretimdeki yönlendirme çalışmaları, mesleklerin tamamının topluma faydalı ve gerekli olduğu bilinci geliştirilmelidir. Şöyle ki; uygulamayla birlikte meslek liselerine öneri formlarıyla birlikte gelen öğrencilerin not ortalamalarının düşük olduğu meslek lisesi öğretmen ve yöneticileri tarafından dile getirilmektedir. Akademik başarısı yüksek öğrencilerin genel liselere, düşük öğrencilerin ise meslek liselerine yönlendirilmesi, bu uygulamanın tam anlamıyla anlaşılıp uygulanmadığını göstermektedir. Bu tür bir yaklaşım, Mesleki ve Teknik Eğitime büyük darbe vurmaktadır. İlköğretimdeki öğrencilerin eğilimleri belirlenip yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmesi gerekmektedir. Bu şekildeki bir yönlendirme, üniversite kapılarındaki yığılmaları önleyecek, eğitimdeki ve insan kaynaklarındaki verimliliğin artmasına da sebep olacaktır.

Bireyin, en önemli gelişim aşaması olan meslek seçimi, yaşamı boyunca vereceği en önemli kararlardan biridir. Bu karar tesadüflere bırakılmamalıdır. Meslek seçiminin bilinçli bir yöntemle yapılması hem kişi ve ailesi açısından hem de ülkenin geleceği açısından önem arz etmektedir. Gençlerimizin hayatlarına şekil veren eğitim sistemimizde, öğrencilerin meslek seçme aşamasında ilgi, beceri ve kapasiteleri doğrultusunda doğru kararlar verebilmeleri için onlara yardımcı olmalıyız. Bilmeliyiz ki bu bilinçle yetişmiş gençlerimiz geleceğin başarılı fertleri olacaktır.

Genel Merkez bünyesinde oluşturduğumuz Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi (EBSAM) ile araştırmalarımıza yeni bir boyut, yeni bir ivme kazandırarak; eğitimin ve eğitim çalışanlarının sorunlarının tespitini; yine eğitim çalışanlarıyla, eğitimin tüm paydaşlarıyla belirleyerek; ilgililerin ve yetkililerin gündemine taşımak istedik.

ISBN:978 ??? ??? ???

MEMUR-SEN KONFEDERASYONU
EĞİTİM-BİR-SEN
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

